

Principa Nenodarīt būtisku kaitējumu novērtējums

KOMPONENTE NR.1: KLIMATA PĀRMAIŅAS UN VIDES ILGTSPĒJA

Reformu un investīciju virziens 1.1. Emisiju samazināšana transporta sektorā
Reforma 1.1.1.r. Rīgas metropoles areāla transporta sistēmas zaļināšana

1.1.1.1.i. Konkurētspējīgs dzelzceļa pasažieru transports kopējā Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta sistēmā, attīstot bezemisiju dzelzceļa infrastruktūru ar bezemisiju ritekļiem

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	<p>Ietekme uz SEG emisijām Pasākums 100% atbalsta klimata pārmaiņu mērķi (<u>primāri attiecas uz intervences kodiem</u>: 067 - rekonstruēti vai modernizēti dzelzceļi - TEN-T pamattīkls; 069 bis – citi rekonstruēti vai modernizēti dzelzceļi – elektriska/nulles emisija; 074 - tīrs pilsētas transporta ritošais sastāvs; <u>kā arī ir saistīts ar intervences kodiem</u>: 064 – jaunbūvēti vai modernizēti dzelzceļi – TEN-T pamattīkls; 065 – jaunbūvēti vai modernizēti dzelzceļi – TEN-T visa ptkverošs tīkls; 066 bis - Citi jaunbūvēti vai modernizēti dzelzceļi – elektriska/nulles emisija; 068 - rekonstruētie vai modernizētie dzelzceļi - TEN-T visa ptkverošais tīkls) un tā dēļādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK atiecībā uz attiecīgo mērķi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasākuma ietvaros tiks veikti dzelzceļa transporta sistēmas uzlabojumi, iegādājoties bezemisiju ritekļus (ba teriju elektrovilcieni) un attīstot to izmantošanai bezemisiju dzelzceļa infrastruktūru

(elektrifikāciju). Dzelzceļa infrastruktūras uzlabojumi ietver dzelzceļa tīkla elektrifikācijas sistēmas uzlabošanu, iespējot migrāciju no 3 kV sistēmas uz 25 kV, kontakttīklu pārbūvi un citus saistītus (nepieciešamos) pasākumus. Pāreja uz 25 kV sistēmu dod vairākus ieguvumus, tai skaitā arī CO₂ emisiju samazinājumu, ko lielā mērā nodrošina elektroenerģijas zudumu samazināšana jeb nepieciešamās piegādātās elektroenerģijas daudzuma samazināšana tādu pašu pārvadājumu veikšanai. Literatūras avotos tiek uzrādīts, ka 25 KV sistēmas iespējama ļauj samazināt elektroenerģijas zudumus par apmēram 3,5% salīdzinot ar esošo sistēmu. Pamatojoties uz šo ieguvumu ir novērtēts novērsto CO₂ emisiju daudzums, īstenojot minētos pasākumus attiecībā uz dzelzceļa infrastruktūras uzlabojumiem.:

Aprēķinātās novērstās CO₂ emisijas
t CO₂/gadā
19013

Pasākuma īstenošana sniegs arī netiešus SEG emisiju samazinājumus, kas ir saistīti ar 25 kV sistēmas ierīkošanas izmaksām. Jaunajā sistēmā ir nepieciešami mazāk materiāli (balstu infrastruktūra, a tsevišķu detaļu lielums, a pakšstaciju skaits, a pakšstaciju novietojums un citi).

- Investīcijas veicinās pasažieru plūsmu virzību no privātajiem transportlīdzekļiem uz sabiedrisko transportu. Neturpinot ieguldījumus dzelzceļa infrastruktūras attīstībā, nav iespējams būtiski uzlabot sabiedriskā transporta konkurētspēju salīdzinājumā ar autotransportu, galvenokārt ar to domājot tieši iespēju pārvietoties ātrāk, videi draudzīgāk un komfortablāk nekā ar vieglo auto. Attiecīgi tas ir iespējams, gan efektīvizējot sabiedriskā transporta nodrošinājumu un pieejamību, gan arī īstenojot Transporta attīstības pamatnostādņu 2021.–2027. gadam (projekta) pasākumus par ieguldījumiem dzelzceļa infrastruktūrā un riteņlietu.

Sasaiste ar mobilitātes un ilgtspējīga transporta attīstības mērķiem

- Transporta attīstības pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam (projekta) dzelzceļa transports tiek atzīts par videi draudzīgāko transporta veidu un pasažieru pārvadājumu segmentā, bet ne tikai, ir izvirzīti uzdevumi tā attīstībai.
- Paredzētie pasākumi tiešā veidā atbilst Transporta attīstības pamatnostādņu 2021.–2027. gadam (projekta) uzdevumam 4.5. - ‘Attīstīt dzelzceļa tīkla infrastruktūru un atjaunot ritošo sastāvu’, kas ietver vairākus pasākumus:

		<ul style="list-style-type: none"> - (4.5.1.) Atsevišķu dzelzceļa tīkla posmu elektrifikācija un esošo līniju modernizācija pasažieru pārvadājumu nodrošināšanai; - (4.5.2.) Jaunu akumulatoru bateriju vilcienu iegāde un esošā dīzeļvilcienu ritošā sastāva nomaiņa. <p>Bez jau minētā, ANM plāna ietvaros paredzētās darbības atbilst arī pamatnostādņu pasākumam ‘Modernizēt dzelzceļa pasažieru apkalpošanas infrastruktūru, kā arī palielināt vilcienu pārvietošanās ātrumu’ (1.1.1. pasākums), tādejādi paugstinot dzelzceļa pasažieru īpatsvaru pasažieru pārvadājumos un sabiedriskajā transportā kopumā, kā arī samazinot kopējās SEG emisijas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Paredzētās darbības tiešā veidā palīdz sasniegt Transporta attīstības pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam (projekta) noteiktos politikas rezultātu rezultatīvos rādītājus, t.i., samazināt kopējo SEG emisiju daudzumu transporta sektorā, kā arī īstenot dzelzceļa līniju elektrifikāciju. <p>Sasaiste ar reģionālās attīstības mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investīcijas ir plānotas ciešā saskaņā ar Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021.–2027.gadam ietvertu uzdevumu (B.2.5.) ‘Mobilitātes uzlabošana Rīgas metropoles areālā’. Paredzētās darbības tiešā veidā risinās uzdevumā definētās mobilitātes problēmas Rīgas metropoles areālā, t.i., uzlabos kopumā sabiedriskā transporta sistēmu Rīgas metropoles areālā lai nokļūšana no/uz Rīgu ar sabiedrisko transportu būtu atvieglota un efektīva, risinājumus sasaistot ar Sabiedriskā transporta koncepciju (dzelzeļš ir kā sabiedriskā transporta sistēmas “mugurkauls” un autobusi papildina dzelzceļa pārvadājumus). <p>Sasaiste ar politikas plānošanas dokumentiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saskaņā ar Latvijas stratēģiju klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam visiem transporta veidiem būtu jāveicina mobilitātes sistēmas dekarbonizācija. Mērķis ir līdz 2050.gadam sasniegt nulles emisiju līmeni. Lai to sasniegtu, ir vajadzīga sistēmiska pieeja attiecībā uz mazemisijas un bezemisijas transportlīdzekļiem, ievērojams dzelzceļa tīkla jaudas pieaugums un daudz efektīvāka transporta sistēmas organizācija. Paredzētās darbības tiešā veidā palīdz sasniegt klimatneitralitātes mērķus. • Latvijas Nacionālo klimata un enerģētikas plāna 2021.–2030.gadam (NEKP) mērķis ir mazināt Latvijas cilvēku, tautsaimniecības, infrastruktūras, apbūves un dabas ievainojamību pret
--	--	--

			<p>klimata pārmaiņu ietekmēm un veicināt klimata pārmaiņu radīto iespēju izmantošanu. Plāna ietvaros attiecībā uz transporta sektoru ir noteikts ‘Nodrošināt esošās transporta (autoceļu, dzelzceļa, lidostu, ostu) un elektronisko sakaru infrastruktūras pielāgošanu klimata pārmaiņām’. Par redzēto pasākumu īstenošanā ir paredzēts ņemt vērā klimata pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi</p> <ul style="list-style-type: none"> Saskaņā ar Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānu 2020.-2030.gadam un tajā noteiktajiem pasākumiem, transporta sektorā ir jāizmanto videi draudzīgi transporta līdzekļi, tai skaitā sabiedriskajā transportā, vienlaikus jāveicina iedzīvotāju paradumu maiņu, izvēloties sabiedrisko transportu, mikromobilitātes rīku vai pārvietoties kājām. Attiecībā uz dzelzceļu tiek paredzēta elektrifikācija. 						
Pielāgošanas klimata pārmaiņām	X		Skat. novērtējuma 2.daļu.						
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	<p>Pašā kumam nav paredzama ietekme uz vides mērķi un tas neradīs būtisku kaitējumu ilgtspējīgai ūdens un jūras resursu izmantošanai un aizsardzībai, nekaitēs ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus, kā arī neradīs kaitējumu jūras ūdeņu labam vides stāvoklim.</p>						
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	<p>Plānotajām darbībām nav tiešas ietekmes uz aprites ekonomiku, tai skaitā uz atkritumu raīšanu vai pārstrādi.</p>						
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	<p>Plānotie īstenotie projekti ne tikai sniegs ieguldījumu klimata politikas mērķu izpildei, samazinot CO₂ emisijas, bet sniegs arī devumu gaisa piesārņojuma samazināšanai. Tā kā transporta sektors ir viens no lielākajiem NOx emisiju avotiem, tad šiem konkrētajiem projektiem ir aprēķinātas plānoto investīciju projektu novērstās NOx emisijas un papildus daļiņu PM_{2,5} emisijas:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Projektu grupa</th> <th>Aprēķinātās novērstās NOx emisijas, t</th> <th>Aprēķinātās novērstās PM_{2,5} emisijas, t</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Dzelzceļa transporta sistēmas uzlabošanas projekti</td> <td>70,4</td> <td>3,6</td> </tr> </tbody> </table>	Projektu grupa	Aprēķinātās novērstās NOx emisijas, t	Aprēķinātās novērstās PM _{2,5} emisijas, t	Dzelzceļa transporta sistēmas uzlabošanas projekti	70,4	3,6
Projektu grupa	Aprēķinātās novērstās NOx emisijas, t	Aprēķinātās novērstās PM _{2,5} emisijas, t							
Dzelzceļa transporta sistēmas uzlabošanas projekti	70,4	3,6							

			Novērtās emisijas aprēķinātas pamatojoties uz aprēķināto degvielas ietaupījumu no projektu īstenošanas un starptautisko vadlīniju ¹ un Latvijas gaisa piesārņojošo emisiju inventarizācijas ziņojumā ² pielietotiem vidējiem specifiskiem emisiju faktoriem.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pa sākuma paredzamā ietekme uz bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzību ir nebūtiska un aktivitātes nepieprasa padziļinātu pa sākuma novērtējumu no NBK viedokļa. Plānotās investīcijas neparedz tiešu ietekmi uz ES nozīmes sugām un biotopiem un to aizsardzības stāvokli.

Novērtējuma 2. daļa

Jautājums	NĒ	Detalizēts izvērtējums
Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pasākums radīs ievērojamas SEG emisijas?		Skat. novērtējuma 1. daļu.
Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un ga idāmā nākotnes klimata radītājam negatīvajam ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai a ktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielā gošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu, jo negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai a ktīviem?	X	<p>Bez emisiju dzelzceļa infrastruktūras (elektrifikācijas) attīstība <u>neizraisīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un ga idāmā nākotnes klimata radītājam negatīvajam ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai a ktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielā gošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu, jo pa sākumu īstenošanā ir paredzēts ņemt vērā klimata pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi</u></p> <p>Latvijā transporta infrastruktūrai plā nošanai ir būtiskas vairākas klimata pārmaiņu izpausmes (tai skaitā ekstrēmi)³:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gada vidējās gaisa temperatūras paaugstināšanās, karstuma viļņu biežuma un ilguma pieaugums, meteoroloģiskās vasaras pagarināšanās, diennakts maksimālās temperatūras maksimālās vērtības paaugstināšanās; • sala dienu un dienu skaita bez a tkušņa samazināšanās; • nokrišņu daudzuma palielināšanās un maksimālā vienas diennakts nokrišņu daudzuma palielināšanās, dienu skaita ar ļoti stipriem nokrišņiem palielināšanās, maksimālā piecu diennakšu nokrišņu daudzuma palielināšanās, virs normas strauju sniega nokrišņu palielināšanās; • vidējā jūras ūdens līmeņa celšanās ilgtermiņā un krasta erozija attīstība, kā arī gruntsūdeņa līmeņa svārstības, ko ietekmē nokrišņu un jūras ūdens līmeņa izmaiņas, un upju noteces režīma izmaiņas.

¹ EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook 2019

² Latvia's Informative Inventory Report 1990-2019, Submitted under the Convention on Long-Range Transboundary Air Pollution

³ Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāns laika posmam līdz 2030. gadam. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/308330-par-latvijas-pielagosanas-klimata-parmainam-planu-laika-posmam-lidz-2030-gadam>

	<p>Risku novērtējumos konstatētie klimata pārmaiņu radītie riski un to iespējamās sekas:</p> <table border="1" data-bbox="831 306 1809 432"> <tr> <td data-bbox="831 306 1240 432">Pastiprināta sliežu izliekšanās, materiālu nolietojums un uzbērumu nestabilitāte karstuma dēļ</td> <td data-bbox="1240 306 1809 432">Bojājumi dzelzeļa infrastruktūrai; ekonomiskie zaudējumi ātruma ierobežojuma dēļ; dzinēju pārkaršana, kravu un pasažieru pārvadājumu ierobežojumi.</td> </tr> </table> <p>Papildus minētajam riskam par karstuma ietekmi, vēl jāpiemin zemas temperatūras risks (kontakttīklu apledošums), stipru nokrišņu risks (sliežu ceļu, uzbērumu bojājumi). Attiecībā uz ritekļiem jānorāda, ka ekstremālu klimatisko apstākļu gadījumā pastāv vilciena apstāšanās risks un ar to saistītie izaicinājumi, t.i., salona ventilēšana un klimata nodrošināšana.</p> <p>Potenciāli plānotie pasākumi un to sasaiste ar pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem Ja u projektēšanas stadijā tiks ņemti vērā ar klimata pārmaiņām saistītie riski un tiks noteikti arī ar būvniecību, uzturēšanu un ekspluatāciju saistītie riski. Šāda pieeja ļauj pārvaldīt ar klimata pārmaiņām radītos riskus, t.i., izvērtēt pašreizējos un iespējamajos nākotnes klimata riskus. Vienlaikus tas ļauj savlaicīgi izvērtēt arī finansiāli izdevīgākās adaptācijas iespējas, piemēram, nokrišņu ūdens drenāža prom no sliedēm, temperatūras un nokrišņu ietekme uz infrastruktūru, personālu un pasažieriem, preventīvās darbības, lai novērstu potenciāli radītos vētras bojājumus, putekļu emisijas samazināšana karstos un sausos laika apstākļos.</p> <p>Sasaiste ar nacionālajiem pielāgošanās klimata pārmaiņām plānošanas dokumentiem Viens no Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā laika posmam līdz 2030.gadam paredzētajiem rīcības virzieniem ir inženierkomunikāciju sistēmas un infrastruktūras nodrošināšana un pielāgošana klimata ekstrēmām, kur viens no paredzētajiem pielāgošanās pasākumiem ir: nodrošināt esošās transporta (autoceļu, dzelzeļa, lidostu, ostu) un elektronisko sakaru infrastruktūras pielāgošanu klimata pārmaiņām.</p>	Pastiprināta sliežu izliekšanās, materiālu nolietojums un uzbērumu nestabilitāte karstuma dēļ	Bojājumi dzelzeļa infrastruktūrai; ekonomiskie zaudējumi ātruma ierobežojuma dēļ; dzinēju pārkaršana, kravu un pasažieru pārvadājumu ierobežojumi.
Pastiprināta sliežu izliekšanās, materiālu nolietojums un uzbērumu nestabilitāte karstuma dēļ	Bojājumi dzelzeļa infrastruktūrai; ekonomiskie zaudējumi ātruma ierobežojuma dēļ; dzinēju pārkaršana, kravu un pasažieru pārvadājumu ierobežojumi.		
<p>Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs: (i) ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (ii) jūras ūdeņu labam stāvoklim?</p>	<p>Skat. novērtējuma 1.daļu.</p>		

<p>Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai atpakaļbāšanu, izņemot nepārstādājamu biostamo atkritumu incinerāciju; vai (ii) dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā radīs būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem; vai (iii) radīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku?</p>		Skat. novērtējuma 1. daļu.
<p>Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?</p>		Skat. novērtējuma 1. daļu.
<p>Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski kaitēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai; vai (ii) kaitēs dzīvotņu un sugu, tostarp Sa vienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam?</p>		Skat. novērtējuma 1. daļu.

1.1.1.2.i. Videi draudzīgi uzlabojumi Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta sistēmā

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Ietekme uz SEG emisijām

		<ul style="list-style-type: none"> • Pasākums 100% atbalsta klimata pārmaiņu mērķi (074 - tīrs pilsētas transporta ritošais sastāvs; 073 - tīra pilsētas transporta infrastruktūra) un tā dēļ tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. • Pasākuma ietvaros notiks videi draudzīgi uzlabojumi Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta sistēmā, t.i., pieaugs elektrotransporta izmantošana (elektroautobusi un elektruzlādes infrastruktūra, tramvaji) un tiks nodrošināta tīra sabiedriskā transporta infrastruktūra (izbūvēta neatkarīga sabiedriskā transporta līnija, veikts tramvaja līnijas pagarinājums un mobilitātes punktu izveide multimodālai mobilitātei, nodrošinot dažādu pārvietošanās veidu savienojamību). • Investīcijas veicinās SEG emisiju samazinājumu, aizvietojo ar pašreiz Rīgas pilsētas sabiedriskajā transportā izmantojamās fosilās degvielas transportlīdzekļus (autobusus). Tiek prognozēts, ka dīzeļdegvielu izmantojošo autobusu aizvietošana ar bezemisiju autobusiem samazinās pasažieru pārvadājumu CO₂ intensitātes indikatoru par apmēram 30%. Zemās grīdas tramvaju iegādes rezultātā tiek sagaidīts, ka palielināsies pārvadāto pasažieru skaits, kas balstoties līdzīgu projektu iepriekšējā pieredzē varētu pieaugt par 8% pēc projekta īstenošanas. <p>Pamatojoties uz plānotajiem projektiem un to ieguvumiem ir novērtēts novērsto CO₂ emisiju daudzums.:</p> <table border="1" data-bbox="1267 874 1682 1011"> <tr> <td style="text-align: center;">Aprēķinātās novērstās CO₂ emisijas</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">t CO₂/gadā</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">1908</td> </tr> </table> <p>Vienlaikus investīcijas kopumā uzlabo sabiedriskā transporta konkurētspēju Rīgas pilsētā, kā pamatā ir pārvietošanās ātruma pieaugums (sliežu transporta kapacitātes pieaugums un sabiedriskajam transportam nodalītas līnijas izveide).</p> <p>Sasaiste ar mobilitātes un ilgtspējīga transporta attīstības mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Attiecībā uz ES klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu 2050.gadā Transporta attīstības pamatnostādnes 2021.–2027. gadam (projekta) tiek norādīts, ka šo mērķu sasniegšanai būtu jāvirzās ar tādām iniciatīvām kā videi draudzīgu transporta līdzekļu izmantošana, t.sk. 	Aprēķinātās novērstās CO₂ emisijas	t CO₂/gadā	1908
Aprēķinātās novērstās CO₂ emisijas					
t CO₂/gadā					
1908					

		<p>sabiedriskajā transportā, mobilitātes punktu attīstība, veicinot sabiedriskā transporta lietotāju, kā arī mikromobilitātes rīku izmantotāju un gājēju skaita palielināšanu, vienlaikus uzlabojot attiecīgo infrastruktūru.</p> <p>Paredzētie pasākumi tiešā veidā atbilst Transporta attīstības pamatnostādņu 2021.–2027. gadam (projekta) uzstādījumiem un īstenošanas plānā definētajiem pasākumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ‘Atbalsts mazemisiju un bezemisiju transportlīdzekļu skaita palielināšanai, t.sk. valsts pārvaldes iestādēs, kapitālsabiedrībās, sabiedriskajā transportā un/vai specifiskās saimniecisko darbību jomās ar augstu degvielas patēriņu’ (4.3.3.); - ‘Īstenot infrastruktūras projektus velosipēdistu un gājēju ceļu, saiksmes mīierināšanas pasākumu un sabiedriskā transporta infrastruktūras attīstībai’ (4.2.1.), kas atbilst pamatnostādņu uzdevumam ‘Pilnveidot transporta sistēmu, īstenojot pasākumus klimata pārmaiņu mazināšanai’ (4.2.) - ‘Izveidot mobilitātes punktus’ (1.3.1.), kas atbilst pamatnostādņu uzdevumam ‘Attīstīt sabiedriskā transporta pakalpojumus’ (1.3.). <p>Vienlaikus jāuzsver, ka Rīgas un tās aglomerācijas teritoriju turpmākajos gados skars būtiskas izmaiņas saistībā ar Rail Baltica projekta īstenošanu, uz ko norāda arī viens no pamatnostādņu uzdevumiem ‘Attīstīt Rīgu un Rīgas metropoles areāla teritoriju kā TEN-T tīklā integrētu multimodālu transporta mezglu, īstenojot pilsētas transporta un publiskās infrastruktūras pārkārtojumus (2.1.1.).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Paredzētās darbības tiešā veidā palīdz sasniegt Transporta attīstības pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam (projekta) noteiktos politikas rezultātu rezultātīvos rādītājus, t.i., sazināt kopējo SEG emisiju daudzumu transporta sektorā, kā arī palielināt bezemisiju transportlīdzekļu īpatsvaru visu transportlīdzekļu skaitā. <p>Sasaiste ar reģionālās attīstības mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investīcijas ir plānotas ciešā saskaņā ar Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021.–2027.gadam ietvertu uzdevumu (B.2.5.) ‘Mobilitātes uzlabošana Rīgas metropoles areālā’. Paredzētās darbības tiešā veidā risinās uzdevumā definētās mobilitātes problēmas Rīgas metropoles areālā, t.i., uzlabos Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta sistēmu un pateicoties mobilitātes punktu izveidei, nodrošinās Rīgas pilsētas un reģionālā sabiedriskā transporta
--	--	---

			<p>savienojamību, piedāvājot pasažieriem multimodālas pārvietošanās iespējas, t.i., dažādu transporta veidu savienojamību.</p> <p>Sasaiste ar politikas plānošanas dokumentiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saskaņā ar Latvijas stratēģiju klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam visiem transporta veidiem būtu jāveicina mobilitātes sistēmas dekarbonizācija. Mērķis ir līdz 2050.gadam sasniegt nulles emisiju līmeni. Tā sasniegšanai paredzētie pasākumi nodrošinās bezemisiju transportlīdzekļu iegādi un atbilstošas infrastruktūras izveidošanu. Paredzētās darbības tiešā veidā palīdz sasniegt klimatneitralitātes mērķus. • Latvijas Nacionālo klimata un enerģētikas plāna 2021.–2030.gadam (NEKP) mērķis ir mazināt Latvijas cilvēku, taustaimniecības, infrastruktūras, apbūves un dabas ievainojamību pret klimata pārmaiņu ietekmēm un veicināt klimata pārmaiņu radīto iespēju izmantošanu. Plāna ietvaros attiecībā uz transporta sektoru ir noteikts ‘Nodrošināt esošās transporta (autoceļu, dzelzceļa, lidostu, ostu) un elektronisko sakaru infrastruktūras pielāgošanu klimata pārmaiņām’. Paredzēto pasākumu īstenošanā ir paredzēts ņemt vērā klimata pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi • Saskaņā ar Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānu 2020.-2030.gadam un tajā noteiktajiem pasākumiem, transporta sektorā ir jāizmanto videi draudzīgi transporta līdzekļi, tai skaitā sabiedriskajā transportā, vienlaikus jāveicina iedzīvotāju paradumu maiņu, izvēloties sabiedrisko transportu, mikromobilitātes rīku vai pārvietoties kājām. Ieguldījumi tiešā veidā sniedz ieguldījumu plāna mērķu sasniegšanā.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām	X		Skat. novērtējuma 2.daļu.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	<p>Pasākumam nav paredzama ietekme uz vides mērķi un tas neradīs būtisku kaitējumu ilgtspējīgai ūdens un jūras resursu izmantošanai un aizsardzībai, nekaitēs ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus, kā arī neradīs kaitējumu jūras ūdeņu labam vides stāvoklim.</p>
Aprite ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	<p>ANM ietvaros iepirktie transportlīdzekļi izstās līdz šim izmantotās transporta vienības. Pēc transporta līdzekļa dzīves cikla beigām (gan attiecībā uz aizstājamajām transportlīdzekļu vienībām, gan ar biometānu darbināmiem transportlīdzekļiem) tie tiks utilizēti atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/53/EK par nolietotiem transportlīdzekļiem prasībām, t.i. tie tiks nodoti apstrādes</p>

			<p>uzņēmumiem, kas nodrošina NTL pārstrādi un atkārtoti izmantojamo detaļu un materiālu atgūvi un atgriešanu tautsaimniecībā.</p> <p>Pa sākums paredz, ka ceļu būves veicēji nodrošina vismaz 70% (pēc svara) bīstamo būvniecības un nojaukšanas atkritumu, kas raušies būvlaukumā no ceļa un ar to saistītās uzlādes un degvielas uzpildes infrastruktūras būvniecības (izņemot dabā sastopamus materiālus, kas definēti kategorijā 17 05 04 Eiropas atkritumu sarakstā, kas izveidots ar Komisijas Lēmumu 2000/532/EK) sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādei un citiem materiālu atgūšanas veidiem, tostarp, izmantojot atkritumus citu materiālu aizstāšanai, saskaņā ar atkritumu hierarhiju un ES būvniecības un nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanas protokolu.</p> <p>Atkritumu rašanās būvniecības laikā tiks ierobežota saskaņā ar ES būvniecības un nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanas būvniecības laikā tiks ierobežota saskaņā ar ES būvniecības un nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanas protokolu un tiks veicināta atkārtota materiālu izmantošana un augstas kvalitātes pārstrāde, piemērojot materiālu atlasī, izmantojot labākās pieejamās būvgružiem paredzētās šķirošanas sistēmas.</p>						
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	<p>Plānotie īstenotie projekti ne tikai sniegs ieguldījumu klimata politikas mērķu izpildei, samazinot CO₂ emisijas, bet sniegs arī devumu gaisa piesārņojuma samazināšanai. Tā kā transporta sektors ir viens no lielākajiem NOx emisiju avotiem, tad šiem konkrētajiem projektiem ir aprēķinātas plānoto investīciju projektu novērstās NOx emisijas un papildus daļiņu PM_{2,5} emisijas:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Projektu grupa</th> <th>Aprēķinātās novērstās NOx emisijas, t</th> <th>Aprēķinātās novērstās PM_{2,5} emisijas, t</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Pilsētas sabiedriskā transporta sistēmas uzlabošanas projekti</td> <td>12,1</td> <td>0,41</td> </tr> </tbody> </table> <p>Novērstās emisijas aprēķinātas pamatojoties uz aprēķināto degvielas ietaupījumu no projektu īstenošanas un starptautisko vadlīniju⁴ un Latvijas gaisa piesārņojošo emisiju inventarizācijas ziņojumā⁵ pielietotiem vidējiem specifiskiem emisiju faktoriem</p>	Projektu grupa	Aprēķinātās novērstās NOx emisijas, t	Aprēķinātās novērstās PM _{2,5} emisijas, t	Pilsētas sabiedriskā transporta sistēmas uzlabošanas projekti	12,1	0,41
Projektu grupa	Aprēķinātās novērstās NOx emisijas, t	Aprēķinātās novērstās PM _{2,5} emisijas, t							
Pilsētas sabiedriskā transporta sistēmas uzlabošanas projekti	12,1	0,41							
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	<p>Pa sākuma paredzamā ietekme uz bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzību ir nebūtiska un aktivitātes nepieprasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa. Plānotās investīcijas neparedz tiešu ietekmi uz ES nozīmes sugām un biotopiem un to aizsardzības stāvokli.</p>						

Novērtējuma 2. daļa

⁴ EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook 2019

⁵ Latvia's Informative Inventory Report 1990-2019, Submitted under the Convention on Long-Range Transboundary Air Pollution

Jautājums	NĒ	Detalizēts izvērtējums						
Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pasākums radīs ievērojamas SEG emisijas?		Skat. novērtējuma 1. daļu.						
Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un ga idāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem?	X	<p>Ar bezemisiju sabiedriskā transporta transportlīdzekļu izmantošanu sa istītās infrastruktūras pielā gošana/ izveide <u>neizra isīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un ga idāmā nākotnes klimata ra dītā jām negatīvajām ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielā gošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu</u>, jo pasākumu īstenošanā ir paredzēts ņemt vērā klimata pārmaiņu ra dītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi.</p> <p>Latvijā transporta infrastruktūrai plā nošanai ir būtiskas vairākas klimata pārmaiņu izpausmes (tai skaitā ekstrēmi)⁶:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ga da vidējās gaisa temperatūras paaugstināšanās, karstuma viļņu biežuma un ilguma pieaugums, meteoroloģiskās vasaras pagarināšanās, diennakts maksimālās temperatūras maksimālās vērtības paaugstināšanās; • sala dienu un dienu skaits bez atkušņa samazināšanās; • nokrišņu daudzuma palielināšanās un maksimālā vienas diennakts nokrišņu daudzuma palielināšanās, dienu skaits ar ļoti stipriem nokrišņiem palielināšanās, maksimālā piecu diennakšu nokrišņu daudzuma palielināšanās, virs normas strauju sniega nokrišņu palielināšanās; • vidējā jūras ūdens līmeņa celšanās ilgtermiņā un krasta erozija attīstība, kā arī gruntsūdeņa līmeņa svārstības, ko ietekmē nokrišņu un jūras ūdens līmeņa izmaiņas, un upju noteces režīma izmaiņas. <p>Risku novērtējumos konstatētie klimata pārmaiņu radītie riski un to iespējamās sekas:</p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td>Pilsētas sliežu ceļš (tramvaja līnijas pagarinājums)</td> <td>Pastiprināta sliežu izliekšanās, materiālu nolietojums un uzbērumu nestabilitāte karstuma dēļ</td> <td>Bojājumi sliežu ceļu infrastruktūrai; ekonomiskie zaudējumi ātruma ierobežojuma dēļ; pasažieru pārvadājumu ierobežojumi.</td> </tr> <tr> <td>Neatkarīgai sabiedriskā transporta līnijai</td> <td>Uzplūdu radīto bojājumu pieaugums ceļiem jūras piekrastē un upju grīvas pilsētās</td> <td>Bojājumi ceļiem jūras piekrastē (krasta erozija un applūšana), bojājumi ceļiem upju grīvās; ceļu atjaunošanas nepieciešamība, tīrīšana vai slēgšana</td> </tr> </tbody> </table>	Pilsētas sliežu ceļš (tramvaja līnijas pagarinājums)	Pastiprināta sliežu izliekšanās, materiālu nolietojums un uzbērumu nestabilitāte karstuma dēļ	Bojājumi sliežu ceļu infrastruktūrai; ekonomiskie zaudējumi ātruma ierobežojuma dēļ; pasažieru pārvadājumu ierobežojumi.	Neatkarīgai sabiedriskā transporta līnijai	Uzplūdu radīto bojājumu pieaugums ceļiem jūras piekrastē un upju grīvas pilsētās	Bojājumi ceļiem jūras piekrastē (krasta erozija un applūšana), bojājumi ceļiem upju grīvās; ceļu atjaunošanas nepieciešamība, tīrīšana vai slēgšana
Pilsētas sliežu ceļš (tramvaja līnijas pagarinājums)	Pastiprināta sliežu izliekšanās, materiālu nolietojums un uzbērumu nestabilitāte karstuma dēļ	Bojājumi sliežu ceļu infrastruktūrai; ekonomiskie zaudējumi ātruma ierobežojuma dēļ; pasažieru pārvadājumu ierobežojumi.						
Neatkarīgai sabiedriskā transporta līnijai	Uzplūdu radīto bojājumu pieaugums ceļiem jūras piekrastē un upju grīvas pilsētās	Bojājumi ceļiem jūras piekrastē (krasta erozija un applūšana), bojājumi ceļiem upju grīvās; ceļu atjaunošanas nepieciešamība, tīrīšana vai slēgšana						

⁶ Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāns laika posmam līdz 2030. gadam. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/308330-par-latvijas-pielagosanas-klimata-parmainam-planu-lai-ka-posmam-lidz-2030-gadam>

		pilsētā un multimodālam mobilitātes punktam	Lietusgāžu plūdu radīto bojājumu pieaugums ceļiem (kopā ar ceļu sasaluma perioda samazināšanos)	Bojājumi ceļiem pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, tuneļu applūšana; bojājumi ceļiem ārpus pilsētām (galvenokārt grants ceļu iegrimšana vai aizskalošana, uzbērumu nestabilitāte, nogruvumu veidošanās); ceļu atjaunošanas un tīrīšanas nepieciešamība; vides piesāņojums; drošības un komforta samazināšanās; ceļu slēgšana
			Asfalta pastiprināta kušana un citi ceļu seguma bojājumi	Bojājumi ceļiem; satiksmes drošības pasliktināšanās
		<p>Potenciāli plānotie pasākumi un to sasaiste ar pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem</p> <p>Ja u projektēšanas stadijā tiks ņemti vērā ar klimata pārmaiņām saistītie riski un tiks noteikti arī ar būvniecību, uzturēšanu un ekspluatāciju saistītie riski. Šāda pieeja ļauj pārvaldīt ar klimata pārmaiņām radītos riskus, t.i., izvērtēt pašreizējos un iespējamajos nākotnes klimata riskus. Vienlaikus tas ļauj savlaicīgi izvērtēt arī finansiāli izdevīgākās adaptācijas iespējas, piemēram, nokrišņu ūdens drenāža prom no sliedēm, temperatūras un nokrišņu ietekme uz infrastruktūru, personālu un pasažieriem, preventīvās darbības, lai novērstu potenciāli radītos vētras bojājumus, putekļu emisijas samazināšana karstos un sausos laikapstākļos.</p> <p>Sasaiste ar nacionālajiem pielāgošanās klimata pārmaiņām plānošanas dokumentiem</p> <p>Viens no Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā laikā posmam līdz 2030.gadam paredzētajiem rīcības virzieniem ir inženierkomunikāciju sistēmas un infrastruktūras nodrošināšana un pielāgošana klimata ekstrēmām, kur viens no paredzētajiem pielāgošanās pasākumiem ir: nodrošināt esošās transporta (autoceļu, dzelzceļa, lidostu, ostu) un elektronisko sakaru infrastruktūras pielāgošanu klimata pārmaiņām.</p>		
Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs: (i) ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (ii) jūras ūdeņu labam vides stāvoklim?		Skat. novērtējuma 1.daļu.		
Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums: (i)		Skat. novērtējuma 1.daļu.		

būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai atgla bāšanu, izņemot nepārstrādājamu bīstamo atkritumu incinerāciju; vai (ii) dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā radīs būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem; vai (iii) radīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku?		
Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?		Skat. novērtējuma 1. daļu.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski kaitēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai; vai (ii) kaitēs dzīvotņu un sugu, tostarp Sa vienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam?		Skat. novērtējuma 1. daļu.

1.1.1.3.i.: Pilnveidota veloceļu infrastruktūra

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Ietekme uz SEG emisijām <ul style="list-style-type: none"> Pasākums 100% atbalsta klimata pārmaiņu mērķi (075 - riteņbraukšanas infrastruktūra) un tā dēļādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.

		<ul style="list-style-type: none"> • Pasākuma ietvaros ir paredzēta maģistrālās veloinfrastruktūras izveide Rīgā un Pierīgā, veicinot nemotorizēto mobilitāti. Būtiski uzsvērt infrastruktūras savienojamību, t.i., maģistrālie veloceļi pēctecīgi turpinās un savieno Rīgu ar tās apkārtnes teritorijām, kā arī savienojas ar mobilitātes punktiem un papildina multimodālo savienojumu sniegtās iespējas. Plānots attīstīt piecus maģistrālos veloceļu koridorus: Rīga– Carnikava, Rīga–Ulbroka, Rīga–Ķekava, Rīga–Babīte–Piņķi, Rīga–Mārupe. Katrā maršrutā tiks nodrošināta sasaiste starp pilsētas un reģionālās nozīmes veloceļiem. • Ikdienas braucēji (ar velosipēdu brauc katru vai gandrīz katru dienu) ir 6,4%, turpretī vismaz vienu reizi nedēļā brauc 19,8% Latvijas iedzīvotāji, no kuriem visvairāk ir Pierīgā (23,2%)⁷. Esošā velosatiksmes infrastruktūra tiek attīstīta fragmentāri, kā arī nav nodalīta, līdz ar to ne vienmēr nodrošinot velosipēdistiem ērtu un ātru pārvietošanos, kas ir galvenais motivators, izvēloties transporta veidu. Minētie aspekti neveicina velosatiksmes attīstību, velosipēdistu pieaugumu un integrāciju kopējā transporta sistēmā. • Veloinfrastruktūras izveidošanas rezultātā ir sagaidāms, ka palielināsies velobraucēju skaits. Pētījumi atklāj, ka jaunas veloinfrastruktūras izveidošana stimulē velosipēda izmantošanu ikdienā, kas ļauj prognozēt velobraucēju skaita pieaugumu. Regulāro velobraucēju skaita pieaugums, t.i., kuri brauc katru vai gandrīz katru dienu, veicina arī SEG emisiju samazinājumu, vienlaikus tam ir būtiska loma sabiedrības sociālajā dzīvē (piem., nodrošināta mobilitāte mājāsaimniecībām ar zemākiem ienākumiem, uzlabota sabiedrības veselība un ietaupīti veselības aprūpē nodalīto budžetu resursi, paaugstināta dzīves kvalitāte, u.c.). <p>Pamatojoties uz plānotajiem projektiem un to ieguvumiem ir novērtēts novērsto CO₂ emisiju daudzums.:</p> <table border="1" data-bbox="1267 1040 1682 1177"> <tr> <td>Aprēķinātās novērstās CO₂ emisijas</td> </tr> <tr> <td>t CO₂/gadā</td> </tr> <tr> <td>3235</td> </tr> </table> <p>Sasaiste ar mobilitātes un ilgtspējīga transporta attīstības mērķiem</p>	Aprēķinātās novērstās CO₂ emisijas	t CO₂/gadā	3235
Aprēķinātās novērstās CO₂ emisijas					
t CO₂/gadā					
3235					

⁷ VSIA "Latvijas valsts ceļi" (2019.). Pētījums par velosatiksmi un velosatiksmes infrastruktūru nacionālā mērogā <http://petijumi.mk.gov.lv/node/3234>

		<ul style="list-style-type: none"> • Velosatiksmes kontekstā Transporta attīstības pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam (projekta) ir uzsvērta nepieciešamība nodrošināt velosipēdu satiksmes infrastruktūru kā nepārtrauktu un ar esošo transporta infrastruktūru salāgotu transporta sistēmas daļu (prioritāri teritorijās ar lielāku iedzīvotāju blīvumu), iesaistot visas iesaistītās puses. Pamatnostādnes norāda, ka ir jāveicina iedzīvotāju mikromobilitātes (velosipēdi, skrejriteņi, līdzsvara un balansa riteņi u.c. rīki, pārvietošanās kājām) īpatsvara pieaugums kopējā mobilitātē. Nomainot ikdienā pārvietošanās paradumus no automašīnām (arī no sabiedriskā transporta) uz velosipēdu, tiek veicināts CO2 emisijas samazinājums un ES SEG samazināšanas mērķa saņemšana. • Paredzētie pasākumi tiešā veidā atbilst Transporta attīstības pamatnostādņu 2021.–2027. gadam (projekta) uzstādījumiem un īstenošanas plānā definētajiem pasākumiem: <ul style="list-style-type: none"> - ‘Īstenot infrastruktūras projektus velosipēdistu un gājēju ceļu, saiksmes mērķa īstenošanas pasākumu un sabiedriskā transporta infrastruktūras attīstībai’ (4.2.1.), kas atbilst pamatnostādņu uzdevumam ‘Pilnveidot transporta sistēmu, īstenojot pasākumus klimata pārmaiņu mazināšanai’ (4.2.) - Pamatnostādnes paredz arī ‘Izstrādāt un īstenot Mikromobilitātes attīstības plānus’ (4.1.2.), kas ļaus īstenot risinājumus iespējam droši pārvietoties ar kājām, velosipēdu vai citiem mikromobilitātes rīkiem. • Paredzētās darbības tiešā veidā palīdz saņemt Transporta attīstības pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam (projekta) noteiktos politikas rezultātu rezultatīvos rādītājus, t.i., samazināt kopējo SEG emisiju daudzumu, kā arī palielināt to iedzīvotāju īpatsvaru, kas ar velosipēdu vai citu mikromobilitātes transportlīdzekli brauc katru vai gandrīz katru dienu. <p>Sasaiste ar reģionālās attīstības mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investīcijas ir plānotas ciešā saskaņā ar Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam identificēto nepieciešamību, t.i., risināt mobilitātes problēmas Rīgas metropoles āreālā, kas ietver arī nepieciešamību attīstīt mikromobilitātes iespējas. Paredzētās darbības atbilst pamatnostādņu uzdevumam ‘Mobilitātes uzlabošana Rīgas metropoles areālā’ (B.2.5.) un tam pakārtotajai rīcībai ‘attīstīt veloinfrastruktūru un jo īpaši trūkstošos velomaršrutu posmus Pierīgā’. Rezultātā samazināsies sastrēgumi Rīgā un tās aglomerācijā, mazinot ietekmi arī uz vidi, kā arī tiks samazināts laika patēriņš darba vietu vai pakalpojuma saņemšanai. <p>Sasaiste ar politikas plānošanas dokumentiem</p>
--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> Saskaņā ar Latvijas stratēģiju klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam visiem transporta veidiem būtu jāveicina mobilitātes sistēmas dekarbonizācija. Mērķis ir līdz 2050.gadam sasniegt nulles emisiju līmeni. Paredzētās darbības tiešā veidā palīdz sasniegt klimatneitralitātes mērķus. Latvijas Nacionālo klimata un enerģētikas plāna 2021.–2030.gadam (NEKP) mērķis ir mazināt Latvijas cilvēku, tautsaimniecības, infrastruktūras, apbūves un dabas ievainojamību pret klimata pārmaiņu ietekmēm un veicināt klimata pārmaiņu radīto iespēju izmantošanu. Plāna ietvaros attiecībā uz transporta sektoru ir noteikts ‘Nodrošināt esošās transporta (autoceļu, dzelzceļa, lidostu, ostu) un elektronisko sakaru infrastruktūras pielāgošanu klimata pārmaiņām’. Paredzēto pasākumu īstenošanā ir paredzēts ņemt vērā klimata pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi Saskaņā ar Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānu 2020.-2030.gadam un tajā noteiktajiem pasākumiem, transporta sektorā ir jāizmanto videi draudzīgi transporta līdzekļi, tai skaitā sabiedriskajā transportā, vienlaikus jāveicina iedzīvotāju paradumu maiņu, izvēloties sabiedrisko transportu, mikromobilitātes rīku vai pārvietoties kājām. Ieguldījumi tiešā veidā sniedz ieguldījumu plāna mērķu sasniegšanā.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām	X		Skat. novērtējuma 2.daļu.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	<p>Pasākumam nav paredzama ietekme uz vides mērķi un tas neradīs būtisku kaitējumu ilgtspējīgai ūdens un jūras resursu izmantošanai un aizsardzībai, nekaitēs ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus, kā arī neradīs kaitējumu jūras ūdeņu labam vides stāvoklim.</p>
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	<p>ANM ietvaros iepirktie transportlīdzekļi aizstās līdz šim izmantotās transporta vienības. Pēc transporta līdzekļa dzīves cikla beigām (gan attiecībā uz aizstājamajām transportlīdzekļu vienībām, gan ar biometānu darbināmiem transportlīdzekļiem) tie tiks utilizēti atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/53/EK par nolietotiem transportlīdzekļiem prasībām, t.i. tie tiks nodoti apstrādes uzņēmumiem, kas nodrošina NTL pārstrādi un atkārtoti izmantojamo detaļu un materiālu atguvi un atgriešanu tautsaimniecībā.</p> <p>Pasākums paredz, ka ceļu būves veicēji nodrošina vismaz 70% (pēc svara) bīstamo būvniecības un nojaukšanas atkritumu, kas raušies būvlaukumā no ceļa un ar to saistītās uzlādes un degvielas uzpildes infrastruktūras būvniecības (izņemot dabā sastopamus materiālus, kas definēti kategorijā 17 05 04 Eiropas atkritumu sarakstā, kas izveidots ar Komisijas Lēmumu 2000/532/ EK) sagatavošanu</p>

			<p>a tkārtotai izmantošanai, pārstrādei un citiem materiālu atgūšanas veidiem, tostarp, izmantojot atkritumus citu materiālu aizstāšanai, saskaņā ar atkritumu hierarhiju un ES būvniecības un nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanas protokolu.</p> <p>Atkritumu rašanās būvniecības laikā tiks ierobežota saskaņā ar ES būvniecības un nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanas protokolu un tiks veicināta atkārtota materiālu izmantošana un augstas kvalitātes pārstrāde, piemērojot materiālu atlasī, izmantojot labākās pieejamās būvgružiem paredzētās šķīrošanas sistēmas.</p>						
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	<p>Plānotie īstenotie projekti ne tikai sniegs ieguldījumu klimata politikas mērķu izpildei, samazinot CO₂ emisijas, bet sniegs arī devumu gaisa piesārņojuma samazināšanai. Tā kā transporta sektors ir viens no lielākajiem NOx emisiju avotiem, tad šiem konkrētajiem projektiem ir aprēķinātas plānoto investīciju projektu novērstās NOx emisijas un papildus daļiņu PM_{2.5} emisijas:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Projektu grupa</th> <th>Aprēķinātās novērstās NOx emisijas, t</th> <th>Aprēķinātās novērstās PM_{2.5} emisijas, t</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Veloinfrastruktūras izveidošanas projekti</td> <td>21,2</td> <td>0,69</td> </tr> </tbody> </table> <p>Novērstās emisijas aprēķinātas pamatojoties uz aprēķināto degvielas ietaupījumu no projektu īstenošanas un starptautisko vadlīniju⁸ un Latvijas gaisa piesārņojošo emisiju inventarizācijas ziņojumā⁹ pielietotiem vidējiem specifiskiem emisiju faktoriem</p>	Projektu grupa	Aprēķinātās novērstās NOx emisijas, t	Aprēķinātās novērstās PM _{2.5} emisijas, t	Veloinfrastruktūras izveidošanas projekti	21,2	0,69
Projektu grupa	Aprēķinātās novērstās NOx emisijas, t	Aprēķinātās novērstās PM _{2.5} emisijas, t							
Veloinfrastruktūras izveidošanas projekti	21,2	0,69							
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	<p>Pa sākuma paredzamā ietekme uz bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzību ir nebūtiska un aktivitātes nepieprasa padziļinātu pa sākuma novērtējumu no NBK viedokļa. Plānotās investīcijas neparedz tiešu ietekmi uz ES nozīmes sugām un biotopiem un to aizsardzības stāvokli.</p>						

Novērtējuma 2. daļa

Jautājums	NĒ	Detalizēts izvērtējums
Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pasākums radīs ievērojamas SEG emisijas?		Skat. novērtējuma 1. daļu.

⁸ EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook 2019

⁹ Latvia's Informative Inventory Report 1990-2019, Submitted under the Convention on Long-Range Transboundary Air Pollution

<p>Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem?</p>	<p>X</p>	<p>Veloinfrastruktūras pielāgošana/ izveide <u>neizraisīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata radītajām negatīvajām ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu</u>, jo pasākumu īstenošanā ir paredzēts ņemt vērā klimata pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi.</p> <p>Latvijā transporta infrastruktūrai plānošanai ir būtiskas vairākas klimata pārmaiņu izpausmes (tai skaitā ekstrēmi)¹⁰:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gada vidējās gaisa temperatūras paaugstināšanās, karstuma viļņu biežuma un ilguma pieaugums, meteoroloģiskās vasaras pagarināšanās, diennakts maksimālās temperatūras maksimālās vērtības paaugstināšanās; • sala dienu un dienu skaita bez atkušņa samazināšanās; • nokrišņu daudzuma palielināšanās un maksimālā vienas diennakts nokrišņu daudzuma palielināšanās, dienu skaits ar ļoti stipriem nokrišņiem palielināšanās, maksimālā piecu diennakšu nokrišņu daudzuma palielināšanās, virs normas strauju sniega nokrišņu palielināšanās; • vidējā jūras ūdens līmeņa celšanās ilgtermiņā un krasta erozija attīstība, kā arī gruntsūdeņa līmeņa svārstības, ko ietekmē nokrišņu un jūras ūdens līmeņa izmaiņas, un upju noteces režīma izmaiņas. <p>Risku novērtējumos konstatētie klimata pārmaiņu radītie riski un to iespējamās sekas:</p> <table border="1" data-bbox="831 805 2020 1209"> <tr> <td data-bbox="831 805 1041 1209">Veloinfrastruktūra</td> <td data-bbox="1041 805 1458 901">Uzplūdu radīto bojājumu pieaugums ceļiem jūras piekrastē un upju grīvas pilsētās</td> <td data-bbox="1458 805 2020 901">Bojājumi ceļiem jūras piekrastē (krasta erozija un applūšana), bojājumi ceļiem upju grīvās; ceļu atjaunošanas nepieciešamība, tīrīšana vai slēgšana</td> </tr> <tr> <td data-bbox="831 901 1041 1145"></td> <td data-bbox="1041 901 1458 1145">Lietusgāžu plūdu radīto bojājumu pieaugums ceļiem (kopā ar ceļu sasaluma perioda samazināšanos)</td> <td data-bbox="1458 901 2020 1145">Bojājumi ceļiem pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, tuneļu applūšana; bojājumi ceļiem ārpus pilsētām (galvenokārt grants ceļu iegrimšana vai aizskalošana, uzbērumu nestabilitāte, nogrūvumu veidošanās); ceļu atjaunošanas un tīrīšanas nepieciešamība; vides piesārņojums; drošības un komforta samazināšanās; ceļu slēgšana</td> </tr> <tr> <td data-bbox="831 1145 1041 1209"></td> <td data-bbox="1041 1145 1458 1209">Asfalta pastiprināta kušana un citi ceļu seguma bojājumi</td> <td data-bbox="1458 1145 2020 1209">Bojājumi ceļiem; satiksmes drošības pasliktināšanās</td> </tr> </table> <p>Potenciāli plānotie pasākumi un to sasaiste ar pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem</p>	Veloinfrastruktūra	Uzplūdu radīto bojājumu pieaugums ceļiem jūras piekrastē un upju grīvas pilsētās	Bojājumi ceļiem jūras piekrastē (krasta erozija un applūšana), bojājumi ceļiem upju grīvās; ceļu atjaunošanas nepieciešamība, tīrīšana vai slēgšana		Lietusgāžu plūdu radīto bojājumu pieaugums ceļiem (kopā ar ceļu sasaluma perioda samazināšanos)	Bojājumi ceļiem pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, tuneļu applūšana; bojājumi ceļiem ārpus pilsētām (galvenokārt grants ceļu iegrimšana vai aizskalošana, uzbērumu nestabilitāte, nogrūvumu veidošanās); ceļu atjaunošanas un tīrīšanas nepieciešamība; vides piesārņojums; drošības un komforta samazināšanās; ceļu slēgšana		Asfalta pastiprināta kušana un citi ceļu seguma bojājumi	Bojājumi ceļiem; satiksmes drošības pasliktināšanās
Veloinfrastruktūra	Uzplūdu radīto bojājumu pieaugums ceļiem jūras piekrastē un upju grīvas pilsētās	Bojājumi ceļiem jūras piekrastē (krasta erozija un applūšana), bojājumi ceļiem upju grīvās; ceļu atjaunošanas nepieciešamība, tīrīšana vai slēgšana									
	Lietusgāžu plūdu radīto bojājumu pieaugums ceļiem (kopā ar ceļu sasaluma perioda samazināšanos)	Bojājumi ceļiem pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, tuneļu applūšana; bojājumi ceļiem ārpus pilsētām (galvenokārt grants ceļu iegrimšana vai aizskalošana, uzbērumu nestabilitāte, nogrūvumu veidošanās); ceļu atjaunošanas un tīrīšanas nepieciešamība; vides piesārņojums; drošības un komforta samazināšanās; ceļu slēgšana									
	Asfalta pastiprināta kušana un citi ceļu seguma bojājumi	Bojājumi ceļiem; satiksmes drošības pasliktināšanās									

¹⁰ MK (2018). Plāna projekts "Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāns laika posmam līdz 2030. gadam". Tiesību aktu projekti. Pieejams: [Latvijas Republikas Ministru Kabinets: Tiesību aktu projekti \(mk.gov.lv\)](http://mk.gov.lv)

	<p>Ja u projektēšanas stadijā tiks ņemti vērā ar klimata pārmaiņām saistītie riski un tiks noteikti arī ar būvniecību, uzturēšanu un ekspluatāciju saistītie riski. Šāda pieeja ļauj pārvaldīt ar klimata pārmaiņām radītos riskus, t.i., izvērtēt pašreizējos un iespējamās nākotnes klimata riskus. Vienlaikus tas ļauj savlaicīgi izvērtēt arī finansiāli izdevīgākās adaptācijas iespējas.</p> <p>Sasaiste ar nacionālajiem pielāgošanās klimata pārmaiņām plānošanas dokumentiem Viens no Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā laika posmam līdz 2030.gadam paredzētajiem rīcības virzieniem ir inženierkomunikāciju sistēmas un infrastruktūras nodrošināšana un pielāgošana klimata ekstrēmumiem, kur viens no paredzētajiem pielāgošanās pasākumiem ir: nodrošināt esošās transporta (autoceļu, dzelzceļa, lidostu, ostu) un elektronisko sakaru infrastruktūras pielāgošanu klimata pārmaiņām.</p>
<p>Ilgtspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs: (i) ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (ii) jūras ūdeņu labam vides stāvoklim?</p>	<p>Skat. novērtējuma 1.daļu.</p>
<p>Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai apglabāšanu, izņemot nepārstādājamu biostamo atkritumu incinerāciju; vai (ii) dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā radīs būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem; vai (iii) radīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku?</p>	<p>Skat. novērtējuma 1.daļu.</p>
<p>Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?</p>	<p>Skat. novērtējuma 1.daļu.</p>

<p>Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski ka itēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai; vai (ii) ka itēs dzīvotņu un sugu, tostarp Sa vienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam?</p>		Skat. novērtējuma 1. daļu.
--	--	----------------------------

Reformu un investīciju virziens 1.2. Energoefektivitātes uzlabošana

1.2.1.1.i. Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes uzlabošana un pāreja uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu

1 - Klimata pārmaiņas	1.2.1.1.i.: Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes uzlabošana un pāreja uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu
-----------------------	--

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	<p>Ietekme uz SEG emisijām</p> <ul style="list-style-type: none"> Pasākums atbalsta klimata pārmaiņu mērķus (025 bis Esošā dzīvojamā fonda energoefektivitātes atjaunošana, demonstrējumu projekti un atbalsta pasākumi, kas atbilst energoefektivitātes kritērijiem; un tā dēļādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi: mazināt SEG

		<p>emisijas, ēku atjaunošanas rezultātā uzlabojot to energoefektivitāti – samazinot energoresursu patēriņu, kā arī veicinot pāreju uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasākuma ietvaros tiks nodrošināta vismaz vidēja renovācijas pakāpe un saņemts vidēji vismaz 30% energopatēriņa samazinājums. Faktiski sasniegtās enerģijas patēriņa rādītāju vērtības līdzīgā, iepriekš ieviestā 2014.-2020.gada plānošanas perioda Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 4.2.1.1. pasākumā "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu dzīvojamās ēkās" parāda, ka vidējais siltumenerģijas patēriņa ietaupījums sasniedza pat 49%. • Pasākuma ietvaros tiks uzlabota daudzdzīvokļu māju, energoefektivitāte, tādējādi samazinot ikgadējo primārās enerģijas patēriņu un sniedzot enerģijas ietaupījumu un SEG emisiju samazinājumu. • Pasākuma klimata sniegumu paaugstinās uzstādītās AER izmantojošas siltumenerģiju un elektroenerģiju ražojošas iekārtas. • Programmas īstenošanas nosacījumos tiks ietverti kritēriji, lai nodrošinātu atbilstību Direktīvas 2018/2001 29.pantā noteiktajiem kritērijiem un izmantojot šķeldu, tai jāatbilst SEG emisiju ietaupījumam 80%. Atbilstība minētajiem kritērijiem tiks pamatota Enerģētikas likumā noteiktajā kārtībā. • Pasākuma īstenošana sniegs gan tiešus SEG emisiju samazinājumus, gan arī netiešus SEG emisiju samazinājumus, kas rodas no projektu demonstrācijās un multiplikatīvā efekta. <p>Sasaiste ar reģionālās attīstības mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investīcijas ir plānotas saskaņā ar Reģionālās politikas pamatnostādņiem 2021.-2027.gadam, kur viens no galvenajiem tematiskajiem atbalsta virzieniem reģionālās politikas mērķa (visu reģionu potenciāla attīstība un sociālekonomisko atšķirību mazināšana, stiprinot to iekšējo un ārējo konkurētspēju, kā arī nodrošinot teritoriju specifiskai atbilstošus risinājumus apdzīvotuma un kvalitatīvas dzīves vides attīstībai) sasniegšanai ir pakalpojumu nodrošināšana reģionos atbilstoši demogrāfiskajiem izaicinājumiem, t.sk. paredzot A.2.3. uzdevumu "Mājokļu pieejamība darbspēkam reģionos", kura ietvaros nepieciešams paaugstināt dzīvojamo ēku energoefektivitāti, tādējādi nodrošinot izmaksu ietaupījumu un komfortablus dzīves apstākļus. <p>Sasaiste ar politikas plānošanas dokumentiem</p>
--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> Saskaņā ar Latvijas stratēģiju klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam pāreja uz klimatneitralitāti īstenojama cita starpā caur visaptverošu energoefektivitāti, t.sk., attiecībā uz ēku atjaunošanu; Saskaņā ar Latvijas Nacionālo klimata un enerģētikas plānu 2021.–2030.gadam (NEKP) ir jāveicina energoresursu patēriņa samazināšana ēkās. NEKP nosaka mērķi līdz 2030. gadam atjaunot ēkas 500 000 m² platībā, kā arī līdz 2030. gadam palielināt AER enerģijas īpatsvaru enerģijas bruto gala patēriņā līdz 50 %. Lai veicinātu Direktīvā 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti noteikto, Latvijā ir pastiprinātas prasības ēku energoefektivitātes minimālajam pieļaujamajam līmenim, energoefektivitātes novērtējumam apkurei atjaunošanās un pārbūvēm no 2021. gada, t.sk. no 2021. gada visām jaunām ēkām jāatbilst gandrīz nulles enerģijas ēku prasībām. Saskaņā ar Ēku atjaunošanas ilgtermiņa stratēģiju līdz 2050.gadam Latvijai jāsasniedz ēku dekarbonizācijas mērķis, dzīvojamam fondam līdz 2050. gadam jāatbilst augstiem energoefektivitātes, būvniecības, drošības un labiekārtoības standartiem. <p>Papildinoši pasākumi un investīcijas ar SEG samazinošu efektu</p> <ul style="list-style-type: none"> Investīcijas daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes paaugstināšanā tiks veiktas saskaņā ar Darbības programmas Latvijai 2021.-2027.gadam 2.1.1.SAM "Energoefektivitātes veicināšana un siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana".
<p>Pielāgošanas klimata pārmaiņām</p>		<p>X</p>	<p>Daudzdzīvokļu māju energoefektivitāte uzlabošanas pasākumi, veicinot pāreju uz AER tehnoloģiju izmantošanu un, uzlabojot energoefektivitāti, <u>neizraisīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata radītajām negatīvajām ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu, jo ēku uzlabošanas pasākumos paredzēts ņemt vērā klimata pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi.</u></p> <p>Klimata pārmaiņu izpausmes, kas ietekmē paredzētās aktivitātes jomu Klimata pārmaiņu radīto risku un ievainojamības novērtējumos būvniecības sektoram konstatēts, ka Latvijā būvniecībai ir būtiskas vairākas klimata pārmaiņu izpausmes (tai skaitā ekstrēmi):</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • ga da vidējās gaisa temperatūras paaugstināšanās, karstuma viļņu biežuma un ilguma pieaugums, meteoroloģiskās vasaras paaugstināšanās, diennakts maksimālās temperatūras maksimālās vērtības paaugstināšanās; • sala dienu un dienu skaita bez atkušņa samazināšanās; • nokrišņu daudzuma palielināšanās un maksimālā vienas diennakts nokrišņu daudzuma palielināšanās, dienu skaita ar ļoti stipriem nokrišņiem palielināšanās, maksimālā piecu diennakšu nokrišņu daudzuma palielināšanās, virs normas strauju sniega nokrišņu palielināšanās; • vidējā jūras ūdens līmeņa celšanās ilgtermiņā un krasta erozija attīstība, kā arī gruntsūdeņa līmeņa svārstības, ko ietekmē nokrišņu un jūras ūdens līmeņa izmaiņas, un upju noteces režīma izmaiņas. <p>Risku novērtējumos konstatētie klimata pārmaiņu radītie riski un to iespējamās sekas:</p> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="869 655 1317 791">Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām</td> <td data-bbox="1317 655 2038 791">Bojājumi ēkām pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību ēkām ūdensteču un ūdenstilpju plūdu teritorijās; ēku remonta nepieciešamība; vai nelabojami bojājumi; ēkas norakstīšana; ēku vērtības krišanās; apdrošināšanas cenu pieaugums; drošības un komforta samazināšanās.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="869 791 1317 927">Pārslodzes pieaugums uz ēku jumtiem no liela nokrišņu daudzuma sniega formā īslaicīgā periodā gadījumos</td> <td data-bbox="1317 791 2038 927">Bojājumi ēku konstrukcijām (pastiprināta mikroplaisu veidošanās mitruma bojājumi); jumtu sabrukšana; pelējuma palielināšanās; dzīvības apdraudējums.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="869 927 1317 1062">Ēku pamatu un grunts bojājumi gruntsūdeņu līmeņa svārstību dēļ</td> <td data-bbox="1317 927 2038 1062">Apdraudējums ēku un to pamatu konstrukciju noturībai un stabilitātei (vislielākais apdraudējums ir vecām ēkām, kuru pamatu noturībai ir nepieciešama hidroizolācijai, ja tāda ir, ir ievērojams nolietojums), ilgtermiņā radīsies mikroplaisas un palielina mitruma iespiešanos ēkas konstrukcijās.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="869 1062 1317 1230">Iekštelpu pārkaršana un elektroenerģijas pieprasījuma pieaugums vasarā</td> <td data-bbox="1317 1062 2038 1230">Pieprasījuma palielināšanās pēc iekštelpu dzesēšanas; telpu dzesēšanas ventilācijas investīciju instalēšanas; cilvēku labasajūtas un veselības pasliktināšanās; darba produktivitātes samazināšanās; ārkārtas gadījumu izmaksu paaugstināšanās; investīciju pieaugums sabiedrībai; elektropatēriņa un izmaksu pieaugums vasarā.</td> </tr> </table> <p>Potenciālās plānotās aktivitātes un to sasaiste ar pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem</p>	Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām	Bojājumi ēkām pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību ēkām ūdensteču un ūdenstilpju plūdu teritorijās; ēku remonta nepieciešamība; vai nelabojami bojājumi; ēkas norakstīšana; ēku vērtības krišanās; apdrošināšanas cenu pieaugums; drošības un komforta samazināšanās.	Pārslodzes pieaugums uz ēku jumtiem no liela nokrišņu daudzuma sniega formā īslaicīgā periodā gadījumos	Bojājumi ēku konstrukcijām (pastiprināta mikroplaisu veidošanās mitruma bojājumi); jumtu sabrukšana; pelējuma palielināšanās; dzīvības apdraudējums.	Ēku pamatu un grunts bojājumi gruntsūdeņu līmeņa svārstību dēļ	Apdraudējums ēku un to pamatu konstrukciju noturībai un stabilitātei (vislielākais apdraudējums ir vecām ēkām, kuru pamatu noturībai ir nepieciešama hidroizolācijai, ja tāda ir, ir ievērojams nolietojums), ilgtermiņā radīsies mikroplaisas un palielina mitruma iespiešanos ēkas konstrukcijās.	Iekštelpu pārkaršana un elektroenerģijas pieprasījuma pieaugums vasarā	Pieprasījuma palielināšanās pēc iekštelpu dzesēšanas; telpu dzesēšanas ventilācijas investīciju instalēšanas; cilvēku labasajūtas un veselības pasliktināšanās; darba produktivitātes samazināšanās; ārkārtas gadījumu izmaksu paaugstināšanās; investīciju pieaugums sabiedrībai; elektropatēriņa un izmaksu pieaugums vasarā.
Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām	Bojājumi ēkām pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību ēkām ūdensteču un ūdenstilpju plūdu teritorijās; ēku remonta nepieciešamība; vai nelabojami bojājumi; ēkas norakstīšana; ēku vērtības krišanās; apdrošināšanas cenu pieaugums; drošības un komforta samazināšanās.									
Pārslodzes pieaugums uz ēku jumtiem no liela nokrišņu daudzuma sniega formā īslaicīgā periodā gadījumos	Bojājumi ēku konstrukcijām (pastiprināta mikroplaisu veidošanās mitruma bojājumi); jumtu sabrukšana; pelējuma palielināšanās; dzīvības apdraudējums.									
Ēku pamatu un grunts bojājumi gruntsūdeņu līmeņa svārstību dēļ	Apdraudējums ēku un to pamatu konstrukciju noturībai un stabilitātei (vislielākais apdraudējums ir vecām ēkām, kuru pamatu noturībai ir nepieciešama hidroizolācijai, ja tāda ir, ir ievērojams nolietojums), ilgtermiņā radīsies mikroplaisas un palielina mitruma iespiešanos ēkas konstrukcijās.									
Iekštelpu pārkaršana un elektroenerģijas pieprasījuma pieaugums vasarā	Pieprasījuma palielināšanās pēc iekštelpu dzesēšanas; telpu dzesēšanas ventilācijas investīciju instalēšanas; cilvēku labasajūtas un veselības pasliktināšanās; darba produktivitātes samazināšanās; ārkārtas gadījumu izmaksu paaugstināšanās; investīciju pieaugums sabiedrībai; elektropatēriņa un izmaksu pieaugums vasarā.									

		<ul style="list-style-type: none"> • Tā kā vairāki no prognozētajiem klimata pārmaiņu radītajiem riskiem būvniecībā ir saistīti ar nokrišņu intensitātes palielinājumu, tad ēku renovācija būs saskaņā ar prognozēto nokrišņu intensitātes palielinājumu, paredzot atbilstošus lietuvnotekūdens sistēmu risinājumus intensīvu nokrišņu gadījumiem, dodot priekšroku zaļās infrastruktūras elementiem, izmantojot dabā balstītus risinājumus. • Tā kā viens no prognozētajiem klimata pārmaiņu izraisītajiem riskiem būvniecībā Latvijā ir iekštelpu pārkaršana, būvniecības projektos tiks paredzēti atbilstoši telpu dzesēšanas un ventilācijas risinājumi, lai nodrošinātu komforta temperatūru arī karstuma viļņu laikā. • Ēku konstrukciju risinājumos būs paredzēta atbilstoša hidroizolācija, lai samazinātu ēku bojājumu iespēju gruntsūdeņu svārstību dēļ. • Tehnoloģisko iekārtu energoefektivitātes uzlabošanas pasākums vērsts uz energoresursu efektīvu izmantošanu, kas labvēlīgi ietekmē pielāgošanos klimata pārmaiņām • Tādējādi nav pierādījumu par nozīmīgu negatīvu tiešo un primāro netiešo ietekmi uz šo vides mērķi visā pasākuma aprites ciklā. <p>Sasaiste ar nacionālajiem pielāgošanās klimata pārmaiņām plānošanas dokumentiem</p> <p>Pasākums atbilst Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030. gadam paredzētajam rīcības virzienam - būvju un ēku pielāgošana klimata pārmaiņu ietekmēm un slodzēm, veicinot ēkās tādu materiālu un tehnoloģiju izmantošanu, t.sk. zaļās infrastruktūras risinājumu ieviešanu, kas pasargā ēkas no siltuma uzkaršanas, lai samazinātu kondicionēšanas sistēmu uzstādīšanas un lietošanas nepieciešamību. Papildus tam paredzētās aktivitātes plānotas būt saskaņotas ar Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā laika posmam līdz 2030. gadam paredzētajiem pasākumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veicināt ēkās tādu materiālu un tehnoloģiju izmantošanu, t.sk. zaļās infrastruktūras risinājumu ieviešanu, kas pasargā ēkas no siltuma uzkaršanas, lai samazinātu kondicionēšanas sistēmu uzstādīšanas un lietošanas nepieciešamību. • Izvērtēt un ielānot papildus ietilpības nepieciešamību lietuvnotekūdens savākšanai pilsētās, t.sk. veikt maksimālo nokrišņu vērtējumus dažādām urbūtībām klimata pārmaiņu ietekmē, lai pasargātu ēkas un būves no lietuvnotekūdens slodzes (pamatu izskalošanas u.tml.). • Uzlabot lietuvnotekūdens kanalizācijas sistēmas un caurtekas pilsētās, papildinot tās ar zaļās infrastruktūras elementiem, iepriekš definējot to nepieciešamo kapacitāti, ņemot vērā klimata pārmaiņas, kā arī veicināt ilgspējīgu lietuvnotekūdens apsaimniekošanu un lietuvnotekūdens izmantošanu vietās, kur nav nepieciešams ūdens dzeramā ūdens kvalitātē.
Ūdens un jūras resursu ilgspējīga izmantošana un aizsardzība	X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK atbilstībā uz attiecīgo mērķi.

			Plānotas investīcijas paredz nenozīmīgu ietekmi uz šo vides aspektu, ja tiek paredzēta ūdensapgādes un notekūdeņu tīklu renovācija.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde	X		Skat. novērtējuma 2.daļu.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē	X		Skat. novērtējuma 2.daļu.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Skat. novērtējuma 2.daļu..

Novērtējuma 2. daļa

Jautājums	NĒ	Detalizēts izvērtējums
Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pasākums radīs ievērojamas SEG emisijas?		Skat. novērtējuma 1.daļu.
Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un ga idāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem?		Skat. novērtējuma 1.daļu.
Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs: (i) ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (ii) jūras ūdeņu labam vides stāvoklim?		Skat. novērtējuma 1.daļu.

<p>Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai atgla bāšanu, izņemot nepārstrādājamu bīstamo atkritumu incinerāciju; vai (ii) dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā radīs būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem; vai (iii) radīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi atbilstībā uz aprites ekonomiku?</p>	<p>X</p>	<p>Plānotās investīcijas paredz nenozīmīgu ietekmi uz šo vides aspektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – energoefektivitātes projektu vērtēšanas kritērijos tiks iekļauta prasība, ka veicot energoefektivitātes darbus ēkā/objektā 70% no radītājiem būvniecības (ne bīstamajiem) atkritumiem vai demontāžas atkritumiem, atkritumi jānodod šī atkritumu veida pārstrādātājiem, kas veicinās atkritumu atkārtotu izmantošanu taustaimniecībā, to pārstrādi, to pārstrādes produktu izmantošanu un samazinās atkritumu atgla bāšanas apjomus kā to paredz Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva (ES) 2018/851, ar ko groza Direktīvu 2008/98 par atkritumiem, Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva (ES) 2018/850, ar ko groza Direktīvu 1999/31/EK par atkritumu poligoniem, un Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028.gadam, kas apstiprināts Ministru Kabinētā 2021.gada 22.janvārī; – valsts līmenī ir palielināta (un turpinās augt) dabas resursu nodokļa likme arī par sadzīves, būvniecības un rūpniecisko atkritumu atgla bāšanu, kas dod papildu stimulu aprites ekonomikas prasību ieviešanai; – papildus projekta iesniedzējiem var paredzēt nosacījumu ievērot zaļo publiskā iepirkuma principu, veicot iepirkuma procedūru būvniecības darbiem; – nosakot priekšnosacījumus piemērot zaļo publisko iepirkumu renovācijas materiālu izvēlē, tiks nodrošināta aprites ekonomikas principu veicināšana.
<p>Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?</p>	<p>X</p>	<p>Nav paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņojošās emisijas gaisā, ūdenī vai zemē:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pasākums atbilst Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānam 2020.–2030. gadam, kur paredzēts veicināt energoefektivitātes pasākumus daudzdzīvokļu mājās, valsts ēkās un rūpniecības uzņēmumos, kā arī nodrošināt tādu sadedzināšanas iekārtu uzstādīšanu valsts ēkās un rūpniecības uzņēmumos, kas rada zemas emisijas (2.1.pasākums); – būvniecības procesa laikā tiks veikti pasākumi trokšņa, putekļu un piesārņotāju emisiju samazināšanai; – Latvijā ir pastiprinātas prasības ēku energoefektivitātes minimālajam pieļaujamajam līmenim, energoefektivitātes novērtējumam apkurei atjaunošanām un pārbūvēm no 2021. gada, jo: <ol style="list-style-type: none"> 1) Direktīva 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti paredzējusi, ka valsts veicina, lai ēkas atjaunojot padarītu tās par gandrīz nulles enerģijas ēkām; 2) Līdz 2050.gadam jāsasniedz ēku dekarbonizācijas mērķi; <ul style="list-style-type: none"> – renovējot ēkas, kurās ir azbestu saturoši materiāli, azbestu saturošus izstrādājumus apstrādās un transportēs atbilstoši normatīvajiem aktiem par darba aizsardzības prasībām darbā ar azbestu, tai skaitā nepieļaujot azbesta šķiedru vai putekļu nokļūšanu vidē; – azbesta atkritumu tālākā apsaimniekošana paredzēta atbilstoši Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumiem Nr.301 “Noteikumi par azbesta un azbesta izstrādājumu ražošanas radīto vides piesārņojumu un azbesta atkritumu apsaimniekošanu”. <p>Negatīvu ietekmi var radīt pāreja uz plašāku tāda atjaunojamā energoresursa kā biomasas izmantošanas veicināšanu enerģētikas, rūpniecības un mājsaimniecību sektorā. Pēdējo gadu laikā plašākas biomasas izmantošanas rezultātā Latvijā ir palielinājušās smalko daļiņu PM_{2,5} un gaistošo organisko savienojumu emisijas</p>

	<p>ga isā enerģētikas un rūpniecības sektorā, kā rezultātā tiek apgrūtināta Latvijai noteikto emisiju samazināšanas mērķu izpilde. Šīs negatīvās ietekmes kompensēšanai būtu jāveic papildus pasākumi un galvenokārt jāveicina tādu atjaunojamo energoresursu izmantošana, kas nerada emisijas (saule, vējš utt.). Lai samazinātu ietekmi, tiks atbalstītas darbības, kas paredz gaisa kvalitātes uzlabošanas iekārtu iegādi, atjaunošanu vai nomaiņu, ja nav iespējams nodrošināt ēkas siltumenerģiju ražošanā avota pieslēgšanu centralizētajai siltumapgādes sistēmai un ja projekta īstenošanas rezultātā paredzama gaisa kvalitātes samazināšanās. Plānojot minētos pasākumus, būs nepieciešams ievērot Ministru kabineta 2021. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 17 "Noteikumi par gaisa piesārņojuma ierobežošanu no sadzīves atkritumu sadzīves iekārtām" noteiktās prasības. Nepieciešamības gadījumā, projektā tiks plānota gaisa un dūmgāzu attīrīšanas iekārtu, putekļu un citu emisiju samazināšanas iekārtu, tai skaitā elektrostatisko filtru uzstādīšana, kas tiks veikta vienlaikus ar siltumenerģijas ražošanas iekārtu rekonstrukciju, iegādi, atjaunošanu vai nomaiņu.</p> <p>Ministru kabineta 2021. gada 7. janvāra noteikumi Nr. 17 "Noteikumi par gaisa piesārņojuma ierobežošanu no sadzīves atkritumu sadzīves iekārtām" nosaka kārtību, kādā novērs, ierobežo un kontrolē gaisa piesārņojošo vielu emisiju no sadzīves atkritumu sadzīves iekārtām. Nosaka īpašas vides prasības sadzīves atkritumu sadzīves iekārtām. Kā arī nosaka kārtību, kādā operators kontrolē gaisa piesārņojošo vielu emisiju gaisā, veic monitoringu un sniedz attiecīgu informāciju un kārtību, kādā nodrošina informācijas pieejamību sabiedrībai par sadzīves atkritumu sadzīves iekārtu radīto gaisa piesārņojumu. Lai neradītu negatīvu ietekmi uz gaisa kvalitāti, ko varētu sekmēt pāreja tāda atjaunojamā energoresursa kā biomasas izmantošanas veicināšana, negatīvās ietekmes kompensēšanai būs jānodrošina teritorijās, kurās tiks veicināta atjaunojamo energoresursu izmantošana, kas nerada emisijas (saule, vējš utt.) vai tiks atbalstīta vecu sadzīves atkritumu sadzīves iekārtu, kas izmanto biomasu vai ogles, aizstāšana ar jaunām, efektīvām un aprīkotām ar emisiju attīrīšanas iekārtām, kā arī pašvaldības ēku pieslēgšana pie centralizētās siltumapgādes. Teritorijās, kur jau šobrīd novērojamas gaisa kvalitātes problēmas nedrīkst atļaut jaunu piesārņojošu avotu uzstādīšanu. Šāda prasība atbilstoši likuma "Par piesārņojumu" 14.pantā pirmajai daļai tiek noteikta attiecībā uz iekārtām ar jaudu virs 0,2 MW un ja to plānots uzstādīt teritorijā, kur jau šobrīd eksistē gaisa kvalitātes problēmas, atļauja tam netiek izsniegta.</p>
<p>Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski ka itēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai; vai (ii) ka itēs dzīvotņu un sugu, tostarp Savienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam?</p>	<p>Pasākumu paredzamā ietekme uz bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzību ir nebūtiska, ievērojot to tiešo vai netiešo efektu dzīves ciklā. Investīcijas daudzdzīvokļu māju ēku energoefektivitātē nav paredzētas ēkās, kuras atrodas NATURA 2000 teritorijā, vai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās. Energoefektivitātes uzlabošanas investīcijas paredzētas ēkās, kas neskar īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.</p> <p>Nav paredzama negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību un ekosistēmas aizsardzību un atjaunošanu, jo:</p> <p>Visa Latvijā izmantotā biomasas, tai skaitā koksne atbilst ilgtspējības ietaupījuma kritērijiem, kas ir noteikti spēkā esošajos ES tiesību aktos - direktīvā 2001/8/2001. Atbilstību apliecina ekspertu vērtējums par Latvijā iegūtas</p>

	<p>biomasas atbilstību ilgtspējības kritērijiem (skat. https://server.em.gov.lv/index.php/s/lzwpSQVZ9fB7eqV), atsaucoties uz EU NDC: https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtmsg_no=XXVII-7-d&chapter=27&clang=_en un Law on Paris Agreement: https://likumi.lv/ta/id/288575-par-apvienoto-naciju-organizacijas-visparejas-konvencijas-par-klimata-parmainam-parizes-noligumu.</p> <p>Latvijā šobrīd enerģētiskajai biomasai tiek izmantoti pārsvarā meža atkritumi un atlikumi, kas ir pārpalikumi no apaļkoksnes ieguves, kā arī tehniskā koksne, kas nav izmantojama nevienam citam izmantošanas veidam kā enerģētikai, piemēram, vējgāzes, snieglauzes un kaitēkļu bojāti koki, kuru dēļ koksne ir zaudējusī savu integritāti un tiek izmantota enerģētiskajām vajadzībām.</p> <p>Nolūkā apzināt Darbības programmas Latvijai 2021.–2027.gadam un tā realizācijas pasākumu ietekmi uz vidi, veicināt sabiedrības līdzdalību vides pārskata sagatavošanā, iesaistīt sabiedrību vides pārskata apspriešanā un konsultācijās, kā arī ņemt vērā vides pārskata un tā apspriešanas rezultātus plānošanas dokumenta sagatavošanā un izmantot lēmumu pieņemšanai saikā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” ir veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums un vides pārskats (https://www.esfondi.lv/upload/2021-2027/vides-parskats_28122020.pdf). Ietekmes uz vidi novērtējumā tika vērtēti šādi bioloģiskās daudzveidības kritēriji: ES nozīmes biotopu la bvēlīga aizsardzības statusa paaugstināšana, Īpaši aizsargājamo sugu la bvēlīga aizsardzības statusa paaugstināšana, bīoloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu teritoriju, objektu aizsardzība. Atbilstoši novērtējumam ir secināts, ka AER izmantošana enerģētikā samazinās tradicionālo energoresursu izmantošanu, t.i. sekmēs dabas resursu racionālu izmantošanu, bet vienlaikus, pieaugot pieprasījumam pēc biomasas kā AER avota, lauksaimniecības plašās teritorijās var veidoties monokultūras, kas negatīvi ilgtermiņā ietekmētu bioloģisko daudzveidību (mazinoties sugu daudzveidībai) un arī ainavu. Ietekme izpaudīsies vietās, novados vai reģionos, kur biomasas ražošanai izmantotu lauksaimniecības zemes. Biomasas ražošanai ir sagaidāma pozitīva ietekme uz lauku teritoriju ainavu, atjaunojoties dabiskajiem zālājiem, - arī uz bioloģisko daudzveidību, ja biomasas ieguvei izmanto kokus un krūmus aizaugušajās lauksaimniecības zemē. Saikā ar novērtējumu energoefektivitātes veicināšanas un siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas pasākumiem var būt tieša, pozitīva, vidēja termiņa, ilgtermiņa ietekme uz klimata pārmaiņām (SEG emisiju samazināšana), gaisa kvalitāti, bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūras mantojumu, cilvēku veselību un resursu izmantošanu, savukārt negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību un ainavu, var rasties attīstoties monokultūrām lauksaimniecībā, kā arī negatīva ietekme var rasties uz kultūras mantojumu, ja veicot energoefektivitātes pasākumus, netiek saglabātas kultūras mantojuma vērtības.</p> <p>Tā kā atbilstoši Nacionālais enerģētikas un klimata plānam 2021.-2030.gadam (NEKP 2030) Latvijā netiek plānots būtisku biomasas izmantošanas pieaugumu, bet plāno pāriet uz ne-emisiju AER tehnoloģijām - saule, vējš,</p>
--	---

	<p>siltumsūkņi, elektroenerģija utt. būiska ietekme uz bioloģisko daudzveidību netiks radīta. Turklāt atbilstoši ANM plānā minētajam apakšaktivitātes ietvaros pamatā tiks realizēti saules AER projekti un tikai neliela daļa biomasas AER.</p> <p>Latvijā ir spēcīgi reglamentētas īpaši aizsargājamās teritorijas, un ir spēcīgi kontrolēts, vai un ar ko tiek apmežotas iepriekš atmežotas teritorijas. Piemēram, atbilstoši likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (https://likumi.lv/ta/id/59994-par-ipasi-aizsargajamam-dabas-teritorijam) 21.pantam veicot taustaimniecības un teritoriālo plānošanu, zemes ierīcību un meža apsaimniekošanu, un visu veidu projektēšanas darbus, jāievēro aizsargājamās teritorijas izvietojums, tās aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Savukārt Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (https://likumi.lv/ta/id/207283-ipasi-aizsargajamo-dabas-teritoriju-visparejie-aizsardzibas-un-izmantosanas-noteikumi) noteic īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējo aizsardzības un izmantošanas kārtību, tajā skaitā pieļaujamos un aizliegtos darbību veidus aizsargājamās teritorijās, kā arī aizsargājamo teritoriju apzīmēšanai dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu un tās izveidošanas un lietošanas kārtību.</p> <p>Latvijas likumdošana nosaka ierobežojumus attiecībā uz zemes lietošanas veida maiņu (https://likumi.lv/ta/id/253624-noteikumi-par-atmezosanas-kompensacijas-noteikšanas-kriterijiem-aprekinasana-un-atlidzinanas-kartibu). Arī aizsargājamās dabas teritorijās normatīvie akti nosaka ierobežojumus zemes lietošanas veida maiņai, tā dēļ jādi nodrošinot mitrzemju aizsardzību</p> <p>Atbilstību nodrošinās tas, ka atbalsta programmas nosacījumos tiks ietverti nosacījumi, kas paredzēs, ka atbalsts tiks sniegts paredzētajām aktivitātēm, kas atbilst Taksonomijas regulas principiem, un tās deleģētajos aktos iekļautajiem īpašajiem tehniskās pārbaudes kritērijiem, tā dēļ jānosakot, kuras darbības varēs kvalificēt katram vides mērķim. Tāpat programmas īstenošanas nosacījumos tiks ietverti kritēriji, lai nodrošinātu atbilstību Direktīvas 2018/2001 29.pantā noteiktajiem kritērijiem un izmantojot šķeldu, tai jāatbilst SEG emisiju ietaupījumam 80%. Atbilstība minētajiem kritērijiem tiks pamatota Enerģētikas likumā noteiktajā kārtībā.</p>
--	---

1.2.1.2.i. Energoefektivitātes paaugstināšana uzņēmējdarbībā (ietverot pāreju uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu siltumapgādē un saistītas pētniecības un attīstības aktivitātes (t.sk. bioekonomikā)).

<p>1 - Klimata pārmaiņas</p>	<p>1.2.1.2.i.: Energoefektivitātes paaugstināšana uzņēmējdarbībā: Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi, atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju ieviešana un pētniecības un attīstības aktivitātes un atbalsts ilgtspējīga transporta iegādei</p>
-------------------------------------	--

		apakšaktivitāte - atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju ieviešana	
Novērtējuma 1. daļa			
Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa		JĀ	NĒ
			Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana			<p>Ietekme uz SEG emisijām</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasākums 100% atbalsta klimata pārmaiņu mērķi (028 - Atjaunojamie energoresursi: vējš, 029 - Atjaunojamie energoresursi: saule, 030 bis - Atjaunojamie energoresursi: biomasas ar lieliem SEG ietaupījumiem (8)) un tā dēļādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK atiecībā uz attiecīgo mērķi.: mazināt SEG emisijas, veicinot pāreju uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu. • SEG emisijas no rūpnieciskajiem procesiem un produktu izmantošanas 2018.gadā veidoja 7,3% no kopējām SEG emisijām Latvijā, neskaitot ZIZIMM¹¹ • Investīcijas veicinās saules, vēja, biomasas un citu AER iekārtu iegādi, kā arī popularizēs AER lietošanu privātajā sektorā, līdz ar to radot arī netiešu pozitīvu ietekmi uz klimatu. • Pasākuma klimata sniegumu paaugstinās uzstādītās AER izmantojošas siltumenerģiju un elektroenerģiju ražojošas iekārtas. • Pasākuma īstenošana sniegs gan tiešus SEG emisiju samazinājumus, gan arī netiešus SEG emisiju samazinājumus, kas rodas no projektu demonstrācijas un multiplikatīvā efekta. • Investīcijas veicinās AER tehnoloģijas, kā, piemēram, saules baterijas, vēja elektrostacijas, biomasas tehnoloģijas, ieviešot jaunu valsts atbalsta veidu (Komisijas regulas Nr. 651/2014 41. pantu, kas paredz atbalstu AER iekārtām), kas veicinās energoresursu diversifikāciju, fosilo energoresursu izmantošanas un iepirkta enerģijas apjoma samazināšanos, tādējādi veicinot SEG emisiju samazināšanos. <p>Investīcijas veicinās uzņēmumus veidot jaunas zaļās darba vietas, produktus un tehnoloģijas, kas varētu veicināt Latvijas virzību uz klimatneitralitāti, tādā veidā sabalansējot potenciāli radītās palielinātās SEG emisijas. AER tehnoloģiju izmantošana un energoefektivitātes pasākumu īstenošana ir cieši saistīta ar</p>

		<p>uzņēmējdarbības veicināšanu, inovācijām un modernu tehnoloģiju izmantošanu, tādejādi uzlabojot iedzīvotāju vispārējo dzīves kvalitāti un apmierinātību ar uzņēmējdarbības vidi.</p> <p>Sasaiste ar reģionālās attīstības mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> Investīcijas ir plānotas saskaņā ar Reģionālās politikas pamatnostādņēm 2021.-2027.gadam, kur viens no galvenajiem tematiskajiem atbalsta virzieniem reģionālās politikas mērķa (visu reģionu potenciāla atbilstība un sociālekonomisko atšķirību mazināšana, stiprinot to iekšējo un ārējo konkurētspēju, kā arī nodrošinot teritoriju specifiskai atbilstošus risinājumus apdzīvojuma un kvalitātes dzīves vides atbilstībai) saņemšanai ir palpojumu nodrošināšana reģionos atbilstoši demogrāfiskajiem izaicinājumiem. Saskaņā ar Nacionālās industriālās politikas pamatnostādņēm 2021.-2027.gadam^[2] Latvija kā vienu no nākotnes konkurētspējas priekšnosacījumiem ir izvirzījusi ne tikai spēju pielāgoties klimata pārmaiņām, bet būt vienai no vadošajām valstīm, kas spēj radīt jaunus biznesa modeļus, attīstīt inovācijas un piedāvāt konkurētspējīgus pasaules līmeņa risinājumus klimata pārmaiņu izaicinājumiem, izmantojot to kā iespēju Latvijas ekonomikas atbilstībai. Pamatnostādnes paredz: <ul style="list-style-type: none"> līdz 2030.gadam Latvijā palielināt kopējos ieguldījumus pētniecībā un atbilstībā līdz 1,5% no IKP, no kuriem vismaz trešo daļu paredzēts novirzīt P&I klimata izaicinājumu risināšanai, tai skaitā Viedās enerģētikas un mobilitātes jomā; veicināt investīciju piesaisti, nodrošinot publiskās infrastruktūras pielāgošanu un veicināt investīcijas jaunās tehnoloģijās, tai skaitā, lai nodrošinātu SEG emisiju samazināšanu un veiktu jaunus klimata tehnoloģiju atklājumus, izmantojot risinājumus klimata pārmaiņu mazināšanai, vienlaicīgi virzoties uz klimatnoturīgu ekonomikas atbilstību; veikt produktivitāti paaugstinošu darbību atbalstīšanu privātajā sektorā, atjaunojamo energoresursu, augsto tehnoloģiju pielietošanai tautsaimniecības nozarēs, veicināt efektīvu energoresursu izmantošanu, enerģijas patēriņa samazināšanu un pāreju uz AER atpazīstamību, pārejot uz tīru aprites ekonomiku (Eiropas Zaļais kurss), izstrādāt klimatam draudzīgas ieguves tehnoloģijas; apakšuzdevumu Nr.4.3.5.1. "Infrastruktūra uzņēmējdarbības atbalstam, t.sk. industriālo zonu izveidei". <p>Sasaiste ar politikas plānošanas dokumentiem</p> <ul style="list-style-type: none"> Saskaņā ar Latvijas stratēģiju klimatneitralitātes saņemšanai līdz 2050. gadam pāreja uz klimatneitralitāti īstenojama cita starpā caur visaptverošu energoefektivitāti, t.sk., atbilstībā uz atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu;
--	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> Saskaņā ar Latvijas Nacionālo klimata un enerģētikas plānu 2021.–2030.gadam (NEKP) mērķis ir līdz 2030. gadam palielināt AER enerģijas īpatsvaru enerģijas bruto gala patēriņā līdz 50%. Nacionālā SEG emisiju inventarizācijas kopsavilkums par 2018. gadu¹⁴ <p>Papildinoši pasākumi un investīcijas ar SEG samazinošu efektu</p> <ul style="list-style-type: none"> Investīcijas uzņēmējdarbības energoefektivitātes paaugstināšanā papildinās Darbības programmas Latvijai 2021.–2027.gadam Taisnīgas pārkārtošanās investīcijas 6.1.1.SAM “Pārejas uz klimata neitralitāti ražojošo ekonomisko, sociālo un vides seku mazināšana visvairāk skartajos reģionos” aktivitātes
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Ražošanas tehnoloģiju energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi, veicinot pāreju uz AER tehnoloģiju izmantošanu un, uzlabojot energoefektivitāti, neizraisīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata radītajām negatīvajām ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu, līdz ar to šīs aktivitātes nepieprasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa. Arī Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāns laika posmam līdz 2030. gadam neatspoguļo šādu aktivitāšu potenciālo ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām aspektiem.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tādā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde	X		Skat. novērtējuma 2.daļu.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē	X		Skat. novērtējuma 2.daļu.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana	X		Skat. novērtējuma 2.daļu.

Novērtējuma 2. daļa

Jautājums	NĒ	Detalizēts izvērtējums
------------------	-----------	-------------------------------

<p>Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pasākums radīs ievērojamas SEG emisijas?</p>		<p>Skat. novērtējuma 1.daļu.</p>
<p>Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem?</p>		<p>Skat. novērtējuma 1.daļu.</p>
<p>Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs: (i) ūdensobjektu labstāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (ii) jūras ūdeņu labstāvoklim?</p>		<p>Skat. novērtējuma 1.daļu.</p>
<p>Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai atglabāšanu, izņemot nepārstādājamu biostamo atkritumu incinerāciju; vai (ii) dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā radīs būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem; vai (iii) radīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku?</p>	<p>X</p>	<p>Plānotās investīcijas paredz nenozīmīgu ietekmi uz šo vides aspektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – valsts līmenī ir palielināta (un turpinās augt) dabas resursu nodokļa likme arī par sadzīves, būvniecības un rūpniecisko atkritumu atglabāšanu, kas dod papildu stimulu aprites ekonomikas prasību ieviešanai; – papildus projekta iesniegējjiem var paredzēt nosacījumu ievērot zaļā publiskā iepirkuma principu, veicot iepirkuma procedūru būvniecības darbiem; – nosakot priekšnosacījumus piemērot zaļo publisko iepirkumu renovācijas materiālu izvēlē, tiks nodrošināta aprites ekonomikas principu veicināšana. – komersantiem tiks izteikts aicinājums viņu ražošanas tehnoloģijās nodrošināt atkritumu rašanās novēršanas programmu, kā arī maksimāli ievērot materiālu aprites nosacījumus savā ražošanas tehnoloģijā. – Kā arī attiecināmajos gadījumos garantijas, kas minētas pie aktivitātes 1.2.1.1.i.: Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes uzlabošana un pāreja uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu

<p>Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?</p>	<p>X</p>	<p>Nav paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņojošās emisijas gaisā, ūdenī vai zemē:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pasākums atbilst Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānam 2020.–2030. gadam, kur paredzēts veicināt energoefektivitātes pasākumus daudzdzīvokļu mājās, valsts ēkās un rūpniecības uzņēmumos, kā arī nodrošināt tādu sadedzināšanas iekārtu uzstādīšanu valsts ēkās un rūpniecības uzņēmumos, kas rada zemas emisijas (2.1.pasākums). <p>Negatīvu ietekmi var radīt pāreja uz plašāku tāda atjaunojamā energoresursa kā biomasas izmantošanas veicināšana enerģētikas, rūpniecības un mājsaimniecību sektorā. Pēdējo gadu laikā plašākas biomasas izmantošanas rezultātā Latvijā ir palielinājusies smalko daļiņu PM2,5 un gaisaistošo organisko savienojumu emisijas gaisā enerģētikas un rūpniecības sektorā, kā rezultātā tiek apgrūtināta Latvijai noteikto emisiju samazināšanas mērķu izpilde. Šīs negatīvās ietekmes kompensēšanai būtu jāveic papildus pasākumi un galvenokārt jāveicina tādu atjaunojamo energoresursu izmantošana, kas nerada emisijas (saule, vējš utt.). Lai nodrošinātu biomasas tehnoloģiju ieviešanas pasākumu atbilstību 030bis intervences kodam, programmas īstenošanas nosacījumos tiks ietverti kritēriji, lai nodrošinātu atbilstību Direktīvas 2018/2001 29.pantā noteiktajiem kritērijiem un izmantojot šķeldu, tai jāatbilst SEG emisiju ietaupījumam 80%. Atbilstība minētajiem kritērijiem tiks pamatota Enerģētikas likumā noteiktajā kārtībā. Tiks atbalstīta tādu AER izmantošana, kas nerada gaisa piesārņojošo vielu emisijas (saule, vējš u.c.), samazināsies apdraudējums iedzīvotāju veselībai. Plānot minētos pasākumus, būs nepieciešams ievērot Ministru kabineta 2021. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 17 "Noteikumi par gaisa piesārņojuma ierobežošanu no sadedzināšanas iekārtām" noteiktās prasības. Nepieciešamības gadījumā, projektā tiks plānota gaisa un dūmgāzu attīrīšanas iekārtu, putekļu un citu emisiju samazināšanas iekārtu, tai skaitā elektrostatisko filtru uzstādīšana, kas tiks veikta vienlaikus ar siltumenerģijas ražošanas iekārtu rekonstrukciju, iegādi, atjaunošana vai nomaiņu.</p> <p>Lai neradītu negatīvu ietekmi uz gaisa kvalitāti, ko varētu sekmēt pāreja tāda atjaunojamā energoresursa kā biomasas izmantošanas veicināšana, negatīvās ietekmes kompensēšanai bļivi apdzīvotās teritorijās tiks veicina arī tādu atjaunojamo energoresursu izmantošana, kas nerada emisijas (saule, vējš utt.) vai tiks atbalstīta vecu sadedzināšanas iekārtu, kas izmanto biomasu vai ogles, aizstāšana ar jaunām, efektīvām un aprīkotām ar emisiju attīrīšanas iekārtām, kā arī pašvaldības ēku pieslēgšana pie centralizētās siltumapgādes teritorijās, kur jau šobrīd novērojamas gaisa kvalitātes problēmas nedrīkst atļaut jaunu piesārņojošu avotu uzstādīšanu. Šāda prasība atbilstoši likuma "Par piesārņojumu" 14.panta pirmajai daļai tiek noteikta attiecībā uz iekārtām ar jaudu virs 0,2 MW un ja to plānots uzstādīt teritorijā, kur jau šobrīd eksistē gaisa kvalitātes problēmas, atļauja tam netiek izsniegta.</p>
<p>Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai</p>	<p>Nav paredzama negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību un ekosistēmas aizsardzību un atjaunošanu, jo:</p>	

<p>paredzams, ka pasākums: (i) būtiski ka itēs ekosistēmu la bām stāvoklim un noturībai; vai (ii) ka itēs dzīvotņu un sugu, tostarp Savienības nozīmes dzīvotņu un sugu, a aizsardzības statusam?</p>	<p>Visa Latvijā izmantotā biomasā, tai skaitā koksne, atbilst ilgtspējas ietaupījuma kritērijiem, kas ir noteikti spēkā esošajos ES tiesību aktos - direktīvā 2018/2001. Atbilstību apliecina ekspertu vērtējums par Latvijā iegūtas biomasas atbilstību ilgtspējības kritērijiem (skat. https://server.em.gov.lv/index.php/s/lzwpSOVZ9fB7eqV), atsaucoties uz EU NDC: https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtsg_no=XXVII-7-d&chapter=27&clang=_en un Law on Paris Agreement: https://likumi.lv/ta/id/288575-par-apvienoto-naciju-organizācijas-vispārejas-konvencijas-par-klimata-parmainam-parizes-noligumu.</p> <p>Latvijā šobrīd enerģētiskajai biomasai tiek izmantoti pārsvarā meža atkritumi un atlikumi, kas ir pārpalikumi no apaļkoksnes ieguves, kā arī tehniskā koksne, kas nav izmantojama nevienam citam izmantošanas veidam kā enerģētikai, piemēram, vējgāzes, snieglauzes un kaitēkļu bojāti koki, kuru dēļ koksne ir zaudējusi savu integritāti un tiek izmantota enerģētiskajām vajadzībām.</p> <p>Nolūkā apzināt Darbības programmas Latvijai 2021.–2027. gadam un tās realizācijas pasākumu ietekmi uz vidi, veicināt sabiedrības līdzdalību vides pārskata sagatavošanā, iesaistīt sabiedrību vides pārskata apspriešanā un konsultācijās, kā arī ņemt vērā vides pārskata un tā apspriešanas rezultātus plānošanas dokumenta sagatavošanā un izmantot lēmumu pieņemšanai saņemot ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” ir veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums un vides pārskats (https://www.esfondi.lv/upload/2021-2027/vides-parskats_28122020.pdf). Ietekmes uz vidi novērtējumā tika vērtēti šādi bioloģiskās daudzveidības kritēriji: ES nozīmes biotopu labvēlīga aizsardzības statusa paaugstināšana, Īpaši aizsargājamo sugu labvēlīga aizsardzības statusa paaugstināšana, bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu teritoriju, objektu aizsardzība. Atbilstoši novērtējumam ir secināts, ka AER izmantošana enerģētiskā samazinās tradicionālo energoresursu izmantošanu, t.i. sekmēs dabas resursu racionālu izmantošanu, bet vienlaikus, pieaugot pieprasījumam pēc biomasas kā AER avota, lauksaimniecības plašās teritorijās var veidoties monokultūras, kas negatīvi ilgtermiņā ietekmētu bioloģisko daudzveidību (mazinoties sugu daudzveidībai) un arī ainavu. Ietekme izpaudīsies vietās, novados vai reģionos, kur biomasas ražošanai izmantotu lauksaimniecības zemes. Biomasas ražošanai ir saņemama pozitīva ietekme uz lauku teritoriju ainavu, atjaunoties dabiskajiem zālājiem, - arī uz bioloģisko daudzveidību, ja biomasas ieguvei izmanto kokus un krūmus aizaugušajās lauksaimniecības zemēs. Saņemot ar novērtējumu energoefektivitātes veicināšanas un siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas pasākumiem var būt tieša, pozitīva, vidēja termiņa vai ilgtermiņa ietekme uz klimata pārmaiņām (SEG emisiju samazināšana), gaisa kvalitāti, bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūras mantojumu, cilvēku veselību un resursu izmantošanu, savukārt negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību</p>
--	--

	<p>un a inavu, var rasties attīstoties monokultūrām lauksaimniecībā, kā arī negatīva ietekme var rasties uz kultūras mantojumu, ja veicot energoefektivitātes pasākumus netiek saglabātas kultūras mantojuma vērtības.</p> <p>Tā kā atbilstoši Nacionālais enerģētikas un klimata plānam 2021.-2030.gadam (NEKP 2030) Latvijā netiek plānots būtisks biomasas izmantošanas pieaugums, bet plāno pāriet uz ne-emisiju AER tehnoloģijām - saule, vējš, siltumsūkņi, elektroenerģija utt. būiska ietekme uz bioloģisko daudzveidību netiks radīta. Turklāt atbilstoši ANM plānā minētajam apakšaktivitātes ietvaros pamatā tiks realizēti saules AER projekti un tikai neliela daļa biomasas AER.</p> <p>Latvijā ir spēcīgi reglamentētas īpaši aizsargājamās teritorijas, un ir stingri kontrolēts, vai un ar ko tiek apmežotas iepriekš atmežotas teritorijas. Piemēram, atbilstoši likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (https://likumi.lv/ta/id/59994-par-ipasi-aizsargajamam-dabas-teritorijam) 21.pantam veicot tautsaimniecības un teritoriālo plānošanu, zemes ierīcību un meža apsaimniekošanu, un visu veidu projektēšanas darbus, jāievēro aizsargājamās teritorijas izvietojums, tās aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Savukārt Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (https://likumi.lv/ta/id/207283-ipasi-aizsargajamo-dabas-teritoriju-visparejie-aizsardzibas-un-izmantosanas-noteikumi) noteic īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējo aizsardzības un izmantošanas kārtību, tajā skaitā pieļaujamās un aizliegtās darbību veidus aizsargājamās teritorijās, kā arī aizsargājamo teritoriju apzīmēšanai daļā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu un tās izveidošanas un lietošanas kārtību.</p> <p>Latvijas likumdošana nosaka ierobežojumus attiecībā uz zemes lietošanas veida maiņu (https://likumi.lv/ta/id/253624-noteikumi-par-atmezosanas-kompensacijas-noteikšanas-kriterijiem-aprekinasanas-un-atlidzinanas-kartibu). Arī aizsargājamās dabas teritorijās normatīvie akti nosaka ierobežojumus zemes lietošanas veida maiņai, tādejādi nodrošinot mitrzemju aizsardzību</p> <p>Apakšaktivitātes atbilstību nodrošinās tas, ka atbalsta programmas nosacījumi tiks noteikti Ministru kabineta noteikumos, kuros tiks ietverti, tai skaitā nosacījumi, kas paredzēs, ka atbalsts tiks sniegts uzņēmumiem un paredzētajām aktivitātēm, kas atbilst Taksonomijas regulas principiem, un tās deleģētajos aktos iekļautajiem īpašajiem tehniskās pārbaudes kritērijiem, tādējādi nosakot, kuras saimnieciskās darbības varēs kvalificēt katram vides mērķim. Tāpat programmas īstenošanas nosacījumos tiks ietverti kritēriji, lai nodrošinātu atbilstību Direktīvas 2018/2001 29.pantā noteiktajiem kritērijiem un izmantojot šķeldu, tai jāatbilst SEG emisiju ietaupījumam 80%. Atbilstība minētajiem kritērijiem tiks pamatota Enerģētikas likumā noteiktajā kārtībā</p>
--	---

1 - Klimata pārmaiņas	1.2.1.2.i.: Energoefektivitātes paaugstināšana uzņēmējdarbībā: Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi, atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju ieviešana un pētniecības un attīstības aktivitātes un atbalsts ilgtspējīga transporta iegādei apakšaktivitāte - iekārtu iegāde un nomaiņa		
Novērtējuma 1. daļa			
<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	<p>Ietekme uz SEG emisijām</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasākums 100% atbalsta klimata pārmaiņu mērķi (024ter - Energoefektivitāte un demonstrējuma projekti mazajos un vidējos uzņēmumos vai lielajos uzņēmumos un atbalsta pasākumi, kas atbilst energoefektivitātes kritērijiem (3)) un tādejādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK atiecībā uz attiecīgo mērķi: mazināt SEG emisijas, iekārtu noaizvēršanas rezultātā uzlabojot to energoefektivitāti; • Pasākuma ietvaros tiks uzlabota ražošanas iekārtu energoefektivitāte, tādejādi samazinot ikgadējo primārās enerģijas patēriņu un sniedzot enerģijas ietaupījumu un SEG emisiju samazinājumu. • Pasākuma klimata sniegumu paaugstinās uzstādītās AER izmantojošas siltumenerģiju un elektroenerģiju ražojošas iekārtas. • Pasākuma īstenošana sniegs gan tiešus SEG emisiju samazinājumus, gan arī netiešus SEG emisiju samazinājumus, kas rodas no projektu demonstrācijas un multiplikatīvā efekta. • Investīciju rezultātā uzņēmējiem būs iespēja attīstīt inovatīvus, klimatneitrālus un zaļus produktus un pakalpojumus, kas savukārt veicinātu SEG emisiju samazināšanu risinājumu ieviešanu citās nozarēs, tādejādi samazinot kopējās SEG emisijas. <p>Investīcijas veicinās uzņēmumus veidot jaunas zaļās darba vietas, produktus un tehnoloģijas, kas varētu veicināt Latvijas virzību uz klimatneitralitāti, tādā veidā sabalansējot potenciāli radītās palielinātās SEG emisijas.</p> <p>Sasaiste ar reģionālās attīstības mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investīcijas ir plānotas saskaņā ar Reģionālās politikas pamatnostādņiem 2021.-2027.gadam, kur viens no galvenajiem tematiskajiem atbalsta virzieniem reģionālās politikas mērķa (visu reģionu potenciāla attīstība un sociālekonomisko atšķirību mazināšana, stiprinot to iekšējo un ārējo konkurētspēju, kā arī nodrošinot teritoriju specifiskai atbilstošus risinājumus apdzīvotuma un

		<p>kvalitatīvas dzīves vides attīstībai) saņemšanai ir pakalpojumu nodrošināšana reģionos atbilstoši demogrāfiskajiem izaicinājumiem..</p> <ul style="list-style-type: none"> Saskaņā ar Nacionālās industriālās politikas pamatnostādņem 2021.-2027.gadam⁴⁴ Latvija kā vienu no nākotnes konkurētspējas priekšnosacījumiem ir izvirzījusi ne tikai iespēju pielāgoties klimata pārmaiņām, bet būt vienai no vadošajām valstīm, kas spēj radīt jaunus biznesa modeļus, attīstīt inovācijas un piedāvāt konkurētspējīgus pasaules līmeņa risinājumus klimata pārmaiņu izaicinājumiem, izmantojot to kā iespēju Latvijas ekonomikas attīstībai. Pamatnostādnes paredz: <ul style="list-style-type: none"> līdz 2030.gadam Latvijā palielināt kopējos ieguldījumus pētniecībā un attīstībā līdz 1,5% no IKP, no kuriem vismaz trešo daļu paredzēts novirzīt P&I klimata izaicinājumu risināšanai, tai skaitā Viedās enerģētikas un mobilitātes jomā; veicināt investīciju piesaisti, nodrošinot publiskās infrastruktūras pielāgošanu un veicināt investīcijas jaunās tehnoloģijās, tai skaitā laim nodrošinātu SEG emisiju samazināšanu un veiktu jaunus klimata tehnoloģiju atklājumus, izmantojot risinājumus klimata pārmaiņu mazināšanai, vienlaicīgi virzoties uz klimatnoturīgu ekonomikas attīstību; veikt produktīvāki paaugstinošu darbību atbalstīšanu privātajā sektorā, atjaunojamo energoresursu, augsto tehnoloģiju pielietošanai tautsaimniecības nozarēs, veicināt efektīvu energoresursu izmantošanu, enerģijas patēriņa samazināšanu un pāreju uz AER apstrādes rūpniecību, pārejot uz tīru aprites ekonomiku (Eiropas Zaļais kurss), izstrādāt klimatam draudzīgas ieguves tehnoloģijas; apakšuzdevumu Nr.4.3.5.1. "Infrastruktūra uzņēmējdarbības atbalstam, t.sk. industriālo zonu izveidei". <p>Sasaiste ar politikas plānošanas dokumentiem</p> <ul style="list-style-type: none"> Saskaņā ar Latvijas stratēģiju klimatneitralitātes saņemšanai līdz 2050. gada pāreja uz klimatneitralitāti īstenojama cita starpā caur visaptverošu energoefektivitāti, t.sk., attiecībā uz iekārtu nomaiņu; <p>Saskaņā ar Latvijas Nacionālo klimata un enerģētikas plānu 2021.–2030.gadam (NEKP) ir jāveicina iekārtu nomaiņu uz efektīvākām, vienlaikus uzstādot dažādas AER tehnoloģijas, uzsvāriet liekot uz ne-emisiju tehnoloģijām. Papildinoši pasākumi un investīcijas ar SEG samazinošu efektu</p> <ul style="list-style-type: none"> Investīcijas uzņēmējdarbības energoefektivitātes paaugstināšanā papildinās jau tirgū esošo ALTUM īstenoto programmu uzņēmējdarbības energoefektivitātes paaugstināšanā, kā arī Taisnīgas pārkārtošanās mehānisma Darbības programmas 2021 - 2027. gada 6.1.prioritātes "Pāreja uz klimatneitralitāti" ietvaros plānotās investīcijas uzņēmējdarbības "zaļināšanas" un produktu attīstības pasākumiem. Tāpat piedāvāta investīcija papildinās Darbības programmas 2021 –
--	--	--

			2027. gadam 2.1. prioritātes “Klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās klimata pārmaiņām” ietvaros plānotās investīcijas.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Ražošanas tehnoloģiju energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi, uzlabojot energoefektivitāti, neizraisīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata radītajām negatīvajām ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu, līdz ar to šīs aktivitātes nepieprasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa. Arī Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāns laika posmam līdz 2030. gadam neatspoguļo šādu aktivitāšu potenciālo ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām aspektiem.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde	X		Skat. novērtējuma 2. daļu.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē	X		Skat. novērtējuma 2. daļu.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pasākumu paredzamā ietekme uz bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzību ir nebūtiska, saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Plānotās investīcijas neparedz tiešu ietekmi uz ES nozīmes sugām un biotopiem un to aizsardzības stāvokli. Taču kopumā samazinoties vides piesārņojumam, t.sk. no ne AER radītajām emisijām, ir iespējama netieša pozitīva ietekme uz sugām un biotopiem, kā arī ekosistēmām

Novērtējuma 2. daļa

Jautājums	NĒ	Detalizēts izvērtējums
Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pasākums radīs ievērojamas SEG emisijas?		Skat. novērtējuma 1. daļu.

<p>Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un ga idāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem?</p>		<p>Skat. novērtējuma 1.daļu.</p>
<p>Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs: (i) ūdensobjektu labstāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (ii) jūras ūdeņu labstāvoklim?</p>		<p>Skat. novērtējuma 1.daļu.</p>
<p>Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai apglabāšanu, izņemot nepārstādājamu bīstamo atkritumu incinerāciju; vai (ii) dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā radīs būtisku neefektīvītāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem; vai (iii) radīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku?</p>	<p>X</p>	<p>Plānotās investīcijas paredz nenozīmīgu ietekmi uz šo vides aspektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uzņēmumiem tiks noteikta virkne priekšnoteikumu tieši saistībā ar aprites ekonomikas principu ieviešanu ražošanā: piemēram, tikai jaunu videi nekaitīgu, maksimāli efektīvu iekārtu iegāde, kas pēc tehnoloģiskā režīma rada mazu atkritumu daudzumu un patērē mazāk primāros resursus (elektrība, ūdens, izejmateriāli utt.); – uzņēmumiem tiks izteikts aicinājums viņu ražošanas tehnoloģijās nodrošināt atkritumu rašanās novēršanas programmu, kā arī maksimāli ievērot materiālu aprites nosacījumus savā ražošanas tehnoloģijā. – Kā arī attiecināmajos gadījumos garantijas, kas minētas pie aktivitātes 1.2.1.1.i.: Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes uzlabošana un pāreja uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu

<p>Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?</p>	<p>X</p> <p>Nav paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņojošās emisijas gaisā, ūdenī vai zemē:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pasākums atbalstīs Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānā 2020.–2030. gadam, kur paredzēts veicināt energoefektivitātes pasākumus rūpniecības uzņēmumos, kā arī nodrošināt tādu sadedzināšanas iekārtu uzstādīšanu valsts ēkās un rūpniecības uzņēmumos, kas rada zemas emisijas (2.1.pasākums). <p>Negatīvu ietekmi var radīt pāreja uz plašāku tāda atjaunojamā energoresursa kā biomasas izmantošanas veicināšana enerģētikas, rūpniecības un mājsaimniecību sektorā. Pēdējo gadu laikā plašākas biomasas izmantošanas rezultātā Latvijā ir palielinājušās smalko daļiņu PM2,5 un gaisaistošo organisko savienojumu emisijas gaisā enerģētikas un rūpniecības sektorā, kā rezultātā tiek apgrūtināta Latvijai noteikto emisiju samazināšanas mērķu izpilde. Šīs negatīvās ietekmes kompensēšanai būtu jāveic papildus pasākumi un galvenokārt jāveicina tādu atjaunojamo energoresursu izmantošana, kas nerada emisijas (saule, vējš utt.). Lai samazinātu ietekmi, tiks atbalstītas darbības, kas paredz gaisa kvalitātes uzlabojošu iekārtu iegādi, atjaunošanu vai nomaiņu. Plānojot minētos pasākumus, būs nepieciešams ievērot Ministru kabineta 2021. gada 7. janvāra noteikumus Nr. 17 "Noteikumi par gaisa piesārņojuma ierobežošanu no sadedzināšanas iekārtām" noteiktās prasības. Nepieciešamības gadījumā, projektā tiks plānota gaisa un dūmgāzu attīrīšanas iekārtu, putekļu un citu emisiju samazināšanas iekārtu, tai skaitā elektrostātisko filtru uzstādīšana, kas tiks veikta vienlaikus ar siltumenerģijas ražošanas iekārtu rekonstrukciju, iegādi, atjaunošanu vai nomaiņu.</p> <p>Lai neradītu negatīvu ietekmi uz gaisa kvalitāti, ko varētu sekmēt pāreja tāda atjaunojamā energoresursa kā biomasas izmantošanas veicināšana, negatīvās ietekmes kompensēšanai bļivi apdzīvotās teritorijās tiks veicinā arī tādu atjaunojamo energoresursu izmantošana, kas nerada emisijas (saule, vējš utt.) vai tiks atbalstīta vecu sadedzināšanas iekārtu, kas izmanto biomasu vai ogles aizstāšana ar jaunām un efektīvām un aprīkotām ar emisiju attīrīšanas iekārtām, kā arī pašvaldības ēku pieslēgšana pie centralizētās siltumapgādes. Teritorijās, kur jau šobrīd novērojamas gaisa kvalitātes problēmas nedrīkst atļaut jaunu piesārņojošu avotu uzstādīšanu. Šāda prasība atbilstoši likuma "Par piesārņojumu" 14.panta pirmajai daļai tiek noteikta attiecībā uz iekārtām ar jaudu virs 0,2 MW un ja to plānots uzstādīt teritorijā, kur jau šobrīd eksistē gaisa kvalitātes problēmas, atļauja tam netiek izsniegta.</p>
---	---

<p>Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums:</p> <p>(i) būtiski ka itēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai; vai (ii) ka itēs dzīvotņu un sugu, tostarp Savienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam?</p>		<p>Skat. novērtējuma 1.daļu.</p>
--	--	----------------------------------

<p>1 - Klimata pārmaiņas</p>	<p>1.2.1.2.i.: Energoefektivitātes paaugstināšana uzņēmējdarbībā: Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi, atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju ieviešana un pētniecības un attīstības aktivitātes un atbalsts ilgtspējīga transporta iegādei apakšaktivitāte - jaunu energoefektīvu tehnoloģiju izstrāde un demonstrācijas projekti</p>
-------------------------------------	---

Novērtējuma 1. daļa

<p><i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i></p>	<p>JĀ</p>	<p>NĒ</p>	<p>Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"</p>
<p>Klimata pārmaiņu mazināšana</p>		<p>X</p>	<p>Ietekme uz SEG emisijām</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasākums 100% atbalsta klimata pārmaiņu mērķi (022 - Pētniecības un inovācijas procesi, tehnoloģiju nodošana un sadarbība starp uzņēmumiem, kas pievēršas zemu oglekļa emisiju ekonomikai, noturībai pret klimata pārmaiņām un pielāgošanos tām) un tādējādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK atiecībā uz attiecīgo mērķi: mazināt SEG emisijas, iekārtu noapaņas rezultātā uzlabojot to energoefektivitāti; • Pasākuma ietvaros tiks uzlabota ražošanas iekārtu energoefektivitāte, tādējādi samazinot ikgadējo primārās enerģijas patēriņu un sniedzot enerģijas ietaupījumu un SEG emisiju samazinājumu. • Pasākuma klimata sniegumu paaugstinās uzstādītās AER izmantojošas siltumenerģiju un elektroenerģiju ražošanas iekārtas. • Pasākuma īstenošana sniegs gan tiešus SEG emisiju samazinājumus, gan arī netiešus SEG emisiju samazinājumus, kas rodas no projektu demonstrācijas un multiplikatīvā efekta.

		<ul style="list-style-type: none"> Investīciju rezultātā uzņēmējiem būs iespēja attīstīt inovatīvus, klimatneitrālus un zaļus produktus un pakalpojumus, kas savukārt veicinātu SEG emisiju samazināšanu risinājumu ieviešanu citās nozarēs, tādējādi samazinot kopējās SEG emisijas. <p>Investīcijas veicinās uzņēmumus veidot jaunas zaļās darba vietas, produktus un tehnoloģijas, kas varētu veicināt Latvijas virzību uz klimatneitralitāti, tādā veidā sabalansējot potenciāli radītās palielinātās SEG emisijas.</p> <p>Sasaiste ar reģionālās attīstības mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> Investīcijas ir plānotas saskaņā ar Reģionālās politikas pamatnostādņem 2021.-2027.gadam, kur viens no galvenajiem tematiskajiem atbalsta virzieniem reģionālās politikas mērķa (visu reģionu potenciāla attīstība un sociālekonomisko atšķirību mazināšana, stiprinot to iekšējo un ārējo konkurētspēju, kā arī nodrošinot teritoriju specifikai atbilstošus risinājumus apdzīvotuma un kvalitatīvas dzīves vides attīstībai) sasniegšanai ir pakalpojumu nodrošināšana reģionos atbilstoši demogrāfiskajiem izaicinājumiem.. Saskaņā ar Nacionālās industriālās politikas pamatnostādņem 2021.-2027.gadam¹¹¹ Latvija kā vienu no nākotnes konkurētspējas priekšnosacījumiem ir izvirzījusi ne tikai spēju pielāgoties klimata pārmaiņām, bet būt vienai no vadošajām valstīm, kas spēj radīt jaunus biznesa modeļus, attīstīt inovācijas un piedāvāt konkurētspējīgus pasaules līmeņa risinājumus klimata pārmaiņu izaicinājumiem, izmantojot to kā iespēju Latvijas ekonomikas attīstībai. Pamatnostādnes paredz: <ul style="list-style-type: none"> - līdz 2030.gadam Latvijā palielināt kopējos ieguldījumus pētniecībā un attīstībā līdz 1,5% no IKP, no kuriem vismaz trešo daļu paredzēts novirzīt P&I klimata izaicinājumu risināšanai, tai skaitā Viedās enerģētikas un mobilitātes jomā; - veicināt investīciju piesaisti, nodrošinot publiskās infrastruktūras pielāgošanu un veicināt investīcijas jaunās tehnoloģijās, tai skaitā lai nodrošinātu SEG emisiju samazināšanu un veiktu jaunus klimata tehnoloģiju atklājumus, izmantojot risinājumus klimata pārmaiņu mazināšanai, vienlaicīgi virzoties uz klimatnoturīgu ekonomikas attīstību; - veikt produktivitāti paaugstinošu darbību atbalstīšanu privātajā sektorā, atjaunojamo energoresursu, augsto tehnoloģiju pielietošanai tautsaimniecības nozarēs, veicināt efektīvu energoresursu izmantošanu, enerģijas patēriņa samazināšanu un pāreju uz AER apstrādes rūpniecību, pārejot uz tīru aprites ekonomiku (Eiropas Zaļais kurss), izstrādāt klimatam draudzīgas ieguves tehnoloģijas; - apakšuzdevumu Nr.4.3.5.1. "Infrastruktūra uzņēmējdarbības atbalstam, t.sk. industriālo zonu izveidei". <p>Sasaiste ar politikas plānošanas dokumentiem</p>
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> Saskaņā ar Latvijas stratēģiju klimatneitralitātes saasnīgšanai līdz 2050. gada pāreja uz klimatneitralitāti īstenojama cita starpā caur visa pāreju energoefektivitāti, t.sk., attiecībā uz iekārtu nomaiņu; <p>Saskaņā ar Latvijas Nacionālo klimata un enerģētikas plānu 2021.–2030.gadam (NEKP) ir jāveicina iekārtu nomaiņu uz efektīvākām, vienlaikus uzstādot dažādas AER tehnoloģijas, uzsvāriet liekot uz ne-emisiju tehnoloģijām. Papildinoši pasākumi un investīcijas ar SEG samazinošu efektu</p> <ul style="list-style-type: none"> Investīcijas uzņēmējdarbības energoefektivitātes paaugstināšanā papildinās jau tirgū esošo ALTUM īstenojamā programmu uzņēmējdarbības energoefektivitātes paaugstināšanā, kā arī Taisnīgas pārkārtošanās mehānisma Darbības programmas 2021 - 2027. gada 6.1.prioritātes “Pāreja uz klimatneitralitāti” ietvaros plānotās investīcijas uzņēmējdarbības “zaļināšanas” un produktu attīstības pasākumiem. Tāpat piedāvāta investīcija papildinās Darbības programmas 2021 – 2027.gadam 2.1.prioritātes “Klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās klimata pārmaiņām” ietvaros plānotās investīcijas.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām	X	<p>Ražošanas tehnoloģiju energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi, uzlabojot energoefektivitāti, neizraisīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata radītajām negatīvajām ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai akmeņiem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu, līdz ar to šīs aktivitātes nepieprasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa. Arī Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāns laika posmā līdz 2030. gadam neatspoguļo šādu aktivitāšu potenciālo ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām aspektiem.</p>
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība	X	<p>Pasākumam nav paredzama ietekme uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.</p>
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde	X	<p>Skat. novērtējuma 2.daļu.</p>
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē	X	<p>Skat. novērtējuma 2.daļu.</p>
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana	X	<p>Pasākumu paredzamā ietekme uz bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzību ir nebūtiska, saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Plānotās investīcijas neparedz tiešu ietekmi uz ES nozīmes sugām un biotopiem un to aizsardzības stāvokli. Taču kopumā samazinoties vides</p>

		piesārņojumam, t.sk. no ne AER radītajām emisijām, ir iespējama netieša pozitīva ietekme uz sugām un biotopiem, kā arī ekosistēmām
--	--	--

Novērtējuma 2. daļa

Jautājums	NĒ	Detalizēts izvērtējums
Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pasākums radīs ievērojamas SEG emisijas?		Skat. novērtējuma 1. daļu.
Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un ga idāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem?		Skat. novērtējuma 1. daļu.
Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs: (i) ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (ii) jūras ūdeņu labam vides stāvoklim?		Skat. novērtējuma 1. daļu.

<p>Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums:</p> <p>(i) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai atgūšanas, izņemot nepārstādājamu biostamo atkritumu incinerāciju; vai</p> <p>(ii) dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā radīs būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem; vai</p> <p>(iii) radīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku?</p>	<p>X</p>	<p>Plānotās investīcijas paredz nenozīmīgu ietekmi uz šo vides aspektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uzņēmumiem tiks noteikta virkne priekšnoteikumu tieši saistībā ar aprites ekonomikas principu ieviešanu ražošanā: piemēram, tikai jaunu videi nekaitīgu, maksimāli efektīvu iekārtu iegāde, kas pēc tehnoloģiskā režīma rada mazu atkritumu daudzumu un patērē mazāk primāros resursus (elektrība, ūdens, izejmateriāli utt.); – uzņēmumiem tiks izteikts aicinājums viņu ražošanas tehnoloģijās nodrošināt atkritumu rašanās novēršanas programmu, kā arī maksimāli ievērot materiālu aprites nosacījumus savā ražošanas tehnoloģijā. – Kā arī attiecināmajos gadījumos garantijas, kas minētas pie aktivitātes 1.2.1.1.i.: Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes uzlabošana un pāreja uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu.
<p>Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?</p>	<p>X</p>	<p>Naparedzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pasākums atbilst Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānā 2020.–2030. gadam, kur paredzēts veicināt energoefektivitātes pasākumus rūpniecības uzņēmumos, kā arī nodrošināt tādu sadedzināšanas iekārtu uzstādīšanu valsts ēkās un rūpniecības uzņēmumos, kas rada zemas emisijas (2.1.pasākums). <p>Negatīvu ietekmi var radīt pāreja uz plašāku tāda atjaunojamā energoresursa kā biomasas izmantošanas veicināšanu enerģētikas, rūpniecības un mājsaimniecību sektorā. Pēdējo gadu laikā plašākas biomasas izmantošanas rezultātā Latvijā ir palielinājusies smalko daļiņu PM2,5 un gaisa istošo organisko savienojumu emisijas gaisā enerģētikas un rūpniecības sektorā, kā rezultātā tiek apgrūtināta Latvijai noteikto emisiju samazināšanas mērķu izpilde. Šīs negatīvās ietekmes kompensēšanai būtu jāveic papildus pasākumi un galvenokārt jāveicina tādu atjaunojamo energoresursu izmantošana, kas nerada emisijas (saule, vējš utt.). Lai samazinātu ietekmi, tiks atbalstītas darbības, kas paredz gaisa kvalitātes uzlabojošu iekārtu iegādi, atjaunošanu vai nomaiņu. Plānojot minētos pasākumus, būs nepieciešams ievērot Ministru kabineta 2021. gada 7. janvāra noteikumus Nr. 17 "Noteikumi par gaisa piesārņojuma ierobežošanu no sadedzināšanas iekārtām" noteiktās prasības. Nepieciešamības gadījumā, projektā tiks plānota gaisa un dūmgāzu attīrīšanas iekārtu, putekļu un citu emisiju samazināšanas iekārtu, tai skaitā elektrostātisko filtru uzstādīšana, kas tiks veikta vienlaikus ar siltumenerģijas ražošanas iekārtu rekonstrukciju, iegādi, atjaunošanu vai nomaiņu.</p> <p>Lai neradītu negatīvu ietekmi uz gaisa kvalitāti, ko varētu sekmēt pāreja tāda atjaunojamā energoresursa kā biomasas izmantošanas veicināšana, negatīvās ietekmes kompensēšanai bļivi apdzīvotās teritorijās tiks veicināta arī tādu</p>

		a tjaunojamo energoresursu izmantošana, kas nerada emisijas (saule, vējš utt.) vai tiks atbalstīta vecu sadedzināšanas iekārtu, kas izmanto biomasu vai ogles aizstāšana ar jaunām un efektīvām un aprīkotām ar emisiju attīrīšanas iekārtām, kā arī pašvaldības ēku pieslēgšana pie centralizētās siltumapgādes. Teritorijās, kur jau šobrīd novērojamas gaisa kvalitātes problēmas nedrīkst atļaut jaunu piesārņojošu avotu uzstādīšanu. Šāda prasība atbilstoši likuma "Par piesārņojumu" 14.panta pirmajai daļai tiek noteikta attiecībā uz iekārtām ar jaudu virs 0,2 MW un ja to plānots uzstādīt teritorijā, kur jau šobrīd eksistē gaisa kvalitātes problēmas, atļauja tam netiek izsniegta.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski ka itēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai; vai (ii) ka itēs dzīvotņu un sugu, tostarp Savienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam?		Skat. novērtējuma 1.daļu.

1 - Klimata pārmaiņas	1.2.1.2.i.: Energoefektivitātes paaugstināšana uzņēmējdarbībā: Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi, atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju ieviešana un pētniecības un attīstības aktivitātes un atbalsts ilgtspējīga transporta iegādei apakšaktivitāte - Ilgtspējīga transporta iegāde		
Novērtējuma 1. daļa			
<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Ietekme uz SEG emisijām <ul style="list-style-type: none"> • Pasākums 100% atbalsta klimata pārmaiņu mērķi (– 024ter Energoefektivitāte un demonstrējuma projekti mazajos un vidējos uzņēmumos vai lielajos uzņēmumos un atbalsta pasākumi, kas atbilst energoefektivitātes kritērijiem) un tādējādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo

		<p>mērķi: mazināt SEG emisijas, veicinot pāreju uz atjaunojamo energoresursu izmantošanu, iegādājoties bezemisiju transportlīdzekļus, tādējādi aizstājot esošos transportlīdzekļus, kas darbojas ar fosilās izcelsmes degvielu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • SEG emisiju bilanci transports veido 28,5% īpatsvaru no kopējā Latvijas SEG emisiju apjoma (neieskaitot ZIZIMM) un 36,6% īpatsvaru ne-ETS SEG emisiju apjomā 2018. gadā¹⁴; • Pasākuma īstenošana sniegs gan tiešus SEG emisiju samazinājumus, gan arī netiešus SEG emisiju samazinājumus, kas rodas no projektu demonstrācijas un multiplikatīvā efekta. <p>Sasaiste ar ilgtspējīga transporta mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • paredzētā darbība pilnībā atbilst Transporta attīstības pamatnostādņu 2021.–2027. gadam (projekta) 4.3.3. pasākumam "Atbalsts mazemisiju un bezemisiju transportlīdzekļu skaita palielināšanai, t.sk. valsts pārvaldes iestādēs, kapitālsabiedrībās, sabiedriskajā transportā un/vai specifiskās saimniecisko darbību jomās ar augstu degvielas patēriņu"; • Investīcijas veicinās tiešu SEG emisiju samazinājumu transporta sektorā atbilstoši Latvijas nacionālajam klimata un enerģētikas plānam 2021.–2030.gadam (turpmāk – NEKP), pārejot uz videi draudzīgu transportu; • Ieguldījumi veicinās enerģijas, kas ražota no AER, īpatsvaru enerģijas bruto galapatēriņā transportā 7% apjomā mērķa sasniegšanu 2030.gadā; • Bezemisiju transportlīdzekļi veicinās Direktīvas 2019/1161, ar ko groza Direktīvu 2009/33/EK par "tīro" un energoefektīvo transporta līdzekļu izmantošanas veicināšanu īstenošanu Latvijā. <p>Papildinoši pasākumi un investīcijas ar SEG emisiju samazinošu efektu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Taisnīgas pārkārtošanās teritoriālais plāna transformācijas virziens "Bezizmešu mobilitātes veicināšana pašvaldībās"; • Emisijas kvotu izsolišanas instrumenta ietvaros kā viena no potenciālajām atbalsta prioritātēm tiek plānota mazemisiju un nulles emisiju transportlīdzekļu skaita palielināšana valstī. <p>Sasaiste ar reģionālās attīstības mērķiem</p> <p>Investīcijas ir plānotas saskaņā ar Reģionālās politikas pamatnostādņēm 2021.–2027.gadam, kur viens no galvenajiem tematiskajiem atbalsta virzieniem reģionālās politikas mērķa (visu reģionu potenciāla attīstība un sociālekonomisko atšķirību mazināšana, stiprinot to iekšējo un ārējo konkurētspēju, kā arī nodrošinot teritoriju specifikai atbilstošus risinājumus apdzīvojuma un kvalitatīvas dzīves vides attīstībai) sasniegšanai ir pakalpojumu nodrošināšana reģionos atbilstoši demogrāfiskajiem izaicinājumiem.</p> <p>Sasaiste ar politikas plānošanas dokumentiem</p>
--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • NEKP ietvaros tiek plānots palielināt mazemisiju un bezemisiju, transportlīdzekļu skaitu izmantojot publisko iepirkumu veicamajiem pakalpojumiem un piegādēm, nodrošinot Direktīvā Nr.2019/1161 noteikto mērķrādītāju izpildi, nosakot un nodrošinot šādu mērķu izpildi 2030. gadā: • mažas noslodzes transportlīdzekļiem vismaz 22% jābūt bezemisiju transportlīdzekļiem, lielas noslodzes transportlīdzekļiem N2 un N3 kategorijas vismaz 9% un M3 kategorijas transportlīdzekļiem vismaz 50% jābūt transportlīdzekļiem, kas darbināmi ar alternatīvām degvielām kā definēts Direktīvā Nr.2014/94/ES; • pusē no noteiktajiem 50% M3 kategorijas transportlīdzekļiem jābūt bezemisiju transportlīdzekļiem. <p>¹¹ Nacionālā SEG emisiju inventarizācijas kopsavilkums par 2018. gadu https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/zinojums-par-klimatu</p>
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	<ul style="list-style-type: none"> • Bezemisiju transportlīdzekļu iegāde nav saistīta ar pielāgošanos klimata pārmaiņām, līdz ar to šīs aktivitātes nepieprasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa. Arī Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāns laika posmā līdz 2030. gadam neatspoguļo šādu aktivitāšu potenciālo ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām aspektiem.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā, ka pasākumā paredzēta bezemisiju transportlīdzekļu iegāde, kas neietekmē ūdens resursu pārvaldību. Tādējādi pasākums tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde	X		Skat. novērtējuma 2. daļu.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē	X		Skat. novērtējuma 2. daļu.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pasākuma paredzamā ietekme uz bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzību ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Plānotās investīcijas neparedz tiešu ietekmi uz ES nozīmes sugām un biotopiem un to aizsardzības stāvokli. Taču kopumā samazinoties vides piesārņojumam, t.sk. no transporta radītajām emisijām, ir iespējama netieša pozitīva ietekme uz sugām un biotopiem, kā arī ekosistēmām.

Novērtējuma 2. daļa

Jautājums	NĒ	Detalizēts izvērtējums
<p>Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pasākums radīs ievērojamas SEG emisijas?</p>		Skat. novērtējuma 1.daļu.
<p>Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un ga idāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem?</p>		Skat. novērtējuma 1.daļu.
<p>Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs: (i) ūdensobjektu labstāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (ii) jūras ūdeņu labstāvoklim?</p>		Skat. novērtējuma 1.daļu.

<p>Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums:</p> <p>(i) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai atgļabāšanu, izņemot nepārstādājamu bīstamo atkritumu incinerāciju; vai</p> <p>(ii) dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā radīs būtisku neefektīvitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam atbilstošiem pasākumiem; vai</p> <p>(iii) radīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku?</p>	<p>X</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ANM ietvaros iepirktie transportlīdzekļi izstās līdz šim izmantotās transporta vienības. Pēc transporta līdzekļa dzīves cikla beigām (gan attiecībā uz aizstājamajām transportlīdzekļu vienībām, gan uz bezemisiju transportlīdzekļiem) tie tiks utilizēti atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/53/EK par lietotiem transportlīdzekļiem prasībām, t.i. tie tiks nodoti apstrādes uzņēmumiem, kas nodrošina NTL pārstrādi un atkārtoti izmantojamo detaļu un materiālu atgūvi un atgriešanu tautsaimniecībā. - Turklāt pasākuma ietvaros tiks nodrošināta detaļu savākšana no speciālo Autorizēto apstrādes iestāžu puses to galīgai atkārtotai izmantošanai un pārstrādei.
<p>Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?</p>	<p>X</p>	<p>Pašā kumam paredzama pozitīva ietekme uz šo vides mērķi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bezemisiju transportlīdzekļiem ir izteiktas priekšrocības no vides piesārņojuma novēršanas viedokļa, jo šādi transportlīdzekļi kopumā rada zemākas gaisa piesārņojošo vielu emisijas un līdz ar to arī mazāku negatīvo ietekmi uz cilvēku veselību. • Latvijai laikā līdz 2030.gadam ir jāsamazina NOx emisijas par 34% salīdzinot ar 2005.gadu. NOx emisiju galvenais avots Latvijā bija transports (42%). Līdz ar to ir nepieciešams veikt papildus pasākumus, lai ES līmenī noteiktos mērķus izpildītu un samazinātu transporta radītās emisijas. Iegādājoties tīros transportlīdzekļus, tiek radītas zemākas gaisa piesārņojošo vielu emisijas un uzlabota gaisa kvalitāte dažādās Latvijas pilsētās.

Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski ka itēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai; vai (ii) ka itēs dzīvotņu un sugu, tostarp Savienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam?		Skat. novērtējuma 1.daļu.
---	--	---------------------------

1 - Klimata pārmaiņas	1.2.1.2.i.: Energoefektivitātes paaugstināšana uzņēmējdarbībā: Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi, atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju ieviešana un pētniecības un attīstības aktivitātes un atbalsts ilgtspējīga transporta iegādei apakšaktivitāte - Ēku (nedzīvojamās –uzņēmumu) renovācija	
------------------------------	---	--

Novērtējuma 1. daļa			
<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Ietekme uz SEG emisijām <ul style="list-style-type: none"> • Pasākums 100% atbalsta klimata pārmaiņu mērķi (024 ter Energoefektivitāte un demonstrējuma projekti mazajos un vidējos uzņēmumos vai lielos uzņēmumos un atbalsta pasākumi, kas atbilst energoefektivitātes kritērijiem un tādejādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi: mazināt SEG emisijas, ēku atjaunošanas rezultātā uzlabojot to energoefektivitāti – sa mazinot energoresursu patēriņu, kā arī veicinot pāreju uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu; • Pasākuma ietvaros tiks nodrošināta vismaz vidēja renovācijas pakāpe un sa sniegts vidēji vismaz 30% energopatēriņa sa mazinājums. • Pasākuma ietvaros tiks uzlabota uzņēmējdarbībā izmantojamu ēku energoefektivitāte, tādējādi sa mazinot ikgadējo primārās enerģijas patēriņu un sniedzot enerģijas ietaupījumu un SEG emisiju sa mazinājumu.

		<ul style="list-style-type: none"> • Pasākuma klimata sniegumu paaugstinās uzstādītās AER izmantojošas siltumenerģiju un elektroenerģiju ražojošas iekārtas. • Programmas īstenošanas nosacījumos tiks ietverti kritēriji, lai nodrošinātu atbilstību Direktīvas 2018/2001 29.pantā noteiktajiem kritērijiem un izmantojot šķeldu, tai jāatbilst SEG emisiju ietaupījumam 80%. Atbilstība minētajiem kritērijiem tiks pamatota Enerģētikas likumā noteiktajā kārtībā. • Pasākuma īstenošana sniegs gan tiešus SEG emisiju samazinājumus, gan arī netiešus SEG emisiju samazinājumus, kas rodas no projektu demonstrācijas un multiplikatīvā efekta. <p>Sasaiste ar reģionālās attīstības mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investīcijas ir plānotas saskaņā ar Reģionālās politikas pamatnostādņēm 2021.-2027.gadam, kur viens no galvenajiem tematiskajiem atbalsta virzieniem reģionālās politikas mērķa (visu reģionu potenciāla attīstība un sociālekonomisko atšķirību mazināšana, stiprinot to iekšējo un ārējo konkurētspēju, kā arī nodrošinot teritoriju specifiskai atbilstošus risinājumus apdzīvojuma un kvalitatīvas dzīves vides attīstībai) saņemšanai. <p>Sasaiste ar politikas plānošanas dokumentiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saskaņā ar Latvijas stratēģiju klimatneitralitātes saņemšanai līdz 2050. gadam pāreja uz klimatneitralitāti īstenojama cita starpā caur visaptverošu energoefektivitāti, t.sk., attiecībā uz ēku atjaunošanu; • Saskaņā ar Latvijas Nacionālo klimata un enerģētikas plānu 2021.–2030.gadam (NEKP) ir jāveicina energoresursu patēriņa samazināšana ēkās. NEKP nosaka mērķi līdz 2030. gadam atjaunot ēkas 500 000 m² platībā, kā arī līdz 2030. gadam palielināt AER enerģijas īpatsvaru enerģijas bruto gala patēriņā līdz 50%. • Lai veicinātu Direktīvā 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti noteikto, Latvijā ir pastiprinātas prasības ēku energoefektivitātes minimālajam pieļaujamajam līmenim, energoefektivitātes novērtējumam apkurei atjaunošanās un pārbūvēm no 2021. gada, t.sk. no 2021.gada visām jaunām ēkām jāatbilst gandrīz nulles enerģijas ēku prasībām. • Saskaņā ar Ēku atjaunošanas ilgtermiņa stratēģiju līdz 2050.gadam Latvijai jāsasniedz ēku dekarbonizācijas mērķis, dzīvojamam fondam līdz 2050. gadam jāatbilst augstiem energoefektivitātes, būvniecības, drošības un labiekārtošanas standartiem. <p>Papildinoši pasākumi un investīcijas ar SEG samazinošu efektu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investīcijas uzņēmējdarbībā izmantojamu ēku energoefektivitātes paaugstināšanā tiks veiktas saskaņā ar Darbības programmas Latvijai 2021.-2027.gadam 2.1.1.SAM "Energoefektivitātes veicināšana un siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana".
--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> Investīcijas uzņēmējdarbības energoefektivitātes paaugstināšanā papildinās Darbības programmas Latvijai 2021.-2027.gadam Taisnīgas pārkārtošanās investīcijas 6.1.1.SAM “Pārejas uz klimata neitralitāti radīto ekonomisko, sociālo un vides seku mazināšana visvairāk skartajos reģionos” aktivitātes 		
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	<p>Uzņēmējdarbībā izmantojamu ēku energoefektivitāte uzlabošanas pasākumi uzlabojot energoefektivitāti, neizraisīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata radītajām negatīvajām ietekmēm uz pašu sākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu, jo ēku uzlabošanas pasākumos paredzēts ņemt vērā klimata pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi.</p> <p>Klimata pārmaiņu izpausmes, kas ietekmē paredzētās aktivitātes jomu Klimata pārmaiņu radīto risku un ievainojamības novērtējumos būvniecības sektoram konstatēts, ka Latvijā būvniecībai ir būtiskas vairākas klimata pārmaiņu izpausmes (tai skaitā ekstrēmi):</p> <ul style="list-style-type: none"> gada vidējās gaisa temperatūras paaugstināšanās, karstuma viļņu biežuma un ilguma pieaugums, meteoroloģiskās vasaras pagarināšanās, diennakts maksimālā temperatūras maksimālās vērtības paaugstināšanās; saldā dienu un dienu skaits bez atkušņa samazināšanās; nokrišņu daudzuma palielināšanās un maksimālā vienas diennakts nokrišņu daudzuma palielināšanās, dienu skaits ar ļoti stipriem nokrišņiem palielināšanās, maksimālā piecu diennakšu nokrišņu daudzuma palielināšanās, virs normas strauju sniega nokrišņu palielināšanās; vidējā jūras ūdens līmeņa celšanās ilgtermiņā un krasta erozija attīstība, kā arī gruntsūdeņa līmeņa svārstības, ko ietekmē nokrišņu un jūras ūdens līmeņa izmaiņas, un upju noteces režīma izmaiņas. <p>Risku novērtējumos konstatētie klimata pārmaiņu radītie riski un to iespējamās sekas:</p> <table border="1"> <tr> <td>Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām</td> <td>Bojājumi ēkām pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, bojājumi ēkām ūdensteču un ūdenstīrņu plūdu teritorijās; ēku remonta nepieciešamība vai nelabojami bojājumi; ēkas norakstīšana; ēku vērtības krišanās un apdrošināšanas cenu pieaugums; drošības un komforta samazināšanās.</td> </tr> </table>	Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām	Bojājumi ēkām pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, bojājumi ēkām ūdensteču un ūdenstīrņu plūdu teritorijās; ēku remonta nepieciešamība vai nelabojami bojājumi; ēkas norakstīšana; ēku vērtības krišanās un apdrošināšanas cenu pieaugums; drošības un komforta samazināšanās.
Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām	Bojājumi ēkām pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, bojājumi ēkām ūdensteču un ūdenstīrņu plūdu teritorijās; ēku remonta nepieciešamība vai nelabojami bojājumi; ēkas norakstīšana; ēku vērtības krišanās un apdrošināšanas cenu pieaugums; drošības un komforta samazināšanās.				

		<p>Pārslodzes pieaugums uz ēku jumtiem no liela nokrišņu daudzuma sniega formā īslaicīgā periodā gadījumos</p> <p>Ēku pamatu un grunts bojājumi gruntsūdeņu līmeņa svārstību dēļ</p> <p>Iekštelpu pārkaršana un elektroenerģijas pieprasījuma pieaugums vasarā</p>	<p>Bojājumi ēku konstrukcijām (pastiprināta mikroplaisu veidošanās slodzes dēļ, mitruma bojājumi); jumtu sabrukšana; pelējuma palielināšanās; dzīvības un īpašuma apdraudējums.</p> <p>Apdraudējums ēku un to pamatu konstrukciju noturībai un stabilitātei (vislielākais apdraudējums ir vecām ēkām, kuru pamatu noturībai un hidroizolācijai, ja tāda ir, ir ievērojams nolietojums), ilgtermiņā radot arī mikroplaisas un palielina mitruma iespiešanos ēkas konstrukcijās.</p> <p>Pieprasījuma palielināšanās pēc iekštelpu dzesēšanas; telpu dzesēšanas un ventilācijas investīciju instalēšanas; cilvēku labajūtas un veselības pasliktināšanās; darba produktivitātes samazināšanās; ārkārtas gadījumu izmaksu paaugstināšanās; investīciju pieaugums sabiedrībai; elektroenerģijas patēriņa un izmaksu pieaugums vasarā.</p>
<p>Potenciālās plānotās aktivitātes un to sasaiste ar pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tā kā vairāki no prognozētajiem klimata pārmaiņu radītajiem riskiem būvniecībā ir saistīti ar nokrišņu intensitātes palielinājumu, tad ēku renovācija būs saņēmusi ar prognozēto nokrišņu intensitātes palielinājumu, paredzot atbilstošus lietus notekūdens sistēmu risinājumus intensīvu nokrišņu gadījumiem, dodot priekšroku zaļās infrastruktūras elementiem, izmantojot dabā balstītus risinājumus. • Tā kā viens no prognozētajiem klimata pārmaiņu izraisītajiem riskiem būvniecībā Latvijā ir iekštelpu pārkaršana, būvniecības projektos tiks paredzēti atbilstoši telpu dzesēšanas un ventilācijas risinājumi, lai nodrošinātu komforta temperatūru arī karstuma viļņu laikā. • Ēku konstrukciju risinājumos būs paredzēta atbilstoša hidroizolācija, lai samazinātu ēku bojājumu iespēju gruntsūdeņu svārstību dēļ. • Tehnoloģisko iekārtu energoefektivitātes uzlabošanas pasākums vērsts uz energoresursu efektīvu izmantošanu, kas labvēlīgi ietekmē pielāgošanos klimata pārmaiņām • Tādējādi nav pierādījumu par nozīmīgu negatīvu tiešo un primāro netiešo ietekmi uz šo vides mērķi visā pasākuma aprites ciklā. <p>Sasaiste ar nacionālajiem pielāgošanās klimata pārmaiņām plānošanas dokumentiem</p>			

			<p>Pasākums atbilst Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030. gadam paredzētajam rīcības virzienam - būvju un ēku pielāgošana klimata pārmaiņu ietekmēm un slodzēm, veicinot publiskā sektora un lielāko uzņēmumu ēkās tādu materiālu un tehnoloģiju izmantošanu, t.sk. zaļās infrastruktūras risinājumu ieviešanu, kas pasargā ēkas no siltuma uzkrāšanas, lai sa mazinātu kondicionēšanas sistēmu uzstādīšanas un lietošanas nepieciešamību. Papildus tam paredzētās aktivitātes plānotas būt sa skanīgas ar Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā laika posmam līdz 2030. ga dam paredzētajiem pasākumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veicināt publiskā sektora un lielāko uzņēmumu ēkās tādu materiālu un tehnoloģiju izmantošanu, t.sk. zaļās infrastruktūras risinājumu ieviešanu, kas pasargā ēkas no siltuma uzkrāšanas, lai sa mazinātu kondicionēšanas sistēmu uzstādīšanas un lietošanas nepieciešamību. • Izvērtēt un ielānot papildus ietilpības nepieciešamību lietus ūdens sa vākšanai pilsētās, t.sk. veikt maksimālo nokrišņu vērtējumus dažādām varbūtībām klimata pāmaiņu ietekmē, lai pasargātu ēkas un būves no lietus ūdens slodzes (pamatu izskalošanas u.tml.). • Uzlabot lietus kanalizācijas sistēmas un caurtekas pilsētās, papildinot tās ar zaļās infrastruktūras elementiem, iepriekš definējot to nepieciešamo kapacitāti, ņemot vērā klimata pārmaiņas, kā arī veicināt ilgtspējīgu lietus ūdens apsaimniekošanu un lietus ūdens izmantošanu vietās, kur nav nepieciešams ūdens dzeramā ūdens kvalitātē.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	<p>Pasākumam nav paredzama ietekme uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tā dēļ arī tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.</p> <p>Plānotas investīcijas paredz nenozīmīgu ietekmi uz šo vides aspektu, ja tiek paredzēta ūdensapgādes un notekūdeņu tīklu renovācija.</p>
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde	X		Skat. novērtējuma 2.daļu.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē	X		Skat. novērtējuma 2.daļu.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana	X		Skat. novērtējuma 2.daļu.

Novērtējuma 2. daļa

Jautājums	NĒ	Detalizēts izvērtējums
------------------	-----------	-------------------------------

<p>Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pasākums radīs ievērojamas SEG emisijas?</p>		<p>Skat. novērtējuma 1.daļu.</p>
<p>Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un ga idāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktivitēm?</p>		<p>Skat. novērtējuma 1.daļu.</p>
<p>Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs: (i) ūdensobjektu labstāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (ii) jūras ūdeņu labstāvoklim?</p>		<p>Skat. novērtējuma 1.daļu.</p>
<p>Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai atglabāšanu, izņemot nepārstrādājamu bīstamo atkritumu incinerāciju; vai (ii) dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā radīs būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem; vai (iii) radīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku?</p>	<p>X</p>	<p>Identiski kā tas ir aktivitātei 1.2.1.1.i.: Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes uzlabošana un pāreja uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu arī šajā pakšaktivitātē plānotās investīcijas paredz nenozīmīgu ietekmi uz šo vides aspektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – energoefektivitātes projektu vērtēšanas kritērijos tiks iekļauta prasība, ka veicot energoefektivitātes darbus ēkā/objektā 70% no radītājiem būvniecības (ne bīstamajiem) atkritumiem vai demontāžas atkritumiem, atkritumi jānodod šī atkritumu veida pārstrādātājiem, kas veicinās atkritumu atkārtotu izmantošanu taustaimniecībā, to pārstrādi, to pārstrādes produktu izmantošanu un samazinās atkritumu atglabāšanas apjomus kā to paredz Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva (ES) 2018/851 ar ko groza Direktīvu 2008/98 par atkritumiem, Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva (ES) 2018/850 ar ko groza Direktīvu 1999/31/EK par atkritumu poligoniem, un Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028.gadam, kas apstiprināts Ministru Kabinētā 2021.gada 22.janvārī; – valsts līmenī ir palielināta (un turpinās augt) dabas resursu nodokļa likme arī par sadzīves, būvniecības un rūpniecisko atkritumu atglabāšanu, kas dod papildu stimulu aprites ekonomikas prasību ieviešanai;

		<ul style="list-style-type: none"> - papildus projekta iesniedzējiem var paredzēt nosacījumu ievērot Zaļā iepirkuma principu, veicot iepirkuma procedūru būvniecības darbiem; - nosakot priekšnosacījumus piemērot zaļo publisko iepirkumu renovācijas materiālu izvēlē, tiks nodrošināta aprites ekonomikas principu veicināšana.
<p>Piesārņojuma novērtšana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?</p>	X	<p>Nav paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņojošās emisijas gaisā, ūdenī vai zemē:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pasākums atbilst Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānā 2020.–2030. gadam, kur paredzēts veicināt energoefektivitātes pasākumus daudzdzīvokļu mājās, valsts ēkās un rūpniecības uzņēmumos, kā arī nodrošināt tādu sadedzināšanas iekārtu uzstādīšanu valsts ēkās un rūpniecības uzņēmumos, kas rada zemas emisijas (2.1.pasākums); - būvniecības procesa laikā tiks veikti pasākumi trokšņa, putekļu un piesārņotāju emisiju samazināšanai; - Latvijā ir pastiprinātas prasības ēku energoefektivitātes minimālajam pieļaujamajam līmenim, energoefektivitātes novērtējumam apkurei atjaunošanām un pārbūvēm no 2021. gada, jo: <ol style="list-style-type: none"> 1) Direktīva 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti paredzējusi, ka valsts veicina, lai ēkas atjaunojot padarītu par gandrīz nulles enerģijas ēkām; 2) Līdz 2050.gadam jāpasniedz ēku dekarbonizācijas mērķi; <ul style="list-style-type: none"> - renovējot ēkas, kurās ir azbestu saturoši materiāli, azbestu saturošus izstrādājumus apstrādās un transportēs atbilstoši normatīvajiem aktiem par darba aizsardzības prasībām darbā ar azbestu, tai skaitā nepieļaujot azbesta šķiedru vai putekļu nokļūšanu vidē; - azbesta atkritumu tālākā apsaimniekošana paredzēta atbilstoši Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumiem Nr.301 "Noteikumi par azbesta un azbesta izstrādājumu ražošanas ražoto vides piesārņojumu un azbesta atkritumu apsaimniekošanu".

	<p>Negatīvu ietekmi var radīt pāreja uz plašāku tāda atjaunojamā energoresursa kā biomasas izmantošanas veicināšana enerģētikas, rūpniecības un mājsaimniecību sektorā. Pēdējo gadu laikā plašākas biomasas izmantošanas rezultātā Latvijā ir palielinājusies smalko daļiņu PM2,5 un gaisa istošo organisko savienojumu emisijas gaisā enerģētikas un rūpniecības sektorā, kā rezultātā tiek apgrūtināta Latvijai noteikto emisiju samazināšanas mērķu izpilde. Šīs negatīvās ietekmes kompensēšanai būtu jāveic papildus pasākumi un galvenokārt jāveicina tādu atjaunojamo energoresursu izmantošana, kas nerada emisijas (saule, vējš utt.). Lai samazinātu ietekmi, tiks atbalstītas darbības, kas paredz gaisa kvalitātes uzlabošanas iekārtu iegādi, atjaunošanu vai nomaiņu, ja nav iespējams nodrošināt ēkas siltumenerģiju ražošanā ar vata pieslēgšanu centralizētajai siltumapgādes sistēmai un ja projekta īstenošanas rezultātā paredzama gaisa kvalitātes samazināšanās. Plānotajiem minētos pasākumus, būs nepieciešams ievērot Ministru kabineta 2021. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 17 "Noteikumi par gaisa piesārņojuma ierobežošanu no sadedzināšanas iekārtām" noteiktās prasības. Nepieciešamības gadījumā, projektā tiks plānota gaisa un dūmgāzu attīrīšanas iekārtu, putekļu un citu emisiju samazināšanas iekārtu, tai skaitā elektrostatisko filtru uzstādīšana, kas tiks veikta vienlaikus ar siltumenerģijas ražošanas iekārtu rekonstrukciju, iegādi, atjaunošanu vai nomaiņu.</p> <p>Lai neradītu negatīvu ietekmi uz gaisa kvalitāti, ko varētu sekmēt pāreja tāda atjaunojamā energoresursa kā biomasas izmantošanas veicināšana, negatīvās ietekmes kompensēšanai būs jānodrošina teritorijās tiks veicinā arī tādu atjaunojamo energoresursu izmantošana, kas nerada emisijas (saule, vējš utt.) vai tiks atbalstīta vecu sadedzināšanas iekārtu, kas izmanto biomasu vai oglea aizstāšana ar jaunām un efektīvām un aprīkotām ar emisiju attīrīšanas iekārtām, kā arī pašvaldības ēku pieslēgšana pie centralizētās siltumapgādes teritorijās, kur jau šobrīd novērojamas gaisa kvalitātes problēmas nedrīkst atļaut jaunu piesārņojošu ar vatu uzstādīšanu. Šāda prasība atbilstoši likuma "Par piesārņojumu" 14.pantā pirmajai daļai tiek noteikta attiecībā uz iekārtām ar jaudu virs 0,2 MW un ja to plānots uzstādīt teritorijā, kur jau šobrīd eksistē gaisa kvalitātes problēmas, atļauja tam netiek izsniegta.</p>
<p>Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums:</p> <p>(i) būtiski ka itēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai; vai (ii) ka itēs dzīvotņu un sugu, tostarp Savienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam?</p>	<p>Pasākumu paredzamā ietekme uz bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzību ir nebūtiska, ievērojot to tiešo vai netiešo efektu dzīves ciklā. Investīcijas uzņēmējdarbībā izmantojamu ēku energoefektivitāte nav paredzētas ēkās, kuras atrodas NATURA 2000 teritorijā, vai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās. Energoefektivitātes uzlabošanas investīcijas paredzētas ēkās, kas neskar īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.</p> <p>Nav paredzama negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību un ekosistēmas aizsardzību un atjaunošanu, jo:</p> <p>Visa Latvijā izmantotā biomasā, tai skaitā koksne atbilst ilgtspējības ietaupījuma kritērijiem, kas ir noteikti spēkā esošajos ES tiesību aktos - direktīvā 20018/2001. Atbilstību apliecina ekspertu vērtējums par Latvijā iegūtas biomasas atbilstību ilgtspējības kritērijiem (skat. https://server.em.gov.lv/index.php/s/lzwpSQVZ9fB7eqV), atsaucoties uz EUNDC: https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XXVII-7-</p>

	<p>d&chapter=27&clang=_en un Law on Paris Agreement: https://likumi.lv/ta/id/288575-par-apvienoto-naciju-orga-nizacijas-visparejas-konvencijas-par-klima-parmainam-parizes-noligumu .</p> <p>Latvijā šobrīd enerģētiskajai biomasai tiek izmantoti pārsvarā meža atkritumi un atlikumi, kas ir pārpalikumi no apaļkoksnes ieguves, kā arī tehniskā koksne, kas nav izmantojama nevienam citam izmantošanas veidam kā enerģētikai, piemēram, vējgāzes, sniegla uznes un kaitēkļu bojāti koki, kuru dēļ koksne ir zaudējusi savu integritāti un tiek izmantota enerģētiskajām vajadzībām.</p> <p>Nolūkā apzināt Darbības programmas Latvijai 2021.–2027.gadam un tā realizācijas pasākumu ietekmi uz vidi, veicināt sabiedrības līdzdalību vides pārskata sagatavošanā, iesaistīt sabiedrību vides pārskata apspriešanā un konsultācijās, kā arī ņemt vērā vides pārskata un tā apspriešanas rezultātus plānošanas dokumenta sagatavošanā un izmantot lēmumu pieņemšanai saņēma ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” ir veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums un vides pārskats (https://www.esfondi.lv/upload/2021-2027/vides-parskats_28122020.pdf). Ietekmes uz vidi novērtējumā tika vērtēti šādi bioloģiskās daudzveidības kritēriji: ES nozīmes biotopu labvēlīga aizsardzības statusa paaugstināšana, Īpaši aizsargājamo sugu labvēlīga aizsardzības statusa paaugstināšana, bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu teritoriju, objektu aizsardzība. Atbilstoši novērtējumam ir secināts, ka AER izmantošana enerģētiskā samazinās tradicionālo energoresursu izmantošanu, t.i. sekmēs dabas resursu racionālu izmantošanu, bet vienlaikus, pieaugot pieprasījumam pēc biomasas kā AER avota, lauksaimniecības plašās teritorijās var veidoties monokultūras, kas negatīvi ilgtermiņā ietekmētu bioloģisko daudzveidību (mazinoties sugu daudzveidībai) un arī ainavu. Ietekme izpaudīsies vietās, novados vai reģionos, kur biomasas ražošanai izmantotu lauksaimniecības zemes. Biomasas ražošanai ir saģidāma pozitīva ietekme uz lauku teritoriju ainavu, atjaunojoties dabiskajiem zālājiem, - arī uz bioloģisko daudzveidību, ja biomasas ieguvei izmanto kokus un krūmus aizaugušajās lauksaimniecības zemēs. Saņēma arī novērtējumu energoefektivitātes veicināšanas un siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas pasākumiem var būt tieša, pozitīva, vidēja termiņa, ilgtermiņa ietekme uz klimata pārmaiņām (SEG emisiju samazināšana), gaisa kvalitāti, bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūras mantojumu, cilvēku veselību un resursu izmantošanu, savukārt negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību un ainavu, var rasties atbilstoties monokultūrām lauksaimniecībā, kā arī negatīva ietekme var rasties uz kultūras mantojumu, ja veicot energoefektivitātes pasākumus, netiek saglabātas kultūras mantojuma vērtības.</p> <p>Tā kā atbilstoši Nacionālais enerģētikas un klimata plānam 2021.-2030.gadam (NEKP 2030) Latvijā netiek plānots būtisku biomasas izmantošanas pieaugumu, bet plāno pāriet uz ne-emisiju AER tehnoloģijām - saule, vējš, siltumsūkņi, elektroenerģija utt. būiska ietekme uz bioloģisko daudzveidību netiks radīta. Turklāt atbilstoši ANM</p>
--	---

	<p>plānā minētajam apakšaktivitātes ietvaros pamatā tiks realizēti saules AER projekti un tikai neliela daļa biomasas AER.</p> <p>La tvijā ir spēcīgi reglamentētas īpaši aizsargājamās teritorijas, un ir spēcīgi kontrolēts, vai un ar ko tiek apmežotas iepriekš atmežotas teritorijas. Piemēram, atbilstoši likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (https://likumi.lv/ta/id/59994-par-ipasi-aizsargajamam-dabas-teritorijam) 21.pantam veicot tautsaimniecības un teritoriālo plānošanu, zemes ierīcību un meža apsaimniekošanu, un visu veidu projektēšanas darbus, jāievēro aizsargājamās teritorijas izvietojums, tās aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Sa vukārt Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (https://likumi.lv/ta/id/207283-ipasi-aizsargajamo-dabas-teritoriju-visparejie-aizsardzibas-un-izmantosanas-noteikumi) noteic īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējo aizsardzības un izmantošanas kārtību, tajā skaitā pieļaujamus un aizliegtus darbību veidus aizsargājamās teritorijās, kā arī aizsargājamo teritoriju apzīmēšanai dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu un tās izveidošanas un lietošanas kārtību.</p> <p>La tvijas likumdošana nosaka ierobežojumus attiecībā uz zemes lietošanas veida maiņu (https://likumi.lv/ta/id/253624-noteikumi-par-atmezosanas-kompensacijas-noteikšanas-kriterijiem-aprekinasanas-un-atlidzinasanas-kartibu). Arī aizsargājamās dabas teritorijās normatīvie akti nosaka ierobežojumus zemes lietošanas veida maiņai, tā dējādi nodrošinot mitrzemju aizsardzību</p> <p>Apakšaktivitātes atbilstību nodrošinās tas, ka atbalsta programmas nosacījumi tiks noteikti Ministru kabineta noteikumos, kuros tiks ietverti, tai skaitā nosacījumi, kas paredzēs, ka atbalsts tiks sniegts uzņēmumiem un paredzētajām aktivitātēm, kas atbilst Taksonomijas regulas principiem, un tās deleģētajos aktos iekļautajiem īpašajiem tehniskās pārbaudes kritērijiem, tādējādi nosakot, kuras saimnieciskās darbības varēs kvalificēt katram vides mērķim. Tāpat programmas īstenošanas nosacījumos tiks ietverti kritēriji, lai nodrošinātu atbilstību Direktīvas 2018/2001 29.pantā noteiktajiem kritērijiem un izmantojot šķeldu, tai jāatbilst SEG emisiju ietaupījumam 80%. Atbilstība minētajiem kritērijiem tiks pamatota Enerģētikas likumā noteiktajā kārtībā</p>
--	---

<p>1 - Klimata pārmaiņas</p>	<p>1.2.1.2.i.: Energoefektivitātes paaugstināšana uzņēmējdarbībā: Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi, atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju ieviešana un pētniecības un attīstības aktivitātes un atbalsts ilgtspējīga transporta iegādei</p>
------------------------------	--

		apakšaktivitāte - Energoaudita un tehniskās dokumentācijas pasākumi	
Novērtējuma 1. daļa			
<i>Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	<ul style="list-style-type: none"> <u>Pasākums 100 % atbalsta klimata pārmaiņu mērķi (022 - Pētniecības un inovācijas procesi, tehnoloģiju nodošana un sadarbība starp uzņēmumiem, kas pievēršas zemu oglekļa emisiju ekonomikai, noturībai pret klimata pārmaiņām un pielāgošanos tām), tam</u> nav paredzamas ietekmes uz šo vides mērķi, t.i., pasākumam nav ietekmes uz SEG emisijām visā pasākuma dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas uzskatāms par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	<ul style="list-style-type: none"> Pasākumam nav paredzamas ietekmes uz šo vides mērķi, t.i., pasākums neizraisīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata radītajām negatīvajām ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu visā pasākuma dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas uzskatāms par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pasākumam nav paredzamas ietekmes uz šo vides mērķi, t.i., pasākums nekaitēs ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus, kā arī jūras ūdeņu labam vides stāvoklim visā pasākuma dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas uzskatāms par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Pasākumam nav paredzamas ietekmes uz šo vides mērķi, t.i., pasākums būtiski nepalielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai atglabāšanu, neradīs būtisku neefektivitāti dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā, kā arī neradīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku visā pasākuma dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas uzskatāms par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Pasākumam nav paredzamas ietekmes uz šo vides mērķi, t.i., pasākums ievērojami nepalielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē visā pasākuma dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas uzskatāms par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.

Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pasākumam nav paredzamas ietekmes uz šo vides mērķi, t.i., pasākums būtiski nekaitēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai, kā arī nekaitēs dzīvotņu un sugu aizsardzības statusam visā pasākuma dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas uzskatāms par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
---	--	----------	---

^[11] Apstiprinātas ar MK 16.02.2021. rīkojumu Nr. 96

^[11] https://www.meteo.lv/fs/CKFinderJava/userfiles/files/Vide/Klimats/Majas_lapai_LVGMC_2020_seginvkopsavilkums.pdf

^[12] Apstiprinātas ar MK 16.02.2021. rīkojumu Nr. 96

^[13] <https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/zinojums-par-klimatu>

^[14] Apstiprinātas ar MK 16.02.2021. rīkojumu Nr. 96

1 - Klimata pārmaiņas	1.2.1.2.i.: Energoefektivitātes paaugstināšana uzņēmējdarbībā: Pasākumi tādu inovatīvu produktu un tehnoloģiju izstrādei, kas saistīti ar zemu oglekļa emisiju ekonomiku, noturību pret klimata pārmaiņām un pielāgošanos tām.
------------------------------	---

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimāta pārmaiņu mazināšana		X	Sis pasākums var pretendēt uz finansējumu ANM regula pielikumā izklāstītās intervences jomas 022 ietvaros, piemērojot klimata pārmaiņu mērķu saņemšanas atbalsta prēķināšanai paredzēto koeficientu 100% apmērā. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (investīcijas uzņēmumu P&A projektos), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums neizraisa pašreizējā klimata un gaidāmā klimata nelabvēlīgās ietekmes palielināšanos uz pašu darbību vai uz cilvēkiem, dabu vai aktīviem. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (investīcijas uzņēmumu P&A projektos), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nekaitē ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus, vai jūras ūdeņu labam vides stāvoklim. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.

Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (investīcijas uzņēmumu P&A projektos), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nerada būtisku neefektivitāti materiālu izmantošanā vai dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā. Pasākums būtiski nepalielina atkritumu rašanos, sadzīvināšanu vai apglabāšanu. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (investīcijas uzņēmumu P&A projektos), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākuma rezultātā būtiski nepieaug piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (investīcijas uzņēmumu P&A projektos), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nekaitē ekosistēmu labam stāvoklim un izturētspējai vai dzīvotņu un sugu, t.sk. Sa vienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.

1.2.1.3.i. Pašvaldību ēku un infrastruktūras uzlabošana, veicinot pāreju uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu un uzlabojot energoefektivitāti

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Ietekme uz SEG emisijām <ul style="list-style-type: none"> • Pasākums 100 % atbalsta klimata pārmaiņu mērķi (026 bis - Publiskās infrastruktūras atjaunošana energoefektivitātes uzlabošanai vai energoefektivitātes pasākumi, demonstrējuma projekti un atbalsta pasākumi, kas atbilst energoefektivitātes kritērijiem

		<p>un tādejādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi: mazināt SEG emisijas, ēku atjaunošanas rezultātā uzlabojot to energoefektivitāti – sa mazinot energoresursu patēriņu, kā arī veicinot pāreju uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu. Tiks atbalstīti tikai tādi projekti, kas paredzēs primārās enerģijas samazinājumu vismaz par 30%, salīdzinot ar situāciju pirms investīcijām¹¹;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pa sākuma ietvaros tiks uzlabota pašvaldību ēku un infrastruktūras energoefektivitāte, tādejādi samazinot ik ga dējo primārās enerģijas patēriņu un sniedzot enerģijas ietaupījumu un SEG emisiju samazinājumu; • Pa sākuma klimata sniegumu paaugstinās uzstādītās AER izmantojošas siltumenerģiju un elektroenerģiju ražojošas iekārtas; • Pa sākuma īstenošana sniegs gan tiešus SEG emisiju samazinājumus, gan arī netiešus SEG emisiju samazinājumus, kas rodas no projektu demonstrācijas un multiplikatīvā efekta. <p>Sasaiste ar reģionālās attīstības mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investīcijas ir plānotas saskaņā ar Reģionālās politikas pamatnostādņem 2021.-2027.gadam, kur viens no galvenajiem tematiskajiem atbalsta virzieniem reģionālās politikas mērķa (visu reģionu potenciāla attīstība un sociālekonomisko atšķirību mazināšana, stiprinot to iekšējo un ārējo konkurētspēju, kā arī nodrošinot teritoriju specifiskai atbilstošus risinājumus apdzīvotuma un kvalitatīvas dzīves vides attīstībai) sa sniegšanai ir pakalpojumu nodrošināšana reģionos atbilstoši demogrāfiskajiem izaicinājumiem, t.sk. paredzot B.1.1. uzdevumu “Pašvaldību ēku energoefektivitātes uzlabošana pakalpojumu sniegšanai”, kura ietvaros plānots paaugstināt pašvaldību ēku energoefektivitāti, t.sk. būvdarbu veikšanai, AER izmantojošu siltumenerģiju ražojošu avotu iegādei un uzstādīšanai, tādejādi nodrošinot izmaksu ietaupījumu, pakalpojumu pieklūstamību un uzlabojot pakalpojumu efektivitāti pašvaldībās. <p>Paredzētās klimata investīcijas ir atbilst politikas plānošanas dokumentos noteiktajiem klimata pārmaiņu mazināšanas mērķiem:</p>
--	--	---

¹¹ Par to, ka primārās enerģijas samazinājums vismaz par 30% ir iespējams, liecina 2014.-2020.gada plānošanas perioda pašvaldību ēku energoefektivitātes paaugstināšanas pa beigto 93 projektu dati uz 26.03.2021. (SAM 4.2.2.), kuru ietvaros vidēji tika sa sniegts primārās enerģijas samazinājums (k Wh/gadā) par 51% un CO2 emisiju samazinājums par 53%, sa līdzinot ar situāciju pirms projekta īstenošanas

			<ul style="list-style-type: none"> Saskaņā ar Latvijas stratēģiju klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam pāreja uz klimata neitralitāti īstenojama cita starpā caur visaptverošu energoefektivitāti, t.sk., attiecībā uz ēku atjaunošanu; Saskaņā ar Latvijas Nacionālo klimata un enerģētikas plānu 2021.–2030.gadam (NEKP) ir jāveicina energoresursu patēriņa samazināšana gan valsts, gan pašvaldību ēkās. NEKP nosaka mērķi līdz 2030. gadam atjaunot ēkas 500 000 m² platībā, kā arī līdz 2030. gadam palielināt AER enerģijas īpatsvaru enerģijas bruto gala patēriņā līdz 50%; Laikā, kas ietverta Direktīvā 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti noteikto, Latvijai ir pastiprinātas prasības ēku energoefektivitātes minimālajam pieļaujamajam līmenim, energoefektivitātes novērtējumam apkurei atjaunošanām un pārbūvēm no 2021. gada, t.sk. no 2021.gada visām jaunām ēkām jāatbilst gandrīz nulles enerģijas ēku prasībām. Saskaņā ar Ēku atjaunošanas ilgtermiņa stratēģiju līdz 2050.gadam Latvijai jāsasniedz ēku dekarbonizācijas mērķis, dzīvojamam fondam līdz 2050. gadam jāatbilst augstiem energoefektivitātes, būvniecības, drošības un labiekārtoības standartiem. Visas plānotās AER darbības būs saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu, kur attiecīgās direktīvas prasības plānots pāņņemt ar Enerģētikas likuma grozījumiem¹². <p>Papildinoši pasākumi un investīcijas ar SEG samazinošu efektu</p> <ul style="list-style-type: none"> Investīcijas valsts un pašvaldību energoefektivitātes paaugstināšanā tiks veiktas saskaņā ar Darbības programmas Latvijai 2021.-2027.gadam 2.1.1.SAM "Energoefektivitātes veicināšana un siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana". <p>Emisijas kvotu izsolišanas instrumenta ietvaros kā vienas no atbalsta virzieniem tiek plānots visaptverošu energoefektivitātes pasākumu un inoavīvu klimata tehnoloģiju un risinājumu ieviešana.</p>
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Pašvaldību ēku un infrastruktūras uzlabošanas pasākumi, veicinot pāreju uz AER tehnoloģiju izmantošanu un, uzlabojot energoefektivitāti, neizraisīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata radītajām negatīvajām ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai

¹² Likumprojekts "Grozījumi Enerģētikas likumā", VSS-307
<http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40500367>

		<p>aktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu, jo pašvaldību ēku un infrastruktūras uzlabošanas pasākumos paredzēts ņemt vērā klimata pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi.</p> <p>Klimata pārmaiņu izpausmes, kas ietekmē paredzētās aktivitātes jomu</p> <p>Klimata pārmaiņu radīto risku un ievainojamības novērtējumos būvniecības sektoram konstatēts, ka Latvijā būvniecībai ir būtiskas vairākas klimata pārmaiņu izpausmes (tai skaitā ekstrēmi):</p> <ul style="list-style-type: none"> • gada vidējās gaisa temperatūras paaugstināšanās, karstuma viļņu biežuma un ilguma pieaugums, meteoroloģiskās vasaras pagarināšanās, diennakts maksimālās temperatūras maksimālās vērtības paaugstināšanās; • sala dienu un dienu skaita bez atkušņa samazināšanās; • nokrišņu daudzuma palielināšanās un maksimālā vienas diennakts nokrišņu daudzuma palielināšanās, dienu skaita ar ļoti stipriem nokrišņiem palielināšanās, maksimālā piecu diennakšu nokrišņu daudzuma palielināšanās, virs normas strauju sniega nokrišņu palielināšanās; • vidējā jūras ūdens līmeņa celšanās ilgtermiņā un krasta erozija attīstība, kā arī gruntsūdeņu līmeņa svārstības, ko ietekmē nokrišņu un jūras ūdens līmeņa izmaiņas, un upju noteces režīma izmaiņas. <p>Risku novērtējumos konstatētie klimata pārmaiņu radītie riski un to iespējamās sekas:</p> <table border="1" data-bbox="922 997 2045 1300"> <tr> <td data-bbox="922 997 1339 1165">Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām</td> <td data-bbox="1339 997 2045 1165">Bojājumi ēkām pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamiem bojājumi ēkām ūdensteču un ūdenstilpju plūdu teritorijās; ēkām nepieciešamība vai nelabojami bojājumi; ēkas norakstīšana; ēkām nepieciešamās un apdrošināšanas cenu pieaugums; drošības un veselības samazināšanās.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="922 1165 1339 1300">Pārslodzes pieaugums uz ēku jumtiem no liela nokrišņu daudzuma sniega formā īslaicīgā periodā gadījumos</td> <td data-bbox="1339 1165 2045 1300">Bojājumi ēku konstrukcijām (pastiprināta mikroplaisu veidošanās, mitruma bojājumi); jumtu sabrukšana; pelējuma palaišanās dzīvībai un īpašuma apdraudējums.</td> </tr> </table>	Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām	Bojājumi ēkām pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamiem bojājumi ēkām ūdensteču un ūdenstilpju plūdu teritorijās; ēkām nepieciešamība vai nelabojami bojājumi; ēkas norakstīšana; ēkām nepieciešamās un apdrošināšanas cenu pieaugums; drošības un veselības samazināšanās.	Pārslodzes pieaugums uz ēku jumtiem no liela nokrišņu daudzuma sniega formā īslaicīgā periodā gadījumos	Bojājumi ēku konstrukcijām (pastiprināta mikroplaisu veidošanās, mitruma bojājumi); jumtu sabrukšana; pelējuma palaišanās dzīvībai un īpašuma apdraudējums.
Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām	Bojājumi ēkām pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamiem bojājumi ēkām ūdensteču un ūdenstilpju plūdu teritorijās; ēkām nepieciešamība vai nelabojami bojājumi; ēkas norakstīšana; ēkām nepieciešamās un apdrošināšanas cenu pieaugums; drošības un veselības samazināšanās.					
Pārslodzes pieaugums uz ēku jumtiem no liela nokrišņu daudzuma sniega formā īslaicīgā periodā gadījumos	Bojājumi ēku konstrukcijām (pastiprināta mikroplaisu veidošanās, mitruma bojājumi); jumtu sabrukšana; pelējuma palaišanās dzīvībai un īpašuma apdraudējums.					

		<p>Ēku pamatu un grunts bojājumi gruntsūdeņu līmeņa svārstību dēļ</p>	<p>Apdraudējums ēku un to pamatu konstrukciju noturībai un stabilitātei (vislielākais apdraudējums ir vecām ēkām, kuru pamatu noturībai un hidroizolācijai, ja tāda ir, ir ievērojams nolietojums), ilgtermiņā rada arī mikroplaisas un palielina mitruma iespiešanos ēkas konstrukcijās.</p>	<p>stabilitātei</p>
		<p>Iekštelpu pārkaršana un elektroenerģijas pieprasījuma pieaugums vasarā</p>	<p>Pieprasījuma palielināšanās pēc iekštelpu dzesēšanas; telpu dzesēšanas un ventilācijas investīciju instalēšanas; cilvēku labsajūtas un veselības pasliktināšanās; darba produktivitātes samazināšanās; ārkārtas gadījumu izmaksu paaugstināšanās; investīciju pieaugums sabiedrībai; elektroenerģijas patēriņa un izmaksu pieaugums vasarā.</p>	<p>veselības</p>
		<p>Potenciālās plānotās aktivitātes un to sasaiste ar pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tā kā vairāki no prognozētajiem klimata pārmaiņu radītajiem riskiem būvniecībā ir saistīti ar nokrišņu intensitātes palielinājumu, tad ēku un infrastruktūras renovācija būs saskaņā ar prognozēto nokrišņu intensitātes palielinājumu, paredzot atbilstošus lietus notekūdens sistēmu risinājumus intensīvu nokrišņu gadījumiem, dodot priekšroku zaļās infrastruktūras elementiem, izmantojot dabā balstītus risinājumus. • Tā kā viens no prognozētajiem klimata pārmaiņu izraisītajiem riskiem būvniecībā Latvijā ir iekštelpu pārkaršana, būvniecības projektos tiks paredzēti atbilstoši telpu dzesēšanas un/vai ventilācijas risinājumi, lai nodrošinātu komforta temperatūru arī karstuma viļņu laikā. • Ēku konstrukciju risinājumos būs paredzēta atbilstoša hidroizolācija, lai samazinātu ēku bojājumu iespēju gruntsūdeņu svārstību dēļ. <p>Tādējādi nav pierādījumu par nozīmīgu negatīvu tiešo un primāro netiešo ietekmi uz šo vides mērķi visā pasākuma aprites ciklā.</p> <p>Sasaiste ar nacionālajiem pielāgošanās klimata pārmaiņām plānošanas dokumentiem</p> <p>Pasākums atbilst Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030. gadam paredzētajam rīcības virzienam - būvju un ēku pielāgošana klimata pārmaiņu ietekmēm un slodzēm, veicinot publiskā sektora un lielāko uzņēmumu ēkās tādu materiālu un tehnoloģiju izmantošanu, t.sk. zaļās infrastruktūras risinājumu ieviešanu, kas pasargā ēkas no siltuma uzkaršanas, lai samazinātu kondicionēšanas sistēmu uzstādīšanas un lietošanas nepieciešamību. Papildus tam paredzētās aktivitātes plānotas būt saskaņā ar Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā laika posmam līdz 2030. gadam paredzētajiem pasākumiem:</p>		

			<ul style="list-style-type: none"> • Veicināt publiskā sektora un lielāko uzņēmumu ēkās tādu materiālu un tehnoloģiju izmantošanu, t.sk zaļās infrastruktūras risinājumu ieviešanu, kas pasargā ēkas no siltuma uzkrāšanas, lai samazinātu kondicionēšanas sistēmu uzstādīšanas un lietošanas nepieciešamību. • Izvērtēt un iepļānot papildus ietilpības nepieciešamību lietus ūdens savākšanai pilsētās, t.sk. veikt maksimālo nokrišņu vērtējumus dažādām varbūtībām klimata pārmaiņu ietekmē, lai pasargātu ēkas un būves no lietus ūdens slodzes (pamatu izskalošanas u.tml.) (šādi pasākumi atbalstāmi Darbības programmas 2021. – 2027.gada plānošanas periodam ietvaros). • Uzlabot lietus kanalizācijas sistēmas un caurtekas pilsētās, papildinot tās ar zaļās infrastruktūras elementiem, iepriekš definējot to nepieciešamo kapacitāti, ņemot vērā klimata pārmaiņas, kā arī veicināt ilgtspējīgu lietus ūdens apsaimniekošanu un lietus ūdens izmantošanu vietās, kur nav nepieciešams dzeramā ūdens kvalitātē (šādi pasākumi atbalstāmi Darbības programmas 2021. – 2027.gada plānošanas periodam ietvaros).
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	<p>Pasākumam nav paredzama ietekme uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tā dēļādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.</p> <p>Plānotas investīcijas paredz nenozīmīgu ietekmi uz šo vides aspektu, ja tiek paredzēta ūdensapgādes un notekūdeņu tīklu pievadu renovācija.</p>
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde	X		Skat. novērtējuma 2.daļu.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē	X		Skat. novērtējuma 2.daļu.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	<p>Pasākuma paredzamā ietekme uz bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzību ir nebūtiska, ievērojot to tiešo vai netiešo efektu dzīves ciklā. Investīcijas energoefektivitātē nav paredzētas ēkās, kuras atrodas NATURA 2000 teritorijā, vai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās (izņemot neitālās zonas). Nodrošinot AER, tiks ņemtas vērā likumdošanā noteiktās prasības. Nav paredzams, ka AER izmantošana radīs lielu pieprasījumu pēc papildu biomasas resursiem, jo līdzšinējā 2014. – 2020.gada plānošanas perioda SAM 4.2.2. projektu prakse ir parādījusi, ka AER risinājumus izmantošanu ir paredzēti tikai 8% projektu. Tāpat jānorāda, ka Latvijā siltumapgādes vajadzībām tipiski tiek izmantota cietā koksnes biomasā galvenokārt no mazvērtīgās koksnes un koksnes atlikumiem (malka, šķeldā, granulā vai briķetes), savukārt darbības ar šķīdriņām biodegvielām šī pasākuma ietvaros netiks veiktas.</p>

Novērtējuma 2. daļa

Jautājums	NĒ	Detalizēts izvērtējums
Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pasākums radīs ievērojamas SEG emisijas?		Skat. novērtējuma 1. daļu.
Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai akņiviem?		Skat. novērtējuma 1. daļu.
Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs: (i) ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (ii) jūras ūdeņu labam vides stāvoklim?		Skat. novērtējuma 1. daļu.
Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai apglabāšanu, izņemot nepārstrādājamu bīstamo atkritumu incinerāciju; vai (ii) dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā radīs būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem; vai	X	<p>Plānotās investīcijas paredz nenozīmīgu ietekmi uz šo vides aspektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> energoefektivitātes projektu vērtēšanas kritērijos tiks noteikta prasība nodrošināt prasību, ka vismaz 70 % (pēc masas) no radītajiem būvniecības (ne bīstamajiem) atkritumiem vai demontāžas atkritumiem, atkritumi jānodod šī atkritumu veida pārstrādātājiem, kas veicinās atkritumu atkārtotu izmantošanu taupījamā, to pārstrādi, to pārstrādes produktu izmantošanu un samazinās atkritumu apglabāšanas apjomus kā to paredz Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva (ES) 2018/851, ar ko groza Direktīvu 2008/98 par atkritumiem, Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva (ES) 2018/850, ar ko groza Direktīvu 1999/31/EK par atkritumu poligoniem, un Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028. gadam, kas apstiprināts Ministru Kabinētā 2021. gada 22. janvārī; valsts līmenī ir palielināta (un turpinās augt) dabas resursu nodokļa likme arī par sadzīves, būvniecības un rūpniecisko atkritumu apglabāšanu, kas dod papildu stimulu aprites ekonomikas prasību ieviešanai;

<p>(iii) radīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku?</p>		<ul style="list-style-type: none"> • papildus projekta iesniedzējiem būs jāievēro Zaļā publiskā iepirkuma principi, veicot iepirkuma procedūru būvniecības darbiem saskaņā ar Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumiem Nr. 353, kur obligāts nosacījums ir, piemēram, Zaļā publiskā iepirkuma piemērošana apgaismojumam; • nosakot priekšnosacījumus piemērot zaļo publisko iepirkumu renovācijas materiālu izvēlē, tiks nodrošināta aprites ekonomikas principu veicināšana. • Tiek vērtētas iespējas izveidot integrētu pārstrādāto būvmateriālu aprites sistēmu, paplašinot saistīti ar Būvniecības informācijas sistēmu - BIS, ko EM plāno veikt nākamajā BIS sistēmas atbilstības kārtā. • Attiecībā uz būvniecības atkritumiem 2021.gadā plānota normatīvu izstrāde atkritumu pārvēršanai par resursiem un otrreizējai izmantošanai saistībā ar atkritumu statusa piemērošanas izbeigšanu
<p>Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?</p>	<p>X</p>	<p>Nav paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņojošās emisijas gaisā, ūdenī vai zemē:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pasākums atbilst Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānā 2020.–2030. gadam, kur paredzēts veicināt energoefektivitātes pasākumus pašvaldību ēkās, kā arī nodrošināt tādu sadedzināšanas iekārtu uzstādīšanu pašvaldību ēkās, kas rada zemas emisijas (2.2.pasākums), lai mazinātu NOx, NMGOS un PM2,5 emisijas; • Projektu ietvaros paredzēts veicināt tādu atjaunojamo energoresursu izmantošanu lokāli ēkās, kurām tiek paaugstināta energoefektivitāte, kas nerada emisijas (piemēram saules kolektori uz ēkām). Biomasas iekārtu uzstādīšanas gadījumā tiks atbalstītas tikai tādas darbības, kuru rezultātā paredzēts uzstādīt augstas efektivitātes biomasas sadedzināšanas iekārtas, kas atbilst visām izvirzītajām ekodizaina prasībām. Tāpat šādu iekārtu uzstādīšana tiks atbalstīta tikai, ja nav tehniski un ekonomiski iespējams nodrošināt ēkas pieslēgšanu centralizētajai siltumapgādes sistēmai un, ja projekta īstenošanas rezultātā paredzama gaisa kvalitātes uzlabošanās. Vienlaikus, plānojot minētos pasākumus, būs nepieciešams ievērot Ministru kabineta 2021. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 17 "Noteikumi par gaisa piesārņojuma ierobežošanu no sadedzināšanas iekārtām" noteiktās prasības. Šīs prasības nosaka pieļaujamās emisiju robežvērtības lielas, vidējas un mazas jaudas iekārtām (nominālā ievadītā siltuma jauda ir 0,2 MW vai lielāka). Noteikumi nosaka arī, ka sākot ar 2027. gada 1. janvāri attiecīgās prasības tiek pastiprinātas. Nepieciešamības gadījumā, projektā tiks plānota gaisa un dūmgāzu attīrīšanas iekārtu, putekļu un citu emisiju samazināšanas iekārtu, tai skaitā elektrostatisko filtru uzstādīšana, kas tiks veikta vienlaikus ar siltumenerģijas ražošanas iekārtu rekonstrukciju, iegādi, atjaunošana vai nomaiņu. Teritorijās, kur jau šobrīd novērojamas gaisa kvalitātes problēmas nedrīkst atļaut jaunu piesārņojošu avotu uzstādīšanu. Šāda prasība atbilstoši likuma "Par piesārņojumu" 14.panta pirmajai daļai tiek noteikta attiecībā uz iekārtām ar jaudu virs 0,2 MW un ja to plānots uzstādīt teritorijā, kur jau šobrīd eksistē gaisa kvalitātes problēmas, atļauja tam netiek izsniegta. • būvniecības procesa laikā tiks veikti pasākumi trokšņa, putekļu un piesārņotāju emisiju samazināšanai;

		<ul style="list-style-type: none"> Latvijā ir pastiprinātas prasības ēku energoefektivitātes minimālajam pieļaujamajam līmenim, energoefektivitātes novērtējumam apkurei atjaunošanām un pārbūvēm no 2021. gada, jo: <ol style="list-style-type: none"> Direktīva 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti paredzējusi, ka valsts veicina, lai ēkas atjaunojot padarītu tās par gandrīz nulles enerģijas ēkām; Līdz 2050. gadam jāsasniedz ēku dekarbonizācijas mērķi; renovējot ēkas, kurās ir azbestu saturoši materiāli, azbestu saturošus izstrādājumus apstrādās un transportēs atbilstoši normatīvajiem aktiem par darba aizsardzības prasībām darbā ar azbestu, tai skaitā nepieļaujot azbesta šķiedru vai putekļu nokļūšanu vidē; azbesta atkritumu tālākā apsaimniekošana paredzēta atbilstoši Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumiem Nr.301 “Noteikumi par azbesta un azbesta izstrādājumu ražošanas radīto vides piesārņojumu un azbesta atkritumu apsaimniekošanu”.
<p>Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums:</p> <p>(i) būtiski ka itēs ekosistēmu labstāvoklim un noturībai; vai (ii) ka itēs dzīvotņu un sugu, tostarp Sa vienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam?</p>		<p>Skat. novērtējuma 1. daļu.</p>

1.2.1.4.i. Energoefektivitātes uzlabošana valsts sektora ēkās, t.sk. vēsturiskajās ēkās

<p>1 - Klimata pārmaiņas</p>	<p>1.2.1.4.i. Energoefektivitātes uzlabošana valsts sektora ēkās, t.sk. vēsturiskajās ēkās.</p>
------------------------------	---

Novērtējuma 1. daļa

Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	<p>Ietekme uz SEG emisijām</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasākums atbalsta klimata pārmaiņu mērķus (026 bis - Publiskās infrastruktūras atjaunošana energoefektivitātes uzlabošanai vai energoefektivitātes pasākumi, demonstrējuma projekti un atbalsta pasākumi, kas atbilst energoefektivitātes kritērijiem) un tādējādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi: mazināt SEG emisijas, ēku atjaunošanas rezultātā uzlabojot to energoefektivitāti – samazinot energoresursu patēriņu, kā arī veicinot pāreju uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu; • Pasākuma ietvaros tiks nodrošināta vismaz vidēja renovācijas pakāpe un sasniegts vidēji vismaz 30% energopatēriņa samazinājums. Faktiski sasniegtās enerģijas patēriņa rādītāju vērtības līdzīgā, iepriekš ieviestā 2014.-2020.gada plānošanas perioda Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 4.2.1.2. pasākumā "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās" parāda, ka vidējais vidējais primārās enerģijas gada patēriņa samazinājums sasniedza pat 50 %. • Pasākuma ietvaros tiks uzlabota valsts sektora ēku energoefektivitāte, tādējādi samazinot ikgadējo primārās enerģijas patēriņu un sniedzot enerģijas ietaupījumu un SEG emisiju samazinājumu. • Pasākuma klimata sniegumu paaugstinās uzstādītās AER izmantojošas siltumenerģiju un elektroenerģiju ražojošas iekārtas. • Programmas īstenošanas nosacījumos tiks ietverti kritēriji, lai nodrošinātu atbilstību Direktīvas 2018/2001 29.pantā noteiktajiem kritērijiem un izmantojot šķeldu, tai jāatbilst SEG emisiju ietaupījumam 80%. Atbilstība minētajiem kritērijiem tiks pamatota Enerģētikas likumā noteiktajā kārtībā. • Pasākuma īstenošana sniegs gan tiešus SEG emisiju samazinājumus, gan arī netiešus SEG emisiju samazinājumus, kas rodas no projektu demonstrācijas un multiplikatīvā efekta. <p>Sasaiste ar reģionālās attīstības mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investīcijas ir plānotas saskaņā ar Reģionālās politikas pamatnostādņēm 2021.-2027.gadam, kur viens no galvenajiem tematiskajiem atbalsta virzieniem reģionālās politikas mērķa (visu reģionu potenciāla attīstība un sociālekonomisko atšķirību mazināšana, stiprinot to iekšējo un ārējo konkurētspēju, kā arī nodrošinot teritoriju specifiskai atbilstošus risinājumus apdzīvotuma un

			<p>kvalitatīvas dzīves vides atbilstībai) sasniegšanai ir pakalpojumu nodrošināšana reģionos atbilstoši demogrāfiskajiem izaicinājumiem, t.sk. paredzot A.2.3. uzdevumu “Mājokļu pieejamība darbspēkam reģionos”, kura ietvaros nepieciešams paaugstināt dzīvojamo ēku energoefektivitāti, tādejādi nodrošinot izmaksu ietaupījumu un komfortablus dzīves apstākļus.</p> <p>Sasaiste ar politikas plānošanas dokumentiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saskaņā ar Latvijas stratēģiju klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam pāreja uz klimatneitralitāti īstenojama cita starpā caur visaptverošu energoefektivitāti, t.sk., attiecībā uz ēku atjaunošanu; • Saskaņā ar Latvijas Nacionālo klimata un enerģētikas plānu 2021.–2030.gadam (NEKP) ir jāveicina energoresursu patēriņa samazināšana gan valsts, gan pašvaldību ēkās. NEKP nosaka mērķi līdz 2030. gadam atjaunot ēkas 500 000 m² platībā, kā arī līdz 2030. gadam palielināt AER enerģijas īpatsvaru enerģijas bruto gala patēriņā līdz 50 %. • Lai veicinātu Direktīvā 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti noteikto, Latvijā ir pastiprinātas prasības ēku energoefektivitātes minimālajam pieļaujamajam līmenim, energoefektivitātes novērtējumam apkurei atjaunošanām un pārbūvēm no 2021. gada, t.sk. no 2021. gada visām jaunām ēkām jāatbilst gandrīz nulles enerģijas ēku prasībām. • Saskaņā ar Ēku atjaunošanas ilgtermiņa stratēģiju līdz 2050.gadam Latvijai jāsasniedz ēku dekarbonizācijas mērķis, dzīvojamam fondam līdz 2050.gadam jāatbilst augstiem energoefektivitātes, būvniecības, drošības un labiekārtoības standartiem. <p>Papildinoši pasākumi un investīcijas ar SEG samazinošu efektu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investīcijas valsts sektora ēku energoefektivitātes paaugstināšanā tiks veiktas saskaņā ar Darbības programmas Latvijai 2021.-2027.gadam 2.1.1.SAM "Energoefektivitātes veicināšana un siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana". •
<p>Pielāgošanas klimata pārmaiņām</p>		<p>X</p>	<p>Valsts sektora ēku energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi, veicinot pāreju uz AER tehnoloģiju izmantošanu un, uzlabojot energoefektivitāti, <u>neizraisīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata radītajām negatīvajām ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu, jo ēku</u></p>

		<p>uzlabošanas pasākumos paredzēts ņemt vērā klimata pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi.</p> <p>Klimata pārmaiņu izpausmes, kas ietekmē paredzētās aktivitātes jomu</p> <p>Klimata pārmaiņu radīto risku un ievainojamības novērtējumos būvniecības sektoram konstatēts, ka Latvijā būvniecībai ir būtiskas vairākas klimata pārmaiņu izpausmes (tai skaitā ekstrēmi):</p> <ul style="list-style-type: none"> • gada vidējās gaisa temperatūras paaugstināšanās, karstuma viļņu biežuma un ilguma pieaugums, meteoroloģiskās vasaras pagarināšanās, diennakts maksimālās temperatūras maksimālās vērtības paaugstināšanās; • sala dienu un dienu skaita bez atkušņa samazināšanās; • nokrišņu daudzuma palielināšanās un maksimālā vienas diennakts nokrišņu daudzuma palielināšanās, dienu skaita ar ļoti stipriem nokrišņiem palielināšanās, maksimālā piecu diennakšu nokrišņu daudzuma palielināšanās, virsnormas strauju sniega nokrišņu palielināšanās; • vidējā jūras ūdens līmeņa celšanās ilgtermiņā un krasta erozija attīstība, kā arī gruntsūdeņa līmeņa svārstības, ko ietekmē nokrišņu un jūras ūdens līmeņa izmaiņas, un upju noteces režīma izmaiņas. <p>Risku novērtējumos konstatētie klimata pārmaiņu radītie riski un to iespējamās sekas:</p> <table border="1" data-bbox="869 837 2038 1350"> <tr> <td data-bbox="869 837 1317 973">Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām</td> <td data-bbox="1317 837 2038 973">Bojājumi ēkām pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību ēkām ūdensteču un ūdenstilpju plūdu teritorijās; ēku remonta nepieciešamība; ievainojami bojājumi; ēkas norakstīšana; ēku vērtības krišanās; apdraudēšanas cenu pieaugums; drošības un komforta samazināšanās.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="869 973 1317 1109">Pārslodzes pieaugums uz ēku jumtiem no liela nokrišņu daudzuma sniega formā īslaicīgā periodā gadījumos</td> <td data-bbox="1317 973 2038 1109">Bojājumi ēku konstrukcijām (pastiprināta mikroplaisu veidošanās mitruma bojājumi); jumtu sabrukšana; pelējuma palielināšanās; dzīvības apdraudējums.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="869 1109 1317 1244">Ēku pamatu un grunts bojājumi gruntsūdeņu līmeņa svārstību dēļ</td> <td data-bbox="1317 1109 2038 1244">Apdraudējums ēku un to pamatu konstrukciju noturībai un stabilitātei (vislielāka ir apdraudējums ir vecām ēkām, kuru pamatu noturībai ir nepieciešama hidroizolācijai, ja tāda ir, ir ievērojams nolietojums), ilgtermiņā radīsies mikroplaisas un palielina mitruma iespiešanos ēkas konstrukcijās.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="869 1244 1317 1350">Iekštelpu pārkaršana un elektroenerģijas pieprasījuma pieaugums vasarā</td> <td data-bbox="1317 1244 2038 1350">Pieprasījuma palielināšanās pēc iekštelpu dzesēšanas; telpu dzesēšanas ventilācijas investīciju instalēšanas; cilvēku labas jūtas un veselības apdraudēšanas; darba produktivitātes samazināšanās; ārkārtas gadījumu riski.</td> </tr> </table>	Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām	Bojājumi ēkām pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību ēkām ūdensteču un ūdenstilpju plūdu teritorijās; ēku remonta nepieciešamība; ievainojami bojājumi; ēkas norakstīšana; ēku vērtības krišanās; apdraudēšanas cenu pieaugums; drošības un komforta samazināšanās.	Pārslodzes pieaugums uz ēku jumtiem no liela nokrišņu daudzuma sniega formā īslaicīgā periodā gadījumos	Bojājumi ēku konstrukcijām (pastiprināta mikroplaisu veidošanās mitruma bojājumi); jumtu sabrukšana; pelējuma palielināšanās; dzīvības apdraudējums.	Ēku pamatu un grunts bojājumi gruntsūdeņu līmeņa svārstību dēļ	Apdraudējums ēku un to pamatu konstrukciju noturībai un stabilitātei (vislielāka ir apdraudējums ir vecām ēkām, kuru pamatu noturībai ir nepieciešama hidroizolācijai, ja tāda ir, ir ievērojams nolietojums), ilgtermiņā radīsies mikroplaisas un palielina mitruma iespiešanos ēkas konstrukcijās.	Iekštelpu pārkaršana un elektroenerģijas pieprasījuma pieaugums vasarā	Pieprasījuma palielināšanās pēc iekštelpu dzesēšanas; telpu dzesēšanas ventilācijas investīciju instalēšanas; cilvēku labas jūtas un veselības apdraudēšanas; darba produktivitātes samazināšanās; ārkārtas gadījumu riski.
Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām	Bojājumi ēkām pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību ēkām ūdensteču un ūdenstilpju plūdu teritorijās; ēku remonta nepieciešamība; ievainojami bojājumi; ēkas norakstīšana; ēku vērtības krišanās; apdraudēšanas cenu pieaugums; drošības un komforta samazināšanās.									
Pārslodzes pieaugums uz ēku jumtiem no liela nokrišņu daudzuma sniega formā īslaicīgā periodā gadījumos	Bojājumi ēku konstrukcijām (pastiprināta mikroplaisu veidošanās mitruma bojājumi); jumtu sabrukšana; pelējuma palielināšanās; dzīvības apdraudējums.									
Ēku pamatu un grunts bojājumi gruntsūdeņu līmeņa svārstību dēļ	Apdraudējums ēku un to pamatu konstrukciju noturībai un stabilitātei (vislielāka ir apdraudējums ir vecām ēkām, kuru pamatu noturībai ir nepieciešama hidroizolācijai, ja tāda ir, ir ievērojams nolietojums), ilgtermiņā radīsies mikroplaisas un palielina mitruma iespiešanos ēkas konstrukcijās.									
Iekštelpu pārkaršana un elektroenerģijas pieprasījuma pieaugums vasarā	Pieprasījuma palielināšanās pēc iekštelpu dzesēšanas; telpu dzesēšanas ventilācijas investīciju instalēšanas; cilvēku labas jūtas un veselības apdraudēšanas; darba produktivitātes samazināšanās; ārkārtas gadījumu riski.									

		<p>izmaksu paaugstināšanās; investīciju pieaugums sabiedrībai; elektroenerģijas patēriņa un izmaksu pieaugums vasarā.</p> <p>Potenciālās plānotās aktivitātes un to sasaiste ar pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> Tā kā vairāki no prognozētajiem klimata pārmaiņu radītajiem riskiem būvniecībā ir saistīti ar nokrišņu intensitātes palielinājumu, tad ēku renovācija būs saskaņā ar prognozēto nokrišņu intensitātes palielinājumu, paredzot atbilstošus lietuvēns sistēmu risinājumus intensīvu nokrišņu gadījumiem, dodot priekšroku zaļās infrastruktūras elementiem, izmantojot dabā balsītus risinājumus. Tā kā viens no prognozētajiem klimata pārmaiņu izraisītajiem riskiem būvniecībā Latvijā ir iekštelpu pārkaršana, būvniecības projektos tiks paredzēti atbilstoši telpu dzesēšanas un ventilācijas risinājumi, lai nodrošinātu komforta temperatūru arī karstuma viļņu laikā. Ēku konstrukciju risinājumos būs paredzēta atbilstoša hidroizolācija, lai samazinātu ēku bojājumu iespēju gruntsūdeņu svārstību dēļ. Tehnoloģisko iekārtu energoefektivitātes uzlabošanas pasākums vērsts uz energoresursu efektīvu izmantošanu, kas labvēlīgi ietekmē pielāgošanos klimata pārmaiņām Tādējādi nav pierādījumu par nozīmīgu negatīvu tiešo un primāro netiešo ietekmi uz šo vides mērķi visā pasākuma aprites ciklā. <p>Sasaiste ar nacionālajiem pielāgošanās klimata pārmaiņām plānošanas dokumentiem</p> <p>Pasākums atbilst Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030. gadam paredzētajam rīcības virzienam - būvju un ēku pielāgošana klimata pārmaiņu ietekmēm un slodzēm, veicinot publiskā sektora un lielāko uzņēmumu ēkās tādu materiālu un tehnoloģiju izmantošanu, t.sk. zaļās infrastruktūras risinājumu ieviešanu, kas pasargā ēkas no siltuma uzkaršanas, lai samazinātu kondicionēšanas sistēmu uzstādīšanas un lietošanas nepieciešamību. Papildus tam paredzētās aktivitātes plānotas būt saskaņā ar Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā laika posmam līdz 2030. gadam paredzētajiem pasākumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> Veicināt publiskā sektora un lielāko uzņēmumu ēkās tādu materiālu un tehnoloģiju izmantošanu, t.sk. zaļās infrastruktūras risinājumu ieviešanu, kas pasargā ēkas no siltuma uzkaršanas, lai samazinātu kondicionēšanas sistēmu uzstādīšanas un lietošanas nepieciešamību. Izvērtēt un ielānot papildus ietilpības nepieciešamību lietuvēns savākšanai pilsētās, t.sk. veikt maksimālo nokrišņu vērtējumus dažādām varbūtībām klimata pārmaiņu ietekmē, lai pasargātu ēkas un būves no lietuvēns slodzes (pamatu izskalošanas u.tml.). Uzlabot lietuvēns kanalizācijas sistēmas un caurtekas pilsētās, papildinot tās ar zaļās infrastruktūras elementiem, iepriekš definējot nepieciešamo kapacitāti, ņemot vērā klimata pārmaiņas, kā arī
--	--	--

			veicināt ilgtspējīgu lietus ūdens apsaimniekošanu un lietus ūdens izmantošanu vietās, kur nav nepieciešams ūdens dzeramā ūdens kvalitātē.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	<p>Pa sākumam nav paredzama ietekme uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tā dēļ tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK atiecībā uz attiecīgo mērķi.</p> <p>Plānotas investīcijas paredz nenozīmīgu ietekmi uz šo vides aspektu, ja tiek paredzēta ūdensapgādes un notekūdeņu tīklu renovācija.</p>
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde	X		Skat. novērtējuma 2. daļu.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē	X		Skat. novērtējuma 2. daļu.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana	X		Skat. novērtējuma 2. daļu

Novērtējuma 2. daļa

Jautājums	NĒ	Detalizēts izvērtējums
Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pasākums radīs ievērojamas SEG emisijas?		Skat. novērtējuma 1. daļu.
Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem?		Skat. novērtējuma 1. daļu.

<p>Ilgtermiņa ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs: (i) ūdensobjektu la bām stāvoklim vai to la bām ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (ii) jūras ūdeņu la bām vides stāvoklim?</p>		<p>Skat. novērtējuma 1.daļu.</p>
<p>Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai apglabāšanu, izņemot nepārstrādājamu bīstamo atkritumu incinerāciju; vai (ii) dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā radīs būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem; vai (iii) radīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku?</p>	<p>X</p>	<p>Plānotās investīcijas paredz nenozīmīgu ietekmi uz šo vides aspektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – energoefektivitātes projektu vērtēšanas kritērijos tiks iekļauta prasība, ka veicot energoefektivitātes darbus ēkā/objektā 70% no radītājiem būvniecības (ne bīstamajiem) atkritumiem vai demontāžas atkritumiem, atkritumi jānodod šī atkritumu veida pārstrādātājiem, kas veicinās atkritumu atkārtotu izmantošanu taustaimniecībā, to pārstrādi, to pārstrādes produktu izmantošanu un samazinās atkritumu apglabāšanas apjomus kā to paredz Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva (ES) 2018/851, ar ko groza Direktīvu 2008/98 par atkritumiem, Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva (ES) 2018/850, ar ko groza Direktīvu 1999/31/EK par atkritumu poligoniem, un Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028.gadam, kas apstiprināts Ministru Kabinētā 2021.gada 22.janvārī; – valsts līmenī ir palielināta (un turpinās augt) dabas resursu nodokļa likme arī par sadzīves, būvniecības un rūpniecisko atkritumu apglabāšanu, kas dod papildu stimulu aprites ekonomikas prasību ieviešanai; – papildus projekta iesniedzējiem var paredzēt nosacījumu ievērot Zaļā iepirkuma principu, veicot iepirkuma procedūru būvniecības darbiem; – nosakot priekšnosacījumus piemērot zaļo publisko iepirkumu renovācijas materiālu izvēlē, tiks nodrošināta aprites ekonomikas principu veicināšana.
<p>Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?</p>	<p>X</p>	<p>Nav paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņojošās emisijas gaisā, ūdenī vai zemē:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pasākums atbilst Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānā 2020.–2030. gadam, kur paredzēts veicināt energoefektivitātes pasākumus daudzdzīvokļu mājās, valsts ēkās un rūpniecības uzņēmumos, kā arī nodrošināt tādu sadedzināšanas iekārtu uzstādīšanu valsts ēkās un rūpniecības uzņēmumos, kas rada zemas emisijas (2.1.pasākums); – būvniecības procesa laikā tiks veikti pasākumi trokšņa, putekļu un piesārņotāju emisiju samazināšanai; – Latvijā ir pastiprinātas prasības ēku energoefektivitātes minimālajam pieļaujamajam līmenim, energoefektivitātes novērtējumam apkurei atjaunošanām un pārbūvēm no 2021. gada, jo: <ul style="list-style-type: none"> 1) Direktīva 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti paredzējusi, ka valsts veicina, lai ēkas atjaunojot pārdarītu par gandrīz nulles enerģijas ēkām;

	<p>2) Līdz 2050.gadam jāsasniedz ēku dekarbonizācijas mērķi;</p> <ul style="list-style-type: none"> – renovējot ēkas, kurās ir azbestu saturoši materiāli, azbestu saturošus izstrādājumus apstrādās un transportēs atbilstoši normatīvajiem aktiem par darba aizsardzības prasībām darbā ar azbestu, tai skaitā nepieļaujot azbesta šķiedru vai putekļu nokļūšanu vidē; – azbesta atkritumu tālākā apsaimniekošana paredzēta atbilstoši Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumiem Nr.301 “Noteikumi par azbesta un azbesta izstrādājumu ražošanas ražotājiem vides piesārņojumu un azbesta atkritumu apsaimniekošanu”. <p>Negatīvu ietekmi var radīt pāreja uz plašāku tāda atjaunojamā energoresursa kā biomasas izmantošanas veicināšana enerģētikas, rūpniecības un mājaisaimniecību sektorā. Pēdējo gadu laikā plašākas biomasas izmantošanas rezultātā Latvijā ir palielinājušās smalko daļiņu PM2,5 un gaisa istošo organisko savienojumu emisijas gaisā enerģētikas un rūpniecības sektorā, kā rezultātā tiek apgrūtināta Latvijai noteikto emisiju samazināšanas mērķu izpilde. Šīs negatīvās ietekmes kompensēšanai būtu jāveic papildus pasākumi un galvenokārt jāveicina tādu atjaunojamo energoresursu izmantošana, kas nerada emisijas (saule, vējš utt.). Lai samazinātu ietekmi, tiks atbalstītas darbības, kas paredz gaisa kvalitātes uzlabošanas iekārtu iegādi, atjaunošanu vai nomaiņu, ja nav iespējams nodrošināt ēkas siltumenerģiju ražošanā avota pieslēgšanu centralizētajai siltumapgādes sistēmai un ja projekta īstenošanas rezultātā paredzama gaisa kvalitātes samazināšanās. Plānojot minētos pasākumus, būs nepieciešams ievērot Ministru kabineta 2021. gada 7. janvāra noteikumus Nr. 17 "Noteikumi par gaisa piesārņojuma ierobežošanu no sadzīves atkritumu sadzīves iekārtām" noteiktās prasības. Nepieciešamības gadījumā, projektā tiks plānota gaisa un dūmgāzu attīrīšanas iekārtu, putekļu un citu emisiju samazināšanas iekārtu, tai skaitā elektrostatisko filtru uzstādīšana, kas tiks veikta vienlaikus ar siltumenerģijas ražošanas iekārtu rekonstrukciju, iegādi, atjaunošanu vai nomaiņu.</p> <p>Ministru kabineta 2021. gada 7. janvāra noteikumi Nr. 17 "Noteikumi par gaisa piesārņojuma ierobežošanu no sadzīves atkritumu sadzīves iekārtām" nosaka kārtību, kādā novērs, ierobežo un kontrolē gaisa piesārņojošo vielu emisiju no sadzīves atkritumu sadzīves iekārtām. Nosaka īpašas vides prasības sadzīves atkritumu sadzīves iekārtām. Kā arī nosaka kārtību, kādā operators kontrolē gaisa piesārņojošo vielu emisiju gaisā, veic monitoringu un sniedz attiecīgu informāciju un kārtību, kādā nodrošina informācijas pieejamību sabiedrībai par sadzīves atkritumu sadzīves iekārtu ražotājiem gaisa piesārņojumu. Lai neradītu negatīvu ietekmi uz gaisa kvalitāti, ko varētu sekmēt pāreja tāda atjaunojamā energoresursa kā biomasas izmantošanas veicināšana, negatīvās ietekmes kompensēšanai bīvi apdzīvotās teritorijās tiks veicināta tādu atjaunojamo energoresursu izmantošana, kas nerada emisijas (saule, vējš utt.) vai tiks atbalstīta vecu sadzīves atkritumu sadzīves iekārtu, kas izmanto biomasu vai ogles aizstāšana ar jaunām un efektīvām un aprīkotām ar emisiju attīrīšanas iekārtām, kā arī pašvaldības ēku pieslēgšana pie centralizētās siltumapgādes. Teritorijās, kur jau šobrīd novērojamas gaisa kvalitātes problēmas nedrīkst atļaut jaunu piesārņojošu avotu uzstādīšanu. Šāda prasība atbilstoši likuma “Par piesārņojumu” 14.panta pirmajai daļai tiek noteikta atbilstībā uz iekārtām ar jaudu virs 0,2 MW un ja to plānots uzstādīt teritorijā, kur jau šobrīd eksistē gaisa kvalitātes problēmas, atļauja tam netiek izsniegta.</p>
--	--

<p>Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski ka itēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai; vai (ii) ka itēs dzīvotņu un sugu, tostarp Savienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam?</p>		<p>Pasākumu paredzamā ietekme uz bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzību ir nebūtiska, ievērojot to tiešo vai netiešo efektu dzīves ciklā. Investīcijas valsts sektora ēku energoefektivitātē nav paredzētas ēkās, kuras atrodas NATURA 2000 teritorijā, vai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās. Energoefektivitātes uzlabošanas investīcijas paredzētas ēkās, kas neskar īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.</p> <p>Nav paredzama negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību un ekosistēmas aizsardzību un atjaunošanu, jo:</p> <p>Visa Latvijā izmantotā biomasas, tai skaitā koksne atbilst ilgtspējības ietaupījuma kritērijiem, kas ir noteikti spēkā esošajos ES tiesību aktos - direktīvā 2001/8/2001. Atbilstību apliecina ekspertu vērtējums par Latvijā iegūtas biomasas atbilstību ilgtspējības kritērijiem (skat. https://server.em.gov.lv/index.php/s/lzwpSQVZ9fB7eqV), atsaucoties uz EU NDC: https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtmsg_no=XXVII-7-d&chapter=27&clang=_en un Law on Paris Agreement: https://likumi.lv/ta/id/288575-par-apvienoto-naciju-organizācijas-vispārcējas-konvencijas-par-klimata-parmainam-parizes-noligumu.</p> <p>Latvijā šobrīd enerģētiskajai biomasai tiek izmantoti pārsvarā meža atkritumi un atlikumi, kas ir pārpalikumi no apaļkoksnes ieguves, kā arī tehniskā koksne, kas nav izmantojama nevienam citam izmantošanas veidam kā enerģētikai, piemēram, vējgāzes, snieglauses un kaitēkļu bojāti koki, kuru dēļ koksne ir zaudējusi savu integritāti un tiek izmantota enerģētiskajām vajadzībām.</p> <p>Nolūkā apzināt Darbības programmas Latvijai 2021.–2027.gadam un tā realizācijas pasākumu ietekmi uz vidi, veicināt sabiedrības līdzdalību vides pārskata sagatavošanā, iesaistīt sabiedrību vides pārskata apspriešanā un konsultācijās, kā arī ņemt vērā vides pārskata un tā apspriešanas rezultātus plānošanas dokumenta sagatavošanā un izmantot lēmumu pieņemšanai saņēma ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” ir veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums un vides pārskats (https://www.esfondi.lv/upload/2021-2027/vides-parskats_28122020.pdf). Ietekmes uz vidi novērtējumā tika vērtēti šādi bioloģiskās daudzveidības kritēriji: ES nozīmes biotopu labvēlīga aizsardzības statusa paaugstināšana, īpaši aizsargājamo sugu labvēlīga aizsardzības</p>

	<p>statusa paaugstināšana, bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu teritoriju, objektu aizsardzība. Atbilstoši novērtējumam ir secināts, ka AER izmantošana enerģētiskā samazinās tradicionālo energoresursu izmantošanu, t.i. sekmēs dabas resursu racionālu izmantošanu, bet vienlaikus, pieaugot pieprasījumam pēc biomasas kā AER avota, lauksaimniecības plašās teritorijās var veidoties monokultūras, kas negatīvi ilgtermiņā ietekmētu bioloģisko daudzveidību (mazinoties sugu daudzveidībai) un arī ainavu. Ietekme izpaužas vietās, novados vai reģionos, kur biomasas ražošanai izmantotu lauksaimniecības zemes. Biomasas ražošanai ir saņēma pozitīva ietekme uz lauku teritoriju ainavu, atjaunojoties dabiskajiem zālājiem, - arī uz bioloģisko daudzveidību, ja biomasas ieguvei izmanto kokus un krūmus aizaugušajās lauksaimniecības zemēs. Saņēma arī novērtējumu energoefektivitātes veicināšanas un siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas pasākumiem var būt tieša, pozitīva, vidēja termiņa, ilgtermiņa ietekme uz klimata pārmaiņām (SEG emisiju samazināšana), gaisa kvalitāti, bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūras mantojumu, cilvēku veselību un resursu izmantošanu, savukārt negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību un ainavu, var rasties attīstoties monokultūrām lauksaimniecībā, kā arī negatīva ietekme var rasties uz kultūras mantojumu, ja veicot energoefektivitātes pasākumus, netiek saglabātas kultūras mantojuma vērtības.</p> <p>Tā kā atbilstoši Nacionālais enerģētikas un klimata plānam 2021.-2030.gadam (NEKP 2030) Latvijā netiek plānots būtisku biomasas izmantošanas pieaugumu, bet plāno pāriet uz ne-emisiju AER tehnoloģijām - saule, vējš, siltumsūkņi, elektroenerģija utt. būvniecība ietekme uz bioloģisko daudzveidību netiks radīta. Turklāt atbilstoši ANM plānā minētajam apakšaktivitātes ietvaros pamatā tiks realizēti saules AER projekti un tikai neliela daļa biomasas AER.</p> <p>Latvijā ir spēcīgi reglamentētas īpaši aizsargājamās teritorijas, un ir spēcīgi kontrolēts, vai un ar ko tiek apmežotas iepriekš atmežotas teritorijas. Piemēram, atbilstoši likuma "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" (https://likumi.lv/ta/id/59994-par-ipasi-aizsargajamam-dabas-teritorijam) 21.pantam veicot tautsaimniecības un teritoriālo plānošanu, zemes ierīcību un meža apsaimniekošanu, un visu veidu projektēšanas darbus, jāievēro aizsargājamās teritorijas izvietojums, tās aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Savukārt Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" (https://likumi.lv/ta/id/207283-ipasi-aizsargajamo-dabas-teritoriju-visparejie-aizsardzibas-un-izmantosanas-noteikumi) noteic īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējo aizsardzības un izmantošanas kārtību, tajā skaitā pieļaujamos un aizliegtos darbību veidus aizsargājamās teritorijās, kā arī aizsargājamo teritoriju apzīmēšanai dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu un tās izveidošanas un lietošanas kārtību.</p> <p>Latvijas likumdošana nosaka ierobežojumus attiecībā uz zemes lietošanas veida maiņu (https://likumi.lv/ta/id/253624-noteikumi-par-atmezosanas-kompensacijas-noteikšanas-kriterijiem-aprekinasana-s-un-atlidzinanas-kartibu). Arī aizsargājamās dabas teritorijās normatīvie akti nosaka ierobežojumus zemes lietošanas veida maiņai, tā dēļ jānodrošina mērķu aizsardzību</p>
--	--

	<p>Atbilstību nodrošinās tas, ka atbalsta programmas nosacījumos tiks ietverti nosacījumi, kas paredzēs, ka atbalsts tiks sniegts paredzētajām aktivitātēm, kas atbilst Taksonomijas regulas principiem, un tās deleģētajos aktos iekļautajiem īpašajiem tehniskās pārbaudes kritērijiem, tādējādi nosakot, kurās darbības varēs kvalificēt katram vides mērķim. Tāpat programmas īstenošanas nosacījumos tiks ietverti kritēriji, lai nodrošinātu atbilstību Direktīvas 2018/2001 29.pantā noteiktajiem kritērijiem un izmantojot šķeldu, tai jāatbilst SEG emisiju ietaupījumam 80%. Atbilstība minētajiem kritērijiem tiks pamatota Enerģētikas likumā noteiktajā kārtībā.</p>
--	---

1.2.1.5.i. Elektroenerģijas pārvades un sadales tīklu modernizācija

1 - Klimata pārmaiņas	1.2.1.5.i. Elektroenerģijas pārvades un sadales tīklu modernizācija
-----------------------	---

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	<p>Energoapgādes sistēmas infrastruktūras stiprināšana, tās digitalizācija un pielāgošana ir stūrkamens nākotnes energosistēmas un lietotāju vajadzību nodrošināšanai, kā arī ambiciozo klimata mērķu sasniegšanai. Pasākumu īstenošana palielinās efektīvu resursu izmantošanu, uzlabos energoapgādes drošību un dos iespēju attīstīties tādiem emisiju samazināšanas darbībām, tai skaitā energoefektivitātes pakalpojumiem, kuru ērtai izmantošanai ir nepieciešama operatīva datu apmaiņa starp elektroenerģijas sistēmas un elektroenerģijas tirgus dalībniekiem.</p> <p>Pasākumu īstenošana uzlabos kopējās energosistēmas energoefektivitāti, tai skaitā AS "Sadales tīkls" atbalsta ēku energoefektivitāti, veicinās AER tehnoloģiju uzstādīšanu, samazinot ikgadējo primārās enerģijas patēriņu un sniedzot enerģijas ietaupījumu, kā arī nodrošinot SEG emisiju samazinājumu.</p> <p>Pasākumi atbalsta klimata pārmaiņu mazināšanas mērķus (atbilstoši klimatrīcības izsekojamības metodikā noteiktajiem kodiem: 033 Viedas energosistēmas (tostarp viedtīkli un IKT sistēmas) un ar tām saistītās krātuves, 027 Atbalsts uzņēmumiem, kas sniedz pakalpojumus, kuri sekmē mazoglekļa</p>

		<p>ekonomiku un klimatnoturību, tostarp izpratnes veicināšanas pasākumi; 029 Atjaunojamie energoresursi: saule;). <u>Visi paredzētie pasākumi pilnībā ir klimata pārmaiņas mazinājoši.</u></p> <p>Ietekme uz SEG emisijām</p> <p>Pasākums 100% atbalsta klimata pārmaiņu mērķi un samazinās SEG emisijas, atbalstot AER integrāciju elektropārvades tīklā un tādējādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Integrējot AER ražotāju elektroenerģijas sistēma, nodrošinot pieslēgumus pie elektropārvades tīkla un nodrošinot efektīvu, drošu un optimālo AER režīmu vadību un kontroli, tiek panākta galvenais pasākuma mērķis ar siltuma elektrostāciju darbības samazināšanu un līdz ar to SEG emisiju samazināšanu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasākuma ietvaros tiks veikti elektroenerģijas sistēmas un elektropārvades tīkla vadības sistēmas un darba rīku uzlabojumi vai jauno darba rīku iegāde, iegādājoties jaunās vadības un kontroles IT sistēmas optimālai AER režīmu plānošanai un vadībai, kas palīdzēt pēc iespējas optimāli un bez zudumiem plānot AER darbību. Savukārt infrastruktūras pilnveidošana un stiprināšana palīdzēs piesaistīt lielāko AER ražotāju skaitu jaudas bilances nodrošināšanai un samazinot SEG emisiju apjomu. • Investīcijas veicinās AER ražotāju integrāciju pārvades tīklā un optimālo plānošanu un vadību elektroenerģijas sistēmas režīmā, kas ir viens no būtiskiem faktoriem drošam un stabilam sinhronizācijas režīmam. Neturpinot ieguldījumus pārvades infrastruktūras attīstībā un IT infrastruktūrā, kas paredzēta AER ceļšā integrācijai, nav iespējams būtiski samazināt SEG emisijas un līdz ar to mērķis varētu būt nesasniegts. • Pasākumu īstenošana tiešā veidā neradīs vērā ņemamas SEG emisijas. • Pasākumu īstenošana tiešā veidā nodrošinās SEG emisiju samazinājumu, kā arī sniegs ieguldījumu galisa piesārņojuma mazināšanas mērķu sasniegšanā, jo infrastruktūras pielāgošana radīs labvēlīgus apstākļus no fosilā kurināmā iegūtās enerģijas izmantošanas apjoma samazināšanai. • Pasākumu īstenošana ir pamatnosacījums zaļās elektrifikācijas īstenošanai valsts mērogā - elektroauto izmantošanas veicināšanai, mikroģenerācijas un AER tehnoloģiju izmantošanai pašpatēriņa vajadzībām elektroenerģijas lietotāju līmenī u.c. <p>Klimata pārmaiņas mazinājošie faktori</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elektromobilitātes un AER tehnoloģiju attīstība notiek jau esošā elektrotīkla un esošo lietotāju tuvumā, tādējādi pašmācīti tiks īstenoti jau esošā elektrotīkla pielāgošana vai samazinājoši neliela
--	--	--

		<p>apjoma jaunas infrastruktūras izbūve (pieslēgumi līdz 100m), tādejādi nepalielinot slogu uz apkārtējo vidi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iegādājoties un uzstādot elektrotīklā energoefektīvākus sadales transformatorus, tiks mazināts zudumu apjoms sadales sistēmā, mazināts transformatoru darbības nodrošināšanai nepieciešamais enerģijas apjoms. • Viedāku transformatoru uzstādīšana, kas nodrošinās automātisku sprieguma kontroli, pa lielās AER ražošanas jaudu pieslēgšanas iespējas zemsprieguma sadales tīklam, novēršot vai atliekot vajadzību īstenot elektrotīkla pilnīgu pārbūvi mikroģenerācijas atbilstības procesā. • Sprieguma kontroles sistēma zemsprieguma elektrotīklā ir kritiski svarīga elektroapgādes kvalitātes un drošuma nodrošināšanai elektrotīklā ar mikroģenerācijas avotiem, pasākumu īstenošana nodrošinās stabilāku AER tehnoloģiju darbību, lielāku elektroenerģijas izstrādi, iekārtu ilgmūžību. • Kabeļlīniju ierīkošanas rezultātā būtiski samazinās no kokiem un krūmiem atbrīvojamās trases platums, salīdzinot ar gaismasvadu līnijām nepieciešamo trašu platību. Drošāku kabeļlīniju ierīkošanas rezultātā samazinās uzturēšanas darbu apjoms, kā rezultātā mazinās ietekme uz vidi un klimata pārmaiņu procesu. • Drošāka un kvalitatīvāka elektroapgāde minimizē tehnoloģisko traucējumu riskus objektos ar potenciāli bīstamu ietekmi uz vidi tehnoloģiskā procesa pārtraukuma gadījumā (ūdens attīrīšanas iekārtas, bīstamo vielu uzglabāšanas objekti, siltumapgādes un elektronisko sakaru tīklu pakalpojumi u.c.). <p>Atbilstība enerģētikas un klimata politikas mērķiem un politikas plānošanas dokumentiem</p> <p>1. Atbilstība valsts specifiskajām rekomendācijām</p> <p>Eiropas Savienības Padomes ieteikumos par Latvijas 2020. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Latvijas 2020. gada stabilitātes programmu ir norādīts, ka lai tiktu galā ar izaicinājumiem saistībā ar pāreju uz klimatneitrālu ekonomiku, ir vajadzīgas investīcijas nolūkā diversificēt un modernizēt ekonomiku un padarīt to konkurētspējīgāku, kā arī nolūkā mazināt zaļās pārejas sociālekonomiskās izmaksas. 3. ieteikums paredz: <u>“Virzīt investīcijas uz zaļo pārkārtošanos un digitālo pāreju, jo īpaši uz pētniecību un inovāciju, tīru un efektīvu enerģijas ražošanu un izmantošanu, ilgtspējīgu transportu un digitālo infrastruktūru”</u>. Šī rīcības pasākuma aktivitātes ir tiešā veidā saistītas ar šajās rekomendācijās minētajām aktivitātēm - elektroauto un bezemisiju siltumapgādes risinājumu plašāku izmantošanu, kā arī vēja enerģijas un mikroģenerācijas veicināšanu. Šo mērķu sekmīga sasniegšana ir tieši atkarīga no atbilstošas energosistēmas modernizācijas.</p>
--	--	---

		<p>2. Atbilstība nacionālajam enerģētikas un klimata plānam (NEKP)</p> <p>Projekts tiešā veidā atbilst NEKP noteiktajam:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ilgtermiņa mērķim: "Uzlabot enerģētisko drošību un sabiedrības labklājību, ilgtspējīgā, konkurētspējīgā, izmaksu efektīvā, drošā un uz tirgus principiem balstītā veidā veicināt klimata neitralitātes tautsaimniecības attīstību." • Kvantitatīvajiem mērķiem: <ul style="list-style-type: none"> • SEG emisiju samazināšanas mērķis, tai skaitā transporta enerģijas aprites SEG emisiju intensitātes samazinājumus; • Enerģijas, kas ražota no AER īpatsvars enerģijas bruto galapatēriņā; • Enerģijas, kas ražota no AER, īpatsvars enerģijas bruto galapatēriņā transportā - savlaicīgai un izmaksu efektīvai īstenošanai. • Rīcībai, tai skaitā: <ul style="list-style-type: none"> • Veicināt resursu efektīvu izmantošanu, kā arī to pašpietiekamību un dažādību; • Nodrošināt resursu, un it īpaši fosilu un neilgtspējīgu resursu, patēriņa būtisku samazināšanu un vienlaicīgu pāreju uz ilgtspējīgu, atjaunojamu un inovatīvu resursu izmantošanu, nodrošinot vienlīdzīgu pieeju energoresursiem visām sabiedrības grupām. • 12 savstarpēji saistītiem rīcības virzieniem: Šī projekta aktivitātes daļādās intensitātes pakāpēs atbilst 8 no 12 NEKP mērķu sasniegšanai noteiktajiem rīcības virzieniem. <p>Īstenojamie pasākumi nodrošinās NEKP paredzētos SEG emisijas samazinošos efektus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Attīstīt saules elektrostaciju jaudas vismaz līdz 21 MW apmērā, kā arī vienlaikus radīt pamatu turpmākai mikroģenerācijas sekmīgai integrācijai elektrotīklā; • Nodrošinās infrastruktūru plānā paredzēto 15 000 elektroauto ērtai lietošanai, vienlaikus radot pamatu ievērojami plašākai autoparka elektrifikācijai. <p>3. Atbilstība klimatneitralitātes politikai</p> <p>Saskaņā ar Eiropas Komisijas Ilgtspējīgas un viedas mobilitātes stratēģijā noteikto mērķis samazināt SEG emisijas ir sasniedzams, cita starpā, ievērojami samazinot transporta nozares radītās emisijas, padarot plaši pieejamas zaļās alternatīvas, ieviešot pareizus stimulus, lai veicinātu klimatneitralitāti.</p>
--	--	---

		<p>Saskaņā ar Latvijas stratēģiju klimata neitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam visiem transporta veidiem būtu jāveicina mobilitātes sistēmas dekarbonizācija. Mērķis ir līdz 2050. gadam sasniegt nulles emisiju līmeni. Lai to sasniegtu, ir vajadzīga sistēmiska pieeja attiecībā uz mazemisijas un bezemisijas transportlīdzekļiem un atbilstoša elektroenerģijas sistēmas infrastruktūra.</p> <p>Vienlaikus stratēģijā sniegtajā vīzijā norādīts, ka pilsētvidei ir jākļūst viedai, tajā jāizmanto digitāli risinājumi, kuri ļauj efektīvi un ar samazinātu resursu patēriņu uzraudzīt un kontrolēt dažādas sistēmas, tai skaitā energoapgādes sistēmas.</p> <p>Saskaņā ar Latvijas attīstības stratēģiju klimata neitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam Latvijā jāatbalsta AER ražotāju integrēšanu elektroenerģijas tirgu, samazinot elektroenerģijas izstrādi no fosila kurināma elektrostācijām. Mērķis ir līdz 2050. gadam sasniegt nulles emisiju līmeni. Lai to sasniegtu, ir vajadzīgs sistēmisks atbalsts AER tehnoloģijās, kā arī IT tehnoloģijas efektīvai režīmu plānošanai. Paredzētās darbības tiešā veidā palīdz sasniegt klimata neitralitātes mērķus.</p> <p>Latvijas Nacionālo klimata un enerģētikas plāna 2021.–2030. gadam (NEKP) mērķis ir samazināt Latvijas cilvēku, tautsaimniecības, infrastruktūras, apbūves un dabas ievainojamību pret klimata pārmaiņu ietekmēm un veicināt klimata pārmaiņu radīto iespēju izmantošanu. Plāna ietvaros attiecībā uz enerģētikas sektoru ir noteikts pilnībā sasaistīt elektroenerģijas infrastruktūru ar Eiropas kontinentālo tīklu un nodrošināt starpsavienojuma līmeni vismaz 60%, kā arī nodrošināt vismaz 50% atjaunojamās enerģijas īpatsvaru Latvijas enerģijas galapatēriņā.</p> <p>Paredzēto pasākumu īstenošanā ir paredzēts ņemt vērā klimata pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi</p> <p>4. Atbilstība digitālās transformācijas pamatnostādņem 2021.-2027.gadam</p> <p>Investīcijas plānotas saskaņā ar Digitālās transformācijas pamatnostādņem 2021.-2027.gadam, kur uzsvērta nepieciešamība nodrošināt ilgtspējīgi attīstītu digitālo infrastruktūras vidi, lai veicinātu oglekļa mazināšanu, resursu efektīvu un klimatnoturīgu tautsaimniecības attīstību un noteiktos klimata, enerģētikas un gaisa piesārņojuma samazināšanās mērķus.</p> <p>5. Atbilstība mobilitātes un ilgtspējīga transporta attīstības mērķiem</p> <p>Attiecībā uz ES klimata neitralitātes mērķa sasniegšanu 2050.gadā Transporta attīstības pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam (projekta) tiek norādīts, ka šo mērķu sasniegšanai būtu jāvirzās ar tādām iniciatīvām kā videi draudzīgu transporta līdzekļu izmantošana. Paredzētie pasākumi tiešā veidā atbilst Transporta</p>
--	--	---

		<p>attīstības pamatnostādņu 2021.–2027. gadam (projekta) uzstādījumiem un īstenošanas plānā definētajiem sasniedzamajiem mērķiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uzlabotas mobilitātes iespējas; • Samazinātas SEG emisijas transportā un uzlabota vides kvalitāte; • Nodrošināta konkurētspējīga transporta un loģistikas infrastruktūra un pakalpojumi u.c. <p>6. Atbilstība reģionālās attīstības mērķiem Investīcijas elektroapgādes drošuma, kvalitātes un energoefektivitātē atbilst Reģionālās politikas pamatnostādņēm 2021.–2027. gadam, jo pašā sākumā īstenošanas rezultātā tiks veicināta uzņēmējdarbības vides uzlabošana reģionos, uzlabos pakalpojumu pieejamību, dzīves vidi un veicinās jaunu darbavietu attīstības iespējas reģionos, tiks stiprināta reģionu iekšējā un ārējā konkurētspēja. Droša, kvalitatīva un pieejama infrastruktūra ir reģionu attīstības pamatnosacījums. Investīcijas ir plānotas ciešā saskaņā ar Baltijas valstu un Baltijas jūras reģiona valstu attīstības mērķiem, kas ir identificētas BEMIP aptiprinātā plānā, kā arī Eiropas attīstības dokumentos, t.sk. sinhronizācijas plānošanas un īstenošanas dokumentos, ENTSO-E 10 gadu attīstības plānā, kopējo interešu projektu sarakstos, u.c.</p>
<p>Pielāgošanas klimata pārmaiņām</p>	<p>X</p>	<p>Paredzētajiem pasākumiem ir <u>veicinoša vai neitrāla ietekme</u> uz šo vides mērķi.</p> <p>Pielāgošanos klimata pārmaiņām veicinošie faktori</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elektroenerģijas pašpatēriņa veicināšana, t.sk. saules mikroģenerācijas iekārtu uzstādīšana sistēmas operatora objektos tehnoloģiskā patēriņa nodrošināšanai, samazinās elektroenerģijas transportēšanas rezultātā radušos enerģijas zudumus. • Ražošanas attīstība sistēmas pašpatēriņa vajadzībām samazinās nepieciešamību veikt elektrotīklu jaudas palielināšanu sistēmas lietotāju patēriņa pieauguma nodrošināšanai. • Pasākumi nodrošinās atbilstību Elektroenerģijas tirgus direktīvas 2019/944 noteiktajam virzienam - rast alternatīvus, viedus un mūsdienīgus risinājumus sistēmas jaudu palielināšanai. • Datu pārvaldības infrastruktūras attīstība nerada negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem, bet netieši atbalsta pielāgošanās pasākumus. <p>Sasaiste ar enerģētikas un klimata politikas mērķiem un politikas plānošanas dokumentiem 1.Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāns laika posmam līdz 2030. gadam.</p>

		<p>Saskaņā ar plānu, klimata pārmaiņu rezultātā prognozējama temperatūras paaugstināšanās, kas radīs elektroenerģijas patēriņa un izmaksu pieaugumu vasarā. Intensīvāku stihiju (vēja brāzmu, lietusgāžu un plūdu) rezultātā pieaugs gaisvadu elektrotīklu darbības riski. Straujāka un sekmīgāka AER tehnoloģiju integrācija elektrotīklā un pašpatēriņa attīstība veicinās pielāgošanos klimata pārmaiņām. Elektrotīkla pārbūve kabeļu izpildījumā līdz minimumam samazinās klimata pārmaiņu ietekmi uz elektroapgādes drošumu. Pasākums arī nodrošina atbilstību plānā noteiktajam rīcības virzienam - būvju un ēku pielāgošana klimata pārmaiņu ietekmēm un slodzēm, veicinot publiskā sektora un lielāko uzņēmumu ēkās tādu materiālu un tehnoloģiju izmantošanu, t.sk. zaļās infrastruktūras risinājumu ieviešanu, kas pasargā ēkas no siltuma uzkrāšanas, lai samazinātu kondicionēšanas sistēmu uzstādīšanas un lietošanas nepieciešamību. Elektroenerģijas pašpatēriņa attīstība minimizēs elektrotīklu darbības traucējumu ietekmi uz arvien "elektrificētāko" sabiedrību, ļaujot vismaz daļēji nepieciešamo elektroenerģiju saražot un izmantot uz vietas lietotāju objektos.</p> <p>2. Valsts civilās aizsardzības plāns Plāns pieņemts 2020.gadā un sadales elektrotīklu bojājumi tajā novērtēti ar augsta riska ietekmi. Starp preventīvajiem pasākumiem riska mazināšanai plānā paredzēta gaisvadu elektrotīkla īpatsvara mazināšana, elektrotīkla vadības un automatizācijas pilnveidošana, kā arī potenciāli apdraudošo koku izzāģēšana aizsargjoslās. Elektrotīkla pārbūve kabeļu izpildījumā līdz minimumam samazinās klimata pārmaiņu ietekmi uz elektroapgādes drošumu. Kabeļu elektrotīklu izmantošana mazinās ietekmi uz ekosistēmu un bioloģisko daudzveidību (minimizēta nepieciešamība veikt koku izciršanu).</p> <p>Pasākumu īstenošana ļaus elektroenerģijas lietotājiem pašiem ražot sev nepieciešamo enerģiju, minimizējot ietekmi uz sabiedrības dzīves ritmu elektroenerģijas sadales sistēmas darbības traucējumu gadījumā. Lokālais pašpatēriņš mazinās elektroenerģijas sadales sistēmas pārslodzi ekstremālu laikapstākļu gadījumā, piemēram, vasarā, kad tiek izmantoti kondicionieri, vakaros, kad aktīvi tiek lādēti elektroauto utt. Turklāt elektroauto izmantošanas veicināšana ir viens no valsts un Eiropas vides uzlabošanas mērķiem.</p> <p>Pasākumam nav paredzēta, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem, līdz ar nav paredzēta pielāgošanās klimata pārmaiņām.</p>
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība	X	Paredzētajiem pasākumiem <u>ir veicinoša vai neitrāla ietekme</u> uz šo vides mērķi.

			<p>Kabeļu elektrotīkla attīstība samazinās nepieciešamību pēc impregnēto koka balstu izmantošanas, samazinot impregnēšanas procesā izmantoto ķīmisko vielu radītos riskus dabai, ūdens un jūras resursu ilgtspējīgai izmantošanai.</p> <p>Pasākumam nav paredzēta ietekme uz ūdens un jūras resursiem un tas neradīs būtisku kaitējumu ūdens un jūras resursu izmantošanai un aizsardzībai ilgtermiņā, nekaitēs ūdens un jūras objektu ekoloģisko potenciālu, kā arī neradīs kaitējumu jūras ūdeņu labam vides stāvoklim.</p>
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	<p>Par redzētajiem pasākumiem <u>ir veicinoša vai neitrāla ietekme</u> uz šo vides mērķi.</p> <p>Kabeļu elektrotīkla attīstība samazinās nolietoto impregnēto koka balstu utilizācijas problemātiku.</p> <p>Plānotajām darbībām nav tiešas ietekmes uz aprites ekonomiku, taīskaitā uz atkritumu radīšanu vai pārstrādi.</p>
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	<p>Par redzētajiem pasākumiem <u>ir veicinoša vai neitrāla ietekme</u> uz šo vides mērķi.</p> <p>Pasākumu īstenošanas rezultātā paredzams videi radītā piesārņojuma samazinājums:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pieaugot saules enerģijas izmantošanai un elektroauto skaitam samazināsies fosilo kurināmo izmantošanas apjoms – samazināsies transporta radītās SEG emisijas un gaisa piesārņojums; • elektroauto ir kritiski svarīgi gaisa kvalitātei, tiks samazināta augsnes piesārņošana ar naftas produktiem; • uzlabojot energosistēmas attīrīto vadību un bojājumu detektēšanu, samazināsies transporta ceļā pa vadītālais laiks – samazināsies transporta radītās SEG emisijas un gaisa piesārņojums; • paaugstinot ēku energoefektivitāti tiks samazināts enerģijas patēriņš apkures un dzesēšanas vajadzībām, kā arī ieviešot bezemisiju apkures un dzesēšanas risinājumus tiks samazināts gaisa piesārņojums apdzīvotās vietās; • izmantojot saules enerģiju sadales sistēmas transformatoru tehnisko zudumu kompensācijai, tiks samazināts fosilā kurināmā izmantošanas apjoms. <p>Nav paredzams, ka pasākums palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē.</p>
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	<p>Par redzētajiem pasākumiem <u>ir veicinoša vai neitrāla ietekme</u> uz šo vides mērķi.</p>

		<p>Kabeļlīniju īpatsvara palielināšanas rezultātā būtiski samazinās no kokiem un krūmiem atbrīvojamās trašes platums, saīdinot ar gaļisvaļu līnijām nepieciešamo platību, kā arī tiek uzlabots ainaviskais stāvoklis.</p> <p>Citām pasākuma ietvaros paredzētajām aktivitātēm nav saskatāma negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu aizsardzību un atjaunošanu.</p> <p>Pasākuma paredzamā ietekme uz bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzību ir nebūtiska un aktivitātes nepieprasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa. Plānotās investīcijas neparedz tiešu ietekmi uz ES nozīmes sugām un biotopiem un to aizsardzības stāvokli. Gadījumā ja elektropārvades līniju izbūves/pārbūves procesā IVN procesā tiks secināta nepieciešamība pēc padziļinātas biosūgu ietekmes nepieciešamības, tas papildus tiks vērtēts.</p>
--	--	---

Novērtējuma 2. daļa

Jautājums	NĒ	
Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pasākums radīs ievērojamas SEG emisijas?		Skat. novērtējuma 1. daļu.
Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem?		Skat. novērtējuma 1. daļu.
Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs: (i) ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (ii) jūras ūdeņu labam vides stāvoklim?		Skat. novērtējuma 1. daļu.

<p>Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai apglabāšanu, izņemot nepārstrādājamu bīstamo atkritumu incinerāciju; vai (ii) dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā radīs būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem; vai (iii) radīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku?</p>		Skat. novērtējuma 1. daļu.
<p>Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?</p>		Skat. novērtējuma 1. daļu.
<p>Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski kaitēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai; vai (ii) kaitēs dzīvotņu un sugu, tostarp Sa vienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam?</p>		Skat. novērtējuma 1. daļu.

Reformu un investīciju virziens 1.3. Pielāgošanās klimata pārmaiņām

Reforma 1.3.1.r. Katastrofu pārvaldības sistēmas adaptācija klimata pārmaiņām, glābšanas un ātrās reaģēšanas dienestu koordinācijai

1.3.1.1.i. Glābšanas dienestu kapacitātes stiprināšana, īpaši VUGD infrastruktūras un materiāltehniskās bāzes modernizācija

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana	X		
Pielāgošanas klimata pārmaiņām	X		
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Investīcijai, ko atbalsta Atjaunošanas un noturības mehānisms, ir nenozīmīga paredzama ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešo, gan primāri netiešo ietekmi visā dzīves ciklā. Nav identificēti vides degradācijas riski, kas saistīti ar ūdens kvalitātes un ūdens resursa saglabāšanu, jo netiek uzstādītas ūdens pārstrādes vai ūdeni lietojošas ierīces.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Atkritumi, kas rašanās, demontējot vecās ēkas, tiks utilizēti saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas prasībām, ja būvniecības atkritumi ir jānodala no metāliem un plastmasas priekšmetiem un tos pārstrādā saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likumu ¹³ vai vajadzības gadījumā atkārtoti izmanto būvniecības procesā (kā, piemēram, vēsturisku ķieģeļu gadījumā, ko atkārtoti izmanto iekšējai un ārējai dekoratīvo sienu izstrādē). Papildus jāņem vērā, ka daļā demontējamo ēku šobrīd joprojām ir azbesta šifera jumts, kura demontāžu nodrošinās atbilstoši Ministru kabineta noteikumos Nr.301 ¹⁴ noteikto. Pasākuma īstenošanā tiks nodrošināts, ka uzņēmēji, kas veiks nojaukšanu un būvniecību, nodrošinās, ka bīstamie būvniecības un nojaukšanas atkritumi 70% (svara) apmērā tiks atbilstoši savākti un utilizēti.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Saskaņā ar Civilās aizsardzības un katastrofu vadības likumu ¹⁵ Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests ir atbildīgs par civilās aizsardzības sistēmas darbības vadību, koordinēšanu un kontroli. Saskaņā ar Valsts civilās aizsardzības plānu ¹⁶ Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests ir viena no galvenajām institūcijām, lai nodrošinātu "savlaicīgu un kvalitatīvu ugunsgrēku un glābšanas darbu" ¹⁷ katrā no minētajiem katastrofas draudiem.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Savlaicīga un kvalitatīva ugunsgrēku un glābšanas darbi ir galvenais elements katastrofas laikā, lai nodrošinātu bioloģiskās daudzveidības aizsardzību un atjaunošanu. Ierosinātie

¹³ Atkritumu apsaimniekošanas likums, 28.10.2010. <https://likumi.lv/ta/id/221378-atkritumu-apsaimniekosanas-likums>

¹⁴ Noteikumi par azbesta un azbesta izstrādājumu ražošanas radīto vides piesārņojumu un azbesta atkritumu apsaimniekošanu, 19.04.2011 <https://likumi.lv/ta/id/229147-noteikumi-par-azbesta-un-azbesta-izstradajumu-razosanas-radito-vides-piesarņojumu-un-azbesta-atkritumu-apsaimniekosanu>

¹⁵ Civilās aizsardzības un katastrofu vadības likums, 01.10.2016. <https://likumi.lv/ta/en/en/id/282333-civila-aizsardzibas-un-katastrofu-parvaldšanas-likums>

¹⁶ Valsts civilās aizsardzības plāns, 26.08.2020. <https://likumi.lv/ta/id/317006-par-valsts-civilas-aizsardzibas-planu>

¹⁷ Latvijas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta stratēģija 2020.-2022. gadam, <https://www.vugd.gov.lv/lv/nozares-politika>

			pa sākumi ka katastrofu pārvaldības sistēmas infrastruktūras uzlabošanai nekaitēs bioloģiskajai daudzveidībai un ekosistēmai. Pretēji tam darbībām būs ilgtermiņa pozitīva ietekme.
--	--	--	---

Novērtējuma 2. daļa

Jautājums	NĒ	Detalizēts izvērtējums
Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pasākums radīs ievērojamas SEG emisijas?	X	<p>Pamatojoties uz primārās enerģijas patēriņu un siltuma patēriņu, ēkas, kurās veikta energoefektivitātes atjaunošana, – pirms un pēc renovācijas salīdzinājumā ar jaunu gandrīz 0 enerģijas patēriņa ēku:</p> <p>1. vidējā kWh/m² siltumenerģijas patēriņā vidējie rādītāji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pirms renovācijas bija 189 kWh/m² gadā, - pēc energoefektivitātes pasākumiem - 78,5 kWh/m² gadā - jauna gandrīz 0 enerģijas patēriņa ēka – 43,68 kWh/m² gadā <p>2. kopējās enerģijas gala patēriņa vidējā vērtība kWh/m²:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pirms renovācijas – 205,83 kWh/m² gadā - pēc energoefektivitātes pasākumiem – 88,68 kWh/m² gadā - jauna gandrīz 0 enerģijas patēriņa ēka – 62,29 kWh/m² gadā <p>Investīcijas ietvaros plānots nojaukt 14622 m² no ievērojami patērējošā īpašuma un uzbūvēt/aizstāt to ar 14389 m² gandrīz 0 enerģijas patēriņa ēkām, tādējādi samazinot siltumenerģijas patēriņu siltumapgādē par 77,26% un kopējā enerģijas gala patēriņā par 70,22%.</p> <p>Nojaucot esošos, vidi degradējošos ar augstu siltumenerģijas patēriņu ēku objektus ne mazākā platībā, kā uzbūvējot jaunus gandrīz 0 enerģijas patēriņa ēku objektus tiktu panākts 206,54 t CO₂ ekviv./gadā izmešu samazinājums, kas par 20,5 % pārsniedz to t CO₂ ekviv./gadā ietaupījumu, ko varētu panākt ar standarta energoefektivitātes/ renovācijas pasākumiem.</p>
Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem?	X	<p>Lai sasniegtu Eiropas zaļā kursa mērķi, proti, “padarīt Eiropu klimata ziņā neitrālu un aizsargāt mūsu dabas dzīvotni cilvēkiem, plānētām un ekonomikai, tostarp - aizsargāt cilvēku dzīvību, dzīvniekus un augus, samazinot piesārņojumu”, civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldības sistēmai un infrastruktūrai jāspēj efektīvi reaģēt uz katastrofām, kas saistītas ar klimata pārmaiņām. Saskaņā ar Latvijas Valsts plānu par pievienošanās klimata pārmaiņām līdz 2030. gadam ir paredzamas ievērojamas klimata pārmaiņu ietekmes uz plūdiem (arī ledus sastrēgumu izraisīti plūdi), vētru izraisītiem plūdiem, spēcīgu lietusgāžu (gaļējību) izraisītiem plūdiem, vētām un mežu un kūdras savvaļas ugunsgrēkiem. Šie noteiktie riski tika novērtēti Valsts civilās aizsardzības plānā, ņemot vērā novērotās sekas un saistīto risku iespējamību/varbūtību. Šādas klimata pārmaiņu iezīmes ietekmēs teritoriālo plānošanu un tūrismu, bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu pakalpojumus, paredzētos pasākumus civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldības jomā, būvniecības un infrastruktūras plānošanu, veselības un labklājības pakalpojumus, lauksaimniecības un mežsaimniecības uzņēmumus. Piemēram, vidēji meža ugunsgrēki</p>

		rada 115 tūkstošus tonnu CO2 ekvivalenta SEG emisiju gadā. 2018. gadā mežu, tostarp purvu, SEG emisijas sasniedza 446 tūkstošus tonnu CO2 ekvivalenta, kas atbilst 3,4% no kopējām SEG emisijām valstī, iekļaujot zemes izmantošanu, zemes izmantošanas maiņu un mežsaimniecību. (Avots: 2020. gada SEG inventarizācija, iesniegta 15.10.2020: https://unfccc.int/documents/254553).
Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs: (i) ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (ii) jūras ūdeņu labam stāvoklim?	X	
Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai apglabāšanu, izņemot nepārstādājamu biostamo atkritumu incinerāciju; vai (ii) dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā radīs būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem; vai (iii) radīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi atiecībā uz aprites ekonomiku?	X	
Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?	X	
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski kaitēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai; vai (ii) kaitēs dzīvotņu un sugu,	X	

tostarp Sa vienības nozīmes dzīvotņu un sugu, a aizsardzības statusam?		
--	--	--

1.3.1.2.i. Investīcijas plūdu risku mazināšanas infrastruktūrā, t.sk polderu sūkņu staciju atjaunošana, aizsargdambju atjaunošana, potamālo upju regulēto posmu atjaunošana

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		x	Pa sākuma atbilstīgajai darbībai ir nenozīmīga paredzama ietekme šo vides mērķi, ņemot vērā ietekmi visā dzīves ciklā.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām	x		
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība	x		
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		x	Pa sākums neradīs ievērojamu nepieciešamo resursu izmantošanas neefektivitāti un nepalēninās atkritumu rašanos.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē	x		
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana	x		<ul style="list-style-type: none"> - Atjaunojot aizsargdambjus tiks veikti visi tehniski iespējamie un ekoloģiski nozīmīgie mazināšanas pasākumi, lai mazinātu nelabvēlīgo ietekmi uz ūdeni un attiecīgajiem biotopiem un sugām; - Ja unu aizsargdambju būvniecība netiek paredzēta, aizsargdambju atjaunošanas projektos netiek plānotas citas alternatīvas, jo tās nav piemērojamas.

Novērtējuma 2. daļa

Jautājums	NĒ	Detalizēts izvērtējums
Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pasākums radīs ievērojamas SEG emisijas?	x	
Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un ga idāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem?		<p>Paredzams, ka pasākums nekaitēs pielāgošanās klimata pārmaiņām šādu iemeslu dēļ:</p> <p>— Latvijā klimata pārmaiņas rada augstākus plūdu un krastu erozijas draudus, kas prasa pielāgošanās pasākumus – risku mazināšanai kritiskajā infrastruktūrā;</p> <p>- investīcijas plūdu risku mazināšanas infrastruktūrā savukārt iederas 035. intervences jomā “Pielāgošanās klimata pārmaiņu pasākumiem, ar klimatu saistītu risku novēršana vai pārvaldība: plūdi un zemes noguvumi (tostarp izpratnes veidošana, civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldības sistēmas un infrastruktūras)”.</p>
Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs: (i) ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (ii) jūras ūdeņu labam vides stāvoklim?		<p>Nav paredzams, ka pasākums kaitēs ūdens resursu ilgtspējīgai izmantošanai un aizsardzībai. Pasākuma mērķis ir uzlabot plūdu risku mazināšanas infrastruktūru, jo īpaši:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ieguldījumi ilgtspējīgākās un efektīvākās pretplūdu būvēs mazinās potenciālo kaitējumu videi un iedzīvotāju drošībai, labklājībai un veselībai; - mazinās piesāņojošo vielu noplūdi virszemes ūdeņos un gruntsūdeņos; - plānotajiem pasākumiem ir veikts ietekmes uz vidi novērtējums. - sedimentācijas baseina atjaunošana, pirms sūkņu stacijas, kavēs barības vielu, augsnes un organisko vielu daļiņu nokļūšanu nonāksanu ūdenstecēs, tādējādi veicinot ūdensteces labu ekoloģisko stāvokli; - aizraugšo un ar koku sagāzumiem un bebru aizsprostiem nosprostoto ūdensteču attīrīšana no sanesumiem, veicinās ūdensnoteces atjaunošanos, mazinot upju krastu eroziju, pieguļošo platību pārpurvošanos, palielināsies skābekļa daudzums ūdenī un bioloģiskā daudzveidība. <p><i>Attiecībā uz ūdens resursu ilgtspējīgu izmantošanu un aizsardzību, pielikumos ir projektu saraksts ar katra projekta aprakstu.</i></p>

<p>Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai apglabāšanu, izņemot nepārstādājamu bīstamo atkritumu incinerāciju; vai (ii) dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā radīs būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem; vai (iii) radīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku?</p>	<p>x</p>	
<p>Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?</p>		<p>Paredzams, ka pasākums neradīs ievērojamu piesārņojošo vielu emisiju pieaugumu gaisā, ūdenī vai zemē, jo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izmantojot efektīvas enerģijas patērējošas iekārtas vai tādas, kuras darbina no atjaunojamiem enerģijas avotiem; - uzstādot energoefektīvākus sūkņus polderu sūkņu stacijās; - efektīvizējot sūkņu staciju krājbaseinu spēju uztvert sedimentus un barības vielas, mazinot piesārņojošo vielu nokļūšanu virszemes ūdeņos.
<p>Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski kaitēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai; vai (ii) kaitēs dzīvotņu un sugu, tostarp Sa vienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam?</p>		<p>Pasākumam nebūs kaitīgas ietekmes uz bioloģisko daudzveidību un ekosistēmām, jo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prioritāri tiks īstenoti “zaļās infrastruktūras” risinājumi, vai arī kombinētās infrastruktūras izbūve, kas papildināta ar dabā balstītu risinājumu elementiem; - jebkurš sugu traucējums vai negatīva ietekme uz dzīvotnēm ārpus šīm vietām gan būvniecības, gan ekspluatācijas posmā tiks novērsta, veicot nepieciešamās profilakses un mazināšanas darbības; - plānotajiem pasākumiem ir veikts ietekmes uz vidi novērtējums; - tas atbilst Dzīvotņu un putnu direktīvas prasībām; - pasākums mazinās negatīvo ietekmi uz bioloģisko daudzveidību. <p>Katram pasākumam TIKS veikts IVN normatīvo aktu noteiktajā apjomā un ka visi nepieciešamie mazināšanas pasākumi TIKS noteikti un atspoguļoti katrā no 29 pasākumiem.</p>

KOMPONENTE 2: DIGITĀLĀ TRANSFORMĀCIJA

Reformu un investīciju virziens 2.1. Valsts pārvaldes, t.sk. pašvaldību digitālā transformācija

Reforma 2.1.1.r. Valsts procesu un pakalpojumu modernizācija un digitālā transformācija

2.1.1.1.i. Pārvaldes modernizācija un pakalpojumu digitālā transformācija, tai skaitā uzņēmējdarbības vide

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	<p>Ietekme uz SEG emisijām Pasākums neradīs būtiskas SEG emisijas un ilgtermiņā veicinās SEG emisiju samazināšanu.</p> <p>Pasākuma ietvaros iegādātā IKT aparatūra un iekārtas būs energoefektīvas, saskaņā ar MK 2017. gada 20. jūnija noteikumiem Nr. 353 "Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība". Daortehnikas un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras iegādē ir obligāti jāpiemēro zaļais publiskais iepirkums, kura ietvaros ir jāievēro prasības attiecībā uz iekārtu energoefektivitātes rādītājiem.</p> <p>Investīcijām būs pozitīva ietekme uz SEG emisiju samazināšanu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • iedzīvotājiem būs iespējams pakalpojumus saņemt attālināti, nedodoties uz valsts iestādēm – samazināsies degvielas patēriņš, izmantojot transportlīdzekļus; • samazinoties papīra kā informācijas nesēja izmantošanai, tiks samazināts nepieciešamais resurss – koks, kas nepieciešams papīra ražošanai, tādējādi veicinot CO₂ piesaisti. <p>Vienlaikus tiks nodrošināta valsts pārvaldes pakalpojumu pārrobežu pieejamība, kā arī pakalpojumi tiks pārveidoti, lai atbilstoši valsts mērogā noteiktiem vienotiem principiem nodrošinātu pakalpojumu daudzkanālu pieprasīšanas un piegādes kanālu atbalstu, tajā pašā laikā paredzot pakalpojumu sniegšanu primāri digitāli, nodrošinot to saņemšanu personai piemērotākajā, vienotā lietotāja pieredzē balsītā veidā.</p> <p>Tāpat pasākuma ietvaros tiks ieviesta pieeja, ka klātienē pakalpojumi tiek sniegti ģeogrāfiski pieejamā vienotā, profesionālā klientu apkalpošanas tīklā (Valsts pārvaldes vienoto klientu apkalpošanas centru izvērsšana līdz pagastu līmenim).</p>

			<p>Sasaiste ar digitālās transformācijas mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> Investīcijas plānotas saskaņā ar Digitālās transformācijas pamatnostādņiem 2021.-2027.gadam, kur rīcības virzienu “Moderna un atvērta valsts pārvalde” un “Komercedarbības digitalizācijas veicināšana” ietvaros ir plānoti valsts pakalpojumu pilnveides pasākumi. Latvijas stratēģijā klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam sniegtajā vīzijā norādīts, ka digitālu risinājumu plaša izmantošana ir samazinājusi iedzīvotāju darījumu pārvietošanās nepieciešamību, t.sk., visaptveroša e-pakalpojumu ieviešana ir ļāvusi samazināt iedzīvotāju nepieciešamību apmeklēt institūcijas, lai saņemtu pakalpojumus; Nacionālajā enerģētikas un klimata plānā 2021.-2030.gadam (NEKP) noteikts samazināt iedzīvotāju un darījumu pārvietošanās nepieciešamību, veicinot attālināta darba, studiju un citu pakalpojumu saņemšanas iespējas laika posmā līdz 2030.gadam. Pasākumu paredzēts īstenot ieviešot e-pakalpojumu pieejamību, veicinot attālinātā darba iespēju izmantošanu gan privātajā, gan publiskajā sektorā, kā arī veicinot IKT izmantošanu saziņā (konferenču un saņemsmju organizēšana). NEKP noteikts pasākums “Samazināt iedzīvotāju un darījumu pārvietošanās nepieciešamību, veicinot attālināta darba, studiju un citu pakalpojumu saņemšanas iespējas” (4. pielikums, 5.12. pasākums), ko plānots īstenot cita starpā, veicinot e-pakalpojumu ieviešanu.
<p>Pielāgošanas klimata pārmaiņām</p>		<p>X</p>	<p>Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo paredzētas investīcijas procesu un pakalpojumu digitālajā transformācijā. Vienlaikus paredzēta vienotas ugunsdrošības uzraudzības un civilās aizsardzības platformas izveide, attālinātas ugunsgrēku atklāšanas un novērošanas sistēmas attīstība, uz esošajiem uguns novērošanas torņiem, digitalizējot datu apstrādi, tiks samazināti klimata pārmaiņu izraisītie riski.</p> <p>Citu starpā pasākums paredz atbalstīt Enerģētikas informācijas sistēmas izveidi, lai nodrošinātu vienoto kontaktpunktu enerģētikas politikas administrēšanai.</p> <p>Pasākums atbilst Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānam laika posmam līdz 2030. gadam, kur iekļauti rīcības virzieni:</p> <ul style="list-style-type: none"> nodrošināt, ka agrīnās brīdināšanas sistēma ir reaģētspējīga, regulāri aktualizēta un nodrošina augstas izšķirtspējas modeļošanu ekstrēmu laikapstākļu ietekmes prognozēšanai; pasargāt tautsaimniecībai nozīmīgus resursus mežsaimniecībā, lauksaimniecībā un zivsaimniecībā no klimata pārmaiņu negatīvajām ietekmēm.

Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo paredzētas investīcijas procesu un pakalpojumu digitālajā transformācijā un darbībām nebūs ietekme uz ūdens un jūras resursiem.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	<p>Pasākuma ietvaros plānotajām darbībām nav paredzama būtiska ietekme (iespējama nebūtiska ietekme) uz šo vides mērķi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MK 2014. gada 8. jūlija noteikumi Nr. 388 “Elektrisko un elektronisko iekārtu kategorijas un marķēšanas prasības un šo iekārtu atkritumu apsaimniekošanas prasības un kārtība” paredz visu iekārtu savākšanu un apstrādi, lai tiktu veicināta veselu iekārtu vai tajās esošo komponentu atkārtota izmantošana un pārstrāde; • saskaņā ar MK 2017. gada 20. jūnija noteikumiem Nr. 353 “Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība” datortehnikas un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras iegādē ir obligāti jāpiemēro zaļais publiskais iepirkums, kura ietvaros ir jāievēro prasības attiecībā uz iekārtu kalpošanas ilgumu un nolietotās datortehnikas drošu utilizāciju: IT tehnikas piegādātājam pēc attiecīgās iekārtas kalpošanas laika beigām ir pienākums nodrošināt bezmaksas tehnikas pieņemšanu un utilizācijas servisu. Pasūtītājs izdzēs datus un nogādā piegādātājam iekārtu, savukārt piegādātājs to bez maksas pieņem un nodod utilizēšanai elektronisko atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam; • ražotāja atbildības sistēma saistībā ar nolietoto elektrisko un elektronisko iekārtu apsaimniekošanu jāparedz atbilstoši MK 2021. gada 28. janvāra noteikumiem Nr. 64 “Kārtība, kādā atbrīvo no dabas resursu nodokļa sa maksas par videi kaitīgām precēm”; • attīstot vienotu, profesionālu klientu apkalpošanas tīklu, palielināsies datortehnikas izmantošanas efektivitāte, samazinot nepieciešamību katram iedzīvotājam iegādāties individuālu datortehniku; • samazinoties papīra kā informācijas nesēja izmantošanai, tiks samazināts papīra ražošanā izmantoto izejmateriālu un enerģētisko resursu patēriņš.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	<p>Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo darbības neradīs papildu piesārņojumu.</p> <p>Investīciju rezultātā paredzams videi radītā piesārņojuma samazinājums:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pieaugot elektronisko pakalpojumu izmantošanas līmenim, samazināsies transporta ceļā pavadītais laiks – samazināsies transporta radītās SEG emisijas un gaisa piesārņojums; • samazinoties papīra kā informācijas nesēja izmantošanai, tiks samazinātas papīra ražošanas jaudas un tā radītās emisijas un tādā veidā samazināsies gaisa un ūdens piesārņojums.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo paredzētas investīcijas procesu un pakalpojumu digitālajā transformācijā un darbībām nebūs ietekme uz bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu aizsardzību un atjaunošanu.

Reforma 2.1.2.r. Valsts IKT resursu izmantošanas efektivitātes un sadarbības paaugstināšana

Novērtējuma 1. daļa

Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	<p>Ietekme uz SEG emisijām Pasākums neradīs būtiskas SEG emisijas. Saskaņā ar MK 2017.gada 20.jūnija noteikumiem Nr. 353 "Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība" datortehnikas un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras iegādē ir obligāti jāpiemēro zaļais publiskais iepirkums. Noteikumos ir iekļautas prasības, kas jāpiemēro datu centriem un mākoņpakalpojumiem attiecībā uz serveru energoefektivitātes rādītājiem, dīkstāves enerģijas patēriņa rādītājiem, serveru noslodzes rādītājiem, ja udas pielietojuma efektivitāti u.c.</p> <p>Reformas ietvaros plānotā rīcība ietver gan informācijas sistēmu arhitektūras pārbūvi, gan IKT infrastruktūras pakalpojumu pilnveidi, ko veiks specializētie IKT kompetenču centri. Reformas ietvaros plānotā valsts pārvaldes iestāžu skaītošanas un datu glabātuvju infrastruktūras pakalpojumu konsolidācija ļaus samazināt datu centru enerģijas patēriņu.</p> <p>Sasaiste ar digitālās transformācijas mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> Investīcijas plānotas saskaņā ar Digitālās transformācijas pamatnostādņem 2021.-2027.gadam, kur rīcības virziens "Moderna un atvērta valsts pārvalde" ietver pasākumus publiskās pārvaldes resursu efektīvākai izmantošanai.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo paredzētas investīcijas Valsts IKT resursu izmantošanas efektivitātes un sadarbības paaugstināšanā, kam nav sagaidāma negatīva ietekme uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Reformai nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo paredzētas investīcijas koplietošanas IKT infrastruktūras atīstībā un darbībām nebūs ietekme uz ūdens un jūras resursiem.
Aprītes ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Reformai nav paredzama būtiska ietekme (iespējama nebūtiska ietekme) uz šo vides mērķi: <ul style="list-style-type: none"> MK 2014. gada 8. jūlija noteikumi Nr. 388 "Elektrisko un elektronisko iekārtu kategorijas un marķēšanas prasības un šo iekārtu atkritumu apsaimniekošanas prasības un

			<p>kārtība” paredz visu iekārtu sa vākšanu un apstrādi, lai tiktu veicināta veselu iekārtu vai tajās esošo komponentu atkārtota izmantošana un pārstrāde;</p> <ul style="list-style-type: none"> • sa skanā ar MK 2017. ga da 20. jūnija noteikumiem Nr. 353 “Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība” datortehnikas un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras iegādē ir obligā ti jā piemēro zaļais publiskais iepirkums, kura ietvaros ir jā ievēro prasībās attiecībā uz iekārtu kalpošanas ilgumu un nolietotās tehnikas drošu utilizā ciju; • ražotāja atbildības sistēma saistībā ar nolietoto elektrisko un elektronisko iekārtu apsaimniekošanu jāparedz atbilstoši MK 2021.gada 28.janvāra noteikumiem Nr. 64 “Kārtība, kādā a tbrīvo no dabas resursu nodokļa sa maksas par videi ka itīgām precēm”. <p>Digitā lo tehnoloģiju straujā attīstība ir radījusi ne tikai jaunas iespējas, bet arī izaicinājumus, kas sa istīti ar šo tehnoloģisko iespēju racionālu izmantošanu. Reformas ietvaros plānots:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) transformēt IKT nodrošināšanas pieeju valsts pārvaldē, centralizējot kompetences centros vienveidīgu vairāku iestāžu atbalstam nepieciešamo IKT koplietošanas pakalpojumu sniegšanu, sa gla bājot decentralizētu, individuālu, specializētu biznesa sistēmu attīstību; 2) plānots nodrošināt, ka valsts pārvaldes IS veidotas modulārā, sa darbspējīgā un atvērtā informācijas sistēmu arhitektūrā, kas darbojas daudzlietotāju režīmā un kas ir videi draudzīga un efektīvi izmanto skaitļošanas resursus; 3) īstenot valsts pārvaldes iestāžu skaitļošanas un datu gla bātuvju infrastruktūras pakalpojumu konsolidāciju, izveidojot specializētus kompetenču centrus, kuri izmantojot a utomatizētas pārvaldības platformas nodrošina integrētus, sadarbspējīgus, sa vstarpēji a izstājošus, energoefektīvus un videi draudzīgus modernā IS arhitektūrā būvētu informācijas sistēmu uzstādīšanas, laidienu pārvaldības, testēšanas, izmitināšanas un darbības uzraudzības pakalpojumus, tādejādi izveidojot bāzi nacionālā federētā mākoņa, kas miejiedarbojas ar nacionāliem publiskiem un privātiem infrastruktūras pakalpojumiem, izveidei. <p>Reformas ietvaros plānots a tbalsts valsts vides datu aprites un a utomatizētai lēmumu pieņemšanai, tādejādi sniedzot ieguldījumu a prites ekonomikas efektīvākā pārvaldībā.</p>
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Reformai nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pa redzētās investīcijas IKT koplietošanas infrastruktūrā un valsts a tbalsta sistēmu pilnveidē, un darbības neradīs papildu piesārņojumu.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Reformai nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pa redzētās investīcijas koplietošanas IKT infrastruktūras attīstībā un un valsts a tbalsta sistēmu pilnveidē un darbībām nebūs ietekme uz bioloģisko da udzveidību un ekosistēmu a izsardzību un a tjaunošanu.

2.1.2.1.i. Pārvaldes centralizētās platformas un sistēmas

Novērtējuma 1. daļa

Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	<p>Ietekme uz SEG emisijām Pasākums neradīs būtiskas SEG emisijas un ilgtermiņā veicinās SEG emisiju samazināšanu.</p> <p>Investīcijas IKT atbalsta pakalpojumu centralizācijā un modernizācijā ietver ieguldījumus IKT atbalsta un citu iestāžu koplietošanas atbalsta pakalpojumu un to sniegšanas procesu izveidē, pakalpojumu sniegšanai un pārvaldībai nepieciešamo informācijas sistēmu attīstības plānošanā, projektēšanā, izveidē un ieviešanā, tai skaitā pakalpojumu un informācijas sistēmu lietotāju apmācībā. Paredzētas investīcijas iestāžu informācijas sistēmu pārbūvei mūsdienīgā, energoefektīvā, modulārā informācijas sistēmu arhitektūrā.</p> <p>Sasaiste ar digitālās transformācijas mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> Investīcijas plānotas saskaņā ar Digitālās transformācijas pamatnostādņem 2021.-2027.gadam, kur rīcības virziens "Moderna un atvērta valsts pārvalde" ietvaros plānoti pasākumi atbalsta funkciju centralizācijai.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo paredzētas investīcijas atbalsta informācijas sistēmu pilnveidē un pasākums neizraisīs pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo paredzētas investīcijas atbalsta informācijas sistēmu pilnveidē un darbībām nebūs ietekme uz ūdens un jūras resursiem.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	<p>Pasākuma ietvaros plānotajām darbībām nav paredzama būtiska ietekme (iespējama nebūtiska ietekme) uz šo vides mērķi:</p> <ul style="list-style-type: none"> MK 2014. gada 8. jūlija noteikumi Nr. 388 "Elektrisko un elektronisko iekārtu kategorijas un marķēšanas prasības un šo iekārtu atkritumu apsaimniekošanas prasības un kārtība" paredz visu iekārtu savākšanu un apstrādi, lai tiku veicināta veselu iekārtu vai tajās esošo komponentu atkārtota izmantošana un pārstrāde;

			<ul style="list-style-type: none"> saskaņā ar MK 2017. gada 20. jūnija noteikumiem Nr. 353 "Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība" datortehnikas un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras iegādē ir obligāti jāpiemēro zaļais publiskais iepirkums, kura ietvaros ir jāievēro prasības attiecībā uz iekārtu energoefektivitātes rādītājiem, kalpošanas ilgumu, trokšņa līmeni, nolietotās datortehnikas drošu utilizāciju: IT tehnikas piegādātājam pēc attiecīgās iekārtas kalpošanas laika beigām ir pienākums nodrošināt bezmaksas tehnikas pieņemšanu un utilizācijas servisu. Pasūtītājs izdzēs datus un nogādā piegādātājam iekārtu, savukārt piegādātājs to bezmaksas pieņem un nodod utilizēšanai elektronisko atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam; ražotāja atbildības sistēma saistībā ar nolietoto elektrisko un elektronisko iekārtu apsaimniekošanu jāparedz atbilstoši MK 2021. gada 28. janvāra noteikumiem Nr. 64 "Kārtība, kādā atbrīvo no dabas resursu nodokļa samaksas par videi kaitīgām precēm".
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	<p>Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo paredzētas investīcijas atbalsta informācijas sistēmu pilnveidē, un darbības neradīs papildu piesārņojumu.</p> <p>Pilnveidojot valsts atbalsta sistēmas, izmantojot digitālo tehnoloģiju iespējas visas valsts pārvaldes mērogā, ļaus samazināt liekas darbības, norises, mijiedarbības, datu apstrādi, komunikāciju, tādējādi paredzams videi radītā piesārņojuma samazinājums.</p>
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	<p>Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo paredzētas investīcijas atbalsta informācijas sistēmu pilnveidē un darbībām nebūs ietekme uz bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu aizsardzību un atjaunošanu.</p>

2.1.2.2.i. Latvijas nacionālais federētais mākonis

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	<p>Ietekme uz SEG emisijām</p> <p>Pasākums neradīs būtiskas SEG emisijas un ilgtermiņā veicinās SEG emisiju samazināšanu.</p> <p>Saskaņā ar MK 2017. gada 20. jūnija noteikumiem Nr. 353 "Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība" datortehnikas un informācijas un komunikācijas</p>

		<p>tehnoloģiju infrastruktūras iegādē ir obligāti jāpiemēro zaļais publiskais iepirkums. Noteikumos ir iekļautas prasības, kas jāpiemēro datu centriem un mākoņpakalpojumiem attiecībā uz serveru energoefektivitātes rādītājiem, dīkstāves enerģijas patēriņa rādītājiem, serveru noslodzes rādītājiem, jaudas pielietojuma efektivitāti u.c.</p> <p>Pa šā kuma ietvaros paredzētas investīcijas Latvijas nacionālā federētā mākoņa izveidē, nodrošinot koplietošanas skaitļošanas un datu pārvaldības infrastruktūru un tās pakalpojumus valsts pārvaldes, tai skaitā pašvaldību, iestāžu vajadzībām. Plānots īstenot valsts pārvaldes iestāžu skaitļošanas un datu glabātuvju infrastruktūras pakalpojumu konsolidāciju, izveidojot specializētus kompetenču centrus, kuri izmantojot automatizētas pārvaldības platformas nodrošina integrētus, sadarbspējīgus, savstarpēji aizstājošus, energoefektīvus un videi draudzīgus modernā IS arhitektūrā būvētu informācijas sistēmu uzstādīšanas, laidienu pārvaldības, testēšanas, izmitināšanas un darbības uzraudzības pakalpojumus, tādējādi izveidojot bāzi nacionālā federētā mākoņa, kas mijiedarbojas ar nacionāliem publiskiem un privātiem infrastruktūras pakalpojumiem, izveidei.</p> <p>IT centralizētās datu apstrādes un skaitļošanas infrastruktūras pārveides uz videi draudzīgiem risinājumiem mērķis ir veicināt videi draudzīgu IKT risinājumu ieviešanu tautsaimniecībā (kuras pakalpojumi var tikt sniegti arī attālināti). Investīciju rezultātā samazināsies datu apstrādes un skaitļošanas infrastruktūras energoresursu patēriņš, kā rezultātā samazināsies arī infrastruktūras izmantošanā radītās SEG emisijas.</p> <p>Viens no Latvijas stratēģijas klimata neitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam īstenošanas principiem ir savstarpējas komunikācijas, sadarbības, simbiozes un tīklošanas veicināšana, lai tādējādi resursus varētu izmantot efektīvāk. IKT risinājumu attīstība arī uzlabo un saīsinā komunikācijas ķēdes, kas ļauj ātrāk risināt sarežģītus jautājumus, dalīties zināšanās, tādējādi ietaupot resursus un samazina nepieciešamību pārvietoties, lai tiktos klātienē sanāksmēs, piemēram, organizējot videokonferences.</p> <p>IKT risinājumi sniedz iespējas izplatīt informāciju un izglītot iedzīvotājus klimata pārmaiņu mazināšanas virzienā.</p> <p>Sasaiste ar digitālās transformācijas mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> Investīcijas plānotas saskaņā ar Digitālās transformācijas pamatnostādņēm 2021.-2027.gadam, kur rīcības virziena “Moderna un atvērta valsts pārvalde” apakšvirziena “Infrastruktūra” ietvaros plānoti sākmūmi valsts pārvaldes iestāžu skaitļošanas un datu glabātuvju infrastruktūras pakalpojumu konsolidācijai.
--	--	---

Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo paredzētas Latvijas nacionālā federētā mākoņa izveidē, nodrošinot koplietošanas skaitļošanas un datu pārvaldības infrastruktūru un tās pakalpojumus valsts pārvaldes, tai skaitā pašvaldību, iestāžu vajadzībām, kam nav sagaidāma negatīva ietekme uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo paredzētas investīcijas koplietošanas IKT infrastruktūras atīstībā un darbībām nebūs ietekme uz ūdens un jūras resursiem.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Pasākuma ietvaros plānotajām darbībām nav paredzama būtiska ietekme (iespējama nebūtiska ietekme) uz šo vides mērķi: <ul style="list-style-type: none"> • MK 2014. gada 8. jūlija noteikumi Nr. 388 “Elektrisko un elektronisko iekārtu kategorijas un marķēšanas prasības un šo iekārtu atkritumu apsaimniekošanas prasības un kārtība” paredz visu iekārtu savākšanu un apstrādi, lai tiktu veicināta veselu iekārtu vai tajās esošo komponentu atkārtota izmantošana un pārstrāde; • saņemta ar MK 2017. gada 20. jūnija noteikumiem Nr. 353 “Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība” datortehnikas un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras iegādē ir obligāti jāpiemēro zaļais publiskais iepirkums. Noteikumos ir iekļautas prasības, kas jāpiemēro datu centriem un mākoņpakalpojumiem attiecībā uz serveru datu nesēju un tīkla atbilstošuma kalpošanas laika beigu pārvaldību; • ražotāja atbildības sistēma saistībā ar nolietoto elektrisko un elektronisko iekārtu apsaimniekošanu jāparedz atbilstoši MK 2021. gada 28. janvāra noteikumiem Nr. 64 “Kārtība, kādā atbrīvo no dabas resursu nodokļa samaksas par videi kaitīgām precēm”; • atkalizmantošanas, pārstrādes vai iznīcināšanas sagatavošanas darbiem jābūt veiktiem, pilnībā ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Direktīvas 2012/19/ES par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem (EEIA) (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis, 24.7.2012., Nr. L 197, 38. lpp.) 8. pantu un VII un VIII pielikumu, un atbilstoši selektīvās apstrādes komponentu sarakstam.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo paredzētas investīcijas IKT koplietošanas infrastruktūrā, un darbības neradīs papildu piesārņojumu.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo paredzētas investīcijas koplietošanas IKT infrastruktūras atīstībā un darbībām nebūs ietekme uz bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu aizsardzību un atjaunošanu.

Reforma 2.1.3.r. Tautsaimniecības datu un digitālo pakalpojumu ekonomikas attīstība

Novērtējuma 1. daļa

Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
<p>Klimata pārmaiņu mazināšana</p>		<p>X</p>	<p>Ietekme uz SEG emisijām Pa sākums neradīs būtiskas SEG emisijas un ilgtermiņā veicinās SEG emisiju samazināšanu.</p> <p>Reformas īstenošanai paredzēto darbību ietvaros iegādātā IKT infrastruktūra būs energoefektīva – saskaņā ar MK 2017. gada 20. jūnija noteikumiem Nr. 353 “Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība” datortehnikas un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras iegādē ir obligāti jāpiemēro zaļais publiskais iepirkums, kura ietvaros ir jāievēro prasībās attiecībā uz iekārtu energoefektivitātes rādītājiem.</p> <p>Reformas mērķis ir nodrošināt valsts un privātā sektora datu un pakalpojumu pieejamību un koplietošanu izveidojot pamatu datu un platformu ekonomikas attīstībai un saņemamībai ar Eiropas datu telpām un nodrošinot datu kopīgošanu ES ietvaros, kā to paredz ES Datu stratēģija un Datu pārvaldības regulas projekts. Reforma paredz izveidot atbilstošus tehnoloģiskos un organizatoriskos risinājumus, kas nodrošinās gan datu pārdošanu un izmantošanu, gan valsts platformu pieejamību komercsektora darbības atbalstam un pakalpojumu attīstībai.</p> <p>Reforma ilgtermiņā veicinās SEG emisiju samazināšanu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • iedzīvotājiem būs iespējams pakalpojumus saņemt attālināti, nedodoties uz valsts iestādēm – samazināsies degvielas patēriņš, izmantojot transportlīdzekļus; • samazinoties papīra kā informācijas nesēja izmantošanai, tiks samazināts nepieciešamais resurss – koks, kas nepieciešams papīra ražošanai, tādējādi veicinot CO2 piesaisti. <p>Sasaiste ar digitālās transformācijas mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investīcijas plānotas saskaņā ar Digitālās transformācijas pamatnostādņem 2021.-2027. gadam, kur vairāki rīcības virzieni, t.sk. “Datū pārvaldība, atvēršana un analīze”, “Pakalpojumu platformas” ir vērsti uz tautsaimniecības datu un digitālo pakalpojumu ekonomikas attīstību. • Latvijas stratēģijā klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam sniegtajā vīzijā norādīts, ka digitālu risinājumu plaša izmantošana ir samazinājusi iedzīvotāju darbību pārvietošanās

			<p>nepieciešamību, t.sk., visaptveroša e-pakalpojumu ieviešana ir jāvusi samazināt iedzīvotāju nepieciešamību apmeklēt institūcijas, lai saņemtu pakalpojumus;</p> <ul style="list-style-type: none"> • NEKP noteikts samazināt iedzīvotāju un darījumu pārvietošanās nepieciešamību, veicinot attālināta darba, studiju un citu pakalpojumu saņemšanas iespējas laika posmā līdz 2030.gadam. Pasākumu paredzēts īstenot ieviešot e-pakalpojumu pieejamību, veicinot attālinātā darba iespēju izmantošanu gan privātajā, gan publiskajā sektorā, kā arī veicinot IKT izmantošanu saziņā (konferenču un sanāksmju organizēšana). NEKP noteikts pasākums “Samazināt iedzīvotāju un darījumu pārvietošanās nepieciešamību, veicinot attālināta darba, studiju un citu pakalpojumu saņemšanas iespējas” (4. pielikums, 5.12. pasākums), ko plānots īstenot cita starpā, veicinot e-pakalpojumu ieviešanu.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Reformai nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo paredzētas investīcijas datu pārvaldības infrastruktūras un platformu attīstībā un reforma neizraisīs pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Reformai nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo paredzētas investīcijas datu pārvaldības infrastruktūras un platformu attīstībā un darbībām nebūs ietekme uz ūdens un jūras resursiem.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	<p>Reformai nav paredzama būtiska ietekme (iespējama nebūtiska ietekme) uz šo vides mērķi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MK 2014. gada 8. jūlija noteikumi Nr. 388 “Elektrisko un elektronisko iekārtu kategorijas un marķēšanas prasības un šo iekārtu atkritumu apsaimniekošanas prasības un kārtība” paredz visu iekārtu savākšanu un apstrādi, lai tiktu veicināta veselu iekārtu vai tajās esošo komponentu atkārtota izmantošana un pārstrāde; • saskaņā ar MK 2017. gada 20. jūnija noteikumiem Nr. 353 “Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība” datortehnikas un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras iegādē ir obligāti jāpiemēro zaļais publiskais iepirkums, kura ietvaros ir jāievēro prasības attiecībā uz iekārtu kalpošanas ilgumu un nolietotās datortehnikas drošu utilizāciju; • ražotāja atbildības sistēma saistībā ar nolietoto elektrisko un elektronisko iekārtu apsaimniekošanu jāparedz atbilstoši MK 2021.gada 28.janvāra noteikumiem Nr. 64 “Kārtība, kādā atbrīvo no dabas resursu nodokļa samaksas par videikaitīgām precēm”.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	<p>Reformai nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo paredzētas investīcijas datu pārvaldības infrastruktūras un platformu attīstībā, un darbības neradīs papildu piesārņojumu.</p> <p>Reformas rezultātā paredzams videi draudzīgs piesārņojuma samazinājums:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pieaugot elektronisko pakalpojumu izmantošanas līmenim, samazināsies transporta ceļā vadītais laiks – samazināsies transporta ražotās SEG emisijas un gaisa piesārņojums;

			<ul style="list-style-type: none"> • samazinoties papīra kā informācijas nesēja izmantošanai, tiks samazinātas papīra ražošanas jaudas un tātāražošanas procesā radītais gaiss un ūdens piesārņojums.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pašā kumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo paredzētas investīcijas datu pārvaldības infrastruktūras un platformu attīstībā un darbībām nebūs ietekme uz bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu aizsardzību un atjaunošanu.

2.1.3.1.i. Datu pieejamība, koplietošana un analītika

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	<p>Ietekme uz SEG emisijām Pašā kums neradīs būtiskas SEG emisijas.</p> <p>Saskaņā ar MK 2017. gada 20. jūnija noteikumiem Nr. 353 "Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība" datortehnikas un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras iegādē ir obligāti jāpiemēro zaļais publiskais iepirkums, kura ietvaros ir jāievēro prasības attiecībā uz iekārtu energoefektivitātes rādītājiem.</p> <p>Sasaiste ar digitālās transformācijas mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investīcijas plānotas saskaņā ar Digitālās transformācijas pamatnostādņem 2021.-2027.gadam, kur rīcības virziena rīcības virziena "Datu pārvaldība, atvēršana un analīze" ietvaros plānoti pasākumi, lai nodrošinātu unificētas datu pārvaldības infrastruktūras izveidi, kurā pēc vienotiem principiem tiek nodrošināta plaša publiskā un privātā sektora datu koplietošana, tai skaitā pārrobežu līmenī.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Pašā kumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo paredzētas investīcijas datu pārvaldības infrastruktūras attīstībā, kam nav sagaidāma negatīva ietekme uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pašā kumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo paredzētas investīcijas datu pārvaldības infrastruktūras attīstībā un darbībām nebūs ietekme uz ūdens un jūras resursiem.

<p>Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde</p>	<p>X</p>	<p>Pa sākuma ietvaros plānotajām darbībām nav paredzama būtiska ietekme (iespējama nebūtiska ietekme) uz šo vides mērķi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MK 2014. gada 8. jūlija noteikumi Nr. 388 “Elektrisko un elektronisko iekārtu kategorijas un marķēšanas prasības un šo iekārtu atkritumu apsaimniekošanas prasības un kārtība” paredz visu iekārtu savākšanu un apstrādi, lai tiku veicināta veselu iekārtu vai tajās esošo komponentu atkārtota izmantošana un pārstrāde; • saskaņā ar MK 2017. gada 20. jūnija noteikumiem Nr. 353 “Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība” attiecībā uz datortehnikas un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras iegādi ir obligāti jāpiemēro zaļais publiskais iepirkums, kura ietvaros ir jāievēro prasībās attiecībā uz iekārtu kalpošanas ilgumu un nolietotās datortehnikas drošu utilizāciju: IT tehnikas piegādātājam pēc atiecīgās iekārtas kalpošanas laika beigām ir pienākums nodrošināt bezmaksas tehnikas pieņemšanu un utilizācijas servisu. Pasūtītājs izdzēs datus un nogādā piegādātājam iekārtu, savukārt piegādātājs to bezmaksas pieņem un nodod utilizēšanai elektronisko atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam; • ražotāja atbildības sistēma saistībā ar nolietoto elektrisko un elektronisko iekārtu apsaimniekošanu jāparedz atbilstoši MK 2021. gada 28. janvāra noteikumiem Nr. 64 “Kārtība, kādā atbrīvo no dabas resursu nodokļa sa maksas par vidi kā itīgām precēm”.
<p>Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē</p>	<p>X</p>	<p>Pa sākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo paredzētas investīcijas datu pārvaldības infrastruktūrā, un darbības neradīs papildu piesārņojumu.</p>
<p>Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana</p>	<p>X</p>	<p>Pa sākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo paredzētas investīcijas datu pārvaldības infrastruktūrā un darbībām nebūs ietekme uz bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu aizsardzību un atjaunošanu.</p>

Reformu un investīciju virziens 2.2. Uzņēmumu digitālā transformācija un inovācijas

Reforma 2.2.1.r. Uzņēmējdarbības digitālās transformācijas pilna cikla atbalsta izveide ar reģionālo tvērumu

Novērtējuma 1. daļa

<p><i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i></p>	<p>JĀ</p>	<p>NĒ</p>	<p>Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"</p>
---	-----------	-----------	--

Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (pilna atbalsta cikla uzņēmējdarbības digitalizācijai nodrošināšana), tā atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nerada siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijas. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (pilna atbalsta cikla uzņēmējdarbības digitalizācijai nodrošināšana), tā atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, vērtējot gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums neizraisa pašreizējā klimata un gaidāmā klimata nelabvēlīgās ietekmes palielināšanos uz pašu darbību vai uz cilvēkiem, dabu vai aktīviem. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (pilna atbalsta cikla uzņēmējdarbības digitalizācijai nodrošināšana), tā atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nekaitē ūdensobjektu labstāvoklim vai to labvēlīgajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus, vai jūras ūdeņu labstāvoklim. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (pilna atbalsta cikla uzņēmējdarbības digitalizācijai nodrošināšana), tā atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nerada būtisku neefektīvu materiālu izmantošanu vai dabas resursu tiešu vai netiešu izmantošanu. Pasākums būtiski nepalielina atkritumu rašanos, sadzīvināšanu vai apglabāšanu. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (pilna atbalsta cikla uzņēmējdarbības digitalizācijai nodrošināšana), tā atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, izvērtējot gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākuma rezultātā būtiski

			nepieaug piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Ņemot vērā tās būtību (pilna atbalsta cikla uzņēmējdarbības digitalizācijai nodrošināšana), reformai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nekaitē ekosistēmu labam stāvoklim un izturētspējai vai dzīvotņu un sugu, t.sk. Sa vienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.

2.2.1.1.i. Atbalsts Digitālo inovāciju centru un reģionālo digitālo aģentu tīkla izveidei

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (atbalsts digitālās inovācijas centra izveidei un reģionālo uzņēmējdarbības centru funkcijām), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nerada siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijas. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (atbalsts digitālās inovācijas centra izveidei un reģionālo uzņēmējdarbības centru funkcijām), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums neizraisa pašreizējā klimata un gaidāmā klimata nelabvēlīgās ietekmes palielināšanos uz pašu darbību vai uz cilvēkiem, dabu vai aktīviem. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (atbalsts digitālās inovācijas centra izveidei un reģionālo uzņēmējdarbības centru funkcijām), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan

			primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nekaitē ūdensobjektu labstāvībai vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus, vai jūras ūdeņu labstāvībai. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (atbalsts digitālās inovācijas centra izveidei un reģionālo uzņēmējdarbības centru funkcijām) pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nerada būtisku neefektīvu materiālu izmantošanu vai dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanu. Pasākums būtiski nepalīdz atkritumu rašanos, sadzīves atkritumu vai atgriešanas. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (atbalsts digitālās inovācijas centra izveidei un reģionālo uzņēmējdarbības centru funkcijām), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākuma rezultātā būtiski nepieaug piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (atbalsts digitālās inovācijas centra izveidei un reģionālo uzņēmējdarbības centru funkcijām), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nekaitē ekosistēmu labstāvībai un izturētspējai vai dzīvotņu un sugu, t.sk. Sa vienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.

2.2.1.2.i. Atbalsts procesu digitalizācijai komercdarbībā

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (procesu digitalizācija uzņēmumos), tā atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi,

			<p>ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nerada siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijas. Tāpat netiks atbalstīti ieguldījumi, kas saistīti ar fosilo kurināmo (ieskaitot pakārtoto izmantošanu) un netiks atbalstītas darbības saskaņā ar emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu plānotajām CO2 ekvivalenta emisijām. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodarīšanu.</p>
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	<p>Ņemot vērā pasākuma būtību (procesu digitālizācija uzņēmumos), tā atbalstītajai darbībai ir nekaitīga paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, vērtējot gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums neizraisa pašreizējā klimata un gaidāmā klimata nelabvēlīgās ietekmes palielināšanos uz pašu darbību vai uz cilvēkiem, dabu vai aktīviem. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodarīšanu.</p>
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	<p>Ņemot vērā pasākuma būtību (procesu digitālizācija uzņēmumos), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nekaitīga vai neesoša paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nekaitē ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus, vai jūras ūdeņu labam vides stāvoklim. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodarīšanu.</p>
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	<p>Ņemot vērā pasākuma būtību (procesu digitālizācija uzņēmumos), tā atbalstītajai darbībai ir nekaitīga paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nerada būtisku neefektivitāti materiālu izmantošanā vai dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā. Pasākums būtiski nepalielina atkritumu rašanos, sadedzināšanu vai atglabāšanu. Tāpat pasākums neparedz ieguldījumus atkritumu atglabāšanas iekārtās poligonos, mehāniskās bioloģiskās attīrīšanas iekārtās un atkritumu sadedzināšanas</p>

			iekārtās, kā arī investīcijas darbībās, kurās ilgstoša atkritumu apglabāšana var radīt ilgtermiņa kaitējumu vides (piemēram, kodolatkritumi). Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodarāšo iniciatīvu neatbalstīšanu. Netiks atbalstītas investīcijas atkritumu apglabāšanai, mehāniski bioloģiskajai atkritumu sadedzināšanai.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (procesu digitālā lizācija uzņēmumos), tā atbalstītajai darbībai ir nekaitīga vai nekaitīga paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, vērtējot gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākuma rezultātā būtiski nepieaug piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodarāšo iniciatīvu neatbalstīšanu.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (procesu digitālā lizācija uzņēmumos), tā atbalstītajai darbībai ir nekaitīga vai nekaitīga paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nekaitē ekosistēmu labam stāvoklim un izturētspējai vai dzīvotņu un sugu, t.sk. Sa vienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodarāšo iniciatīvu neatbalstīšanu.

2.2.1.3.i. Atbalsts jaunu produktu un pakalpojumu ieviešanai uzņēmējdarbībā

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (atbalsts jaunu digitālu produktu un pakalpojumu izveidei), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nekaitīga paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites

			<p>ciklā. Pasākums neradīs siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijas. Tāpat netiks atbalstīti ieguldījumi, kas saistīti ar fosilo kurināmo (ieskaitot pakārtoto izmantošanu) un netiks atbalstītas darbības saskaņā ar emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu plānotajām CO2 ekvivalenta emisijām. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodaršošo iniciatīvu neatbalstīšanu.</p>
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	<p>Ņemot vērā pasākuma būtību (atbalsts jaunu digitālu produktu un pakalpojumu izveidei), tā atbilstīgai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, vērtējot gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums neizraisa pašreizējā klimata un gaidāmā klimata nelabvēlīgās ietekmes palielināšanos uz pašu darbību vai uz cilvēkiem, dabu vai atkritumiem. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodaršošo iniciatīvu neatbalstīšanu.</p>
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	<p>Ņemot vērā pasākuma būtību (atbalsts jaunu digitālu produktu un pakalpojumu izveidei), pasākuma atbilstīgai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nekaitē ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus, vai jūras ūdeņu labu vides stāvokli. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodaršošo iniciatīvu neatbalstīšanu.</p>
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	<p>Ņemot vērā pasākuma būtību (atbalsts jaunu digitālu produktu un pakalpojumu izveidei), tā atbilstīgai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nerada būtisku neefektivitāti materiālu izmantošanā vai dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā. Pasākums būtiski nepalielina atkritumu rašanos, sadzīvināšanu vai apglabāšanu. Tāpat netiek plānoti ieguldījumi atkritumu apglabāšanas iekārtās, mehāniskās bioloģiskās atkritumu sadzīvināšanas iekārtās, kā arī darbībās, kurās ilgstoša atkritumu apglabāšana var radīt ilgtermiņa kaitējumu videi (piemēram, kodolatkritumi). Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.</p>

			Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodarāšanu, kas izraisa tīvu neatbalstīšanu. Netiks atbalstītas investīcijas atkritumu apglabāšanai, mehāniski bioloģiskajai atkritumu apstrādei vai atkritumu sadzīvināšanai.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (atbalsts jaunu digitālu produktu un pakalpojumu izveidei), tā atbalstītajai darbībai ir būtiska vai neesoša paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, izvērtējot gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākuma rezultātā būtiski nepieaug piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodarāšanu, kas izraisa tīvu neatbalstīšanu.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (atbalsts jaunu digitālu produktu un pakalpojumu izveidei), tā atbalstītajai darbībai ir būtiska vai neesoša paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nekaitē ekosistēmu labam stāvoklim un izturētspējai vai dzīvotņu un sugu, t.sk. Sa vienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodarāšanu, kas izraisa tīvu neatbalstīšanu.

2.2.1.4.i. Finanšu instrumenti komersantu digitālās transformācijas veicināšanai

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (atbalsts komersantu digitālās transformācijas veicināšanai), pasākuma atbalstītajai darbībai ir būtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nerada siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijas. Tāpat nebūs ieguldījumu, kas saistīti ar fosilo kurināmo (ieskaitot pakārtoto

			izmantošanu), izņemot uz dabasgāzi balstītu siltumu / enerģiju, kas atbilst NBK vadlīniju III pielikumā izklāstajiem nosacījumiem un nebūs darbības saskaņā ar emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu plānotajām CO2 ekvivalenta emisijām, kas nav būtiski zemākas par attiecīgajiem bezmaksas kvotu piešķiršanas kritērijiem. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodarāšo iniciatīvu neatbalstīšanu.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (atbalsts komersantu digitālās transformācijas veicināšanai), tā atbalstītajai darbībai ir nebūtiska vai neesoša paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, vērtējot gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums neizraisa pašreizējā klimata un gaidāmā klimata nelabvēlīgās ietekmes palielināšanos uz pašu darbību vai uz cilvēkiem, dabu vai aktīviem. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodarāšo iniciatīvu neatbalstīšanu.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (atbalsts komersantu digitālās transformācijas veicināšanai), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nekaitē ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus, vai jūras ūdeņu labam vides stāvoklim. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodarāšo iniciatīvu neatbalstīšanu.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (atbalsts komersantu digitālās transformācijas veicināšanai), tā atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nerada būtisku neefektivitāti materiālu izmantošanā vai dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā. Pasākums būtiski nepalielina atkritumu rašanos, sadzīvināšanu vai apglabāšanu. Tāpat nebūs investīcijas atkritumu apglabāšanas poligonos, mehāniskās bioloģiskās attīrīšanas un atkritumu sadzīvināšanas iekārtās. Šis izņēmums neattiecas uz ieguldījumiem: - iekārtās, kas paredzētas vienīgi nepārstrādājamo bīstamo atkritumu pārstrādei;

			<p>- esošajās iekārtas, kur ieguldījums ir paredzēts energoefektivitātes paaugstināšanai, izplūdes gāzu uztveršanai uzglabāšanai vai izmantošanai, vai materiālu iegūšanai no sadedzināšanas pelniem, ar nosacījumu, ka šādi ieguldījumi nepalielina iekārtu atkritumu pārstrādes apjomu vai nepagarina rūpnīcas ekonomisko dzīves ciklu.</p> <p>Netiks atbalstītas darbības, kurās ilgstoša atkritumu apglabāšana var radīt ilgtermiņa kaitējumu videi (piemēram, kodolatkritumi). Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodaršošo iniciatīvu neatbalstīšanu.</p> <p>Netiks atbalstītas investīcijas atkritumu apglabāšanai, mehāniski bioloģiskajai atpstrādei vai atkritumu sadedzināšanai.</p>
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	<p>Ņemot vērā pasākuma būtību (atbalsts komersantu digitālās transformācijas veicināšanai), tā atbalstītajai darbībai ir nebūtiska vai neesoša paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, izvērtējot gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākuma rezultātā būtiski nepieaugs piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodaršošo iniciatīvu neatbalstīšanu.</p>
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	<p>Ņemot vērā pasākuma būtību (atbalsts komersantu digitālās transformācijas veicināšanai), tā atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nekaitē ekosistēmu labam stāvoklim un izturētspējai vai dzīvotņu un sugu, t.sk. Sa vienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodaršošo iniciatīvu neatbalstīšanu.</p>

2.2.1.5.i. Mediju nozares uzņēmumu digitālās transformācijas veicināšana

Novērtējuma 1. daļa

Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	<p>Ņemot vērā pasākuma būtību (Mediju nozares uzņēmumu digitālās transformācijas veicināšana), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums neradīs siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijas. Tāpat netiks atbalstīti ieguldījumi, kas saistīti ar fosilo kurināmo (ieskaitot pakārtoto izmantošanu) un netiek plānotas darbības saskaņā ar emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu plānotajām CO2 ekvivalenta emisijām. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.</p> <p>Mediju digitālā transformācija ilgtermiņā veicinās SEG emisiju samazināšanu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • veicinot digitālo abonēšanu un samazinoties papīra kā informācijas nesēja izmantošanai, tiks samazināts nepieciešamais resurss – koks, kas nepieciešams papīra ražošanai, tādejādi veicinot CO2 piesaisti.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	<p>Ņemot vērā pasākuma būtību (Mediju nozares uzņēmumu digitālās transformācijas veicināšana), tā atbalstītajai darbībai ir nebūtiska vai neesoša paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, vērtējot gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums neizraisa pašreizējā klimata un gaidāmā klimata nelabvēlīgās ietekmes palielināšanos uz pašu darbību vai uz cilvēkiem, dabu vai aktīviem. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodarošo iniciatīvu neatbalstīšanu.</p>
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	<p>Ņemot vērā pasākuma būtību (Mediju nozares uzņēmumu digitālās transformācijas veicināšana), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nekaitē ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus, vai jūras ūdeņu labam vides stāvoklim. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodarošo iniciatīvu neatbalstīšanu.</p>

<p>Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde</p>		<p>X</p>	<p>Ņemot vērā pasākuma būtību (Mediju nozares uzņēmumu digitālās transformācijas veicināšana), tā atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums neradīs būtisku neefektivitāti materiālu izmantošanā vai dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā. Pasākums būtiski nepalielina atkritumu rašanos, sadedzināšanu vai apglabāšanu. Tāpat netiek plānoti ieguldījumi atkritumu apglabāšanas iekārtās poligonos, mehāniskās bioloģiskās attīrīšanas un atkritumu sadedzināšanas iekārtās, kā arī darbībās, kurās ilgstoša atkritumu apglabāšana var radīt ilgtermiņa kaitējumu videi (piemēram, kodolatkritumi). Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodarāšo iniciatīvu neatbalstīšanu.</p>
<p>Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē</p>		<p>X</p>	<p>Ņemot vērā pasākuma būtību (Mediju nozares uzņēmumu digitālās transformācijas veicināšana), tā atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, izvērtējot gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākuma rezultātā būtiski nepieaug piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodarāšo iniciatīvu neatbalstīšanu.</p>

Reformu un investīciju virziens 2.3. Digitālās prasmes

Reforma 2.3.1.r. Ilgtspējīgas un sociāli atbildīgas atbalsta sistēmas pieaugušo izglītībai attīstība

2.3.1.1.i.: Augsta līmeņa digitālo prasmju apguves nodrošināšana

Novērtējuma 1. daļa

<p><i>Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i></p>	<p>JĀ</p>	<p>NĒ</p>	<p>Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"</p>
<p>Klimāta pārmaiņu mazināšana</p>		<p>X</p>	<p>Augsta līmeņa digitālo prasmju apguves pasākumam nav paredzamas ietekmes uz šo vides mērķi, t.i., pasākumam nav ietekmes uz SEG emisijām visā pasākuma dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas uzskatāms par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.</p>

Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Augsta līmeņa digitālo prasmju apguves pasākumam nav paredzamas ietekmes uz šo vides mērķi, t.i., pasākums neizraisīs negatīvu ietekmi uz pa šreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata radītajām negatīvajām ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu visā pasākuma dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas uzskatāms par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Augsta līmeņa digitālo prasmju apguves pasākumam nav paredzamas ietekmes uz šo vides mērķi, t.i., pasākums nekaitēs ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus, kā arī jūras ūdeņu labam vides stāvoklim visā pasākuma dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas uzskatāms par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Augsta līmeņa digitālo prasmju apguves pasākumam nav paredzamas ietekmes uz šo vides mērķi, t.i., pasākums būtiski nepalielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai apglabāšanu, neradīs būtisku neefektivitāti dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā, kā arī neradīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku visā pasākuma dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas uzskatāms par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Augsta līmeņa digitālo prasmju apguves pasākumam nav paredzamas ietekmes uz šo vides mērķi, t.i., pasākums ievērojami nepalielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē visā pasākuma dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas uzskatāms par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Augsta līmeņa digitālo prasmju apguves pasākumam nav paredzamas ietekmes uz šo vides mērķi, t.i., pasākums būtiski nekaitēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai, kā arī nekaitēs dzīvotņu un sugu aizsardzības statusam visā pasākuma dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas uzskatāms par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.

2.3.1.2.i. Uzņēmumu digitālo prasmju attīstība

Novērtējuma 1. daļa

Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (digitālo prasmju veicināšana), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nerada siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijas. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodarāšanu.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Ņemot vērā pasākuma būtību, tā atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, vērtējot gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums neizraisa pašreizējā klimata un gaidāmā klimata nelabvēlīgās ietekmes palielināšanos uz pašu darbību vai uz cilvēkiem, dabu vai aktīviem. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodarāšanu.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (digitālo prasmju veicināšana), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nekaitē ūdensobjektu labstāvībai vai to labvēlīgajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus, vai jūras ūdeņu labstāvībai vides stāvoklim. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodarāšanu.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (digitālo prasmju veicināšana), tā atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nerada būtisku neefektivitāti materiālu izmantošanā vai dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā. Pasākums būtiski nepalielinās atkritumu rašanos, sadzīves atkritumu vai atgūšanu. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodarāšanu. Netiks atbalstītas investīcijas atkritumu atgūšanai, mehāniski bioloģiskajai pārstrādei vai atkritumu sadzīves atgūšanai.

Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (digitālo prasmju veicināšana), tā atbilstīgai darbībai ir nebūtiska vai neesoša paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, izvērtējot gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākuma rezultātā būtiski nepieaug piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodaršo iniciatīvu neatbalstīšanu.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (digitālo prasmju veicināšana), tā atbilstīgai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nekaitē ekosistēmu labam stāvoklim un izturētspējai vai dzīvotņu un sugu, t. sk. Savienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Atbalstam kvalificētā saņēmēja līgumā tiks iekļauta informācija par būtiska kaitējuma nodaršo iniciatīvu neatbalstīšanu.

2.3.1.3.i. Pašvadītas IKT speciālistu mācību pieejas attīstība

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros plānots īstenot mācību (izglītības) pakalpojumus ar mērķi paaugstināt cilvēkresursu zināšanas un prasmes.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros plānots īstenot mācību (izglītības) pakalpojumus ar mērķi paaugstināt cilvēkresursu zināšanas un prasmes.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros plānots īstenot mācību (izglītības) pakalpojumus ar mērķi paaugstināt cilvēkresursu zināšanas un prasmes.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros plānots īstenot mācību (izglītības) pakalpojumus ar mērķi paaugstināt cilvēkresursu zināšanas un prasmes.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros plānots īstenot mācību (izglītības) pakalpojumus ar mērķi paaugstināt cilvēkresursu zināšanas un prasmes.

Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pa sākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros plānots īstenot mācību (izglītības) pakalpojumus ar mērķi paaugstināt cilvēkresursu zināšanas un prasmes.
---	--	----------	--

2.3.1.4.i. Individuālo mācību kontu pieejas attīstība

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Pa sākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros plānots īstenot mācību (izglītības) pakalpojumus ar mērķi paaugstināt cilvēkresursu zināšanas un prasmes.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Pa sākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros plānots īstenot mācību (izglītības) pakalpojumus ar mērķi paaugstināt cilvēkresursu zināšanas un prasmes.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pa sākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros plānots īstenot mācību (izglītības) pakalpojumus ar mērķi paaugstināt cilvēkresursu zināšanas un prasmes.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Pa sākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros plānots īstenot mācību (izglītības) pakalpojumus ar mērķi paaugstināt cilvēkresursu zināšanas un prasmes.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Pa sākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros plānots īstenot mācību (izglītības) pakalpojumus ar mērķi paaugstināt cilvēkresursu zināšanas un prasmes.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pa sākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros plānots īstenot mācību (izglītības) pakalpojumus ar mērķi paaugstināt cilvēkresursu zināšanas un prasmes.

Reforma 2.3.2.r. Digitālās prasmes sabiedrības un pārvaldes digitālajai transformācijai

2.3.2.1.i. Digitālās prasmes iedzīvotājiem, t.sk. jauniešiem

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Pa sākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros paredzēts īstenot apmācības un citus informatīvos pasākumus.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Pa sākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros paredzēts īstenot apmācības un citus informatīvos pasākumus.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pa sākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros paredzēts īstenot apmācības un citus informatīvos pasākumus.
Aprītes ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Pa sākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros paredzēts īstenot apmācības un citus informatīvos pasākumus.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Pa sākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros paredzēts īstenot apmācības un citus informatīvos pasākumus.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pa sākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros paredzēts īstenot apmācības un citus informatīvos pasākumus.

2.3.2.2.i. Valsts un pašvaldību digitālās transformācijas prasmju un spēju attīstība

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Pa sākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros paredzēts īstenot apmācības un citus digitālās transformācijas prasmju un spēju attīstības pasākumus.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Pa sākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros paredzēts īstenot apmācības un citus digitālās transformācijas prasmju un spēju attīstības pasākumus.

Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros paredzēts īstenot apmācības un citus digitālās transformācijas pasākumus.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros paredzēts īstenot apmācības un citus digitālās transformācijas pasākumus.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros paredzēts īstenot apmācības un citus digitālās transformācijas pasākumus.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros paredzēts īstenot apmācības un citus digitālās transformācijas pasākumus.

2.3.2.3.i. Digitālās plaissas mazināšana sociāli neaizsargātajam grupām un izglītības iestādēs

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros paredzētas investīcijas digitālās plaissas mazināšanai vispārējā izglītībā: IKT vienību iegāde un augstas datu pārraides interneta pakalpojuma izveide.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros paredzētas investīcijas digitālās plaissas mazināšanai vispārējā izglītībā: IKT vienību iegāde un augstas datu pārraides interneta pakalpojuma izveide.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros paredzētas investīcijas digitālās plaissas mazināšanai vispārējā izglītībā: IKT vienību iegāde un augstas datu pārraides interneta pakalpojuma izveide.

Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Pa sākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros paredzētas investīcijas digitālās plaiss mazināšanai vispārējā izglītībā: IKT vienību iegāde un augstas datu pārraides interneta pakalpojuma izveide.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Pa sākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros paredzētas investīcijas digitālās plaiss mazināšanai vispārējā izglītībā: IKT vienību iegāde un augstas datu pārraides interneta pakalpojuma izveide.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pa sākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros paredzētas investīcijas digitālās plaiss mazināšanai vispārējā izglītībā: IKT vienību iegāde un augstas datu pārraides interneta pakalpojuma izveide.

Reformu un investīciju virziens 2.4. Digitālās infrastruktūras transformācija

Reforma 2.4.1.r. Platjoslas infrastruktūras attīstība

2.4.1.1.i. Pasīvās infrastruktūras izbūve Via Baltica koridorā 5G pārklājuma nodrošināšanai

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Pa sākums sašķaņā ar Taksonomijas regulu "būtiski sekmē" vides mērķa "Palielināt videi nekaitīgu vai klimata neitrālu mobilitāti" sasniegšanu un tādējādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Pa sākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pa sākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.

Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Pa sākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tā dēļādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Pa sākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tā dēļādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pa sākuma paredzamā ietekme uz bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzību ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tā dēļādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Plānotās investīcijas neparedz tiešu ietekmi uz ES nozīmes sugām un biotopiem un to aizsardzības stāvokli. Taču kopumā samazinoties vides piesārņojumam, t.sk. no transporta radītajām emisijām, ir iespējama netieša pozitīva ietekme uz sugām un biotopiem, kā arī ekosistēmām.

Investīcija 2.4.1.2.i. Platjoslas jeb ļoti augstas veiktspējas tīklu “pēdējās jūdzes” infrastruktūras attīstībā

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		x	Pa sākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tā dēļādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		x	Pa sākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tā dēļādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		x	Pa sākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tā dēļādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.

Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		x	Pa sākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tā dēļ tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		x	Pa sākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tā dēļ tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		x	Pa sākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tā dēļ tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.

KOMPONENTE 3. NEVIENLĪDZĪBAS MAZINĀŠANA

Reformu un investīciju virziens 3.1. Reģionālā politika

Reforma 3.1.1.r. Administratīvi teritoriālā reforma

3.1.1.1.i. Valsts reģionālo un vietējo autoceļu tīkla uzlabošana

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimāta pārmaiņu mazināšana	X		
Pielāgošanas klimata pārmaiņām	X		
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība	X		
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde	X		
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē	X		
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana	X		

Novērtējuma 2. daļa

Jautājums	NĒ	Detalizēts izvērtējums
<p>Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pasākums radīs ievērojamas SEG emisijas?</p>	<p>X</p>	<p>Ietekme uz SEG emisijām</p> <ul style="list-style-type: none"> <p><u>Pasākums neradīs ievērojamas SEG emisijas</u>, ņemot vērā, ka ANM ietvaros plānota esošo valsts reģionālo un vietējo autoceļu atjaunošana 234 km [tika precizēts atbilstoši COSTING aprēķiniem] garumā (1,3% no valsts reģionālo un vietējo autoceļu kopējā garuma (18 328 km)), provizoriskās SEG emisijas no šāda pasākuma īstenošanas būtu ap 48,44 kt CO₂ ekv¹⁸, kas būtu aptuveni 0,4% no kopējām Latvijas SEG emisijām 2018. gadā (neskaitot ZIZIMM un ieskaitot netiešās CO₂ emisijas).</p> <p>Ņemot vērā apdzīvotuma struktūru un iedzīvotāju skaita prognozes reģionos (skat. atbilstošos pielikuma pielikuma 1. pielikumu), netiek plānots transporta plūsmas un intensitātes pieaugums, bet tiks nodrošināta labāka seguma kvalitāte, drošāka satiksme, labāka satiksmes organizācija, t.sk. ceļazīmes un viedais aprīkojums, kvalitatīvāka seguma uzturēšana.</p> <div style="text-align: center;"> </div> <ul style="list-style-type: none"> <p>Ņemot vērā to, ka tiks atjaunoti nelieli valsts reģionālo un vietējo autoceļu posmi (posma vidējais garums ap 9,46 km (no 0,4 km līdz 28,29 km)) visā Latvijas teritorijā¹⁹, nav paredzams, ka būtiski palielināsies ceļu</p>

¹⁸ Saskaņā ar Pasaules Bankas vidējo SEG emisiju rādītāju reģionālo ceļu būvniecībai - 207t CO₂ uz 1 km;

<http://documents1.worldbank.org/curated/en/660861468234281955/pdf/696590ESWOP1010UBLIC00GHGOWeb0final.pdf>

¹⁹ Atbilstoši LVC sniegtajai informācijai. ANM ietvertā ATR ieviešanai nepieciešamo valsts reģionālo un vietējo ceļu posmu ceļa virsmas pārbūve un atjaunošana paredzēta, neizņemot ārpus ceļa nodalījuma joslām.

		<p>satiksmes daļībnieku pārvietošanās ātrums, t.i. būtiski nepalielināsies degvielas patēriņš transportlīdzekļos. Pārbūves posmi tika identificēti, izvērtējot autoceļu seguma stāvokli, vidējo diennakts satiksmes intensitāti, kā arī to plānoto izmantošanu un novadu administratīvo centru sasniedzamību pēc administratīvi teritoriālās reformas pabeigšanas. ANM iekļauti tikai kritiski reformas īstenošanai nepieciešamie ceļu posmi, kas nepieciešami, lai nodrošinātu novadu administratīvo centru un tajos pieejamo pakalpojumu un darbavietu drošu sasniedzamību un jauno pašvaldību pilnvērtīgu funkcionēšanu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ja attiecināms, tiek plānots atbalstīt teritorijas labiekārtošanas darbus, piemēram, koku stādīšanu, apzaļumošanu, tādējādi veicinot CO₂ piesaisti. • Ņemot vērā apdzīvotības blīvumu Latvijā, savienojamības veicināšanai nav iespējams īstenot alternatīvus klimatam draudzīgākus pasākumus, kā, piemēram, dzelzceļa tīkla izbūvi. Tādēļ ir svarīgi investēt esošo valsts reģionālās un vietējās nozīmes autoceļu atjaunošanā, lai pa tiem varētu pārvietoties efektīvs mazemisiju un bezemisiju sabiedriskais transports - autobusi (saistītās investīcijas – pašvaldību autobusu parka modernizācija (nomainot esošos ar fosilajiem energoresursiem darbojošos autobusus ar mazemisiju vai bezemisiju transportlīdzekļiem)). • Pasākumam nav nulles alternatīvas, t.i., nav iespējams neveikt esošo valsts reģionālās un vietējās nozīmes autoceļu atjaunošanu vispār, jo šie ceļu posmi veidos stratēģiski nozīmīgus savienojumus administratīvi teritoriālās reformas kontekstā. • Lai gan vispārīgi gadījumos, kad plānota vienkāršota atjaunošana (izstrādājot darbu daudzumu sarakstu), darbu veikšana tiek paredzēta autoceļu ceļa nodalījuma joslas robežās, atsevišķos gadījumos (nelielos ceļu posmos) var būt nepieciešamība paredzēt risinājumu ārpus autoceļa ceļa nodalījuma joslas, lai veiktu lokālus darbus saskaņā ar nepieciešamajām drošības prasībām, kas identificētas, izstrādājot būvprojektu un ievērojot visus normatīvos aktus un veicot būvprojektu saskaņošanu ar atbildīgajām institūcijām, kas izsniegušas tehniskos noteikumus, tajā skaitā Valsts vides dienestu, kura tehniskie noteikumi jāsaņem, ja projektējamā autoceļa posmā atrodas aizsargājams objekts vai autoceļa posms atrodas šāda objekta aizsargjoslā, piemēram, Gaujas nacionālā parka vai Aiviekstes palienas aizsargjoslā. <p>Papildinoši pasākumi un investīcijas ar SEG emisiju samazinošu efektu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investīcijas esošo valsts reģionālo un vietējo autoceļu infrastruktūras attīstībā plānotas sinerģijā ar citiem pasākumiem, kas atbalsta pāreju uz mazemisiju vai bezemisiju transportlīdzekļu veidiem, un investīcijām, kas stimulē sabiedriskā transporta izmantošanu saskaņā ar Transporta attīstības politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam noteikto mērķi – integrēta transporta sistēma, kas nodrošina drošu, efektīvu, pieejamu, viedu un ilgtspējīgu mobilitāti, veicina valsts ekonomisko izaugsmi, reģionālo attīstību un nodrošina virzību uz klimatneitrālu ekonomiku. Ievērojot principu “nenodarīt būtisku kaitējumu”, valsts reģionālo un vietējo autoceļu atjaunošanas pasākumam kā papildinošas investīcijas, kas samazinās SEG emisijas, plānotas šādas
--	--	--

		<p>bezemisiju transportlīdzekļu iegādes investīcijas, kurām ir paredzēts finansējums ANM plāna 1. komponentes “Klimata pārmaiņas un ilgtspēja” ietvaros:</p> <p>a) Pilsētas - piepilsētas elektrovilcienu (bateriju elektrovilcienu) iegādei Rīgas metropoles areāla transporta zaļināšanai (investīcija 1.1.1.1.i);</p> <p>b) Rīgas pilsētas elektrotransporta (elektroautobusi, tramvaji) iegādei sabiedrisko pārvadājumu nodrošināšanai (investīcija 1.1.1.2.i).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valsts reģionālo un vietējo autoceļu atjaunošanas pasākumam kā papildinošas investīcijas, kas samazinās SEG emisijas, plānotas arī bezemisiju transportlīdzekļu iegādes investīcijas, kurām ir paredzēts finansējums ANM plāna 3. komponentes “Nevienlīdzības mazināšana” ietvaros: “3.1.1.6.i. Pašvaldību funkciju īstenošanai un pakalpojumu sniegšanai nepieciešamo bezizmešu transportlīdzekļu iegāde” (fokuss uz skolēnu autobusiem, kas darbināmi ar ūdeņradi vai elektrību). • ANM pasākumi tiek plānoti arī sinerģijā ar citiem videi draudzīgiem specifiskajiem atbalsta mērķiem, kas paredzēti darbības programmas Latvijai 2021.-2027.gadam un citu atbalsta instrumentu ietvaros, nodrošinot demarkāciju, piemēram: <ul style="list-style-type: none"> a) jaunu videi draudzīgu autobusu iegāde starppilsētu satiksmē, esošo autobusu aprīkošana to videi draudzīgākai darbībai, tai skaitā ar alternatīvās degvielas veidiem, multimodālo sabiedriskā transporta tīklu ar dzelzceļu kā sabiedriskā transporta "mugurkaulu" izveidošana (darbības programmas Latvijai 2021.-2027.gadam SAM 2.3.1.) b) taishnīgas pārkārtošanās pasākumi, kas veicina pāreju uz klimatneitralitāti (Darbības programmas Latvijai 2021.-2027.gadam SAM 6.1.1.), kura ietvaros plānots atbalsts arī bezemisiju mobilitātes veicināšanai pašvaldībās, palielinot resursefektīvu un videi draudzīgu transportlīdzekļu lietošanu; c) Emisijas kvotu izsolišanas instrumenta ietvaros plānoti pasākumi SEG emisiju samazināšanai transporta sektorā, palielinot mazemisiju un bezemisiju transportlīdzekļu skaitu; d) Modernizācijas fonda ietvaros kā viens no galvenajiem virzieniem (prioritārajiem ieguldījumiem) ir energoefektivitātes uzlabošana, t.sk. transporta nozarē. • Vēršam uzmanību, ka investīcijas, kas samazinās pārvietošanās nepieciešamību (klātienē apmeklējumus) un papīra izmantošanu, ir plānotas arī ANM 2.1.1.1.i. “Pārvaldes modernizācija un pakalpojumu digitālā transformācija, tai skaitā uzņēmējdarbības vide” ietvaros un DP 2021.-2027. ietvaros (SAM 1.3.1.), paredzot investīcijas e-pakalpojuma attīstībai. (SAM 1.3.1.). <p>Pasākuma sasaiste ar ANM plānā paredzētajām reformām</p> <ul style="list-style-type: none"> • Esošo valsts reģionālo un vietējo autoceļu atjaunošanas nepieciešamību nosaka administratīvi teritoriālā reforma, kuras ietvaros ir mainījušās novadu robežas un mainīsies iedzīvotāju pārvietošanās paradumi, kas būs
--	--	--

		<p>saistīts ar to, ka mainīsies arī iedzīvotājiem nepieciešamo pakalpojumu saņemšanas organizācija, līdz ar to ir jānodrošina iedzīvotāju mobilitāte un pakalpojumu sasniedzamība.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Balstoties uz Administratīvi teritoriālo reformu, novadu administratīvo centru un tajos sniegto pakalpojumu un darbavietu drošai saasniedzamībai un jauno pašvaldību pilnvērtīgai funkcionēšanai ir nepieciešama atsevišķa valsts reģionālo un vietējo autoceļu seguma atjaunošana. <p>Sasaiste ar reģionālās attīstības un ilgtspējīga transporta mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investīcijas ir plānotas saskaņā ar Reģionālās politikas pamatnostādņēm 2021.-2027.gadam, kur viens no galvenajiem tematiskajiem atbalsta virzieniem reģionālās politikas mērķa (visu reģionu potenciāla attīstība un sociālekonomisko atšķirību mazināšana, stiprinot to iekšējo un ārējo konkurētspēju, kā arī nodrošinot teritoriju specifiskai atbilstošus risinājumus apdzīvotuma un kvalitatīvas dzīves vides attīstībai) saņemšanai ir mobilitātes uzlabošana pakalpojumu sasniedzamībai, t.sk. paredzot B.2.3. uzdevumu “Valsts reģionālās un vietējās nozīmes autoceļu tīkla pārbūve un atjaunošana administratīvi teritoriālās reformas kontekstā”. • Tāpat investīcijas atbilst Transporta attīstības pamatnostādņēm 2021.-2027.gadam. Transporta politikas mērķis noteikts saskaņā ar vienu no Eiropas Zaļā kursa elementiem – paātrināt pāreju uz ilgtspējīgu un viedu mobilitāti. Atbilstoši Transporta attīstības pamatnostādņēs 2021.-2027.gadam norādītajam, ES transporta sistēmu un infrastruktūru plānots sagatavot jauniem ilgtspējīgas mobilitātes pakalpojumiem, kas var samazināt sastrēgumus un piesārņojumu, jo īpaši pilsētu teritorijās. Arī šajā kontekstā Latvijā būs svarīga sabiedriskā transporta sistēmas attīstība un mobilitātes punktu attīstība.
<p>Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem?</p>	<p>X</p>	<p>Valsts reģionālo un valsts vietējas nozīmes autoceļu tīkla uzlabošanas pasākumi <u>neizraisīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata radītajām negatīvajām ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu</u>, jo esošo valsts reģionālo un valsts vietējas nozīmes autoceļu tīkla uzlabošanas pasākumos paredzēts ņemt vērā klimata pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi. Atsevišķs klimata risku un ievainojamības novērtējums par šo aktivitāti nav veikts. Analīze balstīta uz risku novērtējumiem, kas ir veikti par Latviju kopumā.</p> <p>Klimata pārmaiņu izpausmes, kas ietekmē paredzētās aktivitātes jomu</p> <p>Latvijā ceļu infrastruktūras plānošanai ir būtiskas vairākas klimata pārmaiņu izpausmes (tai skaitā ekstrēmi):</p> <ul style="list-style-type: none"> • gada vidējās gaisa temperatūras paaugstināšanās, karstuma viļņu biežuma un ilguma pieaugums, meteoroloģiskās vasaras pagarināšanās, diennakts maksimālās temperatūras maksimālās vērtības paaugstināšanās; • sala dienu un dienu skaits bez atkušņa samazināšanās; • nokrišņu daudzuma palielināšanās un maksimālā vienas diennakts nokrišņu daudzuma palielināšanās, dienu skaits ar ļoti stipriem nokrišņiem palielināšanās, maksimālā piecu diennakšu nokrišņu daudzuma palielināšanās, virs normas strauju sniega nokrišņu palielināšanās;

		<ul style="list-style-type: none"> • vidējā jūras ūdens līmeņa celšanās ilgtermiņā un krasta erozija attīstība, kā arī gruntsūdeņa līmeņa svārstības, ko ietekmē nokrišņu un jūras ūdens līmeņa izmaiņas, un upju noteces režīma izmaiņas. <p>Risku novērtējumos konstatētie klimata pārmaiņu radītie riski un to iespējamās sekas:</p> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="734 363 1227 459">Uzplūdu radīto bojājumu pieaugums ceļiem jūras piekrastē un upju grīvas pilsētās</td> <td data-bbox="1227 363 2007 459">Bojājumi ceļiem jūras piekrastē (krasta erozija un applūšana), bojājumi ceļiem upju grīvās; ceļu atjaunošanas nepieciešamība, tīrīšana vai slēgšana.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="734 459 1227 619">Lietusgāžu plūdu radīto bojājumu pieaugums ceļiem (kopā ar ceļu sasaluma perioda samazināšanos)</td> <td data-bbox="1227 459 2007 619">Bojājumi ceļiem pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, tuneļu applūšana; bojājumi ceļiem ārpus pilsētām (galvenokārt grants ceļu iegrimšana vai aizskalošana, uzbērums nestabilitāte, noguvumu veidošanās); ceļu atjaunošanas un tīrīšanas nepieciešamība; vides piesārņojums; drošības un komforta samazināšanās; ceļu slēgšana.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="734 619 1227 683">Asfalta pastiprināta kušana un citi ceļu seguma bojājumi</td> <td data-bbox="1227 619 2007 683">Bojājumi ceļiem; satiksmes drošības pasliktināšanās.</td> </tr> </table> <p>Potenciālās plānotās aktivitātes un to sasaiste ar pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plānots izbūvēt lietusūdens caurplūdes grāvjus u.tml. ceļa elementus atbilstoši klimata pārmaiņu radītajam nokrišņu intensitātes palielinājumam. Tas palīdzēs risināt esošo situāciju ceļa infrastruktūras pielāgošanā, jo šobrīd Latvijas novados vairākkārt konstatēta situācija, kad pie lielām lieta vāmi tiek izskaoti atsevišķi ceļa posmi nepiemērotu esošo caurplūdes risinājumu dēļ. • Tā kā viens no prognozētajiem klimata pārmaiņu izraisītajiem riskiem ceļu infrastruktūrai ir asfalta pastiprināta kušana un citi ceļu seguma bojājumi, tad ceļu tīkla uzlabošanā plānots izmantot materiālus, kas ir karstumnoturīgi un samazinās asfalta kušanas iespējas un ceļa seguma bojājumus. • Esošo valsts reģionālo un valsts vietējas nozīmes autoceļu uzlabošanas rezultātā attiecīgajos posmos ceļa infrastruktūra kļūs klimatnoturīgāka, jo tiks izmantotas tehnoloģijas, kas novērš intensīvu nokrišņu radīto bojājumu, upju un notekgrāvju radīto bojājumu, kā arī karstuma radīto bojājumu iespējas. <p>Sasaiste ar nacionālajiem pielāgošanās klimata pārmaiņām plānošanas dokumentiem</p> <p>Viens no Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā laika posmam līdz 2030.gadam paredzētajiem rīcības virzieniem ir inženierkomunikāciju sistēmas un infrastruktūras nodrošināšana un pielāgošana klimata ekstremitāšu, kur viens no paredzētajiem pielāgošanās pasākumiem ir: nodrošināt esošās transporta (autoceļu, dzelzceļa, lidostu, ostu) un elektronisko sakaru infrastruktūras pielāgošanu klimata pārmaiņām.</p> <p>Papildus saskaņā ar Plūdu risku pārvaldības plāniem vai pašvaldību pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģijām (integrētām pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos) investīcijas plānotas atbilstoši Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021.-2027.gadam un Transporta attīstības pamatnostādņēs 2021.-2027. noteiktajam, paredzot, ka</p>	Uzplūdu radīto bojājumu pieaugums ceļiem jūras piekrastē un upju grīvas pilsētās	Bojājumi ceļiem jūras piekrastē (krasta erozija un applūšana), bojājumi ceļiem upju grīvās; ceļu atjaunošanas nepieciešamība, tīrīšana vai slēgšana.	Lietusgāžu plūdu radīto bojājumu pieaugums ceļiem (kopā ar ceļu sasaluma perioda samazināšanos)	Bojājumi ceļiem pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, tuneļu applūšana; bojājumi ceļiem ārpus pilsētām (galvenokārt grants ceļu iegrimšana vai aizskalošana, uzbērums nestabilitāte, noguvumu veidošanās); ceļu atjaunošanas un tīrīšanas nepieciešamība; vides piesārņojums; drošības un komforta samazināšanās; ceļu slēgšana.	Asfalta pastiprināta kušana un citi ceļu seguma bojājumi	Bojājumi ceļiem; satiksmes drošības pasliktināšanās.
Uzplūdu radīto bojājumu pieaugums ceļiem jūras piekrastē un upju grīvas pilsētās	Bojājumi ceļiem jūras piekrastē (krasta erozija un applūšana), bojājumi ceļiem upju grīvās; ceļu atjaunošanas nepieciešamība, tīrīšana vai slēgšana.							
Lietusgāžu plūdu radīto bojājumu pieaugums ceļiem (kopā ar ceļu sasaluma perioda samazināšanos)	Bojājumi ceļiem pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, tuneļu applūšana; bojājumi ceļiem ārpus pilsētām (galvenokārt grants ceļu iegrimšana vai aizskalošana, uzbērums nestabilitāte, noguvumu veidošanās); ceļu atjaunošanas un tīrīšanas nepieciešamība; vides piesārņojums; drošības un komforta samazināšanās; ceļu slēgšana.							
Asfalta pastiprināta kušana un citi ceļu seguma bojājumi	Bojājumi ceļiem; satiksmes drošības pasliktināšanās.							

		izstrādājot autoceļu rekonstrukcijas projektus, šķērsprofilā tiks ņemts vērā plūdu faktors, kā arī mainīgais plūdu ūdens līmenis attiecīgajās teritorijās. Plānots izmantot ceļu segumu, lai mazinātu sasalšanas-atkušanas ietekmi, kā arī karstuma stresa riskus. Ņemot vērā klimata pārmaiņu projekcijas un plūdu riskus, īstenojot satiksmes pārvadu pārbūves darbus, tiks izvērtēti ar plūdu laikā radīto satiksmes pārvadu balstu izskalojumu saistītie riski, tiks veicināta ilgtspējīga lietusūdens apsaimniekošanas un drenāžas risinājumu izveide, pamatojoties uz zaļās infrastruktūras un ekosistēmu pakalpojumu pieeju.
Ilgtspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs: (i) ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (ii) jūras ūdeņu labam vides stāvoklim?	X	<p>Pa sākumam nav būtiskas ietekmes, jo:</p> <ul style="list-style-type: none"> tiek plānota jau eksistējošu valsts reģionālo un valsts vietējas nozīmes autoceļu stāvokļa kvalitātes uzlabošana; atjaunojot autoceļus, tiks uzlabotas lietus ūdens novadīšanas sistēmas, nepieciešamības gadījumā novēršot piesārņojuma nokļūšanu virszemes ūdeņos. <p>Tiks īstenoti vides aizsardzībai vajadzīgie ietekmes mazināšanas pasākumi. Atjaunojot ceļu infrastruktūru, plānots paredzēt lietus ūdeņu savākšanas un novadīšanas sistēmu izbūvi, plānot ūdenscaurlaidīgus segumus (ietvēm, stāvlaukumiem), lai mazinātu applūšanas riskus spēcīgu lietusgāžu gadījumā. ANM ietvaros netiek plānota jaunu ceļu izbūve, bet gan plānota jau eksistējošu valsts reģionālo un vietējo autoceļu stāvokļa kvalitātes uzlabošana, t.sk. lietus ūdens novadīšanas sistēmu uzlabošana. Ja būs attiecināms, tiks ievēroti likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (13.11.1998) nosacījumi un tiks veikts ietekmes uz vidi novērtējums. un negatīvā ietekme tiks novērsta saskaņā ar direktīvu 2011/92/ES.</p>
Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai apglabāšanu, izņemot nepārstrādājamo bīstamo atkritumu incinerāciju; vai (ii) dabas resursus tiešā vai netiešā izmantošanā iebkurā to aprites cikla posmā radīs būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem; vai (iii) radīs būtisku un ilgtermiņa	X	<p>Pa sākumam nav būtiskas ietekmes, jo:</p> <ul style="list-style-type: none"> projektu īstenošanā tiks veicināta zaļā publiskā iepirkuma prasību ievērošana, sludinot iepirkumus būvniecības darbiem, paredzot otrreizējo izejvielu izmantošanu jaunu resursu vietā, izmantojot otrreizējus materiālus (pārstrādātu materiālu) autoceļu seguma, autoceļu malu grāvju un arī ceļa un citu norādes zīmju izgatavošanai. Paredzama no bioloģiski noārdāmiem atkritumiem iegūtā komposta izmantošana, neizmantojot augsni, pārstrādāto riepu izmantošana asfalta segumam, kas jau tiek pieļauta ar attiecīgajiem būvnormatīviem. Iepirkumu uzraudzības biroja dati liecina, ka vides prasību piemērošana publiskajos iepirkumos katru gadu pieaug. No kopumā valstī veikto publisko būvdarbu iepirkuma kopapjoma, 2020.gadā 40% tika iepirkti, piemērojot zaļā publiskā iepirkuma principus. ceļa caurteku izgatavošana būtu iespējama no otrreizējā materiāla. Šo prasību iestrāde atbilstu arī zaļās izaugsmes (aprites ekonomikas) pieejai. darbniekiem, kuri veic autoceļa būvniecību, tiks noteikta prasība iespēju robežās nodrošināt Direktīvas 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu 11.panta 2.punkta prasību, ka vismaz 70% (pēc masas) no nebīstamiem būvgružiem un ēku nojaukšanas atkritumiem, kas būvlaukumā radušies autoceļa būvniecības laikā (izņemot dabiskos materiālus, kuri definēti ar Komisijas Lēmumu 2000/532/EK izveidotā Eiropas atkritumu saraksta 170504. kategorijā), tiks sagatavoti atkalizmantošanai, pārstrādei un citu materiālu reģenerācijai (tostarp izbēšanas darbībām, kurās atkritumus izmanto citu materiālu aizstāšanai) saskaņā ar

ka itējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku?		<p>atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju un ES būvgružu un ēku nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanas protokolu.²⁰</p> <ul style="list-style-type: none"> • būvniecības laikā daļēnīki tiks aicināti ierobežot atkritumu rašanos saskaņā ar ES būvgružu un ēku nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanas protokolu un ņemt vērā la bākos pieejamos tehniskos paņēmienu, kā arī atvieglot atkalizmantošanu un augstas kvalitātes pārstrādi, kas panākams, ar būvgružu šķīrošanai paredzēto, pieejamo sistēmu palīdzību selektīvi izņemot materiālus. Pa sākumi tiks veikti: <ul style="list-style-type: none"> - identificējot materiālus uz vietas, tie tiks sašķiroti, sadalīti pa frakcijām; - izveidojot atkritumu loģistiku, lai samazinātu pārvadājumus un maksimāli izmantotu iegūtos materiālus uz vietas (atkārtota izmantošana, uz vietas pārstrādātā materiāla izmantošana, lai izstātu iepirkamus materiālus); atkritumu frakciju pārstrāde iespējami tuvu to rašanās vietai; - materiālu aprites, kā arī visa kopējā būvniecības procesa kvalitātes vadība; • ceļu seguma atjaunošanā varētu tikt izmantoti arī pārstrādāti materiāli, kas palielinātu resursefektivitāti un samazinātu kopējās pasākuma dzīves cikla SEG emisijas.
Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?	X	<p>Pa sākumam, plānot jau eksistējošu valsts reģionālo un valsts vietējas nozīmes autoceļu stāvokļa kvalitātes uzlabošanu, nav paredzama būtiska ietekme, jo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • īstermiņā projekta īstenošanas – būvniecības procesā ietekme tiks mazināta, atbalstot zālā publiskā iepirkuma piemērošanu, tiks ievēroti visi atbilstošie vides aizsardzības normatīvi, tiks vērtēti, lai būvniecībā izmantotie materiāli un tehnika atstos pēc iespējas tuvāk būvobjektam; • ilgtermiņā tiks veicināta sabiedriskā transporta izmantošana iedzīvotāju nokļūšanai līdz pakalpojumu saņemšanas vietai administratīvi teritoriālās reformas kontekstā, tostarp veicināta mazizmēsu transportlīdzekļu izmantošana, aizvietojošos vecos vidi piesārņojošos transportlīdzekļus (sk. papildinošos pasākumus sadaļā “Klimata pārmaiņu mazināšana”). <p>Nav paredzams, ka pasākums būtiski palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, jo autoceļu atjaunošana ir daļa no visaptverošā plāna transporta jomā un atbilst Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānam 2020.-2030. gadam, kur sasistē ar politiku transporta sektorā valsts reģionālo autoceļu kvalitātes uzlabošanas pasākumam ir norādīta pozitīva ietekme uz gaisa kvalitāti. Investīcijas tiks papildinātas ar ANM ietvaros plānoto vidi draudzīga transporta iegādi (komponente 1.1.1.1.i. un 1.1.1.2.i.), paredzēta atbilstība Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plāna 2020.–2030.</p>

²⁰ Atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumiem Nr. 184 “Noteikumi par atkritumu dalītu savākšanu, sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādi un materiālu reģenerāciju” komersanti, kuru saimnieciskās darbības rezultātā rodas šo noteikumu pielikumā minētie būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi, kas nav bīstami atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kas padara atkritumus bīstamus, nodrošina, ka līdz 2019. gada 31. decembrim 70% (pēc svara) no kopējā kalendārā gadā radīto būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu daudzuma tiek sagatavoti un atkārtoti izmantoti vai pārstrādāti vai tiek veikta minētajos atkritumos esošo materiālu reģenerācija, taikaitā izmantošana izrātko tilpju a izpildīšanai atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likuma prasībām.

		<p>gadā 4. rīcības virzienam "Emisiju samazināšana transporta sektorā" 4.2.apakšvirziens "Veicināt alternatīvo degvielu izmantošanu transporta sektorā, lai mazinātu NOx un PM2,5 emisijas".</p> <p>Autoceļu investīciju pasākuma ietvaros tiek plānots atbalstīt teritorijas labiekārtošanas darbus, tostarp apzaļumošanu un koku stādīšanu, tādējādi nodrošinot zaļu un ilgtspējīgas vides mērķu sasniegšanu. Apstādījumi mazina gaisa temperatūru un palīdz gaisa temperatūras svārstības padarīt mērenākas. Turklāt apstādījumu teritorijās ir vērojamas daudz mazākas temperatūras svārstības.</p> <p>Reģionālās, valsts vai starptautiskās nozīmes autoceļiem, uz kuriem satiksmes intensitāte ir vairāk nekā trīs miljoni transportlīdzekļu gadā (atbilstoši Direktīvai 2002/49EK) regulāri tiek izstrādātas un atjaunotas trokšņa stratēģiskās kartes un rīcības plāni (pasākumi trokšņa samazināšanai).</p> <p>Esošās dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijās autoceļu tuvumā pašvaldība var noteikt pasākumus trokšņa samazināšanai, kā arī pašvaldība ņem vērā esošo situāciju, plānojot jaunas dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijas (MK Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" 146., 147., 147.1), jo vides trokšņa robežlielumi tiek noteikti apbūves teritorijām atkarībā no to izmantošanas funkcijas.</p> <p>Līdz ar to, autoceļu izbūvē trokšņu aizsardzības pasākumi (tai skaitā, trokšņa aizsargsienas) būtu attiecināmi noteiktos autoceļu posmos (kur tas ir nepieciešams).</p> <p>Vibrācija nav gaisa piesārņojuma vai vides trokšņa regulējumu ietvarā.</p>
<p>Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums:</p> <p>(i) būtiski ka itēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai;</p> <p>vai (ii) ka itēs dzīvotņu un sugu, tostarp Sa vienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam?</p>	<p>X</p>	<p>Pasākumam nav paredzama būtiska ietekme, jo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • plānots, ka darbi tiks veikti esošajā ceļa nodalījuma joslā, • visiem plānotajiem pasākumiem tiks veikts ietekmes uz vidi novērtējums saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto un Direktīvu 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu, tai skaitā nepieciešamības gadījumā tiek noteikti un ieviesti ietekmi mazinājošie pasākumi. <p>Tiks īstenoti vajadzīgie ietekmes mazināšanas pasākumi, kuru mērķis ir zemes fragmentācijas un degraģācijas samazināšana (piemēram, zaļie koridori, caurtekas), ir balstīti uz izvirzītajiem saglabāšanas mērķiem.</p>

3.1.1.2.i. Pašvaldību kapacitātes stiprināšana to darbības efektivitātes un kvalitātes uzlabošanai

Novērtējuma 1. daļa

Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimāta pārmaiņu mazināšana		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo klimata mērķi, jo pasākuma ietvaros paredzēts īstenot apmācības un citus kapacitātes paaugstināšanas pasākumus. Atbalsts tiks sniegts pašvaldību kapacitātei, stiprinot to darbības efektivitāti un kvalitāti, īstenojot pakalpojumu vadību pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošanai jaunuzveidotajās pašvaldībās, t.sk. paredzot: 1) pašvaldību pakalpojumu novērtējumu; 2) metodisko atbalstu un apmācības pakalpojumu optimizācijai/plānošanai atbilstoši demogrāfijas tendencēm pakalpojumu pieejamības un sasniedzamības uzlabošanai, administratīvā sloga mazināšanai, kā arī darbības efektivitātes un kvalitātes uzlabošanai (pakalpojumu dizaina pielietošana u.tml.); 3) pašvaldību pakalpojumu jaunu vai uzlaboto plānošanas un sniegšanas veidu pilotēšanu.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo klimata mērķi, jo pasākuma ietvaros paredzēts īstenot apmācības un citus kapacitātes paaugstināšanas pasākumus. Atbalsts tiks sniegts pašvaldību kapacitātei, stiprinot to darbības efektivitāti un kvalitāti, īstenojot pakalpojumu vadību pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošanai jaunuzveidotajās pašvaldībās.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros paredzēts īstenot apmācības un citus kapacitātes paaugstināšanas pasākumus. Atbalsts tiks sniegts pašvaldību kapacitātei, stiprinot to darbības efektivitāti un kvalitāti, īstenojot pakalpojumu vadību pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošanai jaunuzveidotajās pašvaldībās.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros paredzēts īstenot apmācības un citus kapacitātes paaugstināšanas pasākumus. Atbalsts tiks sniegts pašvaldību kapacitātei, stiprinot to darbības efektivitāti un kvalitāti, īstenojot pakalpojumu vadību pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošanai jaunuzveidotajās pašvaldībās.

Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros paredzēts īstenot apmācības un citus kapacitātes paaugstināšanas pasākumus. Atbalsts tiks sniegts pašvaldību kapacitātei, stiprinot to darbības efektivitāti un kvalitāti, īstenojot pakalpojumu vadību pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošanai jaunizveidotajās pašvaldībās.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz šo vides mērķi, jo pasākuma ietvaros paredzēts īstenot apmācības un citus kapacitātes paaugstināšanas pasākumus. Atbalsts tiks sniegts pašvaldību kapacitātei, stiprinot to darbības efektivitāti un kvalitāti, īstenojot pakalpojumu vadību pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošanai jaunizveidotajās pašvaldībās.

3.1.1.3.i. Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimāta pārmaiņu mazināšana	X		
Pielāgošanas klimata pārmaiņām	X		
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība	X		
Aprītes ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde	X		
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē	X		
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana	X		

Novērtējuma 2. daļa

Jautājums	NĒ	Detalizēts izvērtējums
<p>Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pasākums radīs ievērojamas SEG emisijas?</p>	<p>X</p>	<p>Ietekme uz SEG emisijām</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Plānotās investīcijas neparedz būtisku SEG emisiju pieaugumu.</u> Precīzu SEG emisiju apjomu, kas varētu tikt radīts īstenoto pasākumu rezultātā, šobrīd nav iespējams aprēķināt. • Investīcijas plānotas, lai attīstītu industriālos parkus un teritorijas (pieslēguma izveide ar ūdensapgādes un centralizētās siltumapgādes sistēmām, piebraucamo ceļu un angāru izbūve). Plānots sakārtot iepriekš pamestas industriālās teritorijas un zonas, veidojot tās par industriālajiem centriem, kas veicinātu vietējās ekonomikas attīstību. Investīciju rezultātā uzņēmējiem būs iespēja attīstīt inovatīvus, klimatneitrālus un zaļus produktus un pakalpojumus, kas savukārt veicinātu SEG emisiju samazināšanu. • Ņemot vērā vairāku uzņēmumu ģeogrāfisko tuvumu, kāds raksturīgs industriālām zonām, tiks veicināta savstarpēji simbiotisku (industriālās simbiozes) risinājumu īstenošana, kas palielinās resursefektivitāti un tādējādi samazinās industriālo darbību oglekļa pēdas nospiedumu. • Tāpat industriālajos parkos un teritorijās tiek plānots uzstādīt AER tehnoloģijas, kā, piemēram, saules baterijas, vēja elektrostacijas, biomasas tehnoloģijas, ieviešot jaunu valsts atbalsta veidu (Komisijas regulas Nr. 651/2014 41. pantu, kas paredz atbalstu AER iekārtām), kas veicinās energoresursu diversifikāciju, fosilo energoresursu izmantošanas un iepirkta enerģijas apjoma samazināšanos, tādējādi veicinot SEG emisiju samazināšanos. • Plānots atbalstīt viedo risinājumu ieviešanu apgaismojuma izveidē, kā arī vērtēt citu energoefektīvu un inovatīvu risinājumu ieviešanu ēku atjaunošanā un būvniecībā. Projekta iesniedzējiem būs jāievēro Zaļā publiskā iepirkuma principi, veicot iepirkuma procedūru būvniecības darbiem saskaņā ar MK 2017. gada 20. jūnija noteikumiem Nr. 353, kur obligāts nosacījums ir Zaļā publiskā iepirkuma piemērošana apgaismojumam. <p>Projektu ietvaros tiks veicināta zaļā publiskā iepirkuma prasību ievērošana, sludinot iepirkumus būvniecības darbiem. Tajā pašā laikā industriālajos parkos un teritorijās varētu būt iespēja attīstīt uzņēmumus, kam būtu potenciāls veidot jaunas zaļās darba vietas, produktus un tehnoloģijas, kas varētu veicināt Latvijas virzību uz klimatneitralitāti, tādā veidā sabalansējot potenciāli radītās palielinātās SEG emisijas. AER tehnoloģiju izmantošana un energoefektivitātes pasākumu īstenošana ir cieši saistīta ar uzņēmējdarbības veicināšanu, inovācijām un modernu tehnoloģiju izmantošanu, tādējādi uzlabojot iedzīvotāju vispārējo dzīves kvalitāti un apmierinātību ar uzņēmējdarbības vidi.</p> <p>Projektu ietvaros netiks atbalstīti ieguldījumi uzņēmumos, kas saistīti ar fosilo kurināmo (ieskaitot pakārtoto izmantošanu), izņemot uz dabasgāzi balstīta siltum/elektroenerģijas izmantošanu saskaņā ar pieļaujamo</p>

	<p>regulējumu. Nav paredzētas investīcijas atkritumu apglabāšanai, mehāniski bioloģiskajai atkritumu sadedzināšanai, mehāniski bioloģiskajai atkritumu sadedzināšanai.</p> <p>Sasaiste ar reģionālās attīstības un nacionālās industriālās politikas mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investīcijas plānotas saskaņā ar Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021.-2027.gadam noteiktajiem pasākumiem. RPP 2021.-2027 viens no galvenajiem tematiskajiem atbalsta virzieniem reģionālās politikas mērķa (visu reģionu potenciāla attīstība un sociālekonomisko atšķirību mazināšana, stiprinot to iekšējo un ārējo konkurētspēju, kā arī nodrošinot teritoriju specifiskai atbilstošus risinājumus apdzīvotuma un kvalitatīvas dzīves vides attīstībai) sasniegšanai ir reģionālā ekonomikas attīstība, kas balstās uz plānošanas reģionu un pašvaldību aktīvu rīcību, t.sk. sniedzot atbalstu pašvaldībām uzņēmējdarbības vides attīstībai, ceļot produktivitāti un piesaistot cilvēkresursus reģionos. Attiecīgi RPP 2021.-2027. paredz A.1.1. uzdevumu “Publiskās infrastruktūras attīstība uzņēmējdarbības atbalstam”, ietverot gan jaunu industriālo teritoriju veidošanu, gan esošo attīstīšanu, kā arī degradētu agrāko industriālo zonu/ražošanas objektu vai teritoriju atjaunošanu, sakārtošanu. • Saskaņā ar Nacionālās industriālās politikas pamatnostādņēm 2021.-2027.gadam²¹ Latvija kā vienu no nākotnes konkurētspējas priekšnosacījumiem ir izvirzījusi ne tikai spēju pielāgoties klimata pārmaiņām, bet būt vienai no vadošajām valstīm, kas spēj radīt jaunus biznesa modeļus, attīstīt inovācijas un piedāvāt konkurētspējīgus pasaules līmeņa risinājumus klimata pārmaiņu izaicinājumiem, izmantojot to kā iespēju Latvijas ekonomikas attīstībai. Pamatnostādnes paredz: <ul style="list-style-type: none"> - līdz 2030.gadam Latvijā palielināt kopējos ieguldījumus pētniecībā un attīstībā līdz 1,5% no IKP, no kuriem vismaz trešo daļu paredzēts novirzīt P&I klimata izaicinājumu risināšanai, tai skaitā Viedās enerģētikas un mobilitātes jomā; - veicināt investīciju piesaisti, nodrošinot publiskās infrastruktūras pielāgošanu un veicināt investīcijas jaunās tehnoloģijās, tai skaitā lai nodrošinātu SEG emisiju samazināšanu un veiktu jaunus klimata tehnoloģiju atklājumus, izmantojot risinājumus klimata pārmaiņu mazināšanai, vienlaicīgi virzoties uz klimatnoturīgu ekonomikas attīstību; - veikt produktivitāti paaugstinošu darbību atbalstīšana privātajā sektorā, atjaunojamo energoresursu, augsto tehnoloģiju pielietošanai tautsaimniecības nozarēs, veicināt efektīvu energoresursu izmantošanu, enerģijas patēriņa samazināšanu un pāreju uz AER apstādes rūpniecību, pārejot uz tīru aprites ekonomiku (Eiropas Zaļais kurss), izstrādāt klimatam draudzīgas ieguves tehnoloģijas;
--	--

²¹ Apstiprinātas ar MK 16.02.2021. rīkojumu Nr. 96

		<p>- apakšuzdevumu Nr.4.3.5.1. "Infrastruktūra uzņēmējdarbības atbalstam, t.sk. industriālo zonu izveidei".</p> <p>Sasaiste ar ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu Attīstītajās industriālajās zonās un teritorijās nav plānots atbalstīt komersantus, kas darbojas emisijas tirdzniecības sistēmā (ETS) saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003.gada 13.oktobrī apstiprināto Direktīvu 2003/87/EK, kas nosaka siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas izveidi Kopienā.</p>		
<p>Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem?</p>	<p>X</p>	<p>Plānotās aktivitātes uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā (industriālo zonu un teritoriju attīstībā) <u>neizraisīs negatīvu ietekmi</u> uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata radītajām negatīvajām ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu, jo plānoto aktivitāšu īstenošanā paredzēts ņemt vērā klimata pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi.</p> <p>Klimata pārmaiņu izpausmes, kas ietekmē paredzētās aktivitātes jomu Latvijā būvniecībai ir būtiskas vairākas klimata pārmaiņu izpausmes (tai skaitā ekstrēmi):</p> <ul style="list-style-type: none"> • gada vidējās gaisa temperatūras paaugstināšanās, karstuma viļņu biežuma un ilguma pieaugums, meteoroloģiskās vasaras pagarināšanās, diennakts maksimālās temperatūras maksimālās vērtības paaugstināšanās; • sala dienu un dienu skaita bez atkušņa samazināšanās; • nokrišņu daudzuma palielināšanās un maksimālā vienas diennakts nokrišņu daudzuma palielināšanās, dienu skaita ar ļoti stipriem nokrišņiem palielināšanās, maksimālā piecu diennakšu nokrišņu daudzuma palielināšanās, virs normas strauju sniega nokrišņu palielināšanās; • vidējā jūras ūdens līmeņa celšanās ilgtermiņā un krasta erozija attīstība, kā arī gruntsūdeņa līmeņa svārstības, ko ietekmē nokrišņu un jūras ūdens līmeņa izmaiņas, un upju noteces režīma izmaiņas. <p>Klimata pārmaiņas ietekmē visus būvniecības un infrastruktūras objektus – ēkas, ūdens apgādes un kanalizācijas infrastruktūru, meliorācijas, transporta, sakaru un enerģētikas tīklus un to funkcionēšanu, kur lielākā ietekme ir klimata pārmaiņu radītiem ekstrēmiem laika apstākļiem (vētras, plūdi, liela apjoma nokrišņi, karstuma viļņi).</p> <p>Risku novērtējumos konstatētie klimata pārmaiņu radītie riski un to iespējamās sekas:</p> <table border="1" data-bbox="862 1225 2022 1287"> <tr> <td data-bbox="862 1225 1391 1287"> <p>Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām</p> </td> <td data-bbox="1391 1225 2022 1287"> <p>Bojājumi ēkāmpilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekām ūdensteču un ūdenstīlņu plūdu teritorijās; ēku remon-</p> </td> </tr> </table>	<p>Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām</p>	<p>Bojājumi ēkāmpilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekām ūdensteču un ūdenstīlņu plūdu teritorijās; ēku remon-</p>
<p>Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām</p>	<p>Bojājumi ēkāmpilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekām ūdensteču un ūdenstīlņu plūdu teritorijās; ēku remon-</p>			

			<p>vai nelabojami bojājumi; ēkas norakstīšana; ēku vērtības krišanās un apdrošināšanas cenu pieaugums; drošības un komforta samazināšanās.</p>
		<p>Pārslodzes pieaugums uz ēku jumtiem no liela nokrišņu daudzuma sniega formā īslaicīgā periodā gadījumos</p>	<p>Bojājumi ēku konstrukcijām (pastiprināta mikroplaisu veidošanās slodzes dēļ, mitruma bojājumi); jumtu sabrukšana; pelējuma palielināšanās; dzīvības un īpašuma apdraudējums.</p>
		<p>Ēku pamatu un grunts bojājumi gruntsūdeņu līmeņa svārstību dēļ</p>	<p>Apdraudējums ēku un to pamatu konstrukciju noturībai un stabilitātei (vislielākais apdraudējums ir vecām ēkām, kuru pamatu noturībai un hidroizolācijai, ja tāda ir, ir ievērojams nolietojums), ilgtermiņā rada arī mikroplaisas un palielina mitruma iespiešanos ēkas konstrukcijās.</p>
		<p>Iekštelpu pārkaršana un elektroenerģijas pieprasījuma pieaugums vasarā</p>	<p>Pieprasījuma palielināšanās pēc iekštelpu dzesēšanas; telpu dzesēšanas un ventilācijas investīciju instalēšanas; cilvēku labajai veselībai pasliktināšanās; darba produktivitātes samazināšanās; ārkārtas gadījumu izmaksu paaugstināšanās; investīciju pieaugums sabiedrībai; elektroenerģijas patēriņa un izmaksu pieaugums vasarā.</p>
		<p>Potenciālās plānotās aktivitātes un to sasaiste ar pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> Plānotās industriālās būves un infrastruktūra tiks būvētas atbilstoši prognozētam klimata pārmaiņu radītajam nokrišņu intensitātes palielinājumam, paredzot atbilstošus lietussūknēšanas sistēmu risinājumus intensīvu nokrišņu gadījumiem, dodot priekšroku zaļās infrastruktūras elementiem, izmantojot dabā balstītus risinājumus. Tā kā viens no prognozētajiem klimata pārmaiņu izraisītajiem riskiem būvniecībā ir iekštelpu pārkaršana, būvniecības projektos tiks paredzēti atbilstoši telpu dzesēšanas un ventilācijas risinājumi. Ēku konstrukciju risinājumos būs paredzēta atbilstoša hidroizolācija, lai samazinātu ēku bojājumu iespēju gruntsūdeņu svārstību dēļ. <p>Sasaiste ar nacionālajiem pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> Viens no Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā laika posmam līdz 2030.gadam paredzētajiem rīcības virzieniem ir būvju un ēku pielāgošana klimata pārmaiņu ietekmēm un slodzēm, kur paredzēto pielāgošanās pasākumu vidū ir: veicināt publiskā sektora un lielāko uzņēmumu ēkās tādu materiālu un tehnoloģiju izmantošanu, t.sk zaļās infrastruktūras risinājumu ieviešanu, kas pasargā ēkas no siltuma uzkāšanas, lai samazinātu kondicionēšanas sistēmu uzstādīšanas un lietošanas nepieciešamību, kā arī atbilst vai reģenerēt urbānas teritorijas, paredzot un īstenojot zaļās infrastruktūras risinājumus, kas sekmē pielāgošanos klimata pārmaiņām. 	

		<p>Izbūvētās ēkas plānots izmantot vairāk kā desmit gadus un aktīvu paredzamais darbmūžs pārsniedz 10 gadus. Ņemot vērā klimata pārmaiņu prognozes Latvijai, ēku būvniecībā tiks nodrošināta pielāgošanās arī plūdiem (saskaņā ar Plūdu risku pārvaldības plāniem vai pašvaldību pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģijām (integrētām pašvaldību atbilstības plānošanas dokumentos), nodrošinot ēku un infrastruktūras pretplūdu aizsardzību, izbūvējot noteces, veidojot zaļo infrastruktūru, nodrošinot atbilstošu hidroizolāciju un citus risinājumus). Prasības tiks iekļautas projektu nosacījumos un būvprojektu izstrādē, ievērojot nomatīvajos aktos noteiktās prasības. Tāpat, atbilstoši prognozēm, tiks nodrošināta pielāgošanās karstuma viļņiem, plānojot tādu iekštelpu gaisa apmaiņu un ventilāciju, kā arī mazināts kaitējums veselībai, veicinot pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu, novēršot ekstremālu gaisa temperatūru maiņu ietekmi uz cilvēku.</p>
<p>Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs: (i) ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (ii) jūras ūdeņu labam stāvoklim?</p>	<p>X</p>	<p>Pašā kuma paredzamā ietekme ir nebūtiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • plānota industriālo parku un teritoriju atbilstība reģionos, t.sk. industriālo pieslēgumu ierīkošana un to saistītās jaudas palielināšana (t.sk. ūdens un kanalizācija). Tomēr, ja šāds pakalpojums tehniski un ekonomiski nav pieejams, tad tiks plānots decentralizēts ūdensapgādes (urbums) un notekūdeņu attīrīšanas risinājums, lai nepieļautu neatīrītu ražošanas notekūdeņu nonākšanu vidē; • komersantiem nepieciešamības gadījumā būs jāizbūvē notekūdeņu priekšattīrīšanas iekārtas, lai pirms notekūdeņu novadīšanas pa centralizētajiem kanalizācijas tīkliem uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, nodrošinātu to priekšattīrīšanu, saņemot atļauju noteiktos piesārņojošo vielu rādītājus; • izbūvējot piedecelņu infrastruktūru, tiks paredzēta lietusu ūdeņu savākšanas un novadīšanas sistēmu izbūve, plānot ūdenscaurlaidīgus segumus (ietvēm, laukumiem), lai mazinātu applūšanas riskus spēcīgu lietusegāžu gadījumā, tiks nodrošināta virsūdeņu savākšana un attīrīšana; • tiks veikts ietekmes uz vidi novērtējums (IVN) saskaņā ar Direktīvu 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu, kur tas būs nepieciešams.
<p>Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai apglabāšanu, izņemot nepārstrādājamo bīstamo atkritumu incinerāciju; vai (ii) dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā iebiedē to aprites cikla posmā radīs būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem; vai</p>	<p>X</p>	<p>Pašā kuma paredzamā ietekme ir nebūtiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kaut industriālo parku izbūves laikā neizbēgami ir būvniecības darbi un dabas resursu ieguldījums, tiks izvirzīti nosacījumi par zaļā publiskā iepirkuma izmantošanu, koncentrējoties uz otrreizējo būvmateriālu un materiālu izmantošanu, tāpat priekšroka dodama videi draudzīgākiem materiāliem, kas satur mazāk kaitīgu vielu; • teritorijas labiekārtošanā iesaistītajiem uzņēmējiem un pašvaldībām tiks noteikta prasība nodrošināt Direktīvas 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu, 11.panta 2.punkta prasību, ka vismaz 70 % (pēc masas) no nebīstamiem būvgružiem un ēku nojaukšanas atkritumiem, kas būvlaukumā radušies būvniecības laikā (izņemot dabiskos materiālus, kuri definēti ar Komisijas Lēmumu 2000/532/EK izveidotā Eiropas atkritumu saraksta 17 05 04. kategorijā), tiks sagatavoti atkalizmantošanai, pārstrādei un citu materiālu reģenerācijai (tostarp aizbēršanas darbībām, kurās atkritumus izmanto citu materiālu aizstāšanai) saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju un

<p>(iii) ra dīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi a ttiecībā uz aprites ekonomiku?</p>		<p>ES būvgružu un ēku nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanas protokolu²². Prasība tiks noteikta ja projekts ietvers neizmantojamās būves vai lietošanai bīstamas ēkas vai citu vidi degradējošu objektu nojaukšanu, kurai sekos degradētās teritorijas sakārtošana un jaunas funkcionalitātes paredzēšana. Pa sākumi tiks veikti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificējot materiālus uz vietas, tie tiks sašķiroti, sa dalīti pa frakcijām; - izveidojot atkritumu loģistiku, lai samazinātu pārvadājumus un maksimāli izmantotu iegūtos materiālus uz vietas (atkārtota izmantošana, uz vietas pārstrādātā materiāla izmantošana, lai izstātu iepērkamus materiālus); - atkritumu frakciju pārstrāde iespējami tuvu to rašanās vietai; • materiālu aprites, kā arī visa kopējā būvniecības procesa kvalitātes vadība; • industriālo parku teritorijās ienākšajiem uzņēmumiem tiks noteikta virkne priekšnoteikumu tieši saistībā ar aprites ekonomikas principu ieviešanu ražošanā: piemēram, tikai jaunu vidi nekaitīgu, maksimāli efektīvu iekārtu iegāde, kas pēc tehnoloģiskā režīma rada mazu atkritumu daudzumu un patērē mazāk primāros resursus (elektrība, ūdens, izejmateriāli utt.); • tāpat lielāka pievienotā vērtība būs uzņēmumiem, kas iesaistīsies ražošanas procesa simbiozē ar kādu citu industriālajā parkā esošu uzņēmumu. Aprites ekonomikas principu ieviešana ražošanā ir svarīgs un izšķirīgs solis, kas ļautu uzņēmumiem veidot Latvijā līdz šim mazpazīstamu sadarbības formu - rūpniecisko simbiozi, kur vienā uzņēmumā radušies tehnoloģisko procesu atlikumi un uzņēmumā neizmantojami blakusprodukti kļūst par cita uzņēmuma ražošanas procesa izejvielām. Tas savukārt sniegtu ieguldījumu radīto atkritumu apjoma mazināšanā un ļautu lietderīgi izmantot līdz šim neizmantotos resursus kā izejvielas. • komersantiem, kas uzsāks savu darbību industriālajās zonās, tiks izteikts aicinājums viņu ražošanas tehnoloģijās nodrošināt atkritumu rašanās novēršanas programmu, kā arī maksimāli ievērot materiālu aprites nosacījumus savā ražošanas tehnoloģijā. <p>Projektu ietvaros netiks atbalstītas investīcijas atkritumu apglabāšanai, mehāniski bioloģiskajai apstrādei vai atkritumu sadzināšanai.</p>
--	--	--

²² Atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumiem Nr. 184 "Noteikumi par atkritumu daļītu savākšanu, sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādi un materiālu reģenerāciju" komersanti, kuru saimnieciskās darbības rezultātā rodas šo noteikumu pielikumā minētie būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi, kas nav bīstami a t bilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kas padara atkritumus bīstamus, nodrošina, ka līdz 2019. gada 31. decembrim 70 % (pēc svara) no kopējā ka lēdāra ga dā ra dīto būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu daudzuma tiek sagatavoti un atkārtoti izmantoti vai pārstrādāti vai tiek veikta minētajos atkritumos esošo materiālu reģenerācija, ta i skaitā izmantošana izra kto tilpju a izpildīšanai a t bilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likuma prasībām.

<p>Piesārņojuma novērtšana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?</p>	<p>X</p>	<p>Pa sākuma paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pa sākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tā dēļādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ir plānots attīstīt esošās rūpnieciskās apbūves teritorijas, prioritāri atbalstot tās, kas šobrīd rada vides piesārņojumu un kur notiek šo teritoriju degradācija - plānots veikt vides saņēmējdarbus, kur tas būs nepieciešams, t.i., tiks novērsta turpmāka vides degradācija, tādēļādi novēršot piesārņojumu zemē un ūdenī; • tiks atbalstīta tādu AER izmantošana, kas nerada gaisu piesārņojošo vielu emisijas (saule, vējš u.c.), samazināsies apdraudējums iedzīvotāju veselībai; • industriālajos parkos un teritorijās tiks atbalstīti labiekārtošanas darbi, piemēram, koku stādīšana, apzaļumošana, ko projektā varēs iekļaut, paredzot zaļās zonas ierīkošanu industriālajā parkā nodarbināto atpūtas vajadzībām; • ja industriālajā teritorijā būs uzņēmumi, kuru darbība radīs troksni, tiem būs jāievēro nacionālajā likumdošanā noteiktie maksimālie trokšņa robežlielumu rādītāji noteiktajai apbūves zonai un diennakts laikam; • nojaucot teritorijā vecās ēkas, kurās ir azbestu saturoši materiāli, azbestu saturošus izstrādājumus apstrādās un transportēs atbilstoši normatīvajiem aktiem par darba aizsardzības prasībām darbā ar azbestu, tai skaitā nepieļaujot azbesta šķiedru vai putekļu nokļūšanu vidē; • azbesta atkritumu tālākā apsaimniekošana paredzēta atbilstoši MK 2011.gada 19.aprīļa noteikumiem Nr.301 "Noteikumi par azbesta un azbesta izstrādājumu ražošanas radīto vides piesārņojumu un azbesta atkritumu apsaimniekošanu"; • tiks veikts IVN saskaņā ar Direktīvu 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu, kur tas būs nepieciešams un negatīvā ietekme tiks novērsta saskaņā ar direktīvu 2011/92/ES. <p>La tvijas likumdošanas prasības aizliedz lietot azbestu un produktus, kas satur azbesta šķiedras, atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 18.decembra Regulas Nr.1907/2006 kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK nosacījumiem.</p>
--	----------	--

<p>Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums:</p> <p>(i) būtiski ka itēs ekosistēmu la bamstāvoklim un noturībai; vai (ii) ka itēs dzīvotņu un sugu, tostarp Sa vienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam?</p>	X	<p>Nav paredzama negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību un ekosistēmas aizsardzību un atjaunošanu, jo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pasākuma ietvaros plānots attīstīt rūpnieciskās apbūves teritorijas. • nav plānots veidot jaunas industriālās zonas īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās, kur nepieciešams nodrošināt Sa vienības nozīmes dzīvotņu un sugu aizsardzību, nodrošinot biotopiem un sugām labvēlīgu stāvokli. • plānots attīstīt teritorijas, kas šobrīd rada vides piesārņojumu un kur notiek šo teritoriju degradācija. Pēc investīciju veikšanas, turpmāka vides degradācija tiks novērsta, tādējādi uzlabojot ekosistēmas stāvokli. • tiks veikta ietekmes uz vidi novērtējums saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto un Direktīvu 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu un negatīvā ietekme tiks novērsta saskaņā ar direktīvu 2011/92/ES.
---	----------	--

3.1.1.4.i. Finansēšanas fonda izveide zemas īres mājokļu būvniecībai

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimāta pārmaiņu mazināšana	X		
Pielāgošanas klimata pārmaiņām	X		
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība	X		
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde	X		
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē	X		
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana	X		

Novērtējuma 2. daļa

Jautājums	NĒ	Detalizēts izvērtējums
-----------	----	------------------------

<p>Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pasākums radīs ievērojamas SEG emisijas?</p>	<p>X</p>	<p>Ietekme uz SEG emisijām</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Plānotās investīcijas neparedz būtisku SEG emisiju pieaugumu.</u> Ņemot vērā, ka zemu izmaksu īres mājas tiks attīstītas kā gandrīz nulles enerģijas ēkas (saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 9.jūlija noteikumu Nr. 383 "Noteikumi par ēku energosertifikāciju" 5. pielikumu, paredzams, ka samazināsies enerģijas apjoma izmantošana un tādejādi būs mazākas SEG emisijas. Precīzu SEG emisiju apjomu, kas varētu tikt radīts īsteno to pasākumu rezultātā, šobrīd nav iespējams apņēmt. - Investīcijas plānotas, lai izveidotu finansēšanas fondu, kas attīstītu zemu izmaksu īres mājokļu pieejamību (pašvaldība savos noteikumos nosaka nosacījumus attiecībā uz pieslēgšanos ūdensapgādes un centralizētās siltumapgādes sistēmām, teritorijas labiekārtošanas darbiem jaunuzveidojamās un esošās apbūves teritorijās). Plānots, ka programmas ietvaros tiks nodrošināta izmaksu ziņā pieejamu mājokļu nodrošināšana māsaimniecībām, kas nevar atļauties mājokli uz turgus nosacījumiem, līdz ar to veicinot vietējās ekonomikas attīstību. Finansēšanas fonda finansēto mājokļu pieejamība dos šiem iedzīvotājiem iespēju īrēt zemu izmaksu, kvalitatīvu, energoefektīvu mājokli, veicinot kopējo sabiedrības interesi par kvalitatīviem un energoefektīviem mājokļiem, tādejādi veicinot SEG emisiju samazināšanu ieviešanu mājokļu sektorā.
<p>Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem?</p>	<p>X</p>	<p>Paredzams, ka plānotās aktivitātes zemu izmaksu īres māju būvniecībā <u>neizraisīs negatīvu ietekmi</u> uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata radītajām negatīvajām ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu.</p> <p>Klimata pārmaiņu izpaušmes, kas ietekmē paredzētās aktivitātes jomu Latvijā būvniecībai ir būtiskas vairākas klimata pārmaiņu izpaušmes (tai skaitā ekstrēmi):</p> <ul style="list-style-type: none"> • gada vidējās gaisa temperatūras paaugstināšanās, karstuma viļņu biežuma un ilguma pieaugums, meteoroloģiskās vasaras pagarināšanās, diennakts maksimālās temperatūras maksimālās vērtības paaugstināšanās; • sala dienu un dienu skaita bez atkušņa samazināšanās; • nokrišņu daudzuma palielināšanās un maksimālā vienas diennakts nokrišņu daudzuma palielināšanās, dienu skaita ar ļoti stipriem nokrišņiem palielināšanās, maksimālā piecu diennakšu nokrišņu daudzuma palielināšanās, virs normas strauju sniega nokrišņu palielināšanās; • vidējā jūras ūdens līmeņa celšanās ilgtermiņā un krasta erozija attīstība, kā arī gruntsūdeņa līmeņa svārstības, ko ietekmē nokrišņu un jūras ūdens līmeņa izmaiņas, un upju noteces režīma izmaiņas. <p>Klimata pārmaiņas ietekmē visus būvniecības un infrastruktūras objektus – ēkas, ūdens apgādes un kanalizācijas infrastruktūru, meliorācijas, transporta, sakaru un enerģētikas tīklus un to funkcionēšanu, kur</p>

		<p>lielākā ietekme ir klimata pārmaiņu radītiem ekstrēmiem laika apstākļiem (vētras, plūdi, liela apjoma nokrišņi, karstuma viļņi).</p> <p>Risku novērtējumos konstatētie klimata pārmaiņu radītie riski un to iespējamās sekas:</p> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="869 336 1249 491"> Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām </td> <td data-bbox="1249 336 2007 491"> Bojājumi ēkām pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, bojājumi ēkām ūdensteču un ūdenstilpju plūdu teritorijās; ēku remonta nepieciešamība vai nelabojami bojājumi; ēkas norakstīšana; ēku vērtības krišanās un apdrošināšanas cenu pieaugums; drošības un komforta samazināšanās. </td> </tr> <tr> <td data-bbox="869 491 1249 619"> Pārslodzes pieaugums uz ēku jumtiem no liela nokrišņu daudzuma sniega formā īslaicīgā periodā gadījumos </td> <td data-bbox="1249 491 2007 619"> Bojājumi ēku konstrukcijām (pastiprināta mikroplaisu veidošanās slodzes dēļ, mitruma bojājumi); jumtu sabrukšana; pelējuma palielināšanās; dzīvības un īpašuma apdraudējums. </td> </tr> <tr> <td data-bbox="869 619 1249 778"> Ēku pamatu un grunts bojājumi gruntsūdeņu līmeņa svārstību dēļ </td> <td data-bbox="1249 619 2007 778"> Apdraudējums ēku un to pamatu konstrukciju noturībai un stabilitātei (vislielākais apdraudējums ir vecām ēkām, kuru pamatu noturībai un hidroizolācijai, ja tāda ir, ir ievērojams nolietojums), ilgtermiņā rada arī mikroplaisas un palielina mitruma iespiešanos ēkas konstrukcijās. </td> </tr> <tr> <td data-bbox="869 778 1249 970"> Iekštelpu pārkaršana un elektroenerģijas pieprasījuma pieaugums vasarā </td> <td data-bbox="1249 778 2007 970"> Pieprasījuma palielināšanās pēc iekštelpu dzesēšanas; telpu dzesēšanas un ventilācijas investīciju instalēšanas; cilvēku labas jūtas un veselības pasliktināšanās; darba produktivitātes samazināšanās; ārkārtas gadījumu izmaksu paaugstināšanās; investīciju pieaugums sabiedrībai; elektroenerģijas patēriņa un izmaksu pieaugums vasarā. </td> </tr> </table> <p>Potenciālās plānotās aktivitātes un to sasaiste ar pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> Plānotā finansēšanas fonda atbalstītās zemu izmaksu īres mājas tiks būvētas atbilstoši prognozētam klimata pārmaiņu radītajam nokrišņu intensitātes palielinājumam, paredzot atbilstošus lietussūcekņu sistēmu risinājumus atbilstoši LBN 223-15 noteiktajām prasībām un saskaņā ar LBN 003-19 ietvertajiem klimatoloģiskajiem datiem. Tā kā viens no prognozētajiem klimata pārmaiņu izraisītajiem riskiem būvniecībā ir iekštelpu pārkaršana, būvniecības projektos tiks paredzēti atbilstoši telpu dzesēšanas un ventilācijas risinājumi. <p>Sasaiste ar nacionālajiem pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem</p>	Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām	Bojājumi ēkām pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, bojājumi ēkām ūdensteču un ūdenstilpju plūdu teritorijās; ēku remonta nepieciešamība vai nelabojami bojājumi; ēkas norakstīšana; ēku vērtības krišanās un apdrošināšanas cenu pieaugums; drošības un komforta samazināšanās.	Pārslodzes pieaugums uz ēku jumtiem no liela nokrišņu daudzuma sniega formā īslaicīgā periodā gadījumos	Bojājumi ēku konstrukcijām (pastiprināta mikroplaisu veidošanās slodzes dēļ, mitruma bojājumi); jumtu sabrukšana; pelējuma palielināšanās; dzīvības un īpašuma apdraudējums.	Ēku pamatu un grunts bojājumi gruntsūdeņu līmeņa svārstību dēļ	Apdraudējums ēku un to pamatu konstrukciju noturībai un stabilitātei (vislielākais apdraudējums ir vecām ēkām, kuru pamatu noturībai un hidroizolācijai, ja tāda ir, ir ievērojams nolietojums), ilgtermiņā rada arī mikroplaisas un palielina mitruma iespiešanos ēkas konstrukcijās.	Iekštelpu pārkaršana un elektroenerģijas pieprasījuma pieaugums vasarā	Pieprasījuma palielināšanās pēc iekštelpu dzesēšanas; telpu dzesēšanas un ventilācijas investīciju instalēšanas; cilvēku labas jūtas un veselības pasliktināšanās; darba produktivitātes samazināšanās; ārkārtas gadījumu izmaksu paaugstināšanās; investīciju pieaugums sabiedrībai; elektroenerģijas patēriņa un izmaksu pieaugums vasarā.
Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām	Bojājumi ēkām pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, bojājumi ēkām ūdensteču un ūdenstilpju plūdu teritorijās; ēku remonta nepieciešamība vai nelabojami bojājumi; ēkas norakstīšana; ēku vērtības krišanās un apdrošināšanas cenu pieaugums; drošības un komforta samazināšanās.									
Pārslodzes pieaugums uz ēku jumtiem no liela nokrišņu daudzuma sniega formā īslaicīgā periodā gadījumos	Bojājumi ēku konstrukcijām (pastiprināta mikroplaisu veidošanās slodzes dēļ, mitruma bojājumi); jumtu sabrukšana; pelējuma palielināšanās; dzīvības un īpašuma apdraudējums.									
Ēku pamatu un grunts bojājumi gruntsūdeņu līmeņa svārstību dēļ	Apdraudējums ēku un to pamatu konstrukciju noturībai un stabilitātei (vislielākais apdraudējums ir vecām ēkām, kuru pamatu noturībai un hidroizolācijai, ja tāda ir, ir ievērojams nolietojums), ilgtermiņā rada arī mikroplaisas un palielina mitruma iespiešanos ēkas konstrukcijās.									
Iekštelpu pārkaršana un elektroenerģijas pieprasījuma pieaugums vasarā	Pieprasījuma palielināšanās pēc iekštelpu dzesēšanas; telpu dzesēšanas un ventilācijas investīciju instalēšanas; cilvēku labas jūtas un veselības pasliktināšanās; darba produktivitātes samazināšanās; ārkārtas gadījumu izmaksu paaugstināšanās; investīciju pieaugums sabiedrībai; elektroenerģijas patēriņa un izmaksu pieaugums vasarā.									

		Izbūvētās ēkas plānots izmantot vairāk kā 30 gadus un aktīvu paredzamais darbmūžs pārsniedz 50 gadus. Ņemot vērā klimata pārmaiņu prognozes Latvijai, ēku būvniecībā tiks nodrošināta pielāgošanās arī plūdiem (saskaņā ar Plūdu risku pārvaldības plāniem vai pašvaldību pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģijām (integrētām pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos), nodrošinot ēku un infrastruktūras pretplūdu aizsardzību, izbūvējot noteces, veidojot zaļo infrastruktūru, nodrošinot atbilstošu hidroizolāciju un citus risinājumus). Tāpat, atbilstoši prognozēm, tiks nodrošināta pielāgošanās karstuma viļņiem, plānojot tādu iekštelpu gaisa apmaiņu un ventilāciju, kā arī mazināts kaitējums veselībai, veicinot pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sa sniegšanu, novēršot ekstremālu gaisa temperatūru maiņu ietekmi uz cilvēku.
Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs: (i) ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (ii) jūras ūdeņu labam vides stāvoklim?	X	<p>Pašākuma paredzamā ietekme ir nebūtiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ar finansēšanas fondu plānots atbalstīt zemu izmaksu īres māju būvniecību reģionos. Šo dzīvojamo māju pieslēgšana pie centralizētajām ūdensapgādes, kanalizācijas un siltumapgādes sistēmām tiks nodrošināta saskaņā ar pašvaldību saistošajiem noteikumiem. Tiks paredzēta lietuvu ūdeņu saūkšanas un novadīšanas sistēmu izbūve atbilstoši LBN 223-15 noteiktajām prasībām un saskaņā ar LBN 003-19 ietvertajiem klimatoloģiskajiem datiem, lai mazinātu applūšanas riskus spēcīgu lietuvu gāžu ga dījumā.
Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai apglabāšanu, izņemot nepārstrādājamu bīstamo atkritumu incinerāciju; vai (ii) dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā iebkura to aprites cikla posmā radīs būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem; vai (iii) radīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku?	X	<p>Pašākuma paredzamā ietekme ir nebūtiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> finansēšanas fonda ietvaros plānoto atbalstāmo zemu izmaksu īres māju izbūves laikā neizbēgami ir būvniecības darbi un dabas resursu ieguldījums, taču tas notiks koncentrējoties uz ilgspējīgu būvmateriālu un materiālu izmantošanu; plānots, ka dalībniekiem, kuri veiktu finansēšanas fonda atbalstīto zemu izmaksu īres māju būvniecību, tiks noteikta prasība nodrošināt Direktīvas 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu 11.pantā 2.punkta prasību, ka vismaz 70 % (pēc masas) no nebīstamiem būvgrižiem un ēku nojaukšanas atkritumiem, kas būvlaukumā radušies autoceļa būvniecības laikā (izņemot dabiskos materiālus, kuri definēti ar Komisijas Lēmumu 2000/532/EK izveidotā Eiropas atkritumu saraksta 17 05 04. kategorijā), tiks sagatavoti atkalizmantošanai, pārstrādei un citu materiālu reģenerācijai (tostarp izbēšanas darbībām, kurās atkritumus izmanto citu materiālu izstāšanai) saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju un ES būvgrižu un ēku nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanas protokolu.²³

²³ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 2.apriļa noteikumiem Nr.184 "Noteikumi par atkritumu dalītu saūkšanu, sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādi un materiālu reģenerāciju" komersanti, kuru saimnieciskās darbības rezultātā rodas šo noteikumu pielikumā minētie būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi, kas nav bīstami atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kas padara atkritumus bīstamus, nodrošina, ka līdz 2019.gada 31.decembrim 70% (pēc svāra) no kopējā kalendāra gadā radīto būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu daudzuma tiek sagatavoti un atkārtoti izmantoti vai pārstrādāti vai tiek veikta minētajos atkritumos esošo materiālu reģenerācija, taikaitā izmantošana izrakto tilpju a izpildīšanai atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likuma prasībām.

		<ul style="list-style-type: none"> valsts līmenī ir palielināta (un turpinās augt) dabas resursu nodokļa likme arī par sadzīves, būvniecības un rūpniecisko atkritumu apglabāšanu, kas dod papildu stimulu aprites ekonomikas prasību ieviešanai. ņemot vērā, ka finansēšanas fonda ietvaros zemu izmaksu īres mājas tiks būvētas kā gandrīz nulles enerģijas ēkas, paredzams mazāks tādu primāro resursu patēriņš, kā elektrības.
Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?	X	<p>Pa sākuma paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajam un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādejādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Izveidotais finansēšanas fonds atbalstīs tikai gandrīz nulles enerģijas (NZEB) daudzdzīvokļu ēku būvniecību; finansēšanas fonda atbalstītajā zemu izmaksu īres māju attīstīšanas teritorijā tiek plānots veikt labiekārtošanas darbus, piemēram, koku stādīšanu, apzaļumošanu. <p>Latvijas likumdošanas prasības aizliedz lietot azbestu un produktus, kas satur azbesta šķiedras, atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 18.decembra Regulas Nr.1907/2006 kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK nosacījumiem.</p>
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski ka itēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai; vai (ii) ka itēs dzīvotņu un sugu, tostarp Sa vienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam?	X	<p>Nav paredzama negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību un ekosistēmas aizsardzību un atjaunošanu, jo:</p> <ul style="list-style-type: none"> Finansēšanas fonda atbalstīto zemu izmaksu īres māju būvniecību plānots veikt dzīvojamās apbūves teritorijās. Finansēšanas fonda ietvaros nav plānots atbalstīt zemu izmaksu īres māju būvniecību īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās, kur nepieciešams nodrošināt Sa vienības nozīmes dzīvotņu un sugu aizsardzību, nodrošinot biotopiem un sugām labvēlīgu stāvokli.

3.1.1.5.i. Izglītības iestāžu infrastruktūras pilnveide un aprikošana

Novērtējuma 1. daļa

Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa	Jā	Nē	<i>Pamatojums, ja izvēlēts "Nē"</i>
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	<p>Pašā kumam nav vai ir paredzama nenozīmīga ietekme uz vides mērķiem, kas saistīts ar pasākuma tiešo un primāro netiešo ietekmi visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā raksturu, un tāpēc tiek uzskatīts, ka tas atbilst vides un klimata mērķiem.</p> <p>Pašā kuma ietvaros tiek plānoti uzlabojumi izglītības iestāžu ēku fiziskajā vidē higiēnas prasībām atbilstošu mācību telpu izveidei (t.sk. būvdarbi, kas var skart inženiertīklu - ventilācijas vai apkures sistēmas - atjaunošanu, kur nepieciešams), kas varētu ietekmēt piesārņojošo vielu emisijas gaisā, ūdenī vai zemē. Investīcijas infrastruktūrā var tikt papildinātas ar mācību procesa nodrošināšanai nepieciešamo mēbeļu un aprīkojuma iegādi (tostarp, multifunkcionālu mācību telpu un STEM kabinetu aprīkojumu)</p>
Pielāgošanās klimata pārmaiņām		X	<p>Pašā kumam nav vai ir paredzama nenozīmīga ietekme uz vides mērķiem, kas saistīts ar pasākuma tiešo un primāro netiešo ietekmi visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā raksturu, un tāpēc tiek uzskatīts, ka tas atbilst vides un klimata mērķiem.</p> <p>Pašā kuma ietvaros tiek plānoti uzlabojumi izglītības iestāžu ēku fiziskajā vidē higiēnas prasībām atbilstošu mācību telpu izveidei (t.sk. būvdarbi, kas var skart inženiertīklu - ventilācijas vai apkures sistēmas - atjaunošanu, kur nepieciešams), kas varētu ietekmēt piesārņojošo vielu emisijas gaisā, ūdenī vai zemē. Investīcijas infrastruktūrā var tikt papildinātas ar mācību procesa nodrošināšanai nepieciešamo mēbeļu un aprīkojuma iegādi (tostarp, multifunkcionālu mācību telpu un STEM kabinetu aprīkojumu)</p>
Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība		X	<p>Pašā kumam nav vai ir paredzama nenozīmīga ietekme uz vides mērķiem, kas saistīts ar pasākuma tiešo un primāro netiešo ietekmi visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā raksturu, un tāpēc tiek uzskatīts, ka tas atbilst vides un klimata mērķiem.</p>
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un reciklēšana	X		<p>Pašā kumam ir paredzama nenozīmīga ietekme uz vides mērķiem, kas saistīts ar pasākuma tiešo un primāro netiešo ietekmi visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā raksturu, un tāpēc tiek uzskatīts, ka tas atbilst vides un klimata mērķiem.</p> <p>Pašā kuma ietvaros tīk plānoti būvniecības darbi, paredz izglītības iestāžu mācību vides uzlabojumus, lai nodrošinātu atbilstību higiēnas prasībām.</p> <p>Projektu konkursu vai iepirkuma procesu, konkursa vai iepirkuma specifikācijās būs ietverti īpaši nosacījumi, kas saistīti ar vides mērķiem, piemēram, būvniecības un nojaukšanas atkritumu minimālo procentuālo daudzumu, kas tiks sagatavoti atkārtotai izmantošanai un pārstrādei, kā arī tiks ietvert prasība ierobežot atkritumu rašanos būvniecības laikā saķaņā ar ES būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanas protokolu un ņemot vērā la bākos pieejamos paņēmienu un veicinās atkārtotu izmantošanu un augstas kvalitātes pārstrādi, selektīvi noņemot materiālus, izmantojot būvgrozēm pieejamas šķirošanas sistēmas.</p>

<p>Gaisa, ūdens vai zemes piesārņojuma novēršana un kontrole</p>	<p>X</p>	<p>Pa sākumam nav vai ir paredzama nenozīmīga ietekme uz vides mērķiem, kas saistīts ar pasākuma tiešo un primāro netiešo ietekmi visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā raksturu, un tāpēc tiek uzskatīts, ka tas atbilst vides un klimata mērķiem. Nav konstatēti vides degradācijas riski, kas saistīti ar ūdens kvalitātes saglabāšanu un ūdens resursu noslodzi.</p> <p>Izglītības iestāžu ēkās drīkstēs iebūvēt cilvēku veselībai, dzīvībai un videi nekaitīgus reglamentētās sfēras būvizrādījumus, kuru atbilstība apliecināta saskaņā ar atbilstības novērtēšanu reglamentējošiem normatīvajiem aktiem, tai skaitā elektrotehniskos izstrādājumus, ko ierobežo attiecīgās jomas normatīvie akti.</p> <p>Izglītības iestāžu ēkās netiks pieļauta svina un tā savienojumu izmantošana plastmasu būvizrādījumos un būvdarbos, tai skaitā svina un tā savienojumu izmantošana par plastmasu stabilizatoru un šādu plastmasu būvizrādījumu iebūvēšana būvēs. Atļauts iebūvēt reciklētas plastmasas būvizrādījumus, kuru sastāvā ir līdz 20 % svara daļas svina stabilizatorus saturošas otreizējas plastmasas (Būvju vispārīgo prasību būvnormatīvs LBN 200-21, projekts VSS-808).</p>
<p>Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana</p>	<p>X</p>	<p>Ņemot vērā gan tiešo, gan primāro netiešo ietekmi visā aprites ciklā, pasākuma atbilstības darbības paredzamā ietekme uz šo vides mērķi ir nebūtiska. Pasākuma ietvaros tiks veikti uzlabojumi esošo izglītības iestāžu infrastruktūrā, tādējādi nav plānota ietekme uz bioloģisko daudzveidību un ekosistēmas aizsardzību vai tās apdraudējumu.</p>

Novērtējuma 2. daļa

Jautājumi	Nē	Pamatojums pēc būtības
Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pa sākums radīs ievērojamas SEG emisijas?	X	Ietekme uz SEG emisijām: Pa sākums neradīs ievērojamas SEG emisijas, ņemot vērā, ka pasākuma ietvaros plānots veikt ēku, kurās tiek nodrošināts izglītības process, vides uzlabojumus, tādējādi izglītības iestāžu mācību vides uzlabošanai ir potenciāls samazināt enerģijas patēriņu. Minētais var sekmēt valsts energoefektivitātes palielināšanas gada mērķrādītāju, kas noteikts saskaņā ar Energoefektivitātes direktīvu (2012/27/ES) un nacionāli noteikto devumu Parīzes klimata nolīgumam.
Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pa sākums izraisīs pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem?	X	Izglītības iestāžu ēkas pārbūve un atjaunošana neizraisīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata radītajām negatīvajām ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu, tiks pilnveidota izglītības iestādes vide, veidojot ergonomisku mācību vidi, kas mazina negatīvo ietekmi uz veselību, pastarpināti rodot iespējas samazināt enerģijas patēriņu un emisijām un apsildei. Klimata pārmaiņu izpausmes, kas ietekmē paredzētās aktivitātes jomu. Latvijā būvniecībai ir būtiskas vairākas klimata pārmaiņu izpausmes (tai skaitā ekstrēmi): <ul style="list-style-type: none"> - gada vidējās gaisa temperatūras paaugstināšanās, karstuma viļņu biežuma un ilguma pieaugums, meteoroloģiskās vasaras pagarināšanās, diennakts maksimālās temperatūras maksimālās vērtības paaugstināšanās - sala dienu un dienu skaita bez atkušņa samazināšanās; - nokrišņu daudzuma palielināšanās un maksimālā vienas diennakts nokrišņu daudzuma palielināšanās, dienu skaita ar ļoti stipriem nokrišņiem palielināšanās, maksimālā piecu diennakšu nokrišņu daudzuma palielināšanās, virs normas strauju sniega nokrišņu palielināšanās; - vidējā jūras ūdens līmeņa celšanās ilgtermiņā un krasta erozija attīstība, kā arī gruntsūdeņa līmeņa svārstības, ko ietekmē nokrišņu un jūras ūdens līmeņa izmaiņas, un upju noteces režīma izmaiņas. Klimata pārmaiņas ietekmē visus būvniecības un infrastruktūras objektus – ēkas, ūdensapgādes un kanalizācijas infrastruktūru, meliorācijas, transporta, sakaru un enerģētikas tīklus un to funkcionēšanu, kur lielā kā ietekme ir klimata pārmaiņu radītiem ekstrēmiem laika apstākļiem (vētras, plūdi, liela apjoma nokrišņi, karstuma viļņi). Risku novērtējumos konstatētie klimata pārmaiņu radītie riski un to iespējamās sekas:

	<p>Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām</p>	<p>Bojājumi ēkām pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, bojājumi ēkām ūdensteču un ūdenstīrņu plūdu teritorijās; ēku remonta nepieciešamība vai nelabojami bojājumi; ēkas noraksīšana; ēku vērtības krišanās un apdrošināšanas cenu pieaugums; drošības un komforta samazināšanās.</p>
	<p>Pārslodzes pieaugums uz ēku jumtiem no liela nokrišņu daudzuma sniega formā īslaicīgā periodā gadījumos</p>	<p>Bojājumi ēku konstrukcijām (pastiprināta mikroplaisu veidošanās slodzes dēļ, mitruma bojājumi); jumtu sabrukšana; pelējuma palielināšanās; dzīvības un īpašuma apdraudējums.</p>
	<p>Ēku pamatu un grunts bojājumi gruntsūdeņu līmeņa svārstību dēļ</p>	<p>Apdraudējums ēku un to pamatu konstrukciju noturībai un stabilitātei (vislielākais apdraudējums ir vecām ēkām, kuru pamatu noturībai un hidroizolācijai, ja tāda ir, ir ievērojams nolietojums), ilgtermiņā rada arī mikroplaisas un palielina mitruma iespiešanos ēkas konstrukcijās</p>
	<p>Iekštelpu pārkaršana un elektroenerģijas pieprasījuma pieaugums vasarā</p>	<p>Pieprasījuma palielināšanās pēc iekštelpu dzesēšanas; telpu dzesēšanas un ventilācijas investīciju instalēšanas; cilvēku labajai veselībai pasliktināšanās; darba produktivitātes samazināšanās; ārkārtas gadījumu izmaksu paaugstināšanās; investīciju pieaugums sabiedrībai; elektroenerģijas patēriņa un izmaksu pieaugums vasarā</p>
	<p>Potenciālās plānotās aktivitātes un to sasaiste ar pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem Tā kā viens no prognozētajiem klimata pārmaiņu izraisītajiem riskiem būvniecībā Latvijā ir iekštelpu pārkaršana, tiks veikta ēkā esošo telpu ventilācijas risinājumu uzlabošana, lai nodrošinātu komforta temperatūru arī karstuma viļņu laikā. Tādējādi nav pierādījumu par nozīmīgu tiešo un primāro netiešo ietekmi uz šo vides mērķi visā pasākuma aprīkošanas ciklā. Sasaiste ar nacionālajiem pielāgošanās klimata pārmaiņām plānošanas dokumentiem.</p>	

		<p>Pa sākums atbilst Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030. gadam paredzētajam rīcības virzienam - būvju un ēku pielāgošana klimata pārmaiņu ietekmēm un slodzēm, veicinot publiskā sektora un lielāko uzņēmumu ēkās tādu materiālu un tehnoloģiju izmantošanu, t.sk. zaļās infrastruktūras risinājumu ieviešanu, kas pasargā ēkas no siltuma uzkrāšanas, lai samazinātu kondicionēšanas sistēmu uzstādīšanas un lietošanas nepieciešamību. Papildus tam paredzētās aktivitātes plānotas būt saskanīgas ar Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā laika posmam līdz 2030. gadam paredzētajiem pasākumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Saskaņā ar Latvijas stratēģiju klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam pāreja uz klimata neitralitāti ieteicama cita starpā caur visaptverošu energoefektivitāti, t.sk., attiecībā uz ēku atjaunošanu; - Lai veicinātu Direktīvā 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti noteikto, Latvijā ir pastiprinātas prasības ēku energoefektivitātes minimālajam pieļaujamajam līmenim, energoefektivitātes novērtējumam apkurei atjaunošanām un pārbūvēm no 2021. gada, t.sk. no 2021. gada visām jaunām ēkām jāatbilst gandrīz nulles enerģijas ēku prasībām.
<p><i>Ilgtspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība.</i> Vai paredzams, ka pasākums kaitēs:</p> <p>(i) ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai</p> <p>(ii) jūras ūdeņu labam videsstāvoklim?</p>	X	<p>Nemot vērā gan tiešo, gan primāro netiešo ietekmi visā aprites ciklā, pasākuma atbalstītās darbības paredzamā ietekme uz šo vides mērķi ir nebūtiska. Nav konstatēti vides degradācijas riski, kas saistīti ar ūdens kvalitātes saglabāšanu un ūdens resursu noslodzi</p>
<p><i>Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu.</i> Vai paredzams, ka pasākums:</p> <p>(i) būtiski palielinās atkritumu rašanos,</p>	X	<p>Pa sākuma paredzamā ietekme ir nebūtiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> - investīciju ietvaros plānota izglītības iestāžu fiziskās vides atjaunošanas (inženiertīkli, mācību telpu u.c. pārbūve, kur nepieciešams) laikā var tikt plānoti būvniecības darbi un

<p>incinerāciju vai apglābšanu, izņemot nepārstrādājamo bīstamo atkritumu incinerāciju; vai</p> <p>(ii) dabas resursu¹ tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā rašanās būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem²;</p> <p>(iii) vai rašanās būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku³?</p>		<p>dabas resursu ieguldījums, taču tas notiks koncentrējoties uz ilgtspējīgu būvmateriālu un materiālu izmantošanu;</p> <ul style="list-style-type: none"> - plānots, ka iepirkuma, kas tiks izsludināts būvdarbu veikšanai, pretendenti tiks aicināti nodrošināt Direktīvas 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu, 11.panta 2.punkta prasību, ka vismaz 70% (pēc masas) no nebīstamiem būvgriestiem un ēku nojaukšanas atkritumiem, kas būvlaukumā rašanās būvniecības laikā (izņemot dabiskos materiālus, kuri definēti ar Komisijas Lēmumu 2000/532/EK izveidotā Eiropas atkritumu saraksta 17 05 04. kategorijā), tiks sagatavoti atkalizmantošanai, pārstrādei un citu materiālu reģenerācijai (tostarp izbēšanas darbībām, kurās atkritumus izmanto citu materiālu izstāšanai) saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju un ES būvgriestu un ēku nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanas protokolu; - valsts līmenī ir palielināta (un turpinās augt) dabas resursu nodokļa likme arī par sadzīves, būvniecības un rūpniecisko atkritumu apglābšanu, kas dod papildu stimulu aprites ekonomikas prasību ieviešanai; - papildus projekta iesniedzējiem var paredzēt nosacījumu ievērot Zaļā iepirkuma principu, veicot iepirkuma procedūru būvniecības darbiem; - nosakot priekšnosacījumus piemērot zaļo publisko iepirkumu renovācijas materiālu izvēlē, tiks nodrošināta aprites ekonomikas principu veicināšana.
<p>Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju⁴ emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?</p>	<p>X</p>	<p>Nāvē paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņojošās emisijas gaisā, ūdenī vai zemē:</p> <ul style="list-style-type: none"> - būvniecības procesā ietekme tiks mazināta, atbalstot zaļā publiskā iepirkuma piemērošanu; - būvniecības procesa laikā tiks veikti pasākumi trokšņa, putekļu un piesārņotāju emisiju samazināšanai; - Latvijā ir pastiprinātas prasības ēku energoefektivitātes minimālajam pieļaujamajam līmenim, energoefektivitātes novērtējumam apkurei atjaunošanām un pārbūvēm no 2021. gada, jo: <ol style="list-style-type: none"> 1) Direktīva 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti paredzējusi, ka valsts veicina, lai ēkas atjaunojot padarītu par gandrīz nulles enerģijas ēkām; 2) Līdz 2050.gadam jāsasniedz ēku dekarbonizācijas mērķi: - renovējot ēkas, kurās ir zbestu saturoši materiāli, zbestu saturošus izstrādājumus apstrādās un transportēs atbilstoši normatīvajiem aktiem par darba aizsardzības prasībām darbā ar zbestu, tai skaitā nepieļaujot zbesta šķiedru vai putekļu nokļūšanu vidē;

		<p>- azbesta atkritumu tālākā apsaimniekošana paredzēta atbilstoši Ministru kabineta 2011.gada 19.a priekšnoteikumiem Nr.301 "Noteikumi par azbesta un azbesta izstrādājumu ražošanas ražošanas vides piesārņojumu un azbesta atkritumu apsaimniekošanu".</p> <p>Veicot plānotos uzlabojumus ēkas fiziskajā vidē – higiēnas prasībām atbilstošu mācību telpu izveide, inženiertīklu (tai skaitā ventilācijas sistēmu) pārbūvi, pietiekama un energoefektīva apgaismojuma izveidi, un citus ergonomiskas un modernas mācību vides izveides risinājumus, ir jānodrošina, ka ēku renovācijai izmantotie būvelementi un materiāli, kas var nonākt saskarē ar izglītības iestādes personālu un izglītojamajiem, pēc testēšanas saskaņā ar CEN/TS 16516 un ISO 16000-3 vai citiem salīdzināmiem standartizētiem testēšanas nosacījumiem un izpētes metodiku emitē mazāk nekā 0,06 mg formaldehīda uz m³ materiāla vai sastāvdaļas un mazāk nekā 0,001 mg l.A un l.B kategorijas kancerogēno gaistošo organisko savienojumu.</p>
<p>Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums:</p> <p>(i) būtiski kaitēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai; vai</p> <p>(ii) kaitēs dzīvotņu un sugu, tostarp Savienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam?</p>	X	<p>Pa sākuma paredzamā ietekme uz bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzību ir nebūtiska, ievērojot to tiešo vai netiešo efektu dzīves ciklā. Pa sākuma ietvaros tiks veikti uzlabojumi esošo izglītības iestāžu infrastruktūrā, tādējādi nav plānota ietekme uz bioloģisko daudzveidību un ekosistēmas aizsardzību vai tās apdraudējumu.</p>

3.1.1.6.i. Pašvaldību funkciju īstenošanai un pakalpojumu sniegšanai nepieciešamo bezizmešu transportlīdzekļu iegāde

Novērtējuma 1. daļa

Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa			Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
	JĀ	NĒ	
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	<p>Ietekme uz SEG emisijām</p> <ul style="list-style-type: none"> <u>Pasākums 100% atbalsta klimata pārmaiņu mērķi (-074 Tīrs pilsētas transporta ritošais sastāvs) un tādējādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi:</u> mazināt SEG emisijas, veicinot pāreju uz atjaunojamo energoresursu izmantošanu, iegādājoties bezemisiju transportlīdzekļus, tādējādi aizstājot esošos transportlīdzekļus (autobusus, M₂ un

		<p>M₃²⁴ kategorijas transportlīdzekļus²⁵), kas darbojas ar fosilās izcelsmes degvielu. Plānots iegādāties 15 autobusus, kas darbināmi ar ūdeņradi vai elektrību (fokuss uz skolēnu autobusiem);</p> <ul style="list-style-type: none"> • SEG emisiju bilanci transports veido 28,5% īpatsvaru no kopējā Latvijas SEG emisiju apjoma (neieskaitot ZIZIMM) un 36,6% īpatsvaru ne-ETS SEG emisiju apjomā 2018. gadā¹¹; • Investīcijas veicinās pasažieru plūsmu virzību no privātajiem transportlīdzekļiem uz sabiedrisko transportu, kā arī popularizēs bezemisiju mobilitāti privātajā sektorā, līdz ar to radot arī netiešu pozitīvu ietekmi uz klimatu. <p>Sasaiste ar ilgtspējīga transporta mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Paredzētā darbība pilnībā atbilst Transporta attīstības pamatnostādņu 2021.–2027. gadam (projekta) 4.3.3. pasākumam "Atbalsts mazemisiju un bezemisiju transportlīdzekļu skaita palielināšanai, t.sk. valsts pārvaldes iestādēs, kapitālsabiedrībās, sabiedriskajā transportā un/vai specifiskās saimniecisko darbību jomās ar augstu degvielas patēriņu"; • Investīcijas veicinās tiešu SEG emisiju samazinājumu transporta sektorā atbilstoši Latvijas nacionālajam klimata un enerģētikas plānam 2021.–2030.gadam (turpmāk – NEKP), pārējot uz videi draudzīgu transportu; • Ieguldījumi veicinās enerģijas, kas ražota no AER, īpatsvaru enerģijas bruto gala patēriņā transportā 7% apjomā mērķa sasniegšanu 2030.gadā; • Bezemisiju transportlīdzekļi veicinās Direktīvas 2019/1161, ar ko groza Direktīvu 2009/33/EK par "tīro" un energoefektīvo transporta līdzekļu izmantošanas veicināšanu īstenošanu Latvijā. <p>Papildinoši pasākumi un investīcijas ar SEG emisiju samazinošu efektu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Taisnīgas pārkārtošanās teritoriālais plāna transformācijas virziens "Bezizmešu mobilitātes veicināšana pašvaldībās";
--	--	--

²⁴ Atbilstoši Regulas (ES) 2018/858 4.panta 1.punktā noteiktajam transportlīdzekļu kategoriju dalījumaam.

²⁵ Atbilstoši Regulai (ES) 2018/858 M2 (<5 t un >8 pasažieru sēdvietām) un M3 (>5 t un >8 pasažieru sēdvietām)

		<ul style="list-style-type: none"> • Emisijas kvotu izolēšanas instrumenta ietvaros kā viena no potenciālajām atbalsta prioritātēm tiek plānota mazemisiju un nulles emisiju transportlīdzekļu skaita palielināšana valstī. <p>Sasaiste ar reģionālās attīstības mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investīcijas ir plānotas saskaņā ar Reģionālās politikas pamatnostādņem 2021.-2027.gadam, kur viens no galvenajiem tematiskajiem atbalsta virzieniem reģionālās politikas mērķa (visu reģionu potenciāla attīstība un sociālekonomisko atšķirību mazināšana, stiprinot to iekšējo un ārējo konkurētspēju, kā arī nodrošinot teritoriju specifiskai atbilstošus risinājumus apdzīvotuma un kvalitatīvas dzīves vides attīstībai) sasniegšanai ir mobilitātes uzlabošana pakalpojumu sasniedzamībai, t.sk. paredzot B.2.5. uzdevumu “Pašvaldību ceļu un ielu infrastruktūras attīstība un mobilitātes uzlabošana”, kura ietvaros norādīta nepieciešamība uzlabot mobilitātes infrastruktūras plānošanu pašvaldībās, lai nodrošinātu drošu pārvietošanos un koordinētu plānošanu starp teritorijām, t.sk. meklējot jaunus, inovatīvus, videi draudzīgus mobilitātes risinājumus. <p>Investīcijas ir saistītas ar politikas plānošanas dokumentos noteikto klimata mērķu sasniegšanu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • NEKP ietvaros tiek plānots palielināt mazemisiju un bezemisiju, transportlīdzekļu skaitu izmantojot publisko iepirkumu veicamajiem pakalpojumiem un piegādēm, nodrošinot Direktīvā Nr.2019/1161 noteikto mērķrādītāju izpildi, nosakot un nodrošinot šādu mērķu izpildi 2030.gadā: • mašīnas noslodzes transportlīdzekļiem vismaz 22% jābūt bezemisiju transportlīdzekļiem, lielas noslodzes transportlīdzekļiem N2 un N3 kategorijas vismaz 9% un M3 kategorijas transportlīdzekļiem vismaz 50% jābūt transportlīdzekļiem, kas darbināmi ar alternatīvām degvielām kā definēts Direktīvā Nr.2014/94/ES; • pusei no noteiktajiem 50% M3 kategorijas transportlīdzekļiem jābūt bezemisiju transportlīdzekļiem. <p>^[1] Nacionālā SEG emisiju inventarizācijas kopsavilkums par 2018. gadu https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/zinojums-par-klimatu</p>
Pielāgošanas klimata pārmaiņām	X	Bezemisiju transportlīdzekļu iegāde nav saistīta ar pielāgošanos klimata pārmaiņām, līdz ar to šīs aktivitātes nepieprasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa. Arī Latvijas pielāgošanās

			klīma pārmaiņu plāns laika posmā līdz 2030. gadam neatspoguļo šādu aktivitāšu potenciālo ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām aspektiem.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pasākumam nav paredzama ietekme uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā, ka pasākumā paredzēta bezemisiju transportlīdzekļu iegāde, kas neietekmē ūdens resursu pārvaldību. Tādējādi pasākums tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde	X		Skat. novērtējuma 2. daļu.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē	X		Skat. novērtējuma 2. daļu.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pasākuma paredzamā ietekme uz bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzību ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Plānotās investīcijas neparedz tiešu ietekmi uz ES nozīmes sugām un biotopiem un to aizsardzības stāvokli. Taču kopumā samazinoties vides piesārņojumam, t.sk. no transporta radītajām emisijām, ir iespējama netieša pozitīva ietekme uz sugām un biotopiem, kā arī ekosistēmām. Tā kā nav paredzēta biometāna transportlīdzekļu iegāde, ietekme uz mono- kultūrām vai augsnes oglekli nav sagaidāma.

Novērtējuma 2. daļa

Jautājums	NĒ	Detalizēts izvērtējums
Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pasākums radīs ievērojamas SEG emisijas?		Skat. novērtējuma 1. daļu.
Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem?		Skat. novērtējuma 1. daļu.

<p>Ilgtspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs: (i) ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (ii) jūras ūdeņu labam vides stāvoklim?</p>		<p>Skat. novērtējuma 1.daļu.</p>
<p>Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai apglabāšanu, izņemot nepārstrādājamu bīstamo atkritumu incinerāciju; vai (ii) dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā radīs būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem; vai (iii) radīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku?</p>	<p>X</p>	<ul style="list-style-type: none"> ANM ietvaros iepirktie transportlīdzekļi aizstās līdz šim izmantotās nolietotās transporta vienības. Ievērojot to, ka pēc transportlīdzekļa ekspluatācijas laika beigām ir jāaizstāj esošais transportlīdzeklis ar jaunu transportlīdzekli, jāpieņem, ka būs nepieciešama jauna transportlīdzekļa ražošana, neatkarīgi no degvielas veida, līdz ar to papildu ietekmes no tīra transporta līdzekļu ražošanas un izmantošanas šajā aspektā neradīsies. Pēc transporta līdzekļa dzīves cikla beigām (gan attiecībā uz aizstājamajām transportlīdzekļu vienībām, gan uz bezemisiju transportlīdzekļiem) tie tiks utilizēti atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/53/EK par nolietotiem transportlīdzekļiem prasībām, t.i. tie tiks nodoti apstrādes uzņēmumiem, kas nodrošina NTL pārstrādi un atkārtoti izmantojamo detaļu un materiālu atgūvi un atgriešanu tautsaimniecībā. Šobrīd Latvijā tiek gatavotas stingrākas prasības NTL ražotāja atbildības sistēmai, ko kontrolē Valsts vides dienests. Prasības tiek stiprinātas jautājumā par NTL veidojošo materiālu un atkritumu veidu izsekojamību, lai tiktu gūta pārlicība, ka tiek nodrošināta pārstrāde un reģenerācija tajos apjomos, ko nosaka normatīvais regulējums. Attiecībā uz NTL elektroniku un baterijām tiek veikta ražotāju atbildības sistēmu darbības kontrole videi kaitīgo preču sistēmu ietvaros. Informācija par ražotāju atbildības sistēmu darbību pieejama vietnē - <u>VVD</u>
<p>Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?</p>	<p>X</p>	<p>Pa sākumam paredzama pozitīva ietekme uz šo vides mērķi:</p> <ul style="list-style-type: none"> bezemisiju un ar alternatīvajām degvielām darbināmiem transportlīdzekļiem, īpaši pilsētu centros vai to blīvi apdzīvotos rajonos, ir izteiktas priekšrocības no vides piesārņojuma novēršanas viedokļa, jo šādi transportlīdzekļi kopumā rada zemākas gaisu piesārņojošo vielu emisijas un līdz ar to arī mazāku negatīvo ietekmi uz cilvēku veselību. Tā kā investīcijas veicinās arī pasažieru plūsmu virzību no privātajiem transportlīdzekļiem uz sabiedrisko transportu, tad, samazinot kopējo transportlīdzekļu skaitu, sekmēs pilsētu trokšņa piesārņojuma samazināšanos un gaisa kvalitātes uzlabošanos; Latvijai laikā līdz 2030.gadam ir jāsamazina NOx emisijas par 34 % salīdzinot ar 2005.gadu. NOx emisiju galvenais avots Latvijā bija transports (42 %). Līdz ar to ir nepieciešams veikt papildus pasākumus, lai ES līmenī noteiktos mērķus izpildītu un samazinātu transporta radītās emisijas. Minētais pasākums veicina "Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānā 2020.–2030. gadam" noteikto NOx un daļiņu

		<p>PM2,5 emisiju mērķu sasniegšanu, Pasākums atbilst plāna 8.sadaļas 4. rīcības virzienam "Emisiju samazināšana transporta sektorā", apakšuzdevumam 4.4 "Finansiāla atbalsta sniegšana jaunu videi draudzīgu autobusu iegādei, esošo autobusu aprīkošanai to videi draudzīgākai darbībai, tai skaitā ar alternatīvās degvielas veidiem" Iegādājoties tīros transportlīdzekļus, tiek radītas zemākas gaisu piesārņojošo vielu emisijas un uzlabota gaisa kvalitāte dažādās Latvijas pilsētās.</p> <ul style="list-style-type: none"> • transporta līdzekļu iegāde tiks plānota tā, lai uzlabotu gaisa kvalitāti un šis pasākums tiks iekļauts pilsētu izstrādātajās gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programmās, kur tas attiecināms saskaņā ar nacionālās likumdošanas prasībām.
<p>Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums:</p> <p>(i) būtiski ka itēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai; vai (ii) ka itēs dzīvotņu un sugu, tostarp Sa vienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam?</p>		Skat. novērtējuma 1.daļu.

Reforma 3.1.2.r. Sociālo un nodarbinātības pakalpojumu pieejamība minimālo ienākumu reformas atbalstam

3.1.2.1.i. Publisko pakalpojumu un nodarbinātības pieejamības veicināšanas pasākumi cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	Jā	Nē	<i>Pamatojums, ja izvēlēts "Nē"</i>
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	<p>Pasākumam nav vai ir paredzama nenozīmīga ietekme uz vides mērķiem, kas saistīts ar pasākuma tiešo un primāro netiešo ietekmi visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā raksturu, un tāpēc tiek uzskatīts, ka tas atbilst vides un klimata mērķiem.</p> <p>Pasākuma ietvaros netiek plānoti būvdarbi, kas skar ventilācijas vai apkures sistēmas un tādējādi varētu ievērojami palielināt piesārņojošo vielu emisijas gaisā, ūdenī vai zemē.</p>

Pielāgošanās klimata pārmaiņām		X	<p>Pa sākumam nav vai ir paredzama nenozīmīga ietekme uz vides mērķiem, kas saistīts ar pasākuma tiešo un primāro netiešo ietekmi visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā raksturu, un tāpēc tiek uzskatīts, ka tas atbilst vides un klimata mērķiem.</p> <p>Pa sākuma ietvaros netiek plānoti būvdarbi, kas skar ventilācijas vai apkures sistēmas un tādējādi varētu ievērojami palielināt piesārņojošo vielu emisijas gaisā, ūdenī vai zemē.</p>
Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība		X	<p>Pa sākumam nav vai ir paredzama nenozīmīga ietekme uz vides mērķiem, kas saistīts ar pasākuma tiešo un primāro netiešo ietekmi visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā raksturu, un tāpēc tiek uzskatīts, ka tas atbilst vides un klimata mērķiem.</p> <p>Pa sākuma ietvaros netiek plānoti būvdarbi, kas skar ventilācijas vai apkures sistēmas un tādējādi varētu ievērojami palielināt piesārņojošo vielu emisijas gaisā, ūdenī vai zemē.</p>
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un reciklēšana		X	<p>Pa sākumam nav vai ir paredzama nenozīmīga ietekme uz vides mērķiem, kas saistīts ar pasākuma tiešo un primāro netiešo ietekmi visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā raksturu, un tāpēc tiek uzskatīts, ka tas atbilst vides un klimata mērķiem.</p> <p>Pa sākuma ietvaros tiek plānoti būvniecības darbi, kas ir saistīti ar būvētās vides piekļūstamības nodrošināšanu, tostarp īstenoti vizuālās informācijas uzlabojumi, evakuācijas sistēmu pielāgošana un nodrošināšana cilvēkiem ar invaliditāti, ierīkotas uzbrauktuves, pandusi, pacelņi, uzstādītas viegli atveramas vai automātiskas durvis u.c. darbības.</p> <p>Projektu konkursu vai iepirkuma procesu, konkursa vai iepirkuma specifikācijās būs ietverti īpaši nosacījumi, kas saistīti ar vides mērķiem, piemēram, būvniecības un nojaukšanas atkritumu minimālo procentuālo daudzumu, kas tiks sagatavoti atkārtotai izmantošanai un pārstrādei, kā arī tiks ietvert prasība ierobežot atkritumu rašanos būvniecības laikā, saņemot ar ES būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanas protokolu un ņemot vērā labākos pieejamos paņēmienus un veicinās atkārtotu izmantošanu un augstas kvalitātes pārstrādi, selektīvi noņemot materiālus, izmantojot būvgružiem pieejamas šķirošanas sistēmas.</p>
Gaisa, ūdens vai zemes piesārņojuma novēršana un kontrole		X	<p>Pa sākumam nav vai ir paredzama nenozīmīga ietekme uz vides mērķiem, kas saistīts ar pasākuma tiešo un primāro netiešo ietekmi visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā raksturu, un tāpēc tiek uzskatīts, ka tas atbilst vides un klimata mērķiem. Nav konstatēti vides degradācijas riski, kas saistīti ar ūdens kvalitātes saglabāšanu un ūdens resursu noslodzi, jo netiek uzstādīta ūdensapgādes armatūra vai iekārtas, kas izmanto ūdeni.</p>

			<p>Būvēs drīkstēs iebūvēt cilvēku veselībai, dzīvībai un videi nekaitīgus reglamentētās sfēras būvizrādījumus, kuru atbilstība apliecināta saskaņā ar atbilstības novērtēšanu reglamentējošiem normatīvajiem aktiem, tai skaitā elektrotehniskos izstrādājumus, ko ierobežo attiecīgās jomas normatīvie akti.</p> <p>Būvēs netiks pieļauta svina un tā savienojumu izmantošana plastmasu būvizrādījumos un būvdarbos, tai skaitā svina un tā savienojumu izmantošana par plastmasu stabilizatoru un šādu plastmasas būvizrādījumu iebūvēšana būvēs. Atļauts iebūvēt reciklētos plastmasas būvizrādījumus, kuru sastāvā ir līdz 20 % svira daļas svina stabilizatorus saturošas otrreizējas plastmasas (Būvju vispārīgo prasību būvnormatīvs LBN 200-21, projekts VSS-808).</p>
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	<p>Ņemot vērā gan tiešo, gan primāro netiešo ietekmi visā aprites ciklā, pasākuma atbilstīgās darbības paredzamā ietekme uz šo vides mērķi ir nebūtiska. Ēku vides pieejamības nodrošināšanas (renovācijas) programma neattiecas uz ēkām, kas atrodas bioloģiski jutīgās teritorijās vai tuvu tām (tostarp aizsargājamo teritoriju Natura 2000 tīklam, UNESCO pasaules kultūras mantojuma objektiem un glabājam bioloģiskās daudzveidības teritorijām, kā arī citām aizsargājamām teritorijām).</p>

3.1.2.2.i. Prognozēšanas rīka izstrāde

Novērtējuma 1. daļa

Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa	Jā	Nē	Pamatojums, ja izvēlēts "Nē"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	<p>Pasākuma rezultātā tiks izveidota neliela programmatūra. Pasākuma paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tā dēļādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.</p>
Pielāgošanās klimata pārmaiņām		X	<p>Pasākuma rezultātā tiks izveidota neliela programmatūra. Pasākuma paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tā dēļādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.</p>

Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība		X	Pa sākuma rezultātā tiks izveidota neliela programmatūra. Pasākumam nav paredzamas ietekmes uz šo vides mērķi un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK a ttiecībā uz a ttiecīgo mērķi.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un reciklēšana		X	Pa sākuma rezultātā tiks izveidota neliela programmatūra. Pasākuma paredzamā ietekme ir nebūtiska sa istībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tā dējādi tas tiek uzskatīts par a ttbilstīgu NBK a ttiecībā uz a ttiecīgo mērķi.
Gaisa, ūdens vai zemes piesārņojuma novēršana un kontrole		X	Pa sākuma rezultātā tiks izveidota neliela programmatūra. Pasākuma paredzamā ietekme ir nebūtiska sa istībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tā dējādi tas tiek uzskatīts par a ttbilstīgu NBK a ttiecībā uz a ttiecīgo mērķi.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pa sākuma rezultātā tiks izveidota neliela programmatūra. Pasākumam nav paredzamas ietekmes uz šo vides mērķi un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK a ttiecībā uz a ttiecīgo mērķi”.

3.1.2.3.i. Ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojuma noturība un nepārtrauktība

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	Jā	Nē	<i>Pamatojums, ja izvēlēts “Nē”</i>
Klimata pārmaiņu mazināšana	X		
Pielāgošanās klimata pārmaiņām	X		
Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība	X		

Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un reciklēšana	X		
Gaisa, ūdens vai zemes piesārņojuma novēršana un kontrole	X		
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana	X		

Novērtējuma 2. daļa

<i>Jautājumi</i>	<i>Nē</i>	<i>Pamatojums pēc būtības</i>
<i>Klimata pārmaiņu mazināšana.</i> Vai paredzams, ka pa sākums radīs ievērojamas SEG emisijas?	X	<p>Ietekme uz SEG emisijām</p> <ul style="list-style-type: none"> Plānotās investīcijas, neparedz būtisku SEG emisiju pieaugumu, tai skaitā ņemot vērā salīdzinoši nelielo investīciju apmēru sabiedrībā balstītu sociālās aprūpes centru būvniecībai. Ņemot vērā, ka sabiedrībā balstītu sociālās aprūpes centri tiks attīstītas kā gaandrīz nulles enerģijas ēkas, paredzams, ka samazināsies enerģijas apjoma izmantošana un tādejādi būs mazākas SEG emisijas. Precīzu SEG emisiju apjomu, kas varētu tikt radīts īstenoto pasākumu rezultātā, šobrīd nav iespējams aprēķināt. Investīcijas plānotas, lai izveidotu sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšanas vietas, kas attīstītu kvalitatīvu aprūpes pakalpojumu pieejamību pensijas vecuma personām (energoefektīvu ēku būvniecība ar pieslēgšanos ūdensapgādes un centralizētās siltumapgādes sistēmām vai videi draudzīgiem lokāliem risinājumiem, teritorijas labiekārtošanas un telpu aprīkošanas darbiem). Plānots, ka programma nodrošinās sabiedrībā balstītus sociālās aprūpes pakalpojumus ar izmīnināšanu pensijas vecuma personām, kuras objektīvu pstākļu dēļ nevar par sevi aprūpēt. Programmas izveidotās sociālo pakalpojumu sniegšanas vietas dos iespēju iedzīvotājiem ar augstām aprūpes vajadzībām saņemt viņu vajadzībām atbilstošus pakalpojumus kvalitatīvā, energoefektīvā infrastruktūrā, nodrošinot SEG emisiju samazinošu risinājumu ieviešanu sociālo pakalpojumu sektorā.

<p>Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem?</p>	X	<p>Nemot vērā salīdzinoši nelielo finansējumu sabiedrībā balstītu sociālās aprūpes centru būvniecībai, kas Latvijas teritorijā kopumā paredz salīdzinoši nelielu jaunu sociālo pakalpojumu sniegšanas vietu skaitu, paredzam, ka plānotās aktivitātes sabiedrībā balstītu sociālās aprūpes centru būvniecībā neizraisīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata radītajām negatīvajām ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu.</p> <p>Klimata pārmaiņu izpausmes, kas ietekmē paredzētās aktivitātes jomu Latvijā būvniecībai ir būtiskas vairākas klimata pārmaiņu izpausmes (tai skaitā ekstrēmi):</p> <ul style="list-style-type: none"> • gada vidējās gaisa temperatūras paaugstināšanās, karstuma viļņu biežuma un ilguma pieaugums, meteoroloģiskās vasaras pagarināšanās, diennakts maksimālās temperatūras maksimālās vērtības paaugstināšanās; • sala dienu un dienu skaita bez atkušņa samazināšanās; • nokrišņu daudzuma palielināšanās un maksimālā vienas diennakts nokrišņu daudzuma palielināšanās, dienu skaita ar ļoti stipriem nokrišņiem palielināšanās, maksimālā piecu diennakšu nokrišņu daudzuma palielināšanās, virsnormas strauju sniega nokrišņu palielināšanās; • vidējā jūras ūdens līmeņa celšanās ilgtermiņā un krasta erozija atūstība, kā arī gruntsūdeņu līmeņa svārstības, ko ietekmē nokrišņu un jūras ūdens līmeņa izmaiņas, un upju noteces režīma izmaiņas. <p>Klimata pārmaiņas ietekmē visus būvniecības un infrastruktūras objektus – ēkas, ūdensapgādes un kanalizācijas infrastruktūru, meliorācijas, transporta, saimniecības un enerģētikas tīklus un to funkcionēšanu, kur lielākā ietekme ir klimata pārmaiņu radītiem ekstrēmiem laika apstākļiem (vētras, plūdi, liela apjoma nokrišņi, karstuma viļņi).</p> <p>Risku novērtējumos konstatētie klimata pārmaiņu radītie riski un to iespējamās sekas:</p> <table border="1" data-bbox="913 1137 1968 1337"> <tr> <td data-bbox="913 1137 1279 1337"> <p>Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām</p> </td> <td data-bbox="1279 1137 1968 1337"> <p>Bojājumi ēkām pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, bojājumi ēkām ūdensteču un ūdenstilpju plūdu teritorijās; ēku remonta nepieciešamība vai netaisnība bojājumi; ēkas norakstīšana; ēku vērtības krišanās un apdrošināšanas cenu pieaugums; drošības un komforta samazināšanās.</p> </td> </tr> </table>	<p>Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām</p>	<p>Bojājumi ēkām pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, bojājumi ēkām ūdensteču un ūdenstilpju plūdu teritorijās; ēku remonta nepieciešamība vai netaisnība bojājumi; ēkas norakstīšana; ēku vērtības krišanās un apdrošināšanas cenu pieaugums; drošības un komforta samazināšanās.</p>
<p>Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām</p>	<p>Bojājumi ēkām pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, bojājumi ēkām ūdensteču un ūdenstilpju plūdu teritorijās; ēku remonta nepieciešamība vai netaisnība bojājumi; ēkas norakstīšana; ēku vērtības krišanās un apdrošināšanas cenu pieaugums; drošības un komforta samazināšanās.</p>			

	<p>Pārslodzes pieaugums uz ēku jumtiem no liela nokrišņu daudzuma sniega formā īslaicīgā periodā gadījumos</p>	<p>Bojājumi ēku konstrukcijām (pastiprināta mikroplaisu veidošanās slodzes dēļ, mitruma bojājumi); jumtu sabrukšana; pelējuma palielināšanās; dzīvības un īpašuma apdraudējums.</p>
	<p>Ēku pamatu un grunts bojājumi gruntsūdeņu līmeņa svārstību dēļ</p>	<p>Apdraudējums ēku un to pamatu konstrukciju noturībai un stabilitātei (vislielākais apdraudējums ir vecām ēkām, kuru pamatu noturībai un hidroizolācijai, ja tāda ir, ir ievērojams nolietojums), ilgtermiņā rada arī mikroplaisas un palielina mitruma iespiešanos ēkas konstrukcijās.</p>
	<p>Iekštelpu pārkaršana un elektroenerģijas pieprasījuma pieaugums vasarā</p>	<p>Pieprasījuma palielināšanās pēc iekštelpu dzesēšanas; telpu dzesēšanas un ventilācijas investīciju instalēšanas; cilvēku labas jūtas un veselības pasliktināšanās; darba produktivitātes samazināšanās; ārkārtas gadījumu izmaksu paaugstināšanās; investīciju pieaugums sabiedrībai; elektroenerģijas patēriņa un izmaksu pieaugums vasarā.</p>
	<p>Potenciālās plānotās aktivitātes un to sasaiste ar pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plānotie sabiedrībā balstīti sociālās aprūpes centri tiks būvēti atbilstoši prognozētam klimata pārmaiņu radītajam nokrišņu intensitātes palielinājumam, paredzot atbilstošus lietus notekūdeņu sistēmu risinājumus intensīvu nokrišņu gadījumiem. • Tā kā viens no prognozētajiem klimata pārmaiņu izraisītajiem riskiem būvniecībā ir iekštelpu pārkaršana, būvniecības projektos tiks paredzēti atbilstoši telpu dzesēšanas un ventilācijas risinājumi. • Ēku konstrukciju risinājumos būs paredzēta atbilstoša hidroizolācija, lai samazinātu ēku bojājumu iespēju gruntsūdeņu svārstību dēļ. <p>Sasaiste ar nacionālajiem pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem</p> <p>Izbūvētās ēkas plānots izmantot vairāk kā 30 gadus un aktīvu paredzamais darbmužs pārsniedz 50 gadus. Ņemot vērā klimata pārmaiņu prognozes Latvijai, ēku būvniecībā tiks nodrošināta pielāgošanās arī plūdiem (saskaņā ar Plūdu risku pārvaldības plāniem vai pašvaldību pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģijām (integrētāmpašvaldību atbilstības plānošanas dokumentos), nodrošinot ēku un infrastruktūras pretplūdu aizsardzību, izbūvējot noteces, veidojot zaļo</p>	

		infrastruktūru, nodrošinot atbilstošu hidroizolāciju un citus risinājumus). Tāpat, atbilstoši prognozēm, tiks nodrošināta pielāgošanās karstuma viļņiem, plānojot tādu iekštelpu gaiss apmaiņu un ventilāciju, kā arī mazināts kaitējums veselībai, veicinot pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sa sniegšanu, novēršot ekstremālu gaisa temperatūru maiņu ietekmi uz cilvēku.
<p>Ilgtspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs:</p> <p>(iii) ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai</p> <p>(iv) jūras ūdeņu labam videsstāvoklim?</p>	X	<p>Pa sākuma paredzamā ietekme ir nebūtiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ar sabiedrībā balstītu sociālās aprūpes centru būvniecību reģionos, t.sk. maksimālu šo ēku pieslēgšanu pie centralizētajām ūdensapgādes, kanalizācijas un siltumapgādes sistēmām. Tiks paredzēta lietus ūdeņu savākšanas un novadīšanas sistēmu izbūve, lai mazinātu applūšanas riskus spēcīgu lietusgāžu gadījumā.
<p>Pāreja uz aprītes ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums:</p> <p>(iv) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai atpļaušanu, izņemot nepārstrādājamo bīstamo atkritumu incinerāciju; vai</p> <p>(v) dabas resursu¹ tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā atpļaušanas cikla posmā radīs būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem²;</p> <p>(vi) vai radīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprītes ekonomiku³?</p>	X	<p>Pa sākuma paredzamā ietekme ir nebūtiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> sabiedrībā balstītu sociālās aprūpes centru izbūves laikā neizbēgami ir būvniecības darbi un dabas resursu ieguldījums, taču tas notiks koncentrējoties uz ilgtspējīgu būvmateriālu un materiālu izmantošanu; plānots, ka dalībnieki, kuri veiks sabiedrībā balstītu sociālās aprūpes centru būvniecību, tiks aicināti nodrošināt Direktīvas 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu, 11.panta 2.punkta prasību, ka vismaz 70% (pēc masas) no nebīstamiem būvgružiem un ēku nojaukšanas atkritumiem, kas būvlaukumā radušies sabiedrībā balstītu sociālās aprūpes centru būvniecības laikā (izņemot dabiskos materiālus, kuri definēti ar Komisijas Lēmumu 2000/532/EK izveidotā Eiropas atkritumu saraksta 17 05 04. kategorijā), tiks sagatavoti atkārtotai izmantošanai, pārstrādei un citu materiālu reģenerācijai (tostarp izbēšanas darbībām, kurās atkritumus izmanto citu materiālu aizstāšanai) saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju un ES būvgružu un ēku nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanas protokolu. ņemot vērā, ka sabiedrībā balstīti sociālās aprūpes centri tiks būvēti kā gandrīz nulles enerģijas ēkas, paredzams mazāks tādu primāro resursu patēriņš, kā elektība.

<p>Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju⁴ emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?</p>	<p>X</p>	<p>Pa sākuma paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādejādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sabiedrībā balstītu sociālās aprūpes centru izveidē tiks atbalstīti tikai gandrīz nulles enerģijas (NZEB) ēku būvniecība; • Sabiedrībā balstītu sociālās aprūpes centru attīstīšanas teritorijā plānots veikt labiekārtošanas darbus, piemēram, koku stādīšanu, apzaļumošanu; • ja sabiedrībā balstītu sociālās aprūpes centru būvniecības ietvaros teritorijā tiks nojauktas vecās ēkas, kurās ir azbestu saturoši materiāli, azbestu saturošus izstrādājumus apstādās un transportēs atbilstoši normatīviem aktiem par darba aizsardzības prasībām darbā ar azbestu, ta īskaitā nepieļaujot azbesta šķiedru vai putekļu nokļūšanu vidē. <p>Latvijas likumdošanas prasības aizliedz lietot azbestu un produktus, kas satur azbesta šķiedras, atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 18.decembra Regulas Nr.1907/2006 kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK nosacījumiem.</p>
<p>Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums:</p> <p>(i) būtiski kaitēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai; vai</p> <p>(ii) kaitēs dzīvotņu un sugu, tostarp Savienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam?</p>	<p>X</p>	<p>Nav paredzama negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību un ekosistēmas aizsardzību un atjaunošanu, jo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sabiedrībā balstītu sociālās aprūpes centru būvniecību plānots veikt dzīvojamās apbūves teritorijās. • Nav plānots atbalstīt sabiedrībā balstītu sociālās aprūpes centru būvniecību īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās, kur nepieciešams nodrošināt Savienības nozīmes dzīvotņu un sugu aizsardzību, nodrošinot biotopiem un sugām labvēlīgu stāvokli.

3.1.2.4.i.Sociālās integrācijas kompetenču attīstības centra izveide cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem drošumspējas veicināšanai:

- Ēkas Dubultu prospektā 71 I un centrālā korpusa siltināšana (ēkā atrodas istabīņas klientiem un ēdināšanas telpas)

- Pandusa ierīkošana
- Esošā lifta nomaiņa
- Ventilācijas sistēmas rekonstrukcija aktu zālē un auditorijās, nodrošinot kondicionēšanu

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	Jā	Nē	<i>Pamatojums, ja izvēlēts "Nē"</i>
Klimata pārmaiņu mazināšana	X		
Pielāgošanās klimata pārmaiņām	X		
Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība	X		
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un reciklēšana	X		
Gaisa, ūdens vai zemes piesārņojuma novēršana un kontrole	X		
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana	X		

Novērtējuma 2. daļa

<i>Jautājumi</i>	<i>Nē</i>	<i>Pamatojums pēc būtības</i>
<i>Klimata pārmaiņu mazināšana.</i> Vai paredzams, ka pa sākums radīs ievērojamas SEG emisijas?	X	Ietekme uz SEG emisijām

		<ul style="list-style-type: none"> • Pasākums neradīs ievērojamas SEG emisijas, ņemot vērā, ka pasākuma ietvaros tiks uzlabota ēku, kurās tiek sniegti pakalpojumi, energoefektivitāte, tā dēļādi samazinot ik ga dējo primārās enerģijas patēriņu un sniedzot enerģijas ietaupījumu un SEG emisiju samazinājumu; • renovācijas programmai ir potenciāls sa mazināt enerģijas patēriņu, palielināt energoefektivitāti, būtiski uzlabojot a ttiecīgo ēku energosniegumu, un būtiski samazināt SEG emisijas. Tādēļādi ta s palīdzēs sa sniegt valsts energoefektivitātes palielināšanas ga da mērķrādītāju, kas noteikts saskaņā ar Energoefektivitātes direktīvu (2012/27/ES) un nacionāli noteikto devumu Pa rīzes klimata nolīgumam.
<p>Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un ga idāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem?</p>	<p>X</p>	<p>Topošā sociālās integrācijas kompetenču centra ēkas siltināšana neizraisīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un ga idāmā nākotnes klimata ra dītājām negatīvajām ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu, tiks uzlabota ēkas energoefektivitāte un līdz ar to iespējams ietaupīt tās apsildei nepieciešamo enerģijas patēriņu.</p> <p>Klimata pārmaiņu izpausmes, kas ietekmē paredzētās aktivitātes jo mu</p> <p>Latvijā būvniecībai ir būtiskas vairākas klimata pārmaiņu izpausmes (tai skaitā ekstrēmi):</p> <ul style="list-style-type: none"> • ga da vidējās gaisa temperatūras paaugstināšanās, karstuma viļņu biežuma un ilguma pieaugums, meteoroloģiskās va saras pa garināšanās, diennakts maksimālās temperatūras maksimālās vērtības paaugstināšanās; • sala dienu un dienu skaita bez atkušņa samazināšanās; • nokrišņu daudzuma palielināšanās un maksimālā vienas diennakts nokrišņu daudzuma palielināšanās, dienu skaita ar ļoti stipriem nokrišņiem palielināšanās, maksimālā piecu diennakšu nokrišņu daudzuma palielināšanās, virs normas strauju sniega nokrišņu palielināšanās; • vidējā jūras ūdens līmeņa celšanās ilgtermiņā un krasta erozija attīstība, kā arī gruntsūdeņa līmeņa svārstības, ko ietekmē nokrišņu un jūras ūdens līmeņa izmaiņas, un upju noteces režīma izmaiņas. <p>Klimata pārmaiņas ietekmē visus būvniecības un infrastruktūras objektus – ēkas, ūdens apgādes un kanalizācijas infrastruktūru, meliorācijas, transporta, sakaru un enerģētikas tīklus un to funkcionēšanu,</p>

	<p>kur lielākā ietekme ir klimata pārmaiņu radītiem ekstrēmiem laika apstākļiem (vētras, plūdi, liela apjoma nokrišņi, karstuma viļņi).</p> <p>Risku novērtējumos konstatētie klimata pārmaiņu radītie riski un to iespējamās sekas:</p> <table border="1" data-bbox="927 403 2022 1082"> <tr> <td data-bbox="927 403 1294 571">Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām</td> <td data-bbox="1294 403 2022 571">Bojājumi ēkām pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, bojājumi ēkām ūdensteču un ūdenstilpju plūdu teritorijās; ēku remonta nepieciešamība vai nela bojāumi; ēkas norakstīšana; ēku vērtības krišanās un apdrošināšanas cenu pieaugums; drošības un komforta samazināšanās.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="927 571 1294 708">Pārslodzes pieaugums uz ēku jumtiem no liela nokrišņu daudzuma sniega formā īslaicīgā periodā gadījumos</td> <td data-bbox="1294 571 2022 708">Bojājumi ēku konstrukcijām (pastiprināta mikroplaisu veidošanās slodzes dēļ, mitruma bojājumi); jumtu sabrukšana; pelējuma palielināšanās; dzīvības un īpašuma apdraudējums.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="927 708 1294 879">Ēku pamatu un grunts bojājumi gruntsūdeņu līmeņa svārstību dēļ</td> <td data-bbox="1294 708 2022 879">Apdraudējums ēku un to pamatu konstrukciju noturībai un stabilitātei (vislielākais apdraudējums ir vecām ēkām, kuru pamatu noturībai un hidroizolācijai, ja tāda ir, ir ievērojams nolietojums), ilgtermiņā rada arī mikroplaisas un palielina mitruma iespiešanos ēkas konstrukcijās.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="927 879 1294 1082">Iekštelpu pārkaršana un elektroenerģijas pieprasījuma pieaugums vasarā</td> <td data-bbox="1294 879 2022 1082">Pieprasījuma palielināšanās pēc iekštelpu dzesēšanas; telpu dzesēšanas un ventilācijas investīciju instalēšanas; cilvēku labasajūtas un veselības pasliktināšanās; darba produktivitātes samazināšanās; ārkārtas gadījumu izmaksu paaugstināšanās; investīciju pieaugums sabiedrībai; elektroenerģijas patēriņa un izmaksu pieaugums vasarā.</td> </tr> </table> <p>Potenciālās plānotās aktivitātes un to sasaiste ar pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem</p> <p>Tā kā viens no prognozētajiem klimata pārmaiņu izraisītajiem riskiem būvniecībā Latvijā ir iekštelpu pārkaršana, tiks veikta ēkā esošo telpu ventilācijas risinājumu uzlabošana, lai nodrošinātu komforta temperatūru arī karstuma viļņu laikā.</p>	Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām	Bojājumi ēkām pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, bojājumi ēkām ūdensteču un ūdenstilpju plūdu teritorijās; ēku remonta nepieciešamība vai nela bojāumi; ēkas norakstīšana; ēku vērtības krišanās un apdrošināšanas cenu pieaugums; drošības un komforta samazināšanās.	Pārslodzes pieaugums uz ēku jumtiem no liela nokrišņu daudzuma sniega formā īslaicīgā periodā gadījumos	Bojājumi ēku konstrukcijām (pastiprināta mikroplaisu veidošanās slodzes dēļ, mitruma bojājumi); jumtu sabrukšana; pelējuma palielināšanās; dzīvības un īpašuma apdraudējums.	Ēku pamatu un grunts bojājumi gruntsūdeņu līmeņa svārstību dēļ	Apdraudējums ēku un to pamatu konstrukciju noturībai un stabilitātei (vislielākais apdraudējums ir vecām ēkām, kuru pamatu noturībai un hidroizolācijai, ja tāda ir, ir ievērojams nolietojums), ilgtermiņā rada arī mikroplaisas un palielina mitruma iespiešanos ēkas konstrukcijās.	Iekštelpu pārkaršana un elektroenerģijas pieprasījuma pieaugums vasarā	Pieprasījuma palielināšanās pēc iekštelpu dzesēšanas; telpu dzesēšanas un ventilācijas investīciju instalēšanas; cilvēku labasajūtas un veselības pasliktināšanās; darba produktivitātes samazināšanās; ārkārtas gadījumu izmaksu paaugstināšanās; investīciju pieaugums sabiedrībai; elektroenerģijas patēriņa un izmaksu pieaugums vasarā.
Nokrišņu plūdu radīto bojājumu pieaugums ēkām	Bojājumi ēkām pilsētās ar kanalizācijas kapacitātes nepietiekamību, bojājumi ēkām ūdensteču un ūdenstilpju plūdu teritorijās; ēku remonta nepieciešamība vai nela bojāumi; ēkas norakstīšana; ēku vērtības krišanās un apdrošināšanas cenu pieaugums; drošības un komforta samazināšanās.								
Pārslodzes pieaugums uz ēku jumtiem no liela nokrišņu daudzuma sniega formā īslaicīgā periodā gadījumos	Bojājumi ēku konstrukcijām (pastiprināta mikroplaisu veidošanās slodzes dēļ, mitruma bojājumi); jumtu sabrukšana; pelējuma palielināšanās; dzīvības un īpašuma apdraudējums.								
Ēku pamatu un grunts bojājumi gruntsūdeņu līmeņa svārstību dēļ	Apdraudējums ēku un to pamatu konstrukciju noturībai un stabilitātei (vislielākais apdraudējums ir vecām ēkām, kuru pamatu noturībai un hidroizolācijai, ja tāda ir, ir ievērojams nolietojums), ilgtermiņā rada arī mikroplaisas un palielina mitruma iespiešanos ēkas konstrukcijās.								
Iekštelpu pārkaršana un elektroenerģijas pieprasījuma pieaugums vasarā	Pieprasījuma palielināšanās pēc iekštelpu dzesēšanas; telpu dzesēšanas un ventilācijas investīciju instalēšanas; cilvēku labasajūtas un veselības pasliktināšanās; darba produktivitātes samazināšanās; ārkārtas gadījumu izmaksu paaugstināšanās; investīciju pieaugums sabiedrībai; elektroenerģijas patēriņa un izmaksu pieaugums vasarā.								

	<p>Tādējādi nav pierādījumu par nozīmīgu tiešo un primāro netiešo ietekmi uz šo vides mērķi visā pasākuma aprites ciklā.</p> <p>Sasaiste ar nacionālajiem pielāgošanās klimata pārmaiņām plānošanas dokumentiem</p> <p>Pasākums atbilst Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030. gadam paredzētajam rīcības virzienam - būvju un ēku pielāgošana klimata pārmaiņu ietekmēm un slodzēm, veicinot publiskā sektora un lielāko uzņēmumu ēkās tādu materiālu un tehnoloģiju izmantošanu, t.sk. zaļās infrastruktūras risinājumu ieviešanu, kas pasargā ēkas no siltuma uzkrāšanas, lai samazinātu kondicionēšanas sistēmu uzstādīšanas un lietošanas nepieciešamību. Papildus tam paredzētās aktivitātes plānotas būt saskaņā ar Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā laika posmam līdz 2030. gadam paredzētajiem pasākumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saskaņā ar Latvijas stratēģiju klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam pāreja uz klimatneitralitāti īstenojama cita starpā caur visaptverošu energoefektivitāti, t.sk., attiecībā uz ēku atjaunošanu; • Lai veicinātu Direktīvā 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti noteikto, Latvijā ir pastiprinātas prasības ēku energoefektivitātes minimālajam pieļaujamajam līmenim, energoefektivitātes novērtējumam apkurei atjaunošanām un pārbūvēm no 2021. gada, t.sk. no 2021. gada visām jaunām ēkām jāatbilst gandrīz nulles enerģijas ēku prasībām. • Saskaņā ar Ēku atjaunošanas ilgtermiņa stratēģiju līdz 2050. gadam Latvijai jāsasniedz ēku dekarbonizācijas mērķis, dzīvojamam fondam līdz 2050. gadam jāatbilst augstiem energoefektivitātes, būvniecības, drošības un labiekārtoības standartiem.
--	---

<p>Ilgtspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs:</p> <p>(i) ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai</p> <p>(ii) jūras ūdeņu labam vides stāvoklim?</p>	X	<p>Ņemot vērā gan tiešo, gan primāro netiešo ietekmi visā aprites ciklā, pasākuma atbalstītās darbības paredzamā ietekme uz šo vides mērķi ir nebūtiska. Nav konstatēti vides degradācijas riski, kas saistīti ar ūdens kvalitātes saglabāšanu un ūdens resursu noslodzi, jo netiek uzstādīta ūdensapgādes armatūra vai iekārtas, kas izmanto ūdeni.</p>
<p>Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums:</p> <p>(i) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai atglabāšanu, izņemot nepārstrādājamu biostamo atkritumu incinerāciju; vai</p> <p>(ii) dabas resursu¹ tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā aprites cikla posmā radīs būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam atbilstošiem pasākumiem²;</p> <p>(iii) vai radīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku³?</p>	X	<p>Pasākuma paredzamā ietekme ir nebūtiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> finansēšanas fonda ietvaros plānoto siltināšanas un citu remontdarbu (ventilācija, lifts, panduss) izbūves laikā neizbēgami ir būvniecības darbi un dabas resursu ieguldījums, taču tas notiks koncentrējoties uz ilgtspējīgu būvmateriālu un materiālu izmantošanu; plānots, ka iepirkuma, kas tiks izsludināts būvdarbu veikšanai, pretendenti tiks aicināti nodrošināt Direktīvas 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu, 11.pantā 2.punkta prasību, ka vismaz 70% (pēc masas) no nebīstamiem būvgružiem un ēku nojaukšanas atkritumiem, kas būvlaukumā radušies zemu izmaksu īresmāju būvniecības laikā (izņemot dabiskos materiālus, kuri definēti ar Komisijas Lēmumu 2000/532/EK izveidotā Eiropas atkritumu saraksta 170504.kategorijā), tiks sagatavoti atkalizmantošanai, pārstrādei un citu materiālu reģenerācijai (tostarp aizbēršanas darbībām, kurās atkritumus izmanto citu materiālu aizstāšanai) saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju un ES būvgružu un ēku nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanas protokolu.
<p>Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju⁴ emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?</p>	X	<p>Nav paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņojošās emisijas gaisā, ūdenī vai zemē:</p> <ul style="list-style-type: none"> pasākums atbilst Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānā 2020.–2030. gadam, kur paredzēts veicināt energoefektivitātes pasākumus pašvaldību ēkās, kā arī nodrošināt tādu sadzīvošanas iekārtu uzstādīšanu pašvaldību ēkās, kas rada zemas emisijas (2.2.pasākums), lai mazinātu NOx, NMGOS un PM2,5 emisijas; būvniecības procesa laikā tiks veikti pasākumi trokšņa, putekļu un piesārņotāju emisiju samazināšanai;

		<ul style="list-style-type: none"> Latvijā ir pastiprinātas prasības ēku energoefektivitātes minimālajam pieļaujamajam līmenim, energoefektivitātes novērtējumam apkurei atjaunošanām un pārbūvēm no 2021. gada, jo: <p>1) Direktīva 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti paredzējusi, ka valsts veicina, lai ēkas atjaunojot pārītu par gandrīz nulles enerģijas ēkām;</p> <p>2) Līdz 2050. gadam jāsasniedz ēku dekarbonizācijas mērķi:</p> <ul style="list-style-type: none"> renovējot ēkas, kurās ir azbestu saturoši materiāli, azbestu saturošus izstrādājumus apstrādās un transportēs atbilstoši normatīviem aktiem par darba aizsardzības prasībām darbā ar azbestu, tai skaitā nepieļaujot azbesta šķiedru vai putekļu nokļūšanu vidē; azbesta atkritumu tālākā apsaimniekošana paredzēta atbilstoši Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumiem Nr.301 "Noteikumi par azbesta un azbesta izstrādājumu ražošanas ražošanas vides piesārņojumu un azbesta atkritumu apsaimniekošanu".
<p>Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums:</p> <p>(i) būtiski kaitēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai; vai</p> <p>(ii) kaitēs dzīvotņu un sugu, tostarp Savienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam?</p>	X	<p>Pasākuma paredzamā ietekme uz bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzību ir nebūtiska, ievērojot to tiešo vai netiešo efektu dzīves ciklā. Investīcijas energoefektivitātē nav paredzētas ēkās, kuras atrodas NATURA 2000 teritorijā, vai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās. Energoefektivitātes uzlabošanas investīcijas paredzētas ēkās, kas neskar īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.</p>

3.1.2.5.i. Bezdarbnieku, darba meklētāju un bezdarba riskam pakļauto iedzīvotāju iesaiste darba tirgū

Novērtējuma 1. daļa

Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa	Jā	Nē	Pamatojums, ja izvēlēts "Nē"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	<p>Pasākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tā dēļ tā tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK atbilstīgu mērķi. Pasākumā pamatā plānotas</p>

			mācības, kuras notiks klasēs vai attālināti, tāpēc nerada ietekmi uz klimatu.
Pielāgošanās klimata pārmaiņām		X	Pa sākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar sākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tā dēļādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Pa sākumā pamatā plānotas mācības, kuras notiks klasēs vai attālināti, tāpēc nerada ietekmi uz klimatu.
Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība		X	Pa sākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar sākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tā dēļādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Pa sākumā pamatā plānotas mācības, kuras notiks klasēs vai attālināti, tāpēc nerada ietekmi uz jūras resursiem.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un reciklēšana		X	Pa sākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar sākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tā dēļādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Pa sākumā pamatā plānotas mācības, kuras notiks klasēs vai attālināti, nav saistības ar aprites ekonomiku.
Gaisa, ūdens vai zemes piesārņojuma novēršana un kontrole		X	Pa sākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar sākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tā dēļādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Pa sākumā pamatā plānotas mācības, kuras notiks klasēs vai attālināti, nav gaisa, ūdens vai zemes piesārņojumu.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pa sākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar sākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tā dēļādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi. Pa sākumā pamatā plānotas mācības, kuras notiks klasēs vai attālināti, nav ietekmes uz bioloģiskās daudzveidību un ekosistēmu.

KOMPONENTE 4: VESELĪBA

4 - Veselība	<p>4.1.1.2.i.: Atbalsts universitātes un reģionālo slimnīcu veselības aprūpes infrastruktūras stiprināšanai, lai nodrošinātu visaptverošu ilgtspējīgu integrētu veselības pakalpojumu, mazinātu infekciju slimību izplatību, epidemioloģisko prasību nodrošināšanā;</p> <p>4.1.1.3.i.: Atbalst sekundāro ambulatoro pakalpojumu sniedzēju veselības aprūpes infrastruktūras stiprināšanai, lai nodrošinātu visaptverošu ilgtspējīgu integrētu veselības pakalpojumu, mazinātu infekciju slimību izplatību, epidemioloģisko prasību nodrošināšanā</p>
--------------	--

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimāta pārmaiņu mazināšana	X		
Pielāgošanas klimata pārmaiņām	X		
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība	X		
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde	X		
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē	X		
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana	X		

Novērtējuma 2. daļa

Jautājums	NĒ	Detalizēts izvērtējums
<p>Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pasākums radīs ievērojamas SEG emisijas?</p>	<p>X</p>	<p>Ietekme uz SEG emisijām</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasākums neradīs ievērojamas SEG emisijas, ņemot vērā, ka ANM ietvaros plānota ārstniecības iestāžu infrastruktūras attīstība, kam būs nebūtiska ietekme uz SEG emisijām. • Ņemot vērā, ka plānots infrastruktūras attīstība atbilstoši mūsdienīgu prasībām, tad plānots, ka ēkas un iekārtas tiks uzlabotas (vai daļa iekārtu aizstātas ar jaunām), tad daļā gadījumu iespējama arī pozitīva ietekme uz klimata pārmaiņām. • Tiek plānots atbalstīt teritorijas labiekārtošanas darbus, piemēram, koku stādīšanu, apzaļumošanu, tādējādi veicinot CO₂ piesaisti. • Pasākumam nav nulles alternatīvas, t.i., nav iespējams neveikt investīcijas veselības aprūpes infrastruktūras attīstības pasākumus, jo tādējādi tiktu apdraudēta veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība iedzīvotājiem. <p>Papildinoši pasākumi un investīcijas ar SEG emisiju samazinošu efektu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Papildinošas investīcijas digitālajā veselībā, kas samazinās pārvietošanās nepieciešamību (klātienē apmeklējumus) un papīra izmantošanu, ir arī DP 2021.-2027. ietvaros, paredzot investīcijas e-pakalpojumu attīstībai.
<p>Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem?</p>	<p>X</p>	<p>Ieguldījumi kvalitatīvu un izmaksu efektīvu integrētu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamībai un veselības aprūpes sistēmas gatavībai pakalpojumu nodrošināšanai epidemioloģiskajās krīzēs <u>neizraisīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata radītajām negatīvajām ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu</u>, jo pasākumi nav saistīti ar klimata pārmaiņu radītos potenciālo risku radīšanu, kā arī uzlabojot novecojošo infrastruktūru, tiks netieši mazināta klimata pārmaiņu ietekme.</p>

<p>Ilgspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs: (i) ūdensobjektu labstāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (ii) jūras ūdeņu labstāvoklim?</p>	<p>X</p>	<p>Pasākumam nav būtiskas ietekmes, jo netiek īstenoti pasākumi ūdensobjektu ietekmēšanai</p>
<p>Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai apglabāšanu, izņemot nepārstādājamu biotamo atkritumu incinerāciju; vai (ii) dabas resursus tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā radīs būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem; vai (iii) radīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku?</p>	<p>X</p>	<p>Pasākumam nav būtiskas ietekmes, jo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektu īstenošanā iespēju robežās tiks veicināta zaļā publiskā iepirkuma prasību ievērošana • tiks nodrošināta atkritumu apstrāde atbilstoši normatīvo aktu prasībām un labas pārvaldības principiem
<p>Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?</p>	<p>X</p>	<p>Pasākumam, plānojot jau esošo ārstniecības iestāžu atbilstību nav paredzams, ka pasākums būtiski palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, pasākuma ietvaros tiek plānots atbalstīt teritorijas labiekārtošanas darbus, tostarp apzaļumošanu un koku stādīšanu, tādējādi nodrošinot zaļu un ilgtspējīgas vides mērķu sasniegšanu. Apstādījumi mazina gaisa temperatūru un palīdz gaisa temperatūras svārstības padarīt mērenākas. Turklāt apstādījumu teritorijās ir vērojamas daudz mazākas temperatūras svārstības.</p>

<p>Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums:</p> <p>(i) būtiski ka itēs ekosistēmu la b a m stāvoklim un noturībai; vai (ii) ka itēs dzīvotņu un sugu, tostarp Sa vienības nozīmes dzīvotņu un sugu, a aizsardzības statusam?</p>	<p>X</p>	<p>Pasākumam nav paredzama būtiska ietekme, jo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • plānots, ka projekti tiks veikti jau esošajā ārstniecības iestāžu teritorijā, • Attiecībā uz jauno būvniecību tiks veikts ietekmes uz vidi novērtējums saskaņā ar nomatīvajos aktos noteikto un Direktīvu 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu, tai skaitā nepieciešamības gadījumā tiek noteikti un ieviesti ietekmi mazinājošie pasākumi.
--	-----------------	--

<p>4 - Veselība</p>	<p>4.1.1.r. Uz cilvēku centrētas, visaptverošas, integrētas veselības aprūpes sistēmas ilgtspēja un noturība</p> <p>4.1.1.1.i. Atbalsts sabiedrības veselības pētījumu veikšanai</p> <p>4.2.1.r. Cilvēkresursu nodrošinājums un prasmju pilnveide</p> <p>4.2.1.1.i. Atbalsts cilvēkresursu attīstības sistēmas ieviešanai</p> <p>4.3.1.r. Veselības aprūpes ilgtspēja, pārvaldības stiprināšana, efektīva veselības aprūpes resursu izlietošana, kopējā valsts budžeta veselības aprūpes nozarē palielinājums</p> <p>4.3.1.1.i. Atbalsts sekundārās ambulatorās veselības aprūpes kvalitātes un pieejamības novērtēšanai un uzlabošanai</p>
----------------------------	---

Novērtējuma 1. daļa

<p><i>Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i></p>	<p>JĀ</p>	<p>NĒ</p>	<p>Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"</p>
<p>Klimata pārmaiņu mazināšana</p>		<p>X</p>	<p><i>pasākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir <u>nebūtiska</u> saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām</i></p>

			<i>visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi</i>
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	<i>pasākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir <u>nebūtiska</u> saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi</i>
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	<i>pasākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir <u>nebūtiska</u> saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi</i>
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	<i>pasākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir <u>nebūtiska</u> saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi</i>
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	<i>pasākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir <u>nebūtiska</u> saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi</i>
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	<i>pasākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir <u>nebūtiska</u> saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi</i>

KOMPONENTE 5: EKONOMIKAS TRANSFORMĀCIJA UN PRODUKTIVITĀTES REFORMA

Reformu un investīciju virziens 5.1. Produktivitātes paaugstināšana caur investīciju apjoma palielināšanu P&A

Reforma 5.1.1.r. Inovāciju pārvaldība un privāto P&A investīciju motivācija

5.1.1.1.i. Pilnvērtīga inovāciju sistēmas pārvaldības modeļa izstrāde un tā nepārtraukta darbināšana

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
--	----	----	------------------------------------

Klimāta pārmaiņu mazināšana		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (investīcijas inovāciju sistēmas pārvaldības modeļi), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nerada siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijas. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (investīcijas inovāciju sistēmas pārvaldības modeļi), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums neizraisa pašreizējā klimata un gaidāmā klimata nelabvēlīgās ietekmes palielināšanos uz pašu darbību vai uz cilvēkiem, dabu vai aktīviem. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (investīcijas inovāciju sistēmas pārvaldības modeļi), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nekaitē ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus, vai jūras ūdeņu labam vides stāvoklim. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (investīcijas inovāciju sistēmas pārvaldības modeļi), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nerada būtisku neefektīvu materiālu izmantošanu vai dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanu. Pasākums būtiski nepalielina atkritumu rašanos, sadzīvināšanu vai atglabāšanu. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (investīcijas inovāciju sistēmas pārvaldības modeļi), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākuma rezultātā būtiski nepieaug piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (investīcijas inovāciju sistēmas pārvaldības modeļi), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nekaitē ekosistēmu labam stāvoklim un izturētspējai vai dzīvotņu un sugu, t. sk. Savienības

			nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
--	--	--	---

5.1.1.2.i. Atbalsta instruments inovāciju klasteru attīstībai, kas nodrošinātu pilna inovāciju cikla atbalstu komersantiem RIS3 jomās vienas organizācijas ietvaros

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimāta pārmaiņu mazināšana		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (investīcijas uzņēmumu P&A projektos), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (investīcijas uzņēmumu P&A projektos), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums neizraisa pašreizējā klimata un gaidāmā klimata nelabvēlīgās ietekmes palielināšanos uz pašu darbību vai uz cilvēkiem, dabu vai aktīviem. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (investīcijas uzņēmumu P&A projektos), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nekaitē ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus, vai jūras ūdeņu labam vides stāvoklim. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (investīcijas uzņēmumu P&A projektos), pasākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nerada būtisku neefektīvā materiālu izmantošanā vai dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā. Pasākums būtiski nepalielina atkritumu rašanos,

			sa dedzināšanu vai apglabāšanu. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (investīcijas uzņēmumu P&A projektos), pasākuma atbilstīgai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākuma rezultātā būtiski nepieaug piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Ņemot vērā pasākuma būtību (investīcijas uzņēmumu P&A projektos), pasākuma atbilstīgai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākums nekaitē ekosistēmu labam stāvoklim un izturētspējai vai dzīvotņu un sugu, t. sk. Sa vienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam. Tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.

Reformu un investīciju virziens 5.2. Augstskolu pārvaldības modeļa maiņas nodrošināšana

Reforma 5.2.1.r. Augstākās izglītības un zinātnes izcilības un pārvaldības reforma

5.2.1.1.i. Pētniecības, attīstības un konsolidācijas granti

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Pētniecības, attīstības un konsolidācijas grantu pasākumam nav paredzamas ietekmes uz šo vides mērķi, t.i., pasākumam nav ietekmes uz SEG emisijām visā pasākuma dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas uzskatāms par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Pētniecības, attīstības un konsolidācijas grantu pasākumam nav paredzamas ietekmes uz šo vides mērķi, t.i., pasākums neizraisīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā

			klimate un ga idāmā nākotnes klimata radītajām negatīvajām ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu visā pasākuma dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas uzskatāms par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pētniecības, attīstības un konsolidācijas grantu pasākumam nav paredzamas ietekmes uz šo vides mērķi, t.i., pasākums nekaitēs ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus, kā arī jūras ūdeņu labam vides stāvoklim visā pasākuma dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas uzskatāms par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Pētniecības, attīstības un konsolidācijas grantu pasākumam nav paredzamas ietekmes uz šo vides mērķi, t.i., pasākums būtiski nepalielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai apglabāšanu, neradīs būtisku neefektivitāti dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā, kā arī neradīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku visā pasākuma dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas uzskatāms par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Pētniecības, attīstības un konsolidācijas grantu pasākumam nav paredzamas ietekmes uz šo vides mērķi, t.i., pasākums ievērojami nepalielinās piesāņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē visā pasākuma dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas uzskatāms par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pētniecības, attīstības un konsolidācijas grantu pasākumam nav paredzamas ietekmes uz šo vides mērķi, t.i., pasākums būtiski nekaitēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai, kā arī nekaitēs dzīvotņu un sugu aizsardzības statusam visā pasākuma dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas uzskatāms par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.

KOMPONENTE NR.6: LIKUMA VARA

Reformu un investīciju virziens 6.1. Ēnu ekonomikas mazināšana godīgas uzņēmējdarbības veicināšanai

Reforma 6.1.1.r analītiskās funkcijas stiprināšana, izstrādājot un ieviešot risinājumus centralizētai datu pārvaldībai SAP HANA tehnoloģiskajā platformā

Investīcija 6.1.1.1.i Esošo analītisko risinājumu modernizācija

6.1.1.2.i. Jaunu analīzes sistēmu izstrāde

6.1.1.3.i. Personāla apmācības darbam ar analītisko platformu, konsultācijas

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Pa sākumam <u>paredzamā ietekme uz vides mērķi ir nebūtiska</u> saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā, ka projekta ietvaros nav paredētas aktivitātes, kas saistītas ar CO2 emisiju (tai skaitā, pārvietošanos, transporta izmantošanu). Projekta ietvaros ir paredzēts attīstīt analītisko platformu, kas pilnībā nodrošina attālinātu lietojamību. Sekojoši pasākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijam attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Pa sākumam <u>nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi</u> saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību. Sekojoši pasākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijam attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pa sākumam <u>nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi</u> saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību. Sekojoši pasākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijam attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Pa sākumam <u>paredzamā ietekme uz vides mērķi ir nebūtiska</u> , saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā, ka projekta ietvaros plānots būtiski mazināt papīrveida dokumentācijas apripi starp procesos iesaistītajām pusēm. Sekojoši pasākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijam attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Pa sākumam <u>nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi</u> saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību. Sekojoši pasākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijam attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā.

Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pa sākumam <u>nav paredzamas ietekmes</u> uz vides mērķi saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību. Sekojoši pasākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijam attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā.
---	--	----------	--

Reforma 6.1.2.r muitas kontroles punktos skenēto attēlu attālināta un centralizēta analīze

6.1.2.1.i Dzelzceļa rentgena iekārtu sasaiste ar BAXE un mākslīgā intelekta izmantošana dzelzceļu kravu skenēšanas attēlu analīzei

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	<p>Pa sākums nav tieši saistīts ar klimata pārmaiņu mērķi (0%) (<u>primāri attiecas uz intervences kodu</u>: 011 - valsts IKT risinājumi, e-pakalpojumi, lietojumprogrammas) un tā dēļādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.</p> <p>Pasākums ietver informācijas sistēmu sasaisti un sistēmu funkcionalitātes uzlabojumus, paplašinot mākslīgā intelekta izmantošanu, kas <u>nerada SEG emisiju pieaugumu</u>. Savienojot BAXE informācijas sistēmu ar kravu kontroles rentgena iekārtām dzelzceļu muitas kontroles punktos, netiks veiktas izmaiņas infrastruktūrā. Tiek paredzēts, ka dzelzceļa vilciena vagonu, kuri faktiski atrodas Eiropas Savienības ārējās robežas kontroles punktos, skenēšanas attēlu analīze BAXE informācijas sistēmā diennakts režīmā tiks veikta centralizēti Rīgā. BAXE informācijas sistēmā, iestrādājot tajā analītiskos rīkus, būs iespējams operatīvi analizēt vilcienu plūsmu, kuras apstrādei muitas dienestam tiek dots ļoti ierobežots laiks. Tā rezultātā vilciena kontroles laiks tiks būtiski samazināts.</p> <ul style="list-style-type: none"> Dzelzceļa transports ir draudzīgāks klimatam un videi transporta veids - SEG emisijas dzelzceļa transportam ir par 80% mazākas nekā automašīnām. Tomēr dzelzceļa transports rada apmēram 8% no emisiju apjoma un izmeši, ko rada dīzeļlokomotīves, pasliktina gaisa kvalitāti, savukārt dzelzceļa radītā trokšņa līmenis var radīt neērtības apkārtējiem cilvēkiem. Ņemot vērā, ka tiks samazināts dzelzceļa vilcienu laiks kustībā pa Latvijas teritoriju, minimizējot muitas kontroles laiku,

		<p>sa gaidāms neliels SEG emisiju, kā arī dzelzceļa vilcienu rādīto trokšņa piesāmojuma un vibrācijas līmeņa samazinājums kas, savukārt, mazinās klimata pārmaiņu iespējamību. Tas varētu veicināt Latvijas virzību uz klimata neitralitāti, tā dā veidā sa balansējot potenciāli radītās palielinātās SEG emisijas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informācijas tehnoloģiju un mākslīgā intelekta izmantošana ir resurefektīvs risinājums videi draudzīgas transporta sistēmas uzlabošanai atbilstoši Latvijas stratēģijai klimatneitralitātes sasniegšanai. <p>Muitas kontroles procesa digitalizācija var veicināt siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu un veicinās dzelzceļa kravas pārvadājumu radītās ietekmes mazināšanu.</p>
<p>Pielāgošanas klimata pārmaiņām</p>	<p>X</p>	<p>Muitas kontroles procesu digitalizācija neizraisīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata radītajām negatīvajām ietekmēm uz pašu sākumu, cilvēkiem, dabu vai apkārtiem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu, tiks uzlabota ēkas energoefektivitāte un līdz ar to iespējams ietaupīt tās apsildei nepieciešamo enerģijas patēriņu.</p> <p>Pa sākums 100% atbalsta digitālo mērķi (primāri attiecas uz intervences kodu: 011 - valsts IKT risinājumi, e-pakalpojumi, lietojumprogrammas) un tādējādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK atiecībā uz attiecīgo mērķi.</p> <p>Digitālācija ir efektīvs līdzeklis, ar ko paātrināt pāreju uz klimatneitrālu, aprites un noturīgāku ekonomiku. Izvērtējot Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā norādītos klimata pārmaiņu riskus un iespējamās sekas būvniecībā un infrastruktūras plānošanā, secināts, ka minētie riski būtiski neskar informācijas tehnoloģiju un mākslīgā intelekta izmantošanu muitas kontrolē. Attiecībā uz iespējamajiem elektropārvades un sadales tīklu bojājumiem, enerģijas tīklu bojājumiem, energopiegādes traucējumiem, kas var rasties klimata pārmaiņu negatīvās ietekmes dēļ, ir izstrādāti rīcības plāni un atkāpšanās ceļi ārkārtas situācijās.</p> <p>Digitālu risinājumu izmantošana muitas dienestā ir viens no instrumentiem ceļā uz Eiropas zaļo kursu, veicinot vides aizsardzības pasākumus un mazinot klimata pārmaiņu radīto ietekmi, kā arī lai paātrinātu pāreju uz klimatneitrālu, apļveida un noturīgāku ekonomiku.</p> <p>Eiropas Savienības jaunā izaugsmes stratēģija Eiropas zaļais kurss ir iezīmējis ceļu, lai ne vēlāk kā 2050. gadā kļūtu par ilgtspējīgu, klimatneitrālu aprites ekonomiku. Izmantojot mākslīgu intelektu muitas darbā un vienlaikus pieņemot Eiropas</p>

			Komisijas izaicinājumu risināt “dvīņu izaicinājumu” – pāreju uz zaļo kursu un digitalizāciju, muitas dienestā tiks rādītas jaunas videi draudzīgas un digitālas darbavietas, kas nepieciešamas ekonomikas atveseļošanai pēc COVID-19 pandēmijas, kā arī uzlabot pielāgošanos klimata pārmaiņām, cita starpā veicinot Eiropas Savienības spēju paredzēt un pārvaldīt ar klimatu saistītas katastrofas.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pasākuma īstenošanā un pasākuma dzīves ciklā nav paredzētas infrastruktūras izmaiņas, kas nelabvēlīgi ietekmētu ūdensobjektu labu stāvokli vai to labu ekoloģisko potenciālu. Informācijas tehnoloģiju sasaistei un mākslīgā intelekta izmantošanai nav ietekmes uz ūdens resursu izmantošanu.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Veicinot plašāku skenēšanas tehnoloģiju un mākslīgā intelekta izmantošanu muitas kontrolē un īstenojot iepriekš iesāktu reformu - nodrošināt skenēto analīzi centra līmenī, tā dēļ jādi samazinot fiziskās kontroles nepieciešamību, netiks palielināta atkritumu rašanās, vai radīts būtisks un ilgtermiņa kaitējums videi attiecībā uz aprites ekonomiku.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Viens no muitas kontroles mērķiem ir cigarešu kontrabandas novēršana un apkarošana. Tabaka pakļauj sabiedrību un apkārtējo vidi tādu toksisku vielu kā svina, benzola un dzīvsudraba ietekmei. Samazinot nelegāli ievesto cigarešu daudzumu Latvijas teritorijā, tiks mazināts piesārņojuma līmenis. Savukārt paredzētās aktivitātes darbības radītais piesārņojums tiks summēts ar jau esošo fona piesārņojumu. Samazinot muitas kontrolei nepieciešamo laiku un samazinot dzelzceļa lokomotīvu kustības laiku pa Latvijas teritoriju tiks minimizēts dzelzceļā darbības radītais apkārtējās vides piesārņojums. Taču kopumā pasākums-informācijas sistēmu sasaiste un mākslīgā intelekta izmantošana - nerada piesārņojumu gaisā, ūdenī vai zemē. Efektīvāka muitas kontrole stiprina cīņu pret videi bīstamu vielu nelikumīgu pārvietošanu.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pasākumam nav negatīvas paredzamas ietekmes uz ekosistēmu labu stāvokli un noturību, kā arī dzīvotņu un sugu aizsardzības statusu. Efektīvāka muitas kontrole stiprina cīņu pret CITES īpatņu un fitosanitārajai kontrolei pakļauto augu un augu produktu nelikumīgu pārvietošanu.

6.1.2.2.i Muitas laboratorijas kapacitātes stiprināšana

Novērtējuma 1. daļa

Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	<p>Pa sākums nav tieši saistīts ar klimata pārmaiņu mērķi (0%) (<u>primāri attiecas uz intervences kodu</u>: 011 - valsts IKT risinājumi, e-pakalpojumi, lietojumprogrammas). Pa sākumam <u>paredzamā ietekme uz vides mērķi ir nebūtiska</u> saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā, ka projekta ietvaros plānota jauna Muižas laboratorijas aprīkojuma (stacionāro un mobilo spektrofotometru) iegāde un izmantošana, kā rezultātā nerodas SEG emisijas. Sekojoši pasākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijam attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā.</p> <p>Digitālu risinājumu izmantošana muitas dienestā ir viens no instrumentiem ceļā uz Eiropas zaļo kursu, veicinot vides aizsardzības pasākumus un mazinot klimata pārmaiņu radīto ietekmi, ka arī lai paātrinātu pāreju uz klimatneitrālu, atbilstīgu un noturīgāku ekonomiku.</p>
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	<p>Pa sākumam <u>nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi</u> saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību. Sekojoši pasākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijam attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā.</p> <p>Pa sākums vērsti uz muitas laboratorijas veikspējas stiprināšanu, tā pēc neizraisīs pašreizējā vai nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašpasākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem. Izvērtējot Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā norādītos klimata pārmaiņu riskus, secināts, ka minētie riski būtiski neskar konkrētā muitas kontroles aprīkojuma izmantošanu.</p> <p>Tiks nodrošināts, ka muitas laboratorijā ar jauno aprīkojumu strādās atbilstoši speciālisti, tiks veiktas apmācības darbam ar jaunajām iekārtām, secīgi tiks veiktas iekārtu tehniskās ekspertīzes, nepieļaujot jebkādu negatīvo ietekmi uz vidi.</p> <p>Savukārt izņemot no aprīkojuma cilvēku veselībai un videi kaitīgas vielas, tiks mazināta videi negatīvo faktoru ietekme. Tajā pašā laikā tiks pildīts Eiropas zaļais kurss, kura mērķis ir arī aizsargāt, saglabāt un stiprināt ES dabas kapitālu un aizsargāt iedzīvotāju veselību un labvēlību no vidiskiem apdraudējumiem un ietekmes. Tajā pašā laikā šai pārejai jābūt taisnīgai un iekļaujošai.</p>

Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pa sākumam <u>nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi</u> saistībā ar pa sākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību. Sekojoši pa sākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijam attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Pa sākumam <u>paredzamā ietekme uz vides mērķi ir nebūtiska</u> , saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā, ka projekta ietvaros plānots būtiski mazināt papīrveida dokumentācijas apriti starp procesos iesaistītajām pusēm. Sekojoši pa sākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijam attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Pa sākumam <u>nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi</u> saistībā ar pa sākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību. Sekojoši pa sākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijam attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā. Spektrofotometru darbība balstās uz elektromagnētiskā starojuma noteikšanu, kas nera da piesārņojumu gaisā, ūdenī vai zemē. Pasākuma īstenošana veicinās muitas kontroles pasākumu kvalitātes paaugstināšanu, cita starpā paplašinot videi bīstamu preču analīzes iespējas.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pa sākumam <u>nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi</u> saistībā ar pa sākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību. Sekojoši pa sākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijam attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā.

6.1.2.3.i Saņemto pasta sūtījumu muitas kontroles pilnveidošana Lidostas MKP

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Pa sākums nav tieši saistīts ar klimata pārmaiņu mērķi (0%) (<u>primāri attiecas uz intervences kodu</u> : 011 - valsts IKT risinājumi, e-pakalpojumi, lietojumprogrammas). Pa sākumam <u>paredzamā ietekme uz vides mērķi ir nebūtiska</u> saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā, ka projekta ietvaros plānota pasta sūtījumu šķirošanas līnijas iegāde un uzstādīšana, kā

			<p>rezultātā nerodas SEG emisijas. Sekojoši pasākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijam attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā.</p> <p>Digitālu risinājumu izmantošana muitas dienestā ir viens no instrumentiem ceļā uz Eiropas zaļo kursu, veicinot vides aizsardzības pasākumus un mazinot klimata pārmaiņu radīto ietekmi, ka arī lai paātrinātu pāreju uz klimatneitrālu, atbilstīgu un noturīgāku ekonomiku.</p>
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	<p>Pašā pasākumā <u>nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi</u> saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību.</p> <p>Sekojoši pasākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijam attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā.</p> <p>Pašā pasākumā vērstas uz muitas kontroles procesu paātrināšanu, tāpēc neizraisīs pasreizējā vai nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem. Izvērtējot Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā norādītos klimata pārmaiņu riskus, secināts, ka minētie riski būtiski neskar konkrētā muitas kontroles atbilstīgumu izmantošanu.</p> <p>Ieviešot viedās skenēšanas un automatiskās šķirošanas/analīzes līniju saņemto pasta sūtījumu muitas kontrolei Lidostas MKP, no apstiprinātas izņemtas cilvēku veselībai un videi kaitīgas vielas, tiks mazināta videi negatīvo faktoru ietekme. Tādējādi tiks pildīts Eiropas zaļais kurss, kura mērķis ir arī aizsargāt, saglabāt un stiprināt ES dabas kapitālu un aizsargāt iedzīvotāju veselību un labbūtību no vidiskiem apdraudējumiem un ietekmes. Tajā pašā laikā šai pārejai jābūt taisnīgai un iekļaujošai.</p>
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	<p>Pašā pasākumā <u>nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi</u> saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību. Sekojoši pasākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijam attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā.</p>
Aprite ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	<p>Pašā pasākumā <u>paredzamā ietekme uz vides mērķi ir nebūtiska</u>, saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību – muitas kontroles efektivitātes veicināšana un procesu digitalizācija. Sekojoši pasākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijam attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā.</p>
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	<p>Pašā pasākumā <u>nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi</u> saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību. Sekojoši pasākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijam attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā.</p>

Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pa sākumam <u>nav paredzamas ietekmes</u> uz vides mērķi saistībā ar pa sākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību. Sekojoši pa sākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijam attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā.
---	--	----------	--

6.1.2.4.i. Infrastruktūras izveide kontroles dienestu funkciju īstenošanai Kundziņsalā

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	<p>Pa sākums 40% atbalsta klimata pārmaiņu mērķi (0%) (<u>primāri attiecas uz intervences kodu: 025 ter – jaunu energoefektīvu ēku būvniecība</u>) un tā dēļādi tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi.</p> <p>Tiks veicināta kravu kustības plūsma, nodrošinot to ātru apstrādi. Tiks radīta moderna darba vide veiksmīgai visu kontroles dienestu funkciju izpildei, kas iekļausies kopējā kravu kustības plūsmā. Mazināsies ar Rīgas ostu un tranzītu saistītā transporta kustības negatīvā ietekme uz Rīgas pilsētas kopējo transporta plūsmu un tiks veicināta Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanās - kontroles dienesti veiks savus uzdevumus jaunajā infrastruktūrā, kurā telpas dienestu vajadzībām un funkciju īstenošanai tiks veidotas kā koplietošanas vai izvietotas blokos pēc to nozīmes.</p> <p>Investīcijas veicinās izmaiņas kravas transportlīdzekļu plūsmā, to novirzot no Rīgas pilsētas centra, ilgtermiņā nodrošinot centra atslogošanu no transporta un mazinot SEG emisijas un uzlabojot gaisa kvalitāti pilsētā.</p> <p>Pa sākuma īstenošanas rezultātā sagaidāma SEG emisiju samazināšanās ņemot vērā, ka kontroles infrastruktūras izveide saiksmes vada tuvumā uzlabos kravu kustības ātrumu, mazinās dīkstāves un sastrēgumus pilsētas centrā, tā dēļādi mazinot arī siltumnīcefekta gāzu emisijas. Pa sākuma rezultātā tiks veicināta labāka transporta plūsmas organizācija. Mazināsies ar Rīgas ostu un tranzītu saistītā transporta kustības negatīvā ietekme uz Rīgas pilsētas kopējo transporta plūsmu un tiks veicināta Rīgas</p>

		<p>pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanās - kontroles dienesti veiks savus uzdevumus jaunajā infrastruktūrā, kurā telpas dienestu vajadzībām un funkciju īstenošanai tiks veidotas kā koplietošanas vai izvietotas blokos pēc to nozīmes.</p> <p>Ņemot vērā uzņēmumu ģeogrāfisko izvietojumu Rīgā, tiks veicināta savstarpēji simbiotisku risinājumu īstenošana, kas palielinās resursefektivitāti un tādejādi samazinās industriālo darbību oglekļa pēdas nospiedumu.</p> <p>Transports Latvijā ir lielākais enerģijas patērētājs, kā arī nozīmīgs SEG emisiju avots. Pasākuma īstenošana pozitīvi ietekmēs satiksmes sastrēgumu problēmas risināšanu Rīgā. Savukārt modernizētās infrastruktūras izveide radīs uzņēmējiem plašākas iespējas attīstīt klimatneitrālus un zaļus transporta pakalpojumus, tādejādi samazinot kopējās SEG emisijas.</p> <p>Investīcijas infrastruktūras izveidei kontroles dienestu funkciju īstenošanai Kundziņsalā plānotas sinerģijā ar citiem nacionālā līmeņa pasākumiem, kas atbalsta pāreju uz mazemisiju vai bezemisiju transportlīdzekļu veidiem.</p> <p>Sasaiste ar politikas plānošanas dokumentiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saskaņā ar Latvijas stratēģiju klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam, ir jānodrošina optimālu transporta infrastruktūru, mainīt iedzīvotāju pārvietošanās paradumus, palielināt resursefektivitāti. Par redzētās darbības tiešā veidā palīdz saņiegt klimatneitralitātes mērķus. • Latvijas Nacionālo klimata un enerģētikas plāna 2021.–2030.gadam (NEKP) mērķis ir mazināt Latvijas cilvēku, tautsaimniecības, infrastruktūras, apbūves un dabas ievainojamību pret klimata pārmaiņu ietekmēm un veicināt klimata pārmaiņu radīto iespēju izmantošanu. Plāna ietvaros attiecībā uz transporta sektoru ir noteikts ‘Nodrošināt esošās transporta (autoceļu, dzelzceļa, lidostu, ostu) un elektronisko sakaru infrastruktūras pielāgošanu klimata pārmaiņām’. Paredzēto pasākumu īstenošanā ir paredzēts ņemt vērā klimata pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi. • Uzlabojot drošu, ērtu, pieejamu, uzticamu mobilitāti cilvēkiem un kravām, kā arī attīstot energoefektīvus, komodālus pārvadājumus un efektīvus, gudrus, ilgtspējīgus risinājumus transporta un loģistikas pakalpojumu attīstībai, ietverot attiecīgas infrastruktūras attīstību, saskaņā ar Transporta attīstības pamatnostādņiem 2021.–2027. gadam (projekts).
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Transporta infrastruktūras sakārtošana un jauna pieslēguma nodrošināšana Kundziņsalai ir būtiska izveidojamās Austrumu maģistrāles sastāvdaļa, kas ir noteikta Rīgas pilsētas stratēģiskos dokumentos - “Rīgas pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam”, “Rīgas attīstības programmā 2014.-2020.gadam”. Visas plānotās investīcijas ir vērstas uz Rīgas pilsētas starptautisko konkurētspēju, nodrošinot labvēlīgākus apstākļus uzņēmējdarbībai. Izvirzīto stratēģisko mērķu sasniegšana tiktu negatīvi ietekmēta, pie nosacījuma ja infrastruktūra kontroles dienestu funkciju īstenošanai netiktu pārvietota uz Kundziņsalas teritoriju. • Viens no Reģionālās politikas pamatnostādnēs 2021.-2027.gadam noteiktajiem uzdevumiem ir mobilitātes uzlabošana Rīgas metropoles areālā. Aktivitātes rezultātā samazināsies sastrēgumi Rīgā un Rīgas metropoles areālā, vienlaikus mazinot ietekmi uz vidi. • Modernizācijas fonda ietvaros kā viens no galvenajiem virzieniem (prioritārajiem ieguldījumiem) ir energoefektivitātes uzlabošana, t.sk. transporta nozarē. • Papildinošas investīcijas, kas samazinās pārvietošanās nepieciešamību (klātienē apmeklējumus) un papīra izmantošanu, ir arī DP 2021.-2027. ietvaros, paredzot investīcijas e-pakalpojuma attīstībai (SAM 1.3.1.). • Līdz ar Rīgas brīvostas uzsāktu reformu realizāciju, lielāko daļu Rīgas brīvostas kravu plūsmas paredzēts novirzīt uz Kundziņsalu, kas rada loģisku nepieciešamību arī visu kontroles dienestu darbību pārcelt uz Kundziņsalu. • Investīcijas ir plānotas saskaņā ar Latvijas nacionālo attīstības plānu 2021.–2027. gadam, kas cita starpā nosaka, ka transporta infrastruktūras efektivitāte tieši iespaido konkurētspēju, uzņēmējdarbības aktivitāti un valsts attīstību kopumā.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām	X	Skatīt novērtējuma 2.daļu.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība	X	<p>Pasākumam <u>nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi</u> un tas neradīs būtisku kaitējumu ilgtspējīgai ūdens un jūras resursu izmantošanai un aizsardzībai, nekā arī ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus, kā arī neradīs kaitējumu jūras ūdeņu labam vides stāvoklim.</p> <p>Veidojot muitas kontroles infrastruktūru Kundziņsalā, plānots paredzēt lietot ūdeņu savākšanas un novadīšanas sistēmu izbūvi, plānot ūdenscaurļidīgus segumus (ietvēm, stāvlukumiem), lai mazinātu applūšanas riskus spēcīgu lietusgāzu gadījumā.</p>

			Pēc nepieciešamības tiks veikts ietekmes uz vidi novērtējums (IVN) saskaņā ar Direktīvu 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	<p>Pašākumam <u>paredzamā ietekme uz vides mērķi ir nebūtiska</u>, saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību – modernās vienotās kontrolējošo dienestu infrastruktūras izveide Kundziņsalā. Sekojoši pasākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijam attiecīgā jutājuma formulējuma kontekstā.</p> <p>Ar mērķi samazināt būvdarbu ietekmi uz vidi visā to aprites ciklā, vienlaikus sekmējot videi draudzīgu preču un pakalpojumu tirgus attīstību un vietējās ekonomikas konkurētspējas paaugstināšanu, jaunas infrastruktūras izveide kontroles dienestu funkciju īstenošanai “projektē - būvē” un “kravas kontroles rentģeniekārtas iegādes” iepirkumi tiks veikti, ievērojot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 20.06.2017. Ministru kabineta noteikumus Nr. 353 “Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība” un nosakot Zaļā publiskā iepirkuma prasības un kritērijus būvdarbu komponentēs - energoefektivitāte, būvniecības materiāli, atkritumu apsaimniekošana, ūdens apsaimniekošana, transports un citas. Vienlaikus ievērojot prasības attiecībā uz iekārtu kalpošanas ilgumu un nolietotās datortehnikas drošu utilizāciju; - 08.07.2014. Ministru kabineta noteikumus Nr. 388 “Elektrisko un elektronisko iekārtu kategorijas un marķēšanas prasības un šo iekārtu atkritumu apsaimniekošanas prasības un kārtība” paredz visu iekārtu savākšanu un apstrādi, lai tiktu veicināta veselu iekārtu vai tajās esošo komponentu atkārtota izmantošana un pārstrāde. <p>Būvniecības laikā paredzēts ierobežot atkritumu rašanos saskaņā ar ES būvgružu un ēku nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanas protokolu un ņemt vērā labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, kā arī atvieglot atkalizmantošanu un augstas kvalitātes pārstrādi, kas panākams, ar būvgružu šķirošanai paredzēto, pieejamo sistēmu palīdzību selektīvi izņemot materiālus</p>
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	<p>Infrastruktūras izveide kontroles dienestu funkciju īstenošanai Kundziņsalā neizraisīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata radītajām negatīvajām ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu, jo aktivitātes īstenošanā paredzēts ņemt vērā klimata</p>

		<p>pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi. Sekojoši pasākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijam attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā.</p> <p>Būvniecības procesa laikā tiks veikti pasākumi trokšņa, putekļu un piesāņotāju emisiju samazināšanai.</p> <p>Plūdu risku pārvaldības plāns Rīgas pilsētai nosaka, ka krasta iecirknis Daugavas lejtecē pirms Austrumu mola saglabājas kā vienīgā paaugstināta erozijas riska vieta, ar reālu apdraudējumu infrastruktūrai un operatīvai saimnieciskai u.c. darbībām.</p> <p>Infrastruktūras izveide notiks saskaņā ar Latvijas pielāgošanās laika klimata pārmaiņām plānā posmam līdz 2030. gadam noteiktajam, ka infrastruktūra un apbūve ir klimata noturīga un plānota atbilstoši iespējamiem klimata riskiem. Viens no minētā plāna virzieniem ir būvju un ēku pielāgošana klimata pārmaiņu ietekmēm un slodzēm, veicinot publiskā sektora un lielāko uzņēmumu ēkās tādu materiālu un tehnoloģiju izmantošanu, t.sk. zaļās infrastruktūras risinājumu ieviešanu, kas pasargā ēkas no siltuma uzkrāšanas, lai samazinātu kondicionēšanas sistēmu uzstādīšanas un lietošanas nepieciešamību, kā arī atbilstīgu vai reģenerēt urbānas teritorijas, paredzot un īstenojot zaļās infrastruktūras risinājumus, kas sekmē pielāgošanos klimata pārmaiņām.</p> <p>Izveidoto infrastruktūru plānots izmantot vairāk kā desmit gadus. Ņemot vērā klimata pārmaiņu prognozes Latvijai, ēku būvniecībā tiks nodrošināta pielāgošanās arī plūdiem (saskaņā ar Rīgas pilsētas plūdu risku pārvaldības plānu, nodrošinot ēku un infrastruktūras pretplūdu aizsardzību, izbūvējot noteces, veidojot zaļo infrastruktūru, nodrošinot atbilstošu hidroizolāciju un citus risinājumus). Prasības tiks iekļautas projektu nosacījumos un būvprojektu izstrādē. Tāpat, atbilstoši prognozēm, tiks nodrošināta pielāgošanās karstuma viļņiem, plānojot tādu iekštelpu gaisa apmaiņu un ventilāciju, kā arī mazināts kaitējums veselībai, veicinot pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu, novēršot ekstremālu gaisa temperatūru maiņu ietekmi uz cilvēku.</p>
<p>Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana</p>	<p>X</p>	<p>Pa sākumam <u>nav paredzamas ietekmes</u> uz vides mērķi saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību. Sekojoši pasākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijam attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā. Potenciālās plānotās aktivitātes un to saistītie ar pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem.</p>

Novērtējuma 2. daļa

Jautājums	NĒ	Detalizēts izvērtējums
<p>Klimata pārmaiņu mazināšana. Vai paredzams, ka pasākums radīs ievērojamas SEG emisijas?</p>		<p>Skat. novērtējuma 1. daļu.</p>
<p>Pielāgošanās klimata pārmaiņām. Vai paredzams, ka pasākums izraisīs pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pasākumu vai uz cilvēku, dabu vai aktīviem?</p>	<p>X</p>	<p>Infrastruktūras izveide kontroles dienestu funkciju īstenošanai Kundziņsalā <u>neizraisīs negatīvu ietekmi uz pašreizējā klimata un gaidāmā nākotnes klimata radītajām negatīvajām ietekmēm uz pašu pasākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem (t.sk. infrastruktūru), kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu sasniegšanu</u>, jo pasākumu īstenošanā ir paredzēts ņemt vērā klimata pārmaiņu radītos potenciālos riskus, kā arī novērst to ietekmi.</p> <p>Plānots radīt modernu energoefektīvu darba vidi veiksmīgai robežšķērsosšanas kontroles dienestu funkciju izpildei.</p> <p>Pasākuma nulles alternatīva, t.i., saglabāt esošo muitas kontroles dienesta infrastruktūru Rīgas brīvostas teritorijā, nav iespējama, ņemot vērā Rīgas brīvostas uzsākto reformu realizāciju, kas paredz lielāko daļu Rīgas brīvostas kravu plūsmu novirzīt uz Kundziņsalu un rada loģisku nepieciešamību arī visu kontroles dienestu darbību pārcelt uz Kundziņsalu. Kustības intensitātei un pieprasījumam atbilstošas infrastruktūras pašreizējais trūkums negatīvi ietekmē iespējamo mobilitāti un Latvijas, Rīgas reģiona, Rīgas pilsētas, kā arī Rīgas ostas turpmāko izaugsmi.</p> <p>Esošā ostas perimetra kontroles sistēma, teritorijas videonovērošanas sistēmas un caurlaižu kontroles punktu infrastruktūra, konfigurācija un tehniskais aprīkojums, kā arī pieejamais programnodrošinājums, integrācijas trūkums ar citu iestāžu informācijas sistēmām un zemais automatizācijas līmenis ievērojami apgrūtina pieaugošā cilvēku un transporta apjoma apkalpošanu, radot “pudeles kakla efektu” - sastrēgumus un dīkstāves, kas, savukārt negatīvi ietekmē SEG emisiju pieaugumu.</p> <p>Infrastruktūras izveide kontroles dienestu funkciju īstenošanai Kundziņsalā ietver arī teritorijas labiekārtošanas darbus.</p> <p>Plānotās kontroles dienestu administratīvais komplekss, kontroles ēkas un infrastruktūra tiks būvētas atbilstoši prognozētam klimata pārmaiņu radītajam nokrišņu intensitātes palielinājumam, paredzot atbilstošus lietus notekudeņu sistēmu risinājumus intensīvu nokrišņu gadījumiem, dodot priekšroku zaļās infrastruktūras elementiem, izmantojot dabā balsītus risinājumus.</p> <ul style="list-style-type: none"> · būvniecības projektos tiks paredzēti atbilstoši telpu dzesēšanas un ventilācijas risinājumi, mazinot klimata pārmaiņu izraisīto risku būvniecībā- iekštelpu pārkaršanu, · ēku konstrukciju risinājumos tiks paredzēta atbilstoša hidroizolācija, lai samazinātu ēku bojājumu iespēju gruntsūdeņu svārstību dēļ.

	<p>Sa vukārt kravu kontroles reģena iekārtas iegāde veicinās muitas kontroles procesu paātrināšanu, tāpēc neizraisīs pašreizējā vai nākotnes klimata negatīvās ietekmes palielināšanos uz pašu pašsākumu, cilvēkiem, dabu vai aktīviem. Izvērtējot Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā norādītos klimata pārmaiņu riskus, secināts, ka minētie riski būtiski neskar konkrētā muitas kontroles aprīkojuma izmantošanu.</p> <p>Efektīvās muitas kontroles rezultātā no aprites tiks izņemtas cilvēku veselībai un videi kaitīgas vielas, tiks mazināta videi negatīvo faktoru ietekme. Tādējādi tiks pildīts Eiropas zaļais kurss, kura mērķis ir arī aizsargāt, saglabāt un stiprināt ES dabas kapitālu un aizsargāt iedzīvotāju veselību un labbūtību no vidiskiem apdraudējumiem un ietekmes.</p> <p>Potenciāli plānotie pasākumi un to sasaiste ar pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem</p> <p>Jau projektēšanas stadijā tiks ņemti vērā arī klimata pārmaiņām saistītie riski un tiks noteikti arī ar būvniecību, uzturēšanu un ekspluatāciju saistītie riski. Šāda pieeja ļauj pārvaldīt ar klimata pārmaiņām radītos riskus, t.i., izvērtēt pašreizējos un iespējamajos nākotnes klimata riskus. Vienlaikus tas ļauj savlaicīgi izvērtēt arī finansāli izdevīgākās adaptācijas iespējas.</p> <p>Realizējot pasākumu, plānots pieturēties pie viena no pieciem Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030. gadam stratēģiskajiem mērķiem ir “Infrastruktūra un apbūve ir klimatnoturīga un plānota atbilstoši iespējamiem klimata riskiem”, kas ir vērsts uz infrastruktūras un apbūves (ēku un būvju) klimatnoturības nodrošināšanu mainīgajos klimata apstākļos.</p> <p>Laipielāgotos klimata pārmaiņām, plānots īstenot noteiktus rīcības virzienus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zaļās infrastruktūras izmantošana klimata risku ietekmes mazināšanai. 2. Inženierkomunikāciju sistēmas un infrastruktūras nodrošināšana un pielāgošana klimata ekstrēmiem. 3. Būvju un ēku pielāgošana klimata pārmaiņu ietekmēm un slodzēm. <p>Arī OECD rekomendācijā par klimatnoturīgu infrastruktūru rekomendēts projektēt, būvēt un ekspluatēt infrastruktūru tā, lai tā būtu klimatnoturīga. OECD uzsver publiskās partnerības pieejas un zaļās infrastruktūras risinājumu, kas papildina "pelēko" infrastruktūru, nozīmi.</p>
--	--

<p>Ilgtspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība. Vai paredzams, ka pasākums kaitēs: (i) ūdensobjektu labam stāvoklim vai to labam ekoloģiskajam potenciālam, ieskaitot virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus; vai (ii) jūras ūdeņu labam vides stāvoklim?</p>	<p>Skat. novērtējuma 1.daļu.</p>
<p>Pāreja uz aprites ekonomiku, ieskaitot atkritumu rašanās novēršanu un to reciklēšanu. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski palielinās atkritumu rašanos, incinerāciju vai apglabāšanu, izņemot nepārstrādājamu bīstamo atkritumu incinerāciju; vai (ii) dabas resursu tiešā vai netiešā izmantošanā jebkurā to aprites cikla posmā radīs būtisku neefektivitāti, kas netiek samazināta līdz minimumam ar atbilstošiem pasākumiem; vai (iii) radīs būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi attiecībā uz aprites ekonomiku?</p>	<p>Skat. novērtējuma 1.daļu.</p>
<p>Piesārņojuma novēršana un kontrole. Vai paredzams, ka pasākums ievērojami palielinās piesārņotāju emisijas gaisā, ūdenī vai zemē?</p>	<p>Skat. novērtējuma 1.daļu.</p>
<p>Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Vai paredzams, ka pasākums: (i) būtiski kaitēs ekosistēmu labam stāvoklim un noturībai; vai (ii) kaitēs dzīvotņu un sugu, tostarp Sa vienības nozīmes dzīvotņu un sugu, aizsardzības statusam?</p>	<p>Skat. novērtējuma 1.daļu.</p>

Reformu un investīciju virziens 6.2. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas identificēšana, ekonomisko noziegumu izmeklēšana, tiesvedības procesu modernizācija un preventīvo darbību īstenošana

Reforma 6.2.1.r. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas identificēšanas, ekonomisko noziegumu izmeklēšanas un tiesvedības procesu modernizācija

6.2.1.1.i. AML inovāciju centra izveide noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas identificēšanas uzlabošanai

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Pa sākumam <u>paredzamā ietekme uz vides mērķi ir nebūtiska</u> saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā, ka projekta ietvaros plānots veicināt iesaistīto pušu pārvietošanas (tai skaitā transporta izmantošanu, līdz ar to CO2 emisiju) mazināšanu, piedāvājot drošus un tālrunāto komunikāciju rīkus. Sekojoši pasākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijām attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Pa sākumam <u>nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi</u> saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību. Sekojoši pasākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijām attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pa sākumam <u>nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi</u> saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību. Sekojoši pasākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijām attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Pa sākumam <u>paredzamā ietekme uz vides mērķi ir nebūtiska</u> , saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā, ka projekta ietvaros plānots būtiski mazināt papīrveida dokumentācijas apripi starp procesos iesaistītajām pusēm. Sekojoši pasākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijām attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Pa sākumam <u>nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi</u> saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību.

			Sekojoši pasākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijam attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pa šā kumam <u>nav paredzamas ietekmes</u> uz vides mērķi saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību. Sekojoši pasākums uzskatāms par atbilstīgu NBK kritērijam attiecīgā jautājuma formulējuma kontekstā.

6.2.1.2.i. Ekonomisko noziegumu izmeklēšanas kapacitātes stiprināšana

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Viens no instrumentiem, kas tiks izmantots projekta ietekmes uz vidi samazināšanai, ir zaļā iepirkuma ieviešana. Zaļā iepirkuma mērķis būs nodrošināt videi draudzīgu tehnoloģiju iegādi. Zaļais iepirkums tiks veikts saskaņā ar 2017. gada 20. jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 353 "Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība". Digitālo tehnoloģiju izmantošana palielinās iespējas organizēt tiešsaistes saņemšanas (vietējās un starptautiskās), tādējādi Valsts policija izmantot mazāk neatjaunojamus dabas resursus ceļošanai uz tikšanās vietām (aviotransports), kas pats par sevi samazina iespējamo CO2 piesārņojumu.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Digitālo tehnoloģiju izmantošana palielinās iespējas organizēt tiešsaistes saņemšanas (vietējās un starptautiskās), tādējādi Valsts policija izmantot mazāk neatjaunojamo dabas resursu, kā arī samazinātos papīra izmantošanu.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Par vides noziegumu apkarošanu atbild Valsts policija. Vides noziegumi ir noziegumi, kas nodara būtisku kaitējumu zemei, tās dzīvībai, ūdeņiem vai mežiem, tai skaitā nelegālajiem atkritumiem utt. Par ekonomiskiem noziegumiem tiek uzskatīti vides noziegumi, un vides noziegumu apkarošanas atbildīgā vienība ir Valsts policijas Ekonomisko noziegumu apkarošanas

			nodaļa. Tā pēc Ekonomiskās noziedzības apkarošanas departamenta tehniskās kapacitātes stiprināšana tiešā veidā veicinās negatīvās ietekmes samazināšanu uz vidi un dabas resursiem.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Pa lielino digitālo tehnoloģiju izmantošanu, samazinās papīra izmantošana, tā dēļ sa mazinās papīra atkritumu daudzums. Izmantojot digitālās tehnoloģijas un mobilās darbstacijas, drukāto dokumentu skaits tiks ievērojami samazināts, piemēram, izmeklēšanas grupu darba procesā, kā arī kriminālvajāšanas procedūrās un tiesās.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Par vides noziegumu apkarošanu atbild Valsts policija. Vides noziegumi ir noziegumi, kas nodara būtisku kaitējumu zemei, tās dzīlēm, ūdeņiem vai mežiem, tai skaitā nelegālajiem atkritumiem utt. Par ekonomiskiem noziegumiem tiek uzskatīti vides noziegumi, un vides noziegumu apkarošanas atbildīgā vienība ir Valsts policijas Ekonomisko noziegumu apkarošanas nodaļa. Tā pēc Ekonomiskās noziedzības apkarošanas departamenta tehniskās kapacitātes stiprināšana tiešā veidā veicinās negatīvās ietekmes samazināšanu uz vidi un dabas resursiem. Pa lielino digitālo tehnoloģiju izmantošanu un palielino sanāksmju skaitu tiešsaistē, tiks panākts iespējama CO2 piesārņojuma samazinājums.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Par vides noziegumu apkarošanu atbild Valsts policija. Vides noziegumi ir noziegumi, kas nodara būtisku kaitējumu zemei, tās dzīlēm, ūdeņiem vai mežiem, tai skaitā nelegālajiem atkritumiem utt. Par ekonomiskiem noziegumiem tiek uzskatīti vides noziegumi, un vides noziegumu apkarošanas atbildīgā vienība ir Valsts policijas Ekonomisko noziegumu apkarošanas nodaļa. Tā pēc Ekonomiskās noziedzības apkarošanas departamenta tehniskās kapacitātes stiprināšana tiešā veidā veicinās negatīvās ietekmes samazināšanu uz vidi un dabas resursiem.

6.2.1.3.i. Vienota tiesnešu, tiesu darbinieku, prokuroru, prokuroru palīgu un specializēto izmeklētāju (starpdisciplināros ja utājumos) kvalifikācijas pilnveides mācību centra izveide

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	<i>pasākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi</i>
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	<i>pasākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi</i>
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	<i>pasākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi</i>
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	<i>pasākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi</i>
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	<i>pasākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi</i>
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	<i>pasākumam nav paredzamas ietekmes uz vides mērķi vai paredzamā ietekme ir nebūtiska saistībā ar pasākuma tiešajām un primārajām netiešajām sekām visā tā dzīves ciklā, ņemot vērā tā būtību, un tādējādi tas tiek uzskatīts par atbilstīgu NBK attiecībā uz attiecīgo mērķi</i>

Reformu un investīciju virziens 6.3. Publiskās pārvaldes modernizācija

6.3.1.r. Publiskās pārvaldes modernizācija

6.3.1.1.i Atvērta, caurskatāma, godprātīga un atbildīga publiskā pārvalde

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimata pārmaiņu mazināšana		X	Pa sākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Pa sākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pa sākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā.
Aprite ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Pa sākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pa sākuma īstenošanā tiks veicināta zaļā publiskā iepirkuma prasību ievērošana ar mērķi samazināt iepirkumos iegādāto preču un pakalpojumu ietekmi uz vidi visā to aprites ciklā, vienlaikus sekmējot videi draudzīgu preču un pakalpojumu tirgus attīstību un vietējās ekonomikas konkurētspējas paaugstināšanu.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Pa sākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pa sākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā.

6.3.1.2.i Publiskās pārvaldes profesionalizācija un administratīvās kapacitātes stiprināšana

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
---	----	----	------------------------------------

Klimāta pārmaiņu mazināšana		X	Pa sākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Pa sākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pa sākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Pa sākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākuma īstenošanā tiks veicināta zaļā publiskā iepirkuma prasību ievērošana ar mērķi samazināt iepirkumos iegādāto preču un pakalpojumu ietekmi uz vidi visā to aprites ciklā, vienlaikus sekmējot videi draudzīgu preču un pakalpojumu tirgus attīstību un vietējās ekonomikas konkurētspējas paaugstināšanu.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Pa sākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pa sākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā.

6.3.1.3.i Publiskās pārvaldes inovācijas eko-sistēmas attīstība

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmāk minētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimāta pārmaiņu mazināšana		X	Pa sākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Pa sākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pa sākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Pa sākuma atbalstītajai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pasākuma īstenošanā tiks veicināta zaļā publiskā iepirkuma prasību ievērošana ar mērķi samazināt iepirkumos iegādāto preču un pakalpojumu ietekmi uz vidi visā to aprites ciklā, vienlaikus sekmējot videi draudzīgu preču un

			pakalpojumu tirgus atbilstību un vietējās ekonomikas konkurētspējas paaugstināšanu (t.sk. datoru, monitoru, drukas iekārtu, kā arī mēbeļu iegādei).
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Pa sākuma atbilstīgai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pa sākuma atbilstīgai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā.

6.3.1.4.i Nevalstisko organizāciju izaugsme sociālās drošības pārstāvēniecībā un sabiedrības interešu uzraudzībā

Novērtējuma 1. daļa

<i>Norādiet, kuri no turpmākminētajiem vides mērķiem prasa padziļinātu pasākuma novērtējumu no NBK viedokļa</i>	JĀ	NĒ	Pamatojums, ja novērtējums ir "NĒ"
Klimāta pārmaiņu mazināšana		X	Pa sākuma atbilstīgai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā.
Pielāgošanas klimata pārmaiņām		X	Pa sākuma atbilstīgai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā.
Ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība		X	Pa sākuma atbilstīgai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā.
Aprites ekonomika, tostarp atkritumu rašanās novēršana un pārstrāde		X	Pa sākuma atbilstīgai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā. Pa sākuma īstenošanā tiks veicināta zaļā publiskā iepirkuma prasību ievērošana ar mērķi samazināt iepirkumos iegādāto preču un pakalpojumu ietekmi uz vidi visā to aprites ciklā, vienlaikus sekmējot videi draudzīgu preču un pakalpojumu tirgus atbilstību un vietējās ekonomikas konkurētspējas paaugstināšanu.
Piesārņojuma novēršana un to kontrole gaisā, ūdenī vai zemē		X	Pa sākuma atbilstīgai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā.
Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana		X	Pa sākuma atbilstīgai darbībai ir nebūtiska paredzamā ietekme uz šo vides mērķi, ņemot vērā gan tiešās, gan primārās netiešās sekas visā aprites ciklā.